MICHAEL SINCLAIR

O LUNGĂ HIBERNARE

MICHAEL SINCLAIR

O lungă hibernare

În româneşte de Nicolae Lupu

Editura Univers
Bucureşti – 1976

Cuprins

PROLOG 6
CAPITOLUL ÎNTÂI 11
CAPITOLUL DOI 31
CAPITOLUL TREI 38
CAPITOLUL PATRU 52
CAPITOLUL CINCI 65
CAPITOLUL ŞASE 78
CAPITOLUL ŞAPTE 92
CAPITOLUL OPT 107
CAPITOLUL NOUĂ 133
CAPITOLUL ZECE 149
CAPITOLUL UNSPREZECE 160
CAPITOLUL DOISPREZECE 168
CAPITOLUL TREISPREZECE 182
CAPITOLUL PAISPREZECE 198
CAPITOLUL CINCISPREZECE 215
CAPITOLUL ŞAISPREZECE 224
CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE 233
EPILOG 263

Pentru Mona

O modalitate de a scrie despre diplomație, menajând unele sensibilități, aceea de a reda o parte de adevăr sub forma ficțiunii literare. Dar în vreme ce cadrul acestei cărți este cât se poate de apropiat de realitate, personajele ei nu au nicio legătură cu oameni în viață sau dispăruți, şi nici evenimentele oglindite cu evoluția celor petrecute recent.

PROLOG

Duminică, 13 august, 1967. Vreme rece, cu cerul acoperit, în cea mai mare parte a zonei de sud-est a Angliei. Oamenii se îmbrăcaseră mai gros pentru a se duce dimineața la biserică, dar după prânz, ploaia lăsându-se aşteptată, îşi văzură netulburați de îngrijirea micilor lor grădini. De cealaltă parte a Atlanticului, după cum relatau pe larg rubricile de sport ale săptămânalelor engleze, se încheiase sezonul primului campionat de fotbal profesionist şi cronicarii consemnau cu oarecare jenă succesul obținut de Statele Unite în cadrul celei de-a cincea ediții a concursurilor interamericane. Câştigaseră o sută douăzeci de medalii de aur, în vreme ce toate celelalte treizeci şi cinci de țări participante se aleseseră doar cu cincizeci şi una de medalii.

În ziua aceea, pe la orele şapte dimineața, o luxoasă ambulanță neagră ieşi pe poarta clinicii particulare Wolfgang Schuster Memorial, situată într-un cartier rezidențial de la marginea Philadelphiei. Curentul de aer provocat de accelerație spulberă stratul subțire de praf adunat în cursul nopții pe parbriz şi pe caroserie. În față se aflau două persoane: şoferul un om de vârstă mijlocie, şi un însoțitor mai vârstnic, amândoi în haine de culoare închisă şi cravată neagră. În spate, alte două persoane în etate, îmbrăcate în negru, cu genunchii proptiți inconfortabil în cosciugul de stejar placat cu bronz.

Imediat în spatele ambulanței, un Mercedes transporta cinci bărbați, dintre care trei bătrâni, toți în negru, cu o expresie de durere întipărită pe fețe, într-un rictus ciudat de uniform. Nimeni nu scotea un cuvânt.

Peste noapte murise un personaj important; deznodământul fusese prevăzut. La orele 4,48 a.m., cei doi doctori de lângă patul bolnavului îşi plecaseră, neputincioşi, capetele. Lupta luase sfârşit. Instalațiile de oxigen şi de perfuzie fură demontate şi date deoparte. Într-un colț, lângă măsuța albă împodobită cu un vas de flori, stătea retrasă bătrâna soră de caritate care, timp de şapte luni şi jumătate, veghease cu profundă abnegație asupra a tot ce se petrecuse în această aripă specială a clinicii. Ochii ei aspri îngăduiau acum să le scape pe la colțuri câte o lacrimă. Lăsa în urmă nouă ani de îngrijire a unui pacient din ce în ce mai dificil şi tot mai demn de milă în prăbuşirea bătrâneții. Dar memoria părea să înlăture imaginile recente şi să păstreze doar înfățişarea omului de altădată, personajul adevărat.

Traseul până la domeniu fu parcurs într-o oră şi douăzeci de minute. Zece minute s-au pierdut la un baraj al poliției locale pentru controlul autovehicolelor, în urma unei evadări. Dar operația se desfăşură rapid pentru că durerea întipărită pe chipurile pasagerilor nu permitea alte interpretări. Chiar dacă ar fi făcut o cercetare mai atentă, poliția nu ar fi găsit în preajma acestui coşciug ceea ce căuta.

Porțile cele mari erau deschise şi îngrijitorul salută cu respect automobilele ce intrau. În întâmpinare, ieşiseră din vilă cinci persoane, printre care o femeie, toți în haine sobre. Alcătuiau un grup închis şi se cunoşteau bine între ei; totul se desfăşură asemeni unui eveniment de familie. Şase bărbați, purtând coşciugul, păşiră solemn pe treptele de marmură şi, după ce străbătură

terasa străjuită de coloane şi holul cu pereţii de ceramică albă şi neagră, împodobit cu trofee de vânătoare, intrară într-o încăpere mică, complet întunecată, având un podium în mijlocul ei. O capelă improvizată, fără crucea obişnuită, fără vitralii, fără altar. În schimb, se afla cealaltă cruce, încârligată, neagră, pe fondul unui steag. Singura lumină venea de la patru lumânări mari, fixate în fiecare colţ câte una. Ferestrele erau acoperite cu perdele de catifea neagră. Pregătiseră această cameră morturară cu două luni în urmă, când sfârşitul devenise previzibil.

Odată misiunea încheiată, însoţitorii sicriului pe drumul de la Philadelphia până la domeniu se retraseră în altă cameră pentru a lua micul dejun. Domnea o atmosferă solemnă, oficială. Nimeni nu vorbea despre defunct. Luară un mic dejun copios, în stil american, servindu-se şi coniac, conform obiceiului, pentru cei care ar fi dorit.

În cursul acelei zile şi a celorlalte două următoare, prin capelă se perindară circa cincizeci de persoane. Păstrau pe rând câte o oră de reculegere, şi apoi părăseau încăperea. Un bătrân rămase într-un colţ întreaga zi şi seara târziu fu condus încet afară. Aproape jumătate din cei prezenţi veniseră de departe, îmbrăcaţi potrivit anotimpului de pe meleagurile lor, având chipurile tăbăcite de soare şi vânt. Vreo zece-douăsprezece persoane, europeni eleganţi şi bine întreţinuţi, traversaseră împreună Atlanticul, într-un avion particular aflat, evident, doar la îndemâna oamenilor cu stare. Deplasările unora dintre ei, personaje cunoscute şi afişate, atrăseseră atenţia agenţilor Serviciilor de Informaţii din ţările occidentale, care au schimbat între ele câteva telegrame, dar fără alte urmări.

La înmormântare, în cea de-a patra zi, se strânseseră vreo treizeci de persoane. Procesiunea parcurse aproape două sute de metri pe o alee străjuită de arbuşti, până la un luminiş izolat, înconjurat de plopi. Un bloc negru de marmură lustruită, înalt de doi metri, domina un cavou de piatră ce se deschidea cu o uşă de bronz. Înăuntru – câteva flori, un steag, o coroană de lauri. Uşa cavoului era masivă, cu o broască pentru a cărei funcționare erau necesare trei chei de o structură foarte complicată. Ele puteau fi folosite numai în funcție de decizia simultană luată de trei persoane diferite, deținătoare ale cheilor, dacă s-ar fi hotărât cândva ca sicriul şi conținutul său să fi fost mutate acolo unde ar fi trebuit să se afle; sau era posibil să nu fie folosite niciodată.

Sicriul fu aşezat înăuntru şi uşa închisă. Cele treizeci de persoane prezente păstrară un moment de reculegere, aşezate în cerc în jurul blocului de marmură neagră. Nu a răsunat nicio melodie, nicio trompetă, nu s-a rostit nicio cuvântare sau predică, nicio rugăciune, nicio binecuvântare. Două minute de tăcere, cu capetele plecate, apoi, încet, unul după altul, cei de față au ridicat brațul în chip de salut.

Pe piatra de mormânt nu era săpat niciun nume.

Ziua de patru decembrie, 1967, era cețoasă şi rece. Crengile golaşe ale copacilor seculari se zbuciumară cu violență sub presiunea curentului stârnit de cele două elicoptere care, apropiindu-se în zbor razant şi cu zgomot, aterizară pe pajiştea impecabilă din fața casei. Concomitent, tăcerea zorilor fu sfâşiată de vaierul sirenelor dezlănțuite ale celor trei automobile de poliție, care goneau pe drumul de acces. Ezitând o secundă mai mult decât trebuia, un iepure fu strivit de al patrulea automobil, un Chevrolet negru, cu trei oameni înăuntru.

Vila era nelocuită; în afară, bineînțeles, de un îngrijitor şi nevastă-sa, o femeie isterică. Proprietarul sau alți chiriaşi, care locuiseră acolo pe vremuri, nu se mai aflau de mult pe acele meleaguri. Îngrijitorul le spuse că locatarii plecaseră de câteva luni din țară. Cât priveşte proprietăreasa, o doamnă Rupert Bracht, el nu primise nicio veste recentă de la ea şi, de fapt o întâlnise o singură dată; fusese angajat de foarte puțin timp şi casa era goală când s-au mutat ei aici. Salariul îi era plătit chenzinal, prin bancă.

Oamenii FBI-ului răscoliră vila cu meticulozitate. Mobila scumpă fusese aleasă cu gust, dar nicăieri nu au găsit obiecte de îmbrăcăminte. O vastă bibliotecă plină de cărți în mai multe limbi sugera interes pentru literatura catolică, dar, răsfoindu-le, nu găsiră niciun indiciu cu privire la proprietarul lor. Au luat cu ei doar recipisele mandatelor primite de îngrijitor de la bancă; ulterior acestea s-au dovedit a nu fi de niciun folos, deoarece contul bancar era constituit de o sumă globală din care era plătit numai îngrijitorul. Nu existau informații cu privire la doamna Bracht.

Un alt grup de polițişti cercetă împrejurimile. Mausoleul de marmură neagră fu descoperit printre copacii din pădurice, seara, la orele opt şi douăzeci şi cinci. Se apropiară cu prudența caracteristică profesiunii lor. Când au forțat poarta grea de metal, au constatat doar că mormântul era gol.

Dacă ar fi existat suficiente forțe umane, disponibilități de timp şi mai multe piste de urmărit, poate că cercetările ar fi continuat. Deoarece nu exista nimic din toate acestea, informațiile culese de FBI au fost clasate cu grijă şi apoi date uitării.

CAPITOLUL ÎNTÂI

Patru ani şi jumătate mai târziu: un individ aleargă greoi, cu întreruperi, mânat de frică, pe malul Tamisei. Stâlpii felinarelor, de-a lungul cheiului, sunt situaţi la distanţă mare unul de altul şi numai când fugarul se află direct în conul razelor de lumină, se poate observa că este un om în vârstă; prea bătrân, prea slab şi fragil pentru a fi în stare să fugă; prea vulnerabil, pentru a suporta sentimentul de frică provocat de o scrisoare primită, frică adânc întipărită în încreţiturile pielii din jurul ochilor.

Priveşte repede îndărăt, din când în când, fără să se oprească. Respiră din ce în ce mai greu, lăsând să se audă un şuierat ascuţit. Pe sub mustaţa de modă veche se întrevăd buzele uscate; pe frunte nici pic de transpiraţie, în ciuda nopţii oarecum călduroase; trupul firav şi deshidratat nu mai e în stare să i-o furnizeze. Un trup care a transpirat mai mult decât altele într-o viaţă de om, în atmosfera îmbibată de umezeală grea, ce stăruia permanent în preajma vilei albe de pe celălalt râu, unde locuise pe vremuri.

Dădu de zidurile antrepozitului cu cărămizile lor negre. Vasul trebuie să fi fost ancorat pe undeva pe aici. Acoperişurile de tablă ondulată sclipesc palid în lumina lunii; razele astrului se strecoară printre resturile de gunoaie purtate de apele unsuroase, ce lovesc leneş pietrele crăpate ale cheiului. Departe, spre intrarea în

zona docurilor, reflectorul unei patrule fluviale a poliției alunecă încet deasupra apelor poluate.

Bătrânul e din ce în ce mai obosit; şchioapătă vizibil, iar pantalonii de tweed, călcați cu grijă, lovesc fără vigoare ghetele cafenii. Şuvițele de păr alb, de obicei potrivite cu grijă, flutură uşor, în dezordine. Unde să fie vasul? Mai e o oră până la plecare. Priveşte din nou îndărăt; piciorul care şchioapătă se împiedică de o piatră mai ridicată a pavajului. Sunetul produs în momentul când capul a lovit caldarâmul abia se auzi, ca o coajă de ou care se sfărâmă, ciocnindu-se de o ladă cu gunoi. Bătrânul nu mai mişcă. A ales un loc retras, liniştit, pentru a-şi da sfârşitul. Buruienile creşteau dese de ambele părți ale potecii şi în săptămânile ce-au urmat antrepozitul din apropiere a rămas gol şi nefolosit. Activitatea a reînviat, pentru scurt timp, doar când a sosit un nou transport de fosfați din Chile.

Vara lui 1972 a fost mizerabilă, cu ploi continue care au durat săptămâni de-a rândul; în cele câteva zile fără ploaie, nori de praf sufocanți învăluiau zona docurilor, venind din direcția unde se efectuau demolări. Când cadavrul fu adus la morga din Cottage Street nr. 14 pentru un examen rapid, eleganța costumului de tweed şi a ghetelor cafenii dispăruse de mult. Procurorul din Tower Hamlets avea toată acoperirea necesară pentru a înregistra, fără alte cercetări, că marți, 1 august 1972, a fost constatată moartea unui vagabond necunoscut. În buzunarele costumului său nu s-a găsit nimic; singurele obiecte cam ciudate erau butonii de argint, manşetele şi gulerul bine păstrate, croiala elegantă a hainei de tweed, probabil furată sau primită de pomană.

Cadavrul trebuia de mult îngropat şi poliția, pusă în

stare de alarmă de pericolul unui nou atentat al IRA[1], avea preocupări mai urgente. Singurul reporter prezent la ancheta procurorului nici nu s-a ostenit să noteze cele petrecute.

Se aflau la patruzeci de kilometri est-nord-est de portul Kiel; joi, 3 august, 1972. Obişnuitul vânt matinal al Balticii se retrăsese din faţa brizei insistente, comandată parcă pentru nevoile impozantului iaht. Străbătea crestele valurilor cu aproximativ opt noduri pe oră şi, totuşi, în salonul principal, paharele înalte pline cu Campari şi sifon nu păreau în pericol de a se vărsa.

În cursul dimineţii, situaţia se schimbă. Iahtul Roland fu cuprins de un tangaj neplăcut şi, în timp ce unul din cei doi oaspeţi englezi preferă să rămână în cuşetă, celălalt stătea pe puntea de comandă cu faţa în vânt, dinţii strânşi, hotărât să înfrângă, cu ajutorul aerului proaspăt, răul de mare incipient. Trecuseră amândoi prin clipe dificile dar, în cele din urmă, aparenţele fură salvate, deoarece vântul se mai potoli şi marea se calmă. Totuşi, prudenţi, oaspeţii evitară cu grijă să se înfrupte excesiv din somonul afumat şi salata de homar servită la prânz. Ulterior, gustul amar de Campari a eliminat ultimele senzaţii de greaţă şi pasagerii începură să se bucure de plăcerile croazierei.

Proprietarul vasului, care, după război, se dăduse drept Wolfgang von Neumann sau, mai precis, profesorul Wolfgang von Neumann – el fusese întotdeauna omul termenilor precişi – îşi tachina acum oaspeţii într-un mod cu totul neobişnuit pentru un german, spunându-le că nu se dovedeau la înălţimea celor mai bune tradiţii ale unei naţiuni de navigatori. Un

[1] Organizaţie paramilitară irlandeză.

om înalt, neglijent, cu o chică albă, învolburată, ca în fotografiile lui Einstein, profesorul afişa cu ostentaţie stilul european, negerman. Vorbea engleza cu accent oxfordian – bineînţeles o versiune amuzantă a acestuia; doar din când în când pierdea vocalele. Pe vremuri fusese uneori luat drept englez de către englezi, o dată chiar de către o englezoaică, şi îşi amintea cu mândrie de astfel de întâmplări. Acum adoptase înfăţişarea tipică a profesorului liberal, tolerant faţă de formele cele mai extreme de manifestare ale studenţilor contestatari, el însuşi fiind un obişnuit protestatar în controversele politice de mai mică anvergură. Devenind o personalitate cunoscută, revista „Der Spiegel" se apucase să dezgroape frânturi mai puţin plăcute din trecutul său, şi anume activitatea lui în aparatul de propagandă al celui de-al treilea Reich, şi ameninţase, chiar, cu dezvăluirea lor. Dar, până la urmă revista trebui să renunţe, nu de frica vreunei acţionări în justiţie, ci pentru că atunci când reporterii anume trimişi i-au adus la cunoştinţă acele descoperite, profesorul, cu aparentă onestitate, a ripostat oferind publicului mult mai multe dezvăluiri din trecut decât reuşise redacţia să afle, şi a anulat valoarea iniţiativei publicistice prin tipărirea tuturor faptelor într-o revistă studenţească de circulaţie restrânsă. Articolul fusese însoţit de o analiză personală asupra motivelor care îl determinaseră în trecut să acţioneze astfel. Senzaţia stârnită în cercurile universitare a fost de scurtă durată şi evenimentul nu a mai apucat să devină o ştire de interes general. Poziţia profesorului von Neumann, în loc să slăbească, a ieşit întărită în urma incidentului. Această aparentă onestitate i-a adus prieteni şi faimă chiar şi în cercurile unde se făcuseră auzite cele mai acerbe critici la adresa lui.

Dintre cei doi oaspeţi, unul era important şi arăta

important, chiar îmbrăcat în cămaşa lui obişnuită din ţesătură de prosop şi în pantalonii ruginii, de excursie. Era un septuagenar bine conservat, la fel de înalt ca şi profesorul, bunul trai fiindu-i zugrăvit pe faţă, deşi silueta subţire vădea un om care se păzeşte de prea multă mâncare. Ochii de un cenuşiu deschis, chipul inteligent, arogant, împreună cu glasul şi ţinuta sa trădau un personaj familiarizat cu puterea. Era dificil să crezi că acest om, atât de vizibil stăpân pe sine, putea fi victima unei slăbiciuni de moment ca răul de mare.

Celălalt oaspete era diferit. Mai scund, mai tânăr cu vreo cinci ani, deşi o faţă palidă şi zbârcită, părul rar şi întreaga lui înfăţişare sugerau, în mod greşit, că ar fi mai în vârstă. Ochelarii cu ramă de baga şi mâinile mici şi moi, încrucişate în faţă, creau impresia unui învăţător timid. Asta şi era. Oaspetele de vază trăise bine, şi avea în urma sa mai mult decât o singură căsătorie; cel cu ochelari dusese o viaţă de burlac. Arăta la fel de stânjenit cu paharul de Campari în mână, ca şi în orice altă mişcare făcută pe iaht. Ambianţa propice se reducea pentru el la camera lui plină de cărţi şi, din când în când, la un pahar de sherry sec.

Profesorul vest-german şi oaspeţii săi englezi purtau în cabină o conversaţie cultivată, ca pe vremuri. Discutau în engleză, deşi ambii invitaţi ar fi fost fericiţi să vorbească germana. Pe punte, trei dintre tinerii studenţi ai profesorului manevrau cârma şi supravegheau pânzele. Deoarece nu foloseau motorul, tehnicianul care îl înlocuise pe mecanicul obişnuit al profesorului se întinsese lângă ei pe jos şi dormea adânc. Tinerii erau fericiţi de prilejul de a putea conduce faimosul iaht; în cabină, cei trei bătrâni erau la fel de mulţumiţi.

Conversaţia despre avatarurile vieţii decadente din

Anglia a fost întreruptă de profesor, care îi întinse importantului personaj un exemplar din ediția din ziua precedentă a ziarului „The Times”. Ediția de miercuri, 2 august, ar fi trebuit să relateze concluziile parchetului din Tower Hamlets, în cazul când moartea unui bătrân, care alcătuise cândva un grup de patru împreună cu cei trei călători de pe vas, ar fi constituit o ştire importantă.

— Uită-te la pagina întâi, Geoffrey, spuse profesorul, ale cărui fire de păr alb tremurau în timp ce-şi susținea punctul de vedere. „IRA, ruinele Irlandei de nord. Grevele docherilor, anarhia sindicatelor, degringolada lirei sterline, inflația, stagnarea. Anglia, marea bolnavă a Europei, devine şi mai suferindă. Acum un an sau doi credeam că faimoasa maladie engleză aparține trecutului”.

Cel ce răspundea la numele de Geoffrey, Sir Geoffrey Benner, deputat conservator din circumscripția Cronedale (Vest), ridică din umeri cu nepăsare, fără să răspundă. Profesorul îi cunoştea opiniile şi nu considera că este cazul să mai insiste. Individul cu ochelari, un oarecare domn Adrian Coles, îşi țuguie buzele, iar ochii, îndărătul lentilelor, căpătară o expresie de parcă acum, pentru prima oară, ar fi luat cunoştință de gravitatea situației.

— După criteriile politice vest-germane, vederile mele s-ar situa pe pozițiile de stânga. Studenții mei îmi respectă şi îmi urmăresc cu atenție punctul de vedere, astfel încât trebuie să aparțin stângii, nu-i aşa? Dar nu aş putea, în Anglia, accepta să trăiesc...

— Nu aş putea accepta să trăiesc în Anglia, corectă Benner ordinea cuvintelor din propoziținea profesorului, ceea ce, în mod vizibil, nu-i făcu plăcere acestuia.

— ...accepta să trăiesc în Anglia, bântuită de atâta

anarhie şi atâta... atâta lipsă de orientare, încheie profesorul cu stângăcie.

— Vremurile se schimbă, se schimbă cu adevărat, adăugă după o clipă Adrian Coles, încrucişându-şi din nou mâinile, încet, în faţă, în timp ce vorbea.

Remarcă de domnişoară bătrână. Asemenea replici ale lui Adrian Coles înşelaseră, induseseră, pe vremuri, pe mulţi în eroare. Generaţii întregi de elevi cărora le predase Tacit şi Tit Liviu şi gramatica latină a lui Kennedy au râs de ele la vremea lor, dar pentru scurt timp, deoarece, ulterior îşi dăduseră seama de greşeala făcută, mai repede decât colegii de o viaţă ai profesorului. Îşi scoase ochelarii, clipi şi începu să şteargă violent lentilele cu vârful cravatei, picăturile de apă lăsaseră cristale albe pe sticlă şi cravata demodată, atât de incompatibilă cu prezenţa pe iaht, îşi găsise, în sfârşit, utilitatea.

— Parlamentul este în vacanţă? întrebă profesorul fără să-i acorde atenţie lui Coles.

— Nu, mai e în sesiune până săptămâna viitoare, răspunse Sir Geoffrey. Dar locţiitorul meu este un miner din South Wales care suferă de silicoză. Oricât mă simt de bine în această plăcută întâlnire, trebuie să mă întorc mâine. I-am promis şefului grupului nostru parlamentar. Trebuie definitivate câteva paragrafe din legislaţia privind intrarea în Piaţa Comună. Voi aţi scos Piaţa Comună de pe lista crizelor voastre interne, Wolfgang.

— Asta nu-i o criză internă, e o criză provocată de partidul laburist.

— Eu sunt partizan al intrării, totdeauna am fost, precizează zâmbind Sir Geoffrey, dar după cum ştii, unii dintre colegii mei din aripa de dreapta consideră că ne lăsăm traşi pe sfoară, fie că sforile sunt trase de pe malul

Rinului sau de pe cel al Senei...

— Nu, Geoffrey, n-am considerat niciodată că eşti un om cu vederi înguste, ripostă profesorul.

Adrian Coles îşi puse din nou ochelarii, îşi aranjă cravata şi interveni în discuţie.

— În ultimul timp am acordat mai multă atenţie evoluţiei Pieţii Comune. După părerea mea, este prea ambiguă, aş spune, mult prea latină.

— În calitate de clasicist, asta ar trebui să constituie pentru dumneata o atracţie, sublinie profesorul, râzând. Cunoaştem atitudinea dumitale rasistă, Adrian. Dumneata ai fi fost foarte util celui de-al treilea Reich.

— Da, totdeauna am socotit că aş fi putut fi util, spuse simplu Adrian Coles.

Nu zâmbea. Cândva, în copilăria lui întunecată şi nefericită, micul Adrian fusese admonestat sever pentru chicoteli, şi de atunci zâmbea foarte rar. Când un lucru îl amuza, ceea ce se întâmpla destul de rar, sau când era mulţumit, ceea ce în unele perioade se producea aproape zilnic, singurul semn vizibil al unei asemenea stări de spirit era un mic spasm nervos sub ochiul stâng. De aci fireasca poreclă dată de elevii săi: „Smucilă-Coles". Şi de astă dată, schimbul de replici provocase spasmul cu pricina.

— Ar trebui să urcăm pe punte. E un soare splendid.

Profesorul se întoarse şi privi prin hublou.

— Cât mai durează până ajungem la Kiel? întrebă Sir Geoffrey.

— Cu vântul ăsta... profesorul se întrerupse, scoase capul afară şi puse mai departe întrebarea studentului de la cârmă.

— Opt sau zece noduri, Herr Professor, strigă băiatul, în timp ce-şi aruncă ochii pe harta acoperită cu plastic, editată de amiralitatea britanică. Cred că avem nevoie de

două ore. Navighează minunat.

Tehnicianul continua să doarmă.

— Bine, am să vin într-un minut să preiau cârma, sau poate vrei să conduci dumneata, Geoffrey?

Profesorul îşi băgă din nou capul înăuntru. Sir Geoffrey răspunse negativ. Adrian Coles nu fu solicitat şi nici nu ar fi dat curs invitației. El îl urmărea pe cârmaci prin hublou, cu ochi de cunoscător satisfăcut... Frumos bărbat, cu părul ăsta în vânt, foarte atractiv, dar are plete mult prea lungi pentru a fi acceptabil, gândea Coles. Paharul său de Campari cu sifon rămăsese neatins.

— Trebuie să discutăm odată mai pe îndelete chestiunea Pieții Comune. Dar este mai important să rezolvăm, înainte de plecare, câteva dintre problemele noastre acute în legătură cu impozitele, preciză profesorul. Dar acum să ieşim la soare şi la aer curat. Hai, Adrian, vino şi dumneata pe punte. Ştiu că nu te dai în vânt după toate astea, dar îți vor face bine. Dispreţul dumitale față de sport ar fi apărut cu totul deplasat în vremurile de altădată.

Adrian Coles nu păru nici enervat, nici mulțumit. Oricum, remarca nu-l amuza.

— Dacă este vorba de o cauză dreaptă, sunt gata să accept ca alții să se dedea exceselor fizice, preciză el.

După o oarecare ezitare, ceilalți doi, mai mult ghicind că e vorba de o glumă, începură să râdă. Dar Adrian Coles nu mai avu nimic de adăugat şi, pentru a depăşi golul de conversație momentan, toți trei se suiră pe punte. La pupitrul de comandă profesorul prelua cârma. Studenții se retraseră cu discreție pentru a face plajă pe puntea de la prova. O oră trecu repede. Adrian Coles aproape că adormi în soarele fierbinte. De vreo două ori ridică mâna pentru a-şi desface nodul de la cravată şi

a-şi descheia gulerul cămăşii de nailon. Dar, de fiecare dată, îl opri teama că ar putea provoca batjocura cuiva – nu-i dădea pace amintirea confuză a unor elevi râzând de el, incident petrecut la un ştrand, în primul său an ca învățător. Cine s-a ars o dată nu mai încearcă a doua oară.

Profesorul rupse tăcerea.

— Când a venit Arendt să te vadă? întrebă el cu glas scăzut.

Sir Geoffrey aruncă o privire în direcția studenților şi a tehnicianului adormit.

— În urmă cu câteva săptămâni.

— Cum a dat de dumneata?

— Sunt bine cunoscut în Anglia; chiar popular în unele cercuri şi, spre deosebire de alții, nu am simțit niciodată nevoia de a-mi schimba numele. A venit la Camera Comunelor.

— L-ai recunoscut? Profesorul era enervat.

— L-am recunoscut.

— Ți-a cerut bani?

— Păi ce altceva? Sir Geoffrey privea pierdut spre țărmul îndepărtat. Mi-a declarat că se află în posesia unui jurnal.

— I-ai dat bani?

— Totdeauna ai crezut că englezii sunt slabi de înger. Fireşte că nu i-am dat.

După o scurtă pauză, profesorul întrebă.

— Aşa? Şi ce-ai făcut?

— După cum am spus, a venit să mă vadă la Parlament. L-am întâlnit în holul principal, loc cu totul necorespunzător pentru o întrevedere particulară. S-a comportat aşa cum îi era firea: ca un funcționăraş care încearcă să întreprindă ceva ce-l depăşeşte. Nu era deloc în apele lui.

— Erai cumva îngrijorat?

— Consternat, da. Îngrijorat, nu. Aveam prea multe alte preocupări şi, pe deasupra, mă aştepta şi unul din alegătorii mei. Mi-am notat numele hotelului şi i-am spus că voi intra în legătură cu el.

După o nouă pauză, Sir Geoffrey continuă:

— Nu l-am mai întâlnit, dar aş putea spune că a primit un mesaj limpede; un avertisment după vechea metodă. N-o să mai avem veşti de la el.

— Ce te face să fii atât de sigur? A dovedit destulă îndrăzneală când te-a vizitat după atâția ani.

— N-ai dreptate. A venit în Anglia cu afaceri personale şi a încercat la repezeală un şantaj. S-a prezentat la mine cu o amenințare şi, cu toate că amenințarea cuprinsă în mesajul pe care i l-am trimis eu depăşea cu mult ceea ce e permis în legalista Anglie, nu cred să fie în stare să-şi dea seama. E bătrân, surescitat – era vizibil că-şi îmbrăcase cea mai bună haină, singura poate pe care o mai are, pentru a se întâlni cu mine – iar când a recepționat mesajul meu, sunt convins – în afară de cazul că nu mă mai pricep la oameni – că s-a îmbarcat pe primul vas şi a şters-o înapoi în jungla de unde a venit.

— Şi ce-i cu jurnalul despre care a vorbit?

— Ce-ar putea dovedi un caiet de însemnări, chiar dacă nu ar cuprinde născocirile unei minți obosite, hrăpărețe, nereale?

Sir Geoffrey făcu un gest disprețuitor cu mâna şi, rotindu-şi scaunul, se întoarse cu spatele la ceilalți doi, dând a înțelege astfel că pentru el discuția era încheiată.

Într-un târziu, profesorul, aflat încă la cârmă, arătă cu mâna.

— Acum recunoşti țărmul, Geoffrey?

— Nu l-am văzut niciodată. Era întuneric beznă şi

stăteam mai mult înăuntru. Dar vorbeşte mai încet.

Sir Geoffrey aruncă o privire în jur spre studenții care se prăjeau la soare şi spre tehnicianul adormit.

— Nu-ți face probleme. A trecut mult timp de atunci. S-ar putea spune că majoritatea celor de vârsta noastră sunt morți.

— Dar amintirile trăiesc. Ca şi ura.

— Foarte poetic, dar nerealist în zilele noastre, replică profesorul. În timp ce vorbea, supraveghea orientarea pânzelor. Dacă Wilhelm ar fi fost azi cu noi, ne-am fi aflat iarăşi cu toții laolaltă...

— Ajunge! ripostă Sir Geoffrey cu violență.

Era mai mult decât o simplă solicitare şi această reacție umbri tot restul zilei.

Sir Geoffrey Benner fu lăsat în pace cu amintirile lui. Dăduse aproape totul uitării. Făcuse eforturi considerabile pentru a nu-şi mai aduce aminte. Trecuseră treizeci de ani de atunci. Oare ce sentimente îl stăpâniseră odinioară? Ce fel de aduceri aminte? Nu cumva se şi văzuse în postura unui Quisling mai tânăr, mai atractiv, mai acceptabil, mai respectabil, în ochii unei Anglii înfrânte dar încă independente, o Anglie capabilă să reînvie cu idealuri noi şi mai înalte? Şi ce ajunsese? Unul din liderii grupurilor de dreapta, de pe băncile din spate ale Camerei Comunelor. Ce-i drept, ajunsese o personalitate foarte cunoscută dar, ironie şi cruzime a soartei, nu din cauza convingerilor sale politice ci pentru că, în urmă cu ani, luase parte la un concurs popular al televiziunii. Reuşise să proiecteze o figură atractivă pe micul ecran; se înfățişase asemenea unui om de stat în vârstă, cu o atitudine paternalistă, apărătorul binevoitor, plin de bun simț, a ceea ce clasele avute numeau decența şi puritatea vieții. Era o personalitate a opiniei publice: primea scrisori de la

admiratori, ca oricare cântăreț de muzică pop, şi era continuu solicitat să ia cuvântul la adunări, conferințe şi serbări. În convorbirile particulare, pretindea că dezaprobă şi disprețuieşte această popularitate vulgară dar, în realitate, vanitatea îi era satisfăcută când constata că oriunde se ducea era recunoscut. Tocmai în ziua când îşi inaugurase cariera la televiziune, îşi spărsese ochelarii şi intrase în studio purtând un monoclu, pentru a putea citi hârtiile cu întrebări ale telespectatorilor. Cu prilejul emisiunii următoare; încercase să renunțe la monoclu, dar regizorul s-a opus sub motivul că de acum înainte acesta făcea parte integrantă din personalitatea sa telegenică. I s-a oferit o sumă imensă pentru a lua parte la emisiuni de publicitate, dar hotărâse să nu meargă atât de departe. Sir Geoffrey Benner avea totuşi unele principii la care ținea.

„Eh... dacă Wilhelm ar fi fost azi cu noi!..." Ce voise să spună profesorul cu vorbele astea? Wilhelm... Wilhelm Schenker. Oare când se întâlniseră pentru întâia oară? Ce a determinat oare atracția reciprocă? Preocupări şi țeluri comune? Frumusețea deosebită a tânărului – nu, categoric nu, era vorba doar de o atracție masculină normală; preocupările comune îi apropiaseră. Într-o tabără din Bavaria, o vară lungă, frumoasă, şi apoi, apoi războiul.

„...deoarece Germania nu şi-a luat niciun angajament de asemenea natură, țara noastră se află în stare de război cu ea." Declarația făcută de Chamberlain la trei septembrie 1939: un glas obosit, subțire, strident. Pentru cei ce numărau azi peste cincizeci de ani, lungile luni de atunci s-au integrat în însăşi biografia lor; au fost luni de aşteptare; războiul „ciudat" de poziții. Trupele lui Hitler au

început apoi să străbată Europa, iar perioada dintre 26 mai şi 4 iunie 1941 s-a încheiat cu Dunkerque. Câtva timp după aceea, au început să circule veşti lansate de la Berlin, destinate celor interesați, cum că Hitler, după cucerirea Parisului, era gata să încheie un tratat de pace cu Anglia. Se spunea că la Berlin se consideră că Hitler are destule probleme în Răsărit. Anglia putea să-şi păstreze imperiul neatins de către trupele celui de al treilea Reich: în schimb, Germania va primi mână liberă în Europa. Pentru cei mai mulți, răspunsul la aceste avansuri era sintetizat de cele două linii ce se întâlneau într-un unghi – V – semnul victoriei totale; pentru câțiva, desigur, răspunsul era altul.

În Anglia, guvernul împacheta arhivele şi tezaurul; camioane încărcate cu lăzi şi cutii părăseau Londra, spre locuri retrase, pentru a le adăposti de bombardamentele ce aveau să vină. Lagărele îşi deschiseseră porțile fiind gata a primi deopotrivă pe sprijinitorii Germaniei naziste şi pe cei ce fugiseră de rigorile ei. Bătrânii, muncitorii absolut indispensabili producției, şi copiii, îmbrăcați în uniforma armatei teritoriale, făceau exerciții de apărare pasivă. Fusese înființată mica armată secretă a „unităților auxiliare": două mii cinci sule de bărbați şi femei care urmau să constituie osatura forțelor subterane de rezistență.

De partea cealaltă a Canalului Mânecii, statele majore germane alcătuiau, pe lângă planurile principale de cucerire a insulelor britanice, şi pe cele privind înfăptuirea regimului de ocupație. Erau pregătite proclamații în limba engleză; se elaborau reglementări asigurând continuarea activității autorităților civile britanice sub guvernământul militar german. Toți bărbații între 17 şi 45 de ani urmau să fie deportați; întrunirile interzise; va fi aplicată sistematic o politică de reducere a aprovizionării cu

alimente, urmărindu-se slăbirea fizică şi, în consecinţă, a oricăror resurse potenţiale de rezistenţă. Actele de indisciplină vor fi pasibile de pedeapsa cu moartea.

Germanii pregătiseră două liste: lista neagră cu cei periculoşi, ce urmau să fie lichidaţi sau deportaţi imediat după invazie, şi lista albă cu cei pe ajutorul cărora se putea conta.

Tânărul Geoffrey Benner aruncă o privire asupra ceasului. Cifrele cadranului îşi pierduseră de mult fosforescenţa, dar putea să se descurce după unghiul arătătoarelor – nouă fără cinci – nu putea fi unsprezece fără un sfert. Se simţea deplasarea uşoară, aproape imperceptibilă, caracteristică vaporului care ancorează. Miros de smoală şi de pânză de sac umedă. Era frig, foarte frig, dar vântul nu sufla cu putere. Schimbase scurta lui de molton cu un pardesiu din postav verde. „Să nu porţi scurta dumitale", îi recomandaseră. Pardesiul era mult mai subţire şi prea mare pentru el, dar manşetele îi acopereau mâinile, păstrând întrucâtva căldura.

Nu se aşteptase la toate astea, şi nu crezuse că o să fie atât de incomod. Desigur, călătorie clandestină, secretă, dar putea fi mai bine organizată. Prima parte, zborul până la Stockholm, fusese destul de uşoară. Acoperirea organizată de ei a fost perfectă. Pe urmă aşteptarea, lunga aşteptare într-o sală goală dintr-o casă în apropiere de gara centrală. O întâlnire la miezul nopţii, o scurtă calătorie cu automobilul şi apoi, mai departe, cu acelaşi vapor, în agreabila sa cabină. După o oră însă, l-au înghesuit în cală. „De ce? a întrebat. Doar se ştie, sunt aşteptat". „Nu pune întrebări, i s-a replicat. Şi aşa ştiu prea mulţi. Dar nu fi îngrijorat, totul e în ordine." Beznă, un licăr de lanternă, un om al cărui chip aproape că nu se

vedea, strângându-i mâna energic. A urcat, împiedicându-se, scara de oțel şi a ieşit afară. Era încă întuneric. Negru, negru, camuflaj total, la fel ca la Londra pe care o părăsise în urmă cu două săptămâni – oare trecuseră numai două săptămâni? Apăru un bărbat însoțit de un câine agitat, ținut strâns în lesă, aruncă o privire asupra grupului, apoi dispăru. Purta o manta lungă de piele verde, cu faimosul chipiu şi crucea încârligată, atât de cunoscute din jurnalele de actualități şi, de asemenea, din acea vară bavareză. Simți o atingere rece pe față, îşi pipăi obrazul şi văzu că erau fulgi de zăpadă. Întunericul fu sfâşiat de lumina slabă a unei lanterne şi văzu un automobil lung, decapotabil, cu motor puternic. Un şofer în uniformă deschise portiera din spate şi îl pofti înăuntru. Un alt individ – ghici că era cel care îi strânsese mâna în cală – se urcă în față. Portierele fură închise ermetic. Înăuntru era cald. Probabil că motorul nu fusese oprit de mult timp. Porniră la drum. Cu greu putea să vadă ceva la lumina redusă a farurilor camuflate, în afară de zăpada care cădea continuu. Se uită în dreapta şi în stânga, dar nu desluşi nimic şi de abia într-un târziu îşi dădu seama că geamurile maşinii erau acoperite. Automobilul se opri un moment şi apăru un bărbat cu chipiu, însoțit de un câine lup – acelaşi om şi acelaşi câine. O poartă fu descuiată, se deschise şi călătorii se topiră în noapte.

Încercă să lege o conversație, dar i se atrase atenția să tacă, aşa că moțăi puțin. După trei ore, o oprire. Probabil o cazarmă. La volan trecu un alt şofer: se umplu rezervorul. Însoțitorul tăcut de lângă el dispăru un timp, apoi se întoarse cu un termos plin cu o excelentă cafea fierbinte şi cu câteva sandviciuri cu lebervurst, al căror gust îi trezi amintiri. Münchenul, berăriile, şi camaraderiile. Duelurile, balurile, femeile frumoase. Nu-i plăcea să bea, manifesta un interes relativ pentru scrimă, dar admira femeile.

Participa la vânători, studiase, şi îşi trăise viaţa din plin. Pe atunci fusese sociabil, mult prea sociabil pentru un englez. Avea bani şi, desigur, ştia să fie simpatic şi atrăgător.

Sandviciuri cu lebervurst. Cafeaua era atât de bună, nu mai gustase asemenea cafea dinainte de război: câţi ani trecuseră – să fi fost oare numai doi ani de când vocea deznădăjduită a lui Chamberlain lansa: „...deoarece Germania nu şi-a luat niciun angajament de asemenea natură, ţara noastră se află în stare de război cu ea".

Noul şofer gonea tare. Erau în întârziere. Cât să fi fost ceasul? Slaba fosforescenţă a cifrelor cadranului sugera unu şi un sfert. Nu putea fi trei şi cinci. Cel de la volan cunoştea drumul mai bine decât primul şofer; călătoria era evident mai plăcută.

— Ar fi bine să dormiţi. Mai avem încă şapte sau opt ore de drum, îl sfătui omul de lângă el.

— Unde mergem? întrebă.

— Vă daţi seama, desigur, că nu vă pot spune, sosi răspunsul.

Adormi, şi dormi bine, trezindu-se numai la opriri, probabil de vreo două sau trei ori, când se luă benzină şi se schimbă şoferul. Părea că merg cu viteză din ce în ce mai mare. Pe la şase au avut o pană de cauciuc. Era lumină şi ploua. Zăpada rămăsese departe, în nord. În timp ce şoferul şi pasagerul din faţă se străduiau să schimbe roata, el nu părăsi maşina. Pe jumătate treaz, putea auzi cum se înjurau reciproc, şi cum amândoi înjurau maşina. Se auzi apoi lovitura produsă de căderea unui pistol pe caldarâm. Unul din ei spuse că nu s-a stricat nimic.

Nu avusese niciun vis. Era mulţumit şi chiar într-o stare de surescitare provocată de misiunea pe care şi-o asumase, de credinţa în justeţea acţiunii sale, de

perspectivele promițătoare pe care i le deschidea, de toate speranțele lui.

Se iviră zorile. Însoțitorul dormea: ridică încet perdeaua şi privi afară. Treceau printr-o localitate care se trezea la viață. Un soldat pe bicicletă părăsea locuința unde fusese găzduit şi o fată cu părul blond, nepieptănat, îi făcea semne de la fereastra de sus; un poştaş îşi căra tolba; o femeie bătrână, îmbrăcată în negru, foarte încovoiată: un copil drăguț, trăgând după el un coş mult prea mare cu pâine. Automobilul stopă la o răscruce. Copilul, o fetiță, se opri de asemenea, zgâindu-se la limuzina cea mare, neagră, cu perdele sinistre la geamuri, ca un car mortuar.

Bărbatul de lângă el dădea semne că se trezeşte, aşa că lăsă perdeaua la loc. Însoțitorul se trezi într-adevăr, privi, la ceas, ridică la rândul său perdeaua să vadă unde au ajuns.

— Mai avem circa douăzeci de minute, spuse el. Ajungem la timp. Cu puțin noroc, vom avea răgaz să ne spălăm şi să ne bărbierim. Ai o cămaşă curată? Vom bea puțină cafea, o să ne mai învioreze puțin. Îl vom găsi treaz de mult. El lucrează cel mai bine dimineața şi cere acelaşi lucru şi de la ceilalți. Ai să vezi.

Un fior de anticipare: îşi dădu seama că luase o poziție mai solemnă şi făcu un efort pentru a risipi de pe ochi păienjenişul somnului. Se gândi cu voluptate la cafea.

Lăsară în urmă alt sat obscur şi apoi, după o deviere la stânga, pe o şosea bine construită, trecură pe lângă un grup de muncitori în haine cafenii de puşcăriaşi, care construiau un zid înalt de piatră. Tresări când observă paznicii înarmați, supraveghiindu-i cu severitate pe lucrători. Automobilul încetini la o curbă şi, prin parbriz, îşi fixă privirea asupra unui muncitor, un tânăr palid cu ochii aproape ieşiți din orbite. Se chinuia, cărând un bloc mare de granit pe umăr. N-o să poată ajunge la destinație.

Două gherete de piatră, albe, de fiecare parte a unei bariere mobile, vopsită în roşu şi alb. Oameni de gardă înarmaţi, majoritatea în uniforme negre SS, ziduri înalte, reflectoare montate pe turnuri de pază. Odată legitimaţiile prezentate şi examinate, urmară telefoanele pentru avertizarea autorităţilor superioare, după care automobilul şi pasagerii săi au fost autorizaţi să-şi continue drumul. Două sute de metri mai departe o a doua barieră, noi echipe de pază şi un soldat cu o mitralieră amplasată într-un cuib de ciment pe acoperişul clădirii corpului de gardă; încă un control şi altă scurtă porţiune de drum. Corturi militare de o parte şi de alta, totul curat şi de o ordine exemplară. Ordonanţe şi servitori în halate, o clădire imensă de piatră cu uşi mari de bronz. Automobilul trase la scară şi toţi coborâră. O plăcere să respiri aer curat, să-ţi dezmorţeşti picioarele. Înăuntru, cafeaua mult aşteptată şi bucuria unui duş, bărbieritul în grabă, şi răgazul necesar pentru a se schimba.

Trecură printr-un hol împodobit cu steaguri şi tablouri cu subiecte eroice, apoi de-a lungul coridoarelor înţesate cu paznici în uniformă din zece în zece metri: i se explică în şoaptă că au avut loc mai multe încercări de asasinat. Într-o anticameră, secretare şi funcţionari, bărbaţi şi femei la diferite birouri; telefoane care sunau, hărţi şi grafice pe un perete mare, unde oameni fixau şi mutau steguleţe viu colorate. Un tânăr se desprinse de grupul aflat în colţul cel mai îndepărtat al încăperii. Salutări, zâmbete şi strângeri de mână. Camaraderie... şi pentru asta merita să faci orice. Întâlnirea fu scurtă. O aşteptare de cinci minute enervante pe canapeaua de piele. Se auzi o sonerie şi se aprinse o lumină deasupra unei mari uşi duble la unul din colţurile anticamerei. Pentru a doua oară îi strânse repede mâna lui Wilhelm Schenker: uşile se deschiseră şi fu introdus în biroul lui Hitler.

O muscă, prizonieră în cabina iahtului de când acesta părăsise portul, izbuti, în sfârşit, să scape din temniță şi fu luată de vânt, pentru un scurt moment de libertate în aerul Balticii, şi către o moarte singuratică. Cu ochii pe jumătate închişi, tehnicianul culcat pe punte îi urmări zborul.

Profesorul von Neumann se uită cu dispreț la trupul tolănit al tânărului. Un leneş; n-o să-l mai angajeze niciodată. Dar adevărul era cu totul altul: tehnicianul lucra, făcea chiar ore suplimentare. În calitate de agent, cu grad inferior, al grupului de anchetare a fraudelor fiscale din cadrul guvernului federal: acum îşi forța auzul pentru a urmări conversațiile din jurul său. Se enervase, fiind obişnuit mai mult cu munca de birou, şi transpirase la gândul că cineva ar putea încerca să umble la cronometrul, îndărătul căruia instalase un minuscul dispozitiv de ascultare.

La încheierea călătoriei, agentul va fi în posesia câtorva informații suplimentare pentru departamentul său; dar nici minusculul dispozitiv, nici urechile sale nu fuseseră capabile să recepționeze amintirile unor oameni în vârstă.

CAPITOLUL DOI

Razele soarelui se dăruiau cu zgârcenie, în duminica înceţoşată de opt aprilie 1973, trandafirilor din grădina maiorului în retragere Wilfred Turton din Kent. Tăia cu multă meticulozitate florile vestejite din arbuştii destul de bine îngrijiţi din spatele vilei mult visate, recondiţionată şi adaptată nevoilor sale. Era în general un om meticulos, devenit însă în ultimul timp destul de pisălog, având predilecţie pentru flecăreală împănată cu clişee confortabile. Trandafirii evoluau destul de bine; înarmat cu o baterie de spreiuri şi îngrăşăminte aranjate cu grijă într-o lădiţă de lemn care servise la transportul merelor, maiorul începuse o luptă plină de mari speranţe pentru competiţia prevăzută în cadrul *Expoziţiei de Flori* ce urma să aibă loc în toamnă. Distincţiile primite în urmă cu un an erau atârnate cu mândrie la intrarea în sera sa improvizată, şi acum pregătise straturi suficiente pentru speciile câştigătoare din noua recoltă. Îşi aduse aminte să-i ceară soţiei sale să o invite pe Lady Smythe într-o seară. Niciodată nu-i de prisos să o cultivi pe preşedinta juriului, chiar dacă pălăvrăgeşte cam mult şi-i place să se laude cu relaţiile ei sociale.

În dormitorul de la etaj, îmbrăcat în creton, doamna Ethel Turton, numită Etty, pentru că maiorul găsea că pronumele ei nu era suficient de respectabil, stătea întinsă comod în pat, răsfoind ziarele de duminică.

Săptămânalul „Observer” zăcea pe măsuță neatins, cu excepția suplimentului-magazin şi soarta lui era să rămână aşa până ajungea la coş. „Sunday Telegraph” îşi aştepta rândul, în timp ce „Sunday Express” fusese consumat, mai ales rubricile de cancanuri. Doamna Wilfred Turton tocmai se delecta cu relatările din „News of the World”. În urmă cu zece ani, după ce maiorul ieşise la pensie, una din problemele cele mai dificile, ivite odată cu mutarea lor în micul Stapeling, a constituit-o dilema dacă să rişte sau nu fulgerele de dispreț ale doamnei Askham de la standul de ziare, în cazul că s-ar abona la acest ziar de duzină. Până la urmă, au făcut-o şi, odată, când o vecină, doamna Forsythe, a intrat în sufragerie şi a văzut ziarul pe divan, maiorul a încercat să salveze aparențele spunând cu un râs forțat că este necesar să afli cum trăieşte şi cealaltă jumătate a Angliei. Zâmbind cu un aer superior, doamna Forsythe a plecat grăbită şi au urmat câteva săptămâni de relații reci, până când, într-o seară, doamna Forsythe, „obosită” de o partidă mai lungă de bridge, a intrat cu maşina într-un stâlp de felinar, situație dificilă şi din punct de vedere legal, din care maiorul Turton, cu un cavalerism desăvârşit, a salvat-o şi pe ea şi automobilul. Erau acum cei mai buni prieteni sau, cum îi spusese maiorul pe un ton bombastic soției sale, în urmă cu câteva zile, deveniseră „vecini uniți prin păcat”.

Era o zi caldă. Cu mustața țepoasă, părul adunat strâns în jurul unei chelii strălucitoare, şi fularul înfăşurat cu grijă în jurul gâtului şi vârât în gulerul cămăşii cadrilate, maiorul întruchipa perfect personajul tipic al categoriei sale. Îmbrăcase doar pentru a doua oară costumul de tweed de care este legată întreaga noastră poveste, pentru că nu mai voia să poarte pantalonii grei de postav şi haina cea veche folosită toată

iarna la grădinărit. Desigur, era un costum prea bun pentru grădină, dar maiorul avea o vagă bănuială că cineva ar putea recunoaşte îmbrăcămintea. Deocamdată era prudent, dar mai târziu va risca să-l poarte când se va duce cu soția la plimbare, duminicile, ca să ia un pahar la Clubul Armatei.

Costumul îi venea ca turnat. Preocupările maiorului erau acum destul de banale, dar ştia să-şi păstreze ținuta. Etty îl ajuta din când în când, reducând porțiile de cartofi şi raționalizând consumul de bere. Costumul fusese croit pentru un om slab, dar n-a fost nevoie să fie lărgit pentru noul său posesor.

Hainele astea îşi aveau povestea lor. Pe căptuşeala buzunarului de la piept se afla marca celei mai elegante case de modă masculină şi tocmai de aceea doamna Wilfred Turton, în iarna trecută, într-o zi când se întorcea cu automobilul acasă după o dimineață de târguieli la Londra, făcuse ceva cu totul neobişnuit. S-a oprit în drum, observând undeva, într-una din suburbiile Londrei, o vânzare organizată de biserica locală. A intrat înăuntru. Incinta era plină de lume. Mărfurile destinate vânzării în sprijinul reconstrucției bisericii erau toate neatrăgătoare. Tocmai se pregătea să plece când vicarul i s-a adresat întrebând-o dacă nu vrea să cumpere ceva. Observând, însă, că nu este localnică, a adăugat: „Poate vreți să donați ceva?" Ea dădu să-şi deschidă poşeta, dar pensia maiorului şi dividendele încasate în plus nu erau deloc mari şi doamna Turton mai păstrase ceva din şiretenia de țăran scoțian a tatălui său. Observă dintr-o ochire costumul. Poliția îl predase bisericii. Unul dintre enoriaşii parohiei, patronul unei spălătorii chimice, îl curățase pe gratis; nimeni nu aflase că timp de două sau trei săptămâni ținuse loc de giulgiu. Era bine croit, de bună calitate şi măsura parcă i s-ar fi

potrivit lui Wilfred. Pe alocuri, la cusături, trebuia reparat, dar o femeie -îndemânatecă putea face multe cu un ac şi aţă...

„Exact ce avem nevoie pentru grădinar", spusese doamna Wilfred Turton, cu o voce care-l făcu pe vicar să o privească insistent. Pe o etichetă scrisă de mână, era preţul fixat la două lire; destul de scump pentru o vânzare de binefacere şi tocmai de aceea localnicii nu se îngrămădiseră să-l cumpere. Şi apoi ţesătura specifică unui costum de vânătoare nu era potrivită pentru ei. Doamna Wilfred Turton a luat costumul, a pus două lire şi cincizeci în mâna vicarului recunoscător, şi a plecat agitată. În automobil, pe drumul spre casă, o cuprinse un sentiment de jenă amestecat cu tulburare, dar mai târziu, povestindu-i maiorului întâmplarea, îi înfăţişă ceea ce fusese de fapt o acţiune necesară, impusă de moment, drept un virtuos act de caritate. La început el s-a enervat din pricina acestei cheltuieli fără rost, dar ulterior a început să glumească, spunând că grădinarul ar trebui să probeze costumul. Îi venea foarte bine, îi plăcea şi, în cele din urmă, nu i s-a mai părut că făcuse o afacere proastă.

Maiorul luă puţin îngrăşământ din făină de oase şi-l încorporă cu furca în pământul din jurul rădăcinilor de trandafiri *Princess Elizabeth* şi *Crimon Splendour*, pe urmă scoase foarfecele din lădiţă. Câteva rămurele uscate scăpaseră curăţeniei atente ce obişnuia să o facă primăvara şi toamna, şi numai acum prezenţa lor se dezvăluia privirilor prin culoarea mai întunecată, în goliciunea tulpinilor pustii de viaţă şi de frunze. Tocmai când să se întoarcă, o mânecă se prinse de spinii uneia dintre preţioasele sale tulpini. Trăgând braţul, mâneca se destrămă la cusătură, de la cot drept în jos, lăsând să se vadă aţa ruptă, putredă din cauza acţiunii

îndelungate a elementelor naturale la care fusese expusă. Maiorul înjură până la sufocare, folosindu-se de un arsenal selecționat de invective, bineînțeles nu prea sofisticate. Desprinse meticulos stofa din capcana de spini şi începu să cerceteze paguba produsă. Nu era prea grav. Stofa nu se rupsese. Nu-i va fi deloc greu soției să o coasă la loc. Oare trandafirii se stricaseră? Erau neatinşi. Ajunge cu treaba! Se hotărî să intre în casă şi să-şi prepare pentru el şi nevastă-sa câte o ceaşcă de nescafe, iar după aceea să mai răsfoiască ziarele până la ora băuturii de seară. Poate îl va întâlni la bodegă pe Tommy Skeffington, să-i pună câteva întrebări în legătură cu experiențele lui în materie de cultură a trandafirilor. Maiorul nu considera că avusese prea multe succese, dar Tommy se lăuda că nu înregistrase niciodată vreun eşec.

Lăsă lădița cu unelte şi îngrăşăminte în seră şi intră în casă. În bucătărie îşi scoase haina şi îşi examină din nou mâneca. După cafea, îi va povesti soției sale cele întâmplate. Se cam necăjise ea de reacția lui la cumpărarea costumului şi ar putea să creadă că fusese neatent în mod deliberat. Va trebui să o ia pe cucoană cu binişorul.

Era stofă de bună calitate, bine croită; căptuşeala mânecii părea de asemenea superioară, cu toate că fusese destinată să fie purtată pe dinăuntru. Nu era o cârpă din cele obişnuite, părea aproape din mătase.

Maiorul o cercetă îndelung şi apoi trase de căptuşeală pipăind-o cu atenție. Era din mătase naturală. O bucată părea puțin desprinsă. Brusc îşi dădu seama; ar fi dedus şi cu ochii închişi, doar nu a purtat degeaba pe brațul drept emblema alb-albastră a paraşutiştilor. Când dădea peste mătase de paraşută, nu avea nevoie de indicii suplimentare pentru a o recunoaşte. Desigur,

acum fusese probabil detronată de materialele din fibre sintetice. Maiorul trase cu putere. Scoase la iveală o bucată întreagă de mătase aflată în interiorul mânecii. Până la urmă croitorul lucrase de mântuială. Dar stai! Nu căptuşeala ieşise afară. Bucata de mătase fusese cusută pe deasupra şi de fapt era un fel de cărticică de mătase, cu mai multe pagini înmănunchiate cu o cusătură rafinată; una din pagini era... era o hartă. Se asemăna foarte bine cu hărțile imprimate pe mătase, utilizate de echipajele aeriene, care puteau fi împăturite şi reduse la dimensiuni aproape imperceptibile.

Celelalte trei pagini erau diferite, acoperite cu o scriere foarte măruntă şi insuficient de bine imprimată. Cerneală neagră, litere foarte subțiri, stranii unele din ele; da, erau caractere gotice. Firește, maiorul lucrase în Comisia de Control din Germania în perioada 1947—1949. Cunoştea puțină germană. Avea în fața lui un fel de jurnal. Probabil din aprilie 1945, mai precis de la sfârşitul lui aprilie şi din luna mai a anului 1945. Autorul jurnalului se deplasase, probabil, undeva pe calea aerului. Dar el, maiorul pe unde se afla în acea vreme?

Undeva în Italia? Desigur, pe atunci se mai afla încă în Italia, vânând resturile unităților lui Mussolini. De fapt operațiunile militare luaseră sfârşit, cu excepția acțiunilor de curățire. Întâmplarea îi scosese în cale un episod interesant. De ce se afla jurnalul scris pe mătase în mânecă? Poate că le-au lipsit croitorilor materialele necesare. Nu, era o prostie să creadă aşa ceva; căptuşeala adevărată se găsea intactă, la locul său. De astă dată, maiorul cercetă cu un interes deosebit mâneca. Pătrate de mătase, devenite paginile unui jurnal, şi cusute împreună cu atâta grijă; cu siguranță, fusese ascuns acolo. Interesant! De ce procedase astfel

autorul jurnalului?

Maiorul Turton luă cu grijă foile de mătase şi le puse pe o bucată de sugativă de pe birou. Citise undeva că muzeul „Imperial War" colecționa jurnale intime de război. Lectura jurnalelor de război îi făcea o deosebită plăcere. Şi probabil că nu existau multe scrise pe mătase de paraşută; avea măcar valoarea unui lucru ieşit din comun.

Dar evenimentele au evoluat cu totul altfel. Maiorul ascunse jurnalul între două coli de sugativă, puse la rândul lor în Atlasul mondial editat de ziarul „Times". După vreo două săptămâni, îl scoase pentru a-l arăta lui Tom Pickforth, vărul soției sale, un tânăr dificil dar foarte deştept, conferențiar la Universitatea din Sussex. Tom se vădi foarte interesat, atât de interesat încât uită cu totul să soarbă din cana cu bere de casă pe care o ceruse.

Luă jurnalul cu el pentru a-l studia pe îndelete. Căzuse de acord cu maiorul: era un document ciudat. Îl convinse să i-l lase câteva săptămâni deoarece trebuia să plece în Orientul Mijlociu la o conferință şi nu ar fi avut timp să-l descifreze până la plecare.

CAPITOLUL TREI

Telefonul din stânga zbârnâi prelung. Era soția lui Gilbert Winter care se interesa când va ajunge acasă. Pringle nu-i purta prea multă simpatie doamnei Winter, dar de astă dată o compătimi. Când Winter puse telefonul în furcă, Pringle se ridică în picioare, cu zgomot. La ora aceea majoritatea populației se şi instalase în fața televizoarelor, având bineînțeles la îndemână preambalatele dezgheţate şi preparate în chip de cină. În funcția pe care o deținea în Ministerul Afacerilor Externe, ca responsabil pentru studierea relațiilor dintre Anglia şi Statele Unite, Pringle se resemnase să găsească anumite satisfacții, în ciuda muncii intense care îi solicita zile lungi de lucru şi îl obliga să plece la ore târzii. În ultima vreme, asemenea solicitări se repetau însă prea des. Winter insistase ca telegrama să fie definitivă şi expediată înainte de plecare, dar treaba se prelungi mult peste ora şapte, deoarece a fost necesară o redactare complexă, transformată în cursul după-amiezii de către consilierii juridici într-un text cu totul de neînțeles.

Părăsi biroul mult mai repede decât permiteau uzanțele, fiind conştient că încă înainte ca uşa să se fi închis în urma lui, Winter îi aruncase o privire surprinsă, în timp ce aplica tamponul sugativei pe ultimele modificări făcute cu cerneală. Winter dorea totdeauna să treacă încă o dată în revistă problemele care făcuseră obiectul preocupărilor anterioare.

Obişnuia să afirme că el ținea la respectarea etichetei şi la respingerea deliberată a grabei, deşi unii afirmau că acestea sunt trăsături demodate. Chiar dacă cineva ar fi ajuns cu întârziere la anumite manifestări din viața diplomatică, era de preferat decât să alerge; pentru că, în caz contrar, ar ajunge cu respirația mult prea sufocată pentru a fi capabil să vorbească şi să-şi exprime părerea în acelaşi mod în care ar fi putut-o face dacă ar fi mers încet. După părerea lui Winter, o cheltuială prea mare de energie era de-a dreptul indecentă, iar raportul confidențial al lui Pringle se afla tocmai în acel moment în mapa urgențelor de pe masa sa. Dar pe invitația pe care o primise Pringle erau specificate orele „între şase jumătate şi opt", şi apoi se cam săturase de lucru. Winter mai trebui să-şi adune lucrurile, să străbată coridorul până la *Cabinetul special* pentru a obține viza ministrului pe proiectul de text al documentului şi apoi să se îndrepte lent spre casă în Blackheath.

Pringle alergă grăbit pe scări, puțin mai repede decât îşi putea permite, spre biroul său mohorât de la etajul doi, străbătând coridorul gălbui cu rețeaua sa de felurite țevi şi tuburi pentru poşta pneumatică, rețea care evocase unui coleg mai în vârstă puntea unui vas de luptă. În treizeci de secunde îşi curăță biroul şi încuie hârtiile. În timp ce se chinuia să compună cifrul pentru închiderea seifului, observă că lăsase într-una din mape un document confidențial. Decât să mai redeschidă seiful – ar fi pierdut minute prețioase jonglând cu combinația cifrului – închise documentul într-un plic sigilat, şi-l adresă sie însuşi şi îl predă unui curier, urmând a-l recupera a doua zi dimineață. Străvechiul ascensor, după o deplasare plină de incertitudini, ca de obicei, îl depuse la parter, şi Pringle se îndreptă spre

ieşirea principală. Portarul îl salută, rostindu-i numele şi confundându-l, ca de obicei, cu alt funcționar al ministerului. Pringle se gândise de mult să-l corecteze, dar portarul îi spunea de atât de multă vreme „domnul Wilson", încât era convins că dacă ar fi încercat acum să-l corecteze, faptul ar fi afectat relațiile lor de prietenie. Cine era oare Wilson? Poate că şi acesta avusese aceeaşi reacție când fusese luat de portar drept Pringle.

Pringle trata totdeauna cu foarte mare grijă raporturile sale cu personalul de rang inferior. Relațiile cu oamenii constituiau, după părerea lui, unul din cele mai importante elemente în asigurarea succeselor carierei. În realitate, însă, oricare ar fi fost succesele dobândite de Pringle în relațiile cu subordonații săi, în cele cu egalii şi superiorii era mai puțin grijuliu şi dibaci. Având o profesiune care, în general, e caracterizată prin aroganță, el accentua această trăsătură, dându-şi mai multă importanță decât trebuia, ceea ce i-ar fi atras multe adversități dacă nu ar fi fost dotat cu o abilitate considerabilă şi un original simț al umorului. Îngâmfarea îl împingea să vorbească chiar şi atunci când nu i se cerea părerea, apucătură din pricina căreia până şi opiniile sale judicioase erau ignorate. Câteodată îşi dădea seama de aceste deficiențe, dar până acum, deşi împlinise 35 de ani, făcuse foarte puțin pentru a-şi modifica atitudinea, şi avea toate şansele ca, încă înainte de a ajunge la 50 de ani, să capete toate ticurile unei infatuări supărătoare.

În curtea ministerului mai erau parcate câteva automobile. Doar cinci ferestre rămăseseră luminate la etajele superioare, printre ele cea de la biroul lui Gilbert Winter şi, alături, cea a biroului uneia dintre mult exploatatele sale secretare. La parter, un număr mai mare de ferestre luminate; în aripa din dreapta strălucea

lumina fluorescentă a *Centrului de Telecomunicații*, era doar ora lui de vârf. Funcționarii ministerului își terminaseră treaba și plecaseră acasă. Dar depeșe de genul celei definitivate de Winter trebuiau expediate numeroaselor ambasade și misiuni engleze care, spre surprinderea omului de pe stradă, se înmulțeau de jur-împrejurul globului ca ciupercile.

Pringle străbătu curtea, îndreptându-se spre ieșirea din strada King Charles. Bombele teroriștilor irlandezi explodate în ultimele săptămâni determinaseră măsuri de blocare a ieșirii dinspre Downing Street, unde se afla reședința primului ministru. Colegii săi care locuiau în partea de nord a Londrei erau destul de enervați de această măsură, dar cei care locuiau în alte direcții, nici măcar nu o observaseră. Trecuse de mult ora traficului de vârf și chiar și autobuzele numărul trei se răriseră. Așteptă cincisprezece minute în ploaie și, în cele din urmă, se hotărî să oprească un taxi care adusese pe cineva la Ministerul de Finanțe. Tocmai când se așeză pe banchetă și îi spuse șoferului adresa, un autobuz numărul trei, gol, depăși automobilul. Și când te gândești că pentru el era una din zilele dificile pe plan financiar, și mai avea două săptămâni până la salariu!

Cocteilul la care fusese invitat era pe sfârșite. Cei mai activi își și găsiseră parteneri pentru dineu și se răspândiseră prin delicioasele restaurante din cartierele de sud ale Londrei; paharele cu vin dispăruseră de pe tăvi și Pringle fu silit să se mulțumească cu un amestec neapetisant servit într-un pahar nespălat. Aproape de ușă, se afla un grup de trei – două tinere și un bărbos care băuse destul de mult pentru a saluta afabil chiar și pe un necunoscut sosit cu întârziere. Încă înainte ca Pringle să-și poată duce paharul la gură, bărbosul îl abordă folosind obișnuitul „Unde lucrați?” Simți că-i

vine greu să se integreze în atmosferă, mai ales că şi gazda tocmai lipsea, deoarece se dusese peste drum să mai facă rost de băutură. Pentru o clipă, avu senzaţia că ar fi mai bine să fi rămas în birou la Gilbert, definitivându-şi raportul confidenţial. Bărbosul era destul de insistent. Pringle îi răspunse.

— Aha, la Ministerul de Externe! Eh, voi cu misiunile voastre înalte, replică jovial interlocutorul. Pringle zâmbi politicos. Voi deştepţii de la Eton şi King, voi care o faceţi pe James Bond şi pe marii rajahi ai regatului, continuă bărbosul, emanând doze egale de bună dispoziţie şi de respiraţie rău mirositoare. Pringle continuă să zâmbească. Obişnuita vorbărie. Am cunoscut odată pe unul, un pederast filfizon şi înfumurat; s-a prezentat la unul din cocteilurile pe care le organizaţi pentru selecţionarea personalului, dar nu prea ştia să folosească cuţitul şi furculiţa.

— Şi ce s-a întâmplat cu el? întrebă una dintre fete.

— N-a intrat. Acum a ajuns remizier de bursă şi a făcut bani grei. Nu-i aşa că ministerul vostru este un loc foarte select? i se adresă din nou, lui Pringle.

Ţinea paharul puţin cam prea aplecat şi, în timp ce vorbea, picături de vin roşu se răspândeau pe covor.

— Nu-mi dau seama. În zilele noastre suntem nevoiţi să venim în contact cu tot felul de oameni, răspunse Pringle pe un ton aparent politicos.

Pentru o clipă, Pringle avu impresia că interlocutorul e gata să-l lovească. Dar, până la urmă, bărbosul se hotărî să o ia drept o glumă şi îşi manifestă gălăgios aprecierea.

— Foarte bună, zău, foarte bună! Pun rămăşag că voi ăştia urmaţi cursuri care vă învaţă cum să vorbiţi cu o fiinţă inferioară. Ascultă, bunul meu negrişor, din ce copac te-ai dat jos?

Bărbosul răcnea din nou. Pringle continuă să zâmbească şi celălalt o luă din loc, evitând să arate că era foarte ofensat de această ostentativă lipsă de reacţie. Trase şi una din fete după el. Pringle rămase cu cealaltă.

După o clipă, îşi aruncă privirile prin cameră, şi o interpelă referindu-se la gazdă:

— Nu l-ai văzut pe John?

— John? Ah, omul care oferă cocteilul; îmi pare rău, dar nu l-am văzut. De fapt, nu prea ştiu cine e. Pe mine m-a adus cineva aici. Pringle zâmbi. Asta e ceva permanent? întrebă ea deodată.

Pringle se întoarse pe jumătate, privind în spate, ca să vadă la ce obiect se referă observaţia ei.

— Ce anume...?

— Zâmbetul dumitale. E o obligaţie profesională?

Aparent, remarca era lipsită de sarcasm.

— Oh, eu... sorbi din pahar pentru a-şi acorda un răgaz. Ei bine, cred că...

Fata îl lovise într-un punct vulnerabil. Zâmbetul lui care fusese atrăgător şi de o naturaleţe copilărească pe vremuri, devenise întrucâtva artificial, fiind prea des folosit, la fel ca voioşia unei stewardese. Pringle avea o înfăţişare plăcută, o faţă deschisă, prietenoasă, o statură mijlocie, care părea mai atletică cu ajutorul costumelor bine croite. Imita însă comportarea câtorva dintre diplomaţii superiori cu care lucrase, preluând de la unul un obicei, de la altul un gest, dar amestecul final nu era totdeauna dintre cele mai fericite şi putea da impresia de nesinceritate.

— Omul care ne-a părăsit nu şi-a dat seama dacă ai glumit sau ai fost grosolan.

— Ştiu, dar am făcut numai o glumă, n-am vrut să-l jignesc. Când am intrat în serviciul diplomatic, ni se atrăgea atenţia să fim atenţi la primejdiile jocurilor de

cuvinte şi ale glumelor, în special în convorbirile cu străini.

— Inclusiv cu tipii din Wales uşor cherchelițți?

— Ah, asta explică multe. Era din Wales? Cei de pe acolo sunt...

— Dar, pentru Dumnezeu, termină cu rânjetul ăsta! E atât de artificial!

— Cum ați spus că vă numiți?

— N-am spus. Cu alte cuvinte, n-am voie să-ți fac vreun reproş înainte de a fi făcut cunoştință în mod formal?

Pentru prima dată de când o întâlnise, Pringle se uită la ea cu atenție. O brunetă scundă, cu părul lung, cam plinuță pentru înălțimea ei, cu un chip frumos proporționat, ochi mari şi complet nefardată. De astă dată, era rândul ei să zâmbească, un zâmbet mai degrabă batjocoritor decât artificial. Îl pusese în defensivă şi, dacă ar fi putut, l-ar fi ținut tot aşa. Pringle începuse să-şi dea seama cu cine are de-a face. Împărțea femeile în diferite categorii, după calitățile fizice şi intelectuale. La prima vedere, tânăra părea să se prezinte foarte bine din toate punctele de vedere. Vioaie şi atentă la ceea ce se petrecea în jur, nu obişnuia, aşa cum era la modă, să mimeze dezinteresul şi blazarea, iar pentru el inteligența feminină era un puternic afrodiziac.

— Hai să cinăm împreună. Am terminat-o cu cocteilul ăsta! spuse Pringle, sperând că bravada sa imprudentă şi neobişnuită nu va fi chiar atât de evidentă.

În momentele sale de reverie intimă, Pringle se considera în mod greşit drept tipul de om capabil să găsească riposta cuvenită în orice situație neprevăzută.

— Sunt cu cineva.

— Nu prea se observă.

— Uite-l în colțul de colo. Cel înalt şi blond.

— Soț?

— Nu! Ferească Dumnezeu!

— Pare destul de prins de fata cu care discută.

Un moment de tăcere. Blondul veni în sprijinul afirmației, luând-o tocmai de umăr pe fata de lângă el. Pringle se uită lung la interlocutoarea sa.

— E în regulă, spuse ea. Ajută-mă să-mi găsesc pardesiul.

— Cum te cheamă?

— Helen.

— O, nu!

— De ce?

— E numele soției mele.

— E rândul meu să spun: „O, nu". Eşti într-adevăr căsătorit?

— Divorțat.

— Cel puțin n-o să ți se întâmple să-mi şopteşti la ureche un nume greşit, în timpul nopții.

El roşi. Găsise pe cineva care era foarte deschis sau dorea să pară astfel.

— A... da, spuse prevăzător.

— Slavă Domnului că, în sfârşit, ai renunțat.

— La ce?

— La rânjet.

Se săturase. Trebuia să treacă la atac, să se apere, dacă voia ca onoarea lui să facă față situației din astă-seară. O luă energic de braț şi o conduse afară din salon. În momentul când plecau, observă privirea lungă a fostului ei însoțitor care, însă, continuă să se țină lipit de noua sa achiziție. Pringle nu se simți câtuşi de puțin jenat.

La ieşire, gazda, John, apăru năduşit şi cu brațele pline de sticle.

— Salutare, îmi pare bine că ați putut veni, spuse el şi

trecu mai departe.

— Mi se pare că nici dumneata nu-l cunoşti prea bine, remarcă Helen.

— E prietenul unui prieten.

Într-adevăr, nu prea aveau relații strânse şi se mira şi el atât de faptul că fusese invitat, cât şi de hotărârea sa de a veni.

— Unde mergem să mâncăm?

— Într-un restaurant italian de pe bulevardul South Lambeth. Mâncare bună, atmosferă plăcută.

Pringle se folosise de prima idee care-i venise în minte. Au pus-o în aplicare şi, zece minute mai târziu, se aflau la masă într-un colț retras al restaurantului.

— Să începem cu tine, spuse ea. Cei de la Ministerul de Externe au oare obiceiul să agațe fete necunoscute la cocteiluri?

— Cu regularitate. Este o practică obişnuită.

Adoptase tactica umorului sec, cu un uşor aer de superioritate. Dar şi-o reconsideră cu rapiditate când observă că ea reacționa cu neplăcere. Nu era dintre femeile care se lasă dominate sau impresionate de un asemenea stil şi el trebuia să adopte o atitudine mai firească. Se întrebă dacă nu cumva se dezobişnuise să se mai comporte firesc. Îşi dădu seama că uşoara modificare a vocalelor în felul ei de a vorbi nu era regionalism englezesc.

— Vorbeşti o engleză perfectă, spuse el cu amabilitate. Sublinierea unei vagi trăsături cosmopolite putea fi luată şi ca un compliment.

— Crezi că nu sunt englezoaică?

Din punct de vedere gramatical, vorbea perfect. Aproape la fel şi în ce privea pronunția.

— Origină germană, probabil bavareză. Se hazardase mai departe de o simplă supoziție.

— Continuă, profesore Higgins.

— Ar trebui să te aud vorbind mai mult timp, e nevoie să culeg mai mult material verbal pentru cercetări.

Ea începu să vorbească, dar nu despre viața ei. Îl întreținu mai mult cu problemele vieții londoneze. Dar Pringle era mult prea ocupat să o privească pentru a reține tot ce spunea şi, doar din când în când, îi dădea automat replici pentru a o stimula să continue a vorbi. Uită complet de analiza originii pronunției. Putea să facă economie de energie, deoarece, mai devreme sau mai târziu, tot i-o va spune ea singură.

Nu era deosebit de frumoasă, dar avea un chip vioi, câteodată atrăgător, care i se anima puternic în timp ce vorbea, şi gesturile ei întăreau convingerea lui Pringle că nu putea fi englezoaică. Avea probabil vreo douăzeci şi opt de ani, era instruită sau în orice caz bine informată, şi în felul de a vorbi nu se observa nici cea mai mică remarcă nepotrivită. După câteva reflecții introductive, aprecierile ei despre viața londoneză apăreau deopotrivă de ascuțite şi amuzante. Pringle îşi spuse că făcuse o bună descoperire. Şi începuse să-i placă şi corpul ei. Purta o rochie simplă, decoltată la gât, care-i scotea în evidență formele atrăgătoare, ceea ce-i accelera pulsul. Ea îi surprinse privirile iscoditoare şi, instinctiv, se controlă dacă era corect încheiată. Se uită la el şi îi surâse. Un surâs uşor provocator, care-l încurajă să gândească exact ceea ce voia ea să-l determine să gândească. Abia atunci începu să o asculte cu atenție; fata sezisă acest lucru şi îşi reluă ofensiva.

— Care crezi că e menirea diplomaților? deschise Helen atacul, cu dulceață în glas.

— În fiecare săptămână au loc în presă dezbateri ignorante pe această temă. Ştii, faimoasele scrisori către editori: „Domnule, în acest secol al avioanelor cu reacție

şi al telecomunicațiilor rapide, de ce este necesar ca noi, contribuabilii, să continuăm să suportăm pe spinarea noastră... şi aşa mai departe". Pringle adoptase stilul celei mai autentice gazete conservatoare, „Daily Telegraph".

Ea izbucni în râs.

— De fapt, omul de pe stradă nu cunoaşte nimic despre noi. Poți să-ți dai seama după denumirile folosite de diferite firme de țigări: – „Ambasador", „Consul", „Ambasada". Par tot atât de exotice şi de fascinante ca „Pall Mall", „Sothebys", şi „Winston", când de fapt sunt mai apropiate de țigări populare cu numele de „Woodbine" sau „Capstan".

Era mulțumit că reuşise s-o facă să zâmbească în continuare. Ea surâse politicos.

Felurile de mâncare se succedară repede pe fondul zumzetului conversațiilor de la mesele aglomerate din jurul lor, al muzicii înregistrate pe bandă şi difuzată cu discreție, şi se treziră ajunşi la cafea şi la nota de plată.

— Mergem acasă? întrebă el cu speranță în glas.

— Unde-i acasă?

— Imediat după colț. Strada Lambeth. E foarte aproape de biroul meu. Mersul pe jos e singurul sport pe care-l practic.

— Vorbeşti ca un om în vârstă.

— Am treizeci şi cinci de ani şi o viață personală năruită. Râse forțat.

— Iar zâmbetul ăsta! Ar fi atât de bine dacă nu l-ai forța atât. Oare soția dumitale...

— Nu, fosta mea soție mă înțelegea prea bine sau credea că mă înțelege. De aceea am divorțat. Semănăm prea bine unul cu celălalt în prea multe privințe.

— Începi să vorbeşti ca dintr-o revistă ilustrată pentru femei.

Pringle schimbă subiectul, trecând din nou la diplomație. Era mai prudent.

— Nimeni din afară nu ştie ce facem noi. Unii îşi închipuie că ne ocupăm numai de cocteiluri şi de spionaj. Mai sunt destule alte probleme. Ar fi mai bine să fim priviți ca niște funcționari de stat obişnuiți.

— Dar imaginea obişnuită a funcționarului de stat este aplicată celor care se ocupă de impozite sau persoanelor dindărătul ghişeelor de poştă. Cel puțin în activitatea voastră aveți şi spionaj şi cocteiluri, care dau o notă caracteristică profesiunii voastre. Şi câți diplomați britanici provin dintr-un cartier popular ca Tower Hamlets?

— Tower Hamlets e de dată prea recentă. Am cunoscut odată pe unul care provenea din coclaurile rău famate Merseyside.

Poanta nu fu înțeleasă.

— Trebuie să plec. Nu mai pot suporta rânjetul tău! îl tachina, dar era şi hotărâtă să plece.

— Permite-mi să te conduc acasă. Mi-am amintit ce-ai spus în legătură cu numele şoptit la ureche.

Chiar în momentul când vorbea, simți că lucrurile nu vor evolua în sensul acesta. El o s-o conducă acasă, indiferent de adresă, şi ea o să-l lase la uşă. Greşea însă.

La auzul cuvântului „acasă" fata se uită repede la ceas, ca şi cum ar fi uitat ceva. Se scuză apoi pentru câteva clipe: Pringle presupuse, de asemenea greşit, că se dusese la toaletă. Tânăra însă îl întrebă pe chelner unde se află cabina telefonică. Iritat de aşteptare, Pringle dădu pe gât restul vinului din pahar.

Helen se înapoie după două-trei minute şi se aşeză la masă fără nicio explicație. După un timp, care trecu mai mult sau mai puțin în tăcere, Pringle plăti nota şi plecară împreună. El se îndreptă spre Fordul său,

parcat după colț, pe o stradă lăturalnică.

— Îmi pare rău, spuse Helen, am o obligație de care am uitat cu totul. Mai bine aştept aci.

Lui Pringle i se lungi fața.

— Ai telefonat după un taxi? Mi-ar fi făcut plăcere să...

— Cam aşa ceva. Sunt convinsă că eşti gata să mă conduci cu maşina. Realmente regret, dar nu se poate, spuse ea.

După care nu mai oferi nicio explicație.

Exact în acel moment, un Mercedes mare, negru, se opri în dreptul intrării restaurantului şi un bărbat ieşi din maşină, îndreptându-se spre ei. Pringle ar fi tras pe loc concluzii, dacă nu ar fi observat că omul purta pe cap şapca uniformei de şofer. Helen crezuse, probabil, că va trebui să aştepte mai mult, dar nu manifestă stingherealã. Bărbatul îi adresă câteva cuvinte şi ea răspunse. Pringle avusese dreptate asupra originii ei. Vorbiseră în germană; mulți ani petrecuse el învățând germana, totuşi nu înțelesese ce-şi spuseră, cu excepția unei remarci a ei că sosise foarte repede.

Helen se întoarse către Pringle, îi zâmbi cu drăgălăşenie şi-i spuse:

— Mă tem că trebuie să te părăsesc. Am de întâmpinat pe cineva la aeroport. Îmi pare rău. Aş fi dorit mult să te ascult murmurând numele soției.

Îi întinse mâna şi el i-o strânse ceremonios, cu automatismul deprins în zece ani de serviciu diplomatic. Helen porni repede spre automobil. Şoferul deschisese portiera din spate. Pringle rămase cu gura căscată şi o căutătură stupidă. Ea se întoarse, îi zâmbi, îi făcu semn cu mâna şi intră înăuntru.

— Când ne vom mai... începu el, îngânând parcă refrenul unui şlagăr la modă. Dar automobilul o luase

din loc.

Rămase în fața restaurantului, asemenea prințului din poveste, cu deosebire că nu avea nici măcar pantoful Cenuşăresei pentru a o identifica. Apucă doar să observe, în timp ce automobilul dispărea pe bulevardul South Lambeth, că numărul era însoțit de însemnele corpului diplomatic. Şi atunci îşi dădu seama că fusese dus de nas. Flecărise ca un idiot în fața cuiva care trebuie să fi cunoscut la fel de bine ca şi el viața diplomatică. Ceasul indica unsprezece şi jumătate. Bodegile erau închise şi, cu toate că băuse mult vin la restaurant, îşi dădu seama că restul de whisky pe care îl mai avea acasă, era insuficient pentru a-i îneca sentimentul de frustrare.

CAPITOLUL PATRU

Dormi prost şi se trezi cu o durere de cap, dar la nouă treizeci precis se afla în biroul său din Ministerul de Externe. În autobuz se întâlnise cu un coleg de la Ministerul Apărării, o cunoştinţă întâmplătoare, care se simţise obligat să se justifice că întârziase din cauza unor încurcături cu sistemul de încălzire centrală. Pentru Pringle era însă devreme, deoarece, conform unei vechi tradiţii a Ministerului de Externe, activitatea departamentului începea târziu şi se termina târziu. Pringle îşi aminti că, la începutul carierei, i se spusese că obiceiul data din perioada diligenţelor poştale care aduceau de la Dover la Londra sacii diplomatici primiţi din Petersburg şi Berlin.

Membrii ambasadei engleze din Washington lucraseră intens peste zi, în timp ce la Londra era noapte şi Pringle dormea, iar obiecţiile lor iritate erau cuprinse în prima tranşă de telegrame. Îşi exprimau dezacordul faţă de aproape fiecare idee de conţinut a documentului ce le fusese trimis, afirmând că, dacă se va acţiona în continuare pe aceeaşi linie, americanii vor considera că cererile lor nu au fost satisfăcute iar aliaţii vest-europeni se vor simţi ofensaţi; alte ambasade engleze prezentau în telegramele lor analize prolixe asupra eventualelor reacţii din răsăritul Europei. Pringle socotea că problemele desfăşurării negocierilor între state erau şi aşa destul de dificile, fără să mai fie nevoie ca

ambasadele engleze să agraveze încurcăturile prin interpretări exagerate asupra reacțiilor la propunerile făcute. Ca şi cum n-ar fi avut destulă bătaie de cap în elaborarea unei poziții oficiale în cadrul discuțiilor cu celelalte departamente, care considerau că trebuia să-şi spună cuvântul în formularea politicii externe. Era partea cea mai complicată a activității, pentru că fiecare presupunea că ar cunoaşte mai bine decât celălalt care este interesul național.

Pe la nouă patruzeci, Gilbert Winter îi ceru la telefon părerea. Fu întrebat, chiar, dacă pregătise textul răspunsului. Dacă Winter nu ar fi fost superiorul său şi dacă în mapa acestuia nu s-ar fi aflat raportul confidențial redactat de el, Pringle i-ar fi spus vreo două vorbe mai simțite. Îşi reprimă enervarea şi răspunse doar că încearcă să obțină o dactilografă ca să i-l dicteze. Una dintre secretarele secției era la dentist, cealaltă îşi făcea ceai. În mod ciudat, Winter nu se arătă interesat de astfel de amănunte şi îi ceru să definitiveze proiectul de telegramă şi să fie la ora zece şi jumătate la o şedință în biroul său, după care închise telefonul surprinzător de brusc. Probabil că se certase din nou cu soția lui: ar fi trebuit totuşi să fie conştient că era necesară o zi întreagă pentru a se obține aprobarea unui nou proiect de către toate departamentele implicate.

Un curier sosi cu plicul pe care şi-l autoexpediase Pringle în ajun şi îi aduse, totodată obişnuita scrisoare de la fosta lui soție. Era tipic pentru ea; nicio introducere, nicio semnătură, considerându-şi scrisul drept un indiciu suficient asupra sursei. Înăuntru se afla o factură care, pretindea ea, trebuia s-o achite el. Dacă la început fusese doar iritat, acum era de-a dreptul furios. Afurisită muiere! Nu se lăsa deloc. Luă un plic şi azvârli înăuntru scrisoarea şi factura şi le trimise

avocatului său. Să se ocupe el de chestiile astea, doar îl plătea destul de bine!

Când curierul pusese scrisorile pe birou, răsturnase pe jos cutia cu ace, clame şi alte mici obiecte de birou. Pringle, cufundat în lectura scrisorilor, ignoră cu totul scuzele mormăite de curier în timp ce aduna zgomotos toate aceste ingrediente indispensabile pentru procesul activității guvernamentale britanice. Curierul le aruncă claie peste grămadă în cutie, adăugând astfel o nouă sursă de iritare pentru Pringle, care se considera un om ordonat. Avea pe birou trei mape cenuşii din plastic – una pentru corespondența primită, alta pentru cea urmând să fie expediată şi o a treia pentru lucrările în curs de rezolvare; se străduia cât mai mult ca mapele să fie goale. Când erau pline, el curăța cât mai repede tot ce considera de prisos, respectiv teancurile groase de materiale informative, şi se concentra apoi asupra dosarelor pe probleme. Alți funcționari obişnuiau să înceapă cu studierea problemelor. El considera însă că este esențial, din punct de vedere psihologic, să-şi descarce biroul de toată încărcătura, pentru a fi capabil să se concentreze în linişte asupra problemelor.

La Ministerul de Externe, hârtiile şi dosarele, dacă erau mai puțin secrete, circulau între departamente în plicuri, iar dacă erau secrete – în valize diplomatice de tip victorian, un fel de rude sărace şi negre ale valizei roşii pe care ministrul de finanțe o arată ziariştilor în ziua prezentării bugetului în Camera Comunelor. Cei ce aveau acces la valize posedau o cheie specială. Incomode dar sigure, valizele îi produceau totdeauna o anumită satisfactie lui Pringle, mai ales când deschidea vreuna scoțând conținutul, desfăcând panglicile care legau la un loc dosarele înrudite, parcurgând materialul documentar şi stenogramele, adnotând textele şi

propunerile, punând semnatura şi data pe ceea ce elaborase el şi apoi introducând totul în ordine în valiză. Lua un formular, scria pe el adresa următoarei destinații, prindea formularul de valiză, o închidea şi chema curierul pentru a o trimite în mod ordonat şi sigur. Iar în mapa de lucrări rezolvate, nicio stivă de documente care să-i abată atenția.

În dimineața aceea, folosi primele cinci minute pentru a da de o parte tot ce era de prisos, circularele, depeşele de la ambasade care nu-l interesau sau nu-l priveau, păstrându-şi în mapa cu lucrările în curs de rezolvare doar una referitoare la conflictul din Orientul Mijlociu, pentru a o putea citi pe îndelete. Apoi se apucă să redacteze textul de răspuns. Îl scrise de mână pe hârtie liniată. Ştia că n-ar fi obținut nimic dacă ar fi încercat să ceară stenografă pentru a-i dicta şi chiar dacă fata care nu avea treabă cu dentistul ar fi terminat de pregătit ceaiul, tot era inutilizabilă. Ori dactilografa secției sale era excelentă, putea descifra scrisul lui Pringle chiar atunci când el singur nu era în stare, şi i-ar fi returnat textul bătut impecabil la maşină în câteva minute.

Aşează pe birou în fața sa telegramele sosite în cursul nopții şi versiunea inițială a propunerii. Redactă primul paragraf într-un stil mai dur. Era sigur că lui Gilbert Winter nu o să-i placă, dar în felul acesta va avea şi el prilejul să ia cunoştință de opinia subalternului său. Winter îl va înlocui cu o formulare mai echilibrată, mai precisă, mai liniştitoare.

Tăcerea fu întreruptă de soneria unuia din cele două telefoane de pe birou. O solicitare stupidă a secției problemelor comerciale, care voia să-i cunoască opinia asupra unui memorandum privind embargoul produselor strategice, prezentat în scris cu câteva săptămâni în urmă. Îi spuse funcționarului cam pe unde

ar putea găsi textul opiniei sale şi trânti telefonul. Întreruperea îl făcuse să-şi piardă firul argumentației alese şi fu obligat s-o ia de la capăt.

La zece sosi gălăgios şi colegul său Lawrence cu care împărțea biroul. Cu toate că Pringle îl găsea destul de agreabil, îl considera însă o personalitate ştearsă. Răspundea de probleme care nu-l interesau câtuşi de puțin şi care, pe deasupra, nu-i dădeau suficient de lucru ca să-l lase în pace pe Pringle. Deschise discuția despre un spectacol pop foarte la modă, văzut cu o seară în urmă.

— Minunat! exclamă el.

Pringle mormăi ceva evitând să emită vreo opinie favorabilă sau defavorabilă. Lawrence se mândrea că fusese la premieră şi se apucă să descrie dineul la care luase parte după aceea. Pringle îl întrerupse cu brutalitate spunându-i că trebuie să lucreze sub presiune. Lawrence îi întoarse supărat spatele şi, un timp, îşi exprimă dezaprobarea pocnind uşile de metal ale dulapului său. Se dedică apoi ocupației preferate: o conversație telefonică de o jumătate de oră cu agentul său de bursă în legătură cu pachetul de acțiuni achiziționate. Agentul ăsta de bursă, gândea Pringle, trebuie să fi fost ori slab în meseria lui, ori nu prea avea clienți, dacă găsea atâta timp disponibil pentru Lawrence. Mult mai târziu, avea să descopere că Lawrence ajunsese în posesia unei averi imense. Desigur, din acel moment îi acordă mai multă atenție, nu în speranța că ar putea să fie răsplătit, ci pentru că era interesat cum poate un asemenea prostănac să adune atâta avere şi s-o şi păstreze.

Pe la zece şi douăzeci textul era gata. Țâşni pe coridor în căutarea dactilografei. Serviabilă, fata scoase din maşină lucrarea ce o avea şi începu să-i copieze textul.

Tocmai în acel moment intră şeful secţiei, Anderly, care protestă că lucrarea lui fusese scoasă din maşină. Pringle îi atrase respectuos atenţia că avea la dispoziţie propria lui secretară. Nu era vina lui Pringle că aceasta era în concediu de boală. Anderly insistă că materialul lui e la fel de urgent; Pringle ripostă că dacă ţine atât de mult la prioritate, ar trebui să discute aceasta cu Gilbert Winter.

Pringle, în calitatea sa de responsabil pentru relaţiile politice ale Angliei cu Statele Unite, şi având gradul de prim-secretar, era subordonat lui Anderly, ceea ce constituia o permanentă sursă de iritare pentru el. Winter era director. În mod obişnuit, responsabilii de probleme erau subordonaţi şi lucrau prin intermediul şefilor de secţie, dar în funcţionarea acestui mecanism interveneau şi factori temperamentali; lui Winter nu-i plăcea Anderly şi-l considera o rotiţă inutilă, de aceea lucra direct cu Pringle. Anderly îşi exprimase dezacordul; faptul îi submina autoritatea şi-i micşora aria de dominaţie. Avusese o ciocnire cu Winter şi-l ameninţase că se va plânge mai sus. Winter l-a liniştit însă spunându-i lui Anderly că desfăşoară o activitate excelentă, că nici nu se pune problema de a-i nesocoti autoritatea, ci, dimpotrivă, el căuta doar să-i preia o parte din responsabilitatea muncii pe care o îndeplinea atât de bine. Anderly plecase împăcat şi flatat. Cu toate că îşi dăduse seama că a pierdut o bătălie, nu a mai ridicat niciodată această chestiune, fără, însă, ca cele petrecute să influenţeze câtuşi de puţin pozitiv relaţiile lui de lucru cu Pringle.

Anderly o ţinea morţiş că lucrarea lui este urgentă. Pringle îi expuse timp de cinci minute argumentele sale, în vreme ce dactilografa continua să-i bată textul. Înfăţişarea lui Anderly, de scoţian îndesat, nu avea

nimic din şlefuiala pe care o dobândesc majoritatea celor ce lucrează la Ministerul de Externe. Aceştia şi-o însuşesc, nu datorită unor predispoziţii native, ori prin educaţie, aşa cum cred unii, ci cu scopul de a se apăra pe ei şi viaţa lor particulară de presiunile constante ale activităţii mondene pe care trebuiau să o desfăşoare, cel mai nesuferit şi, din nefericire, cel mai apreciat aspect al existenţei acestor diplomaţi. Anderly intrase în serviciul diplomatic după ani îndelungaţi în serviciul unei firme industriale şi, după părerea lui Pringle, comisia de selecţionare săvârşise una din rarele sale greşeli aprobându-i angajarea. Era un fel de avocat cazon, dotat cu o mare măiestrie de a-i scoate din sărite, fără să dea impresia că este conştient de aceasta, atât pe colegii săi, cât şi pe străinii cu care venea în contact. Deşi necorespunzător pentru un post în străinătate, cum l-ar fi caracterizat serviciul personalului, Anderly îşi începuse activitatea plin de un zel şi o energie prost orientate. Dacă ar fi fost inteligent şi cu judecată sănătoasă, cum era subordonatul său, Pringle, ar fi fost iertat pentru astfel de păcate, deoarece în cadrul ministerului se afla un procent important de excentrici. Dar nu putea fi inclus în niciuna din aceste categorii. Cu toate că îi venea destul de greu, Pringle făcea toate eforturile ca să-l ignore. De obicei se prefăcea că nu aude ce spune, dar de data aceasta îi ripostă cu hotărâre, declarându-i în faţă că îl încurcă şi îl împiedică să ducă la bun sfârşit o treabă necesară. În tot acest timp, dactilografa bătea mai departe; dar Pringle îşi dădu seama că secretara care îşi tot făcea ceai şi un curier ce trecea pe acolo se întrerupseseră din orice activitate, urmărind fascinaţi scena. Anderly aproape că exploda de furie; Pringle era pe punctul de a replica în acelaşi mod, şi existau toate condiţiile pentru un scandal de

mâna întâi. Dar, în acel moment, dactilografa scoase textul din maşină, îl înmână lui Pringle şi, spunându-i surâzător: „gata”, deschise uşa, aruncând o privire semnificativă către ceasul din perete. Pringle îi întoarse spatele lui Anderly, mulţumi fetei şi plecă. „O fată minunată, urâtă foc, slabă ca un ţâr, dar cu o inimă de aur!” Niciodată nu putea să-şi amintească numele ei, dar o să aibă grijă să-i mulţumească. Era convins că Winter îl va sili să-i ceară scuze lui Anderly, dar datorită fetei, relaţiile lor erau încă într-un stadiu când mai putea fi vorba de scuze. Mai lipsise puţin şi ar fi fost mutat în altă slujbă; ar fi fost tare păcat. Indiferent cine era vinovatul, serviciul personal considera cearta drept incompatibilă cu obligaţiile profesionale şi, pentru salvarea prestigiului şi a autorităţii funcţiei; nu Anderly ar fi fost cel mutat. Desigur, având în vedere dosarul lui Anderly, toate acestea nu i-ar fi adus prejudicii mari lui Pringle, dar, oricum...

Coborî câteva trepte, străbătu coridorul şi intră în biroul lui Winter. În Ministerul de Externe nu trebuie să baţi niciodată la uşă; îşi aminti că i s-a atras atenţia atunci când a intrat în serviciu. Dacă intri şi îţi dai seama că deranjezi pe cineva, retrage-te încet. Ciocănitul în sine deranjează mai mult.

În biroul lui Winter se afla consilierul juridic. Pringle oftă în sinea lui; îl aştepta o corvoadă îndelungată şi plicticoasă şi el era de părere că făcuse destul pentru o dimineaţă de lucru. Va lăsa textul să pledeze pentru el; Winter şi juristul n-aveau decât să-l facă harcea-parcea, dacă voiau. Se instală într-un fotoliu, mângâind ceaşca cu cafea călduţă, pregătită cu grijă de secretara lui Winter. Dar trebui să schimbe tactica. Mândria de autor nu dispare atât de uşor şi, după cinci minute, se trezi apărând cu înverşunare proiectul redactat de el.

Două ore mai târziu, abia putea să-şi stăpânească satisfacţia. Textul rezistase tuturor încercărilor şi se afla la cabinet, aşteptând sosirea din Scoţia a ministrului, pentru semnătura finală, înainte de expediere. Între timp, Pringle reuşise să-şi plaseze scuzele de rigoare lui Anderly, primite însă cu răceală. Intrase în birou la Anderly, îi turnase dintr-o suflare tot ce se putea spune despre graba şi tensiunea sub care lucrase; spera că va fi iertat. Anderly mormăi un răspuns pe care, în alte împrejurări, Pringle l-ar fi considerat lipsit de tact; anume, îi spuse că atribuie proasta lui comportare iritării provocate de recentul său divorţ. Bombăni „da, presupun că...” şi părăsi camera mult prea repede pentru ca Anderly să mai poată adăuga vreun cuvânt de natură a redeschide înfruntarea. Zâmbi recunoscător dactilografei care, roşind, lovi cu mai multă forţă în clapele maşinii.

Când ajunse înapoi în birou, Lawrence îl privi zâmbind:

— Ei, a trecut panica?

— A durat cam o oră sau două.

— Cât ai lipsit au sosit mai multe telegrame, adăugă Lawrence, răsfoind încet hârtiile din mapa de piele cu materiale confidenţiale din faţa lui. Pringle putu să vadă un titlu: „Proiect de convenţie pentru protejarea balenei albastre”. Vai de bătrâna balenă albastră, dacă existenţa ei a ajuns să depindă de eforturile lui Lawrence!

— Arhiva are nevoie de tine, şi o junăă numită Helen urmează să te mai sune.

— Cine de la arhivă?

— Am notat numele pe undeva.

Reuşi în cele din urmă să găsească bucata de hârtie pe care notase. Pringle ridică receptorul şi ceru un

număr.

Cel de la capătul firului îşi spuse numele. Îl mai întâlnise undeva, pe parcursul activităţii sale.

— Regret că vă deranjez. O chestiune minoră. Vă trimit un pachet de documente de la sfârşitul războiului, 1945—1946. Fiţi atât de amabil şi uitaţi-vă prin ele dacă, în caz că ar fi folosite, ar cuprinde ceva pasibil de proces de calomniere, şi aşa mai departe. Ştiţi, e o formalitate.

În timp ce vorbea, în cameră îşi făcu loc cu greu un curier, încărcat cu povara a trei valize diplomatice negre.

— Au şi sosit, spuse Pringle, dar nu cred că sunt omul care vă trebuie.

— Ba da, nu vi s-a spus? Şeful arhivei a vorbit cu domnul Anderly.

— Dar despre ce e vorba?

— Germania. Contacte ale unor terţi cu autorităţile militare, activitatea organizaţiilor neonaziste şi aşa mai departe.

— Aţi greşit secţia. Aici este secţia pentru relaţiile cu Statele Unite. Oricum, ştiam că aceste hârtii au fost date publicităţii cu mulţi ani în urmă şi trimise arhivei publice.

— Aşa este. Din nefericire, acum suntem presaţi cu tot felul de alte treburi. Şi au apărut aceste documente suplimentare. Totul e foarte clar. Erau ascunse în dosul unei stive de documente oficiale, într-un dulap pe care toată lumea îl considera gol. S-a produs o oarecare agitaţie. Sunt toate destinate circulaţiei publice, dar am dori ca, mai înainte, să vă uitaţi prin ele.

— Există un serviciu special care se ocupă cu asta, serviciul... cum îi zice? Sau adresaţi-vă responsabilului secţiei germane.

— Face ore suplimentare în legătură cu evoluţia

negocierilor privind tratatul dintre cele două Germanii. Băieții care, în mod obişnuit, se ocupă cu treburile astea au de tradus nişte materiale privind problema intrării în Piața Comună. Au fost trimişi să facă acest lucru fără măcar să fie întrebați. Ați văzut, probabil, declarația primului ministru prin care s-a angajat să prezinte Parlamentului, până la sfârşitul lunii, traduceri autorizate ale documentelor.

— Bine, dar de ce eu?

— Pentru că ați luat cu succes examenul special de limba germană. Fiind vorba de texte germane foarte dificile, serviciul personalului mi-a dat o listă.

— Examenul ăsta a fost luat de mulți…

— Păi Anderly a făcut propunerea!

— O, dă-l dracului pe Anderly! OK. Când o să am timp am să mă ocup de ele.

— Stați puțin, trebuie rezolvate săptămâna asta.

— De ce naiba?…

Lawrence îl privea de la biroul său cu oarecare surprindere. Îl socotise dintotdeauna pe Pringle un coleg irascibil, dificil, dar limbajul folosit în această convorbire telefonică era mult prea violent pentru atmosfera obişnuită la Ministerul de Externe, în jurul orei douăsprezece patruzeci şi cinci.

— Doctorul Pickforth de la Universitatea din Sussex caută să elucideze o problemă. Ne-a cerut o serie de date şi i-am răspuns că nu dăm de urma lor. Nici n-a vrut să audă şi ne-a spus răspicat că el ştie că există documente în această privință.

— Şi ceea ce mi-ați trimis sunt tocmai documentele…?

— Da. Am făcut cercetări amănunțite şi, din nefericire, le-am găsit. Unul din funcționarii noştri a avut proasta inspirație să-i telefoneze şi să-i spună că

am dat de urma lor. Acum, face presiuni asupra noastră şi are impresia că îi ascundem ceva. Ne-a şi amenințat că va vorbi cu un deputat, prieten de-al său, ca să pună o întrebare în Camera Comunelor. Încurcături administrative. Ne pare bine că puteți să ne dați o mână de ajutor.

— Şi eu sunt singurul afurisit de cunoscător al limbii germane din toată... Şi noi cu ce ne ocupăm aici? Doar nu suntem o secție a percepției. Unde a ajuns planul acela privind laboratorul pentru învățarea rapidă a limbii germane? Am presupus totdeauna că ne aflăm în Europa...

— Stați, opriți-vă! Îmi pare rău, dar ar fi trebuit să vă spun că o parte din materiale sunt în sârbo-croată şi dumneavoastră cunoaşteți şi una şi alta. Amestecul celor două limbi în documentele cu pricina reprezintă pentru noi un mare handicap iar... iar în ce priveşte a doua limbă, nu-i aşa că ați învățat-o facultativ? Anderly spunea chiar că veți fi fericit să ne dați o mână de ajutor.

După câteva momente de tăcere, Pringle spuse obosit: OK şi închise telefonul. Cei de la arhivă nu aveau nicio vină. Era într-o asemenea stare de spirit, încât ar fi fost gata să se ducă şi să-şi retragă scuzele prezentate lui Anderly, intrigantul ăla plictisitor. Se uită lung la cele trei valize, se ridică, le luă una câte una, pentru că erau destul de grele, şi le puse, fără să le deschidă, pe raftul cel mai de jos al dulapului său. În timpul convorbirii observase că Lawrence îşi strânsese lucrurile şi se dusese să mănânce. Hotărî că şi el lucrase suficient şi chemă la telefon un prieten de la secția de presă. Era şi el liber. Avea chef să mănânce pe îndelete şi bine la „Travellers". Statele Unite, Gilbert Winter, Anderly şi documentele germane puteau să mai aştepte o oră-două. Telefonul sună prelung în momentul când

Pringle părăsea biroul. Îl lăsă să sune, fiindcă uitase cu totul cine îl mai căutase la telefon în acea dimineață.

CAPITOLUL CINCI

Degajarea de moloz a străzilor fusese o preocupare de prim ordin în Berlinul lui noiembrie 1945. Curățate cu ajutorul buldozerelor, căile de acces străbăteau vaste mormane de dezolare, constituind unicele indicii ale reîntoarcerii la viață. De obicei aproape pustii, tăcerea lor era din când în când întreruptă de câte o persoană grăbită, autorizată să se deplaseze pe un anumit traseu, dornică să-şi termine cât mai repede treaba şi să se reîntoarcă în adăpostul său subteran. Părea de necrezut că sub stratul de praf cenuşiu atotstăpânitor mai pâlpâia încă viața.

Dintr-o gaură mascată de unul din nesfârsitele mormane de moloz şi sticlă spartă, apăru un copil cu chipul trist, care trăgea după el o trotinetă stricată. O lăsă lângă ieşire şi începu să se joace printre ruine. Îşi construi din cărămizi o căsuță, căreia îi puse drept acoperiş o bucată de geam spart, o casă luminoasă, aerisită; vor trece mulți ani până va avea posibilitatea sa vadă o casă adevărată ca asta. Construcția lui nu avea nici urmă de lemn pentru că toate resturile de uşi şi cercevele fuseseră strânse de ce mai rămăsese din populația Berlinului, fiind folosite drept combustibil pentru gătit şi încălzit. Copilul se jucă fericit până se lăsă întunericul. Începu să tuşească, poate din cauza prafului, poate un început de tuberculoză, şi atunci o voce de femeie îl chemă înapoi în pivnița unde locuia. În acel moment, la capătul străzii, pe vremuri de o

curățenie exemplară, străjuită de copaci, apăru un om. Wilhelm Schenker cunoştea bine Berlinul, dar nimeni nu putea să-i găsească vreo vină că nu se mai descurca printre străzile acestuia în ultimele luni ale lui 1945. În ansamblu, străzile rămăseseră pe locul lor, dar îşi pierduseră fizionomia şi punctele de reper, tăbliţele indicatoare fiind îngropate cu tot restul, iar carcasele clădirilor care mai erau în picioare, lipsite de orice trăsătură caracteristică, holbau la trecători orbitele negre ale ferestrelor distruse. Pretutindeni plutea praful cenuşiu. Ezită un moment şi apoi intră pe o stradă lăturalnică ce ducea spre Grădina Zoologică. În locul frumoaselor alei era acum un cimitir de cioturi, copacii fiind tăiaţi, ca tot ce se putea pune pe foc. Mai rămăseseră, dominând resturile trecutului, numai câteva absurde statui.

Trecătorul se opri la un colţ de stradă şi se ascunse în umbra zidului unei clădiri, pentru a nu fi văzut de o patrulă, care tocmai trecea într-un jeep. Acum că intrase în Berlin nu-şi mai făcea griji. Hârtiile sale erau în regulă. Atestau că posesorul lor fusese unul din luptătorii împotriva naziştilor şi că suferise de pe urma persecuţiilor. Reuşise să treacă prin câteva puncte de control, dar era necesar să fie precaut.

Zări, în sfârşit, ceea ce căuta: poarta boltită, cu un blazon spart deasupra, prin care se intra în curtea unei case mari, arătoase. Doar bolta rămăsese pe locul unde pe vremuri se aflau casa şi curtea. În momentul când trecu pe sub boltă, auzi în spatele său un zgomot de cărămidă spartă. Atrasă de gălăgie, dintre ruine se ivi, asemenea unui şobolan, o femeie, cam pe acolo unde părea să fie intrarea în refugiul său subpământean.

Îl cercetă curioasă şi, constatând că prezenţa lui nu constituie o primejdie, dispăru. Schenker o strigă. Femeia

reapăru. Îi spuse un nume şi o întrebă unde se află persoana respectivă. Femeia ridică din umeri şi, fără să scoată un cuvânt, dădu să plece din nou. Schenker alergă după ea, o apucă cu brutalitate de braţ şi repetă întrebarea. Se uită lung la el, mai mult cu consternare decât cu teamă. Cele trăite în ultimul an îi consumaseră total sentimentul de frică.

— Cred că e mort, ca toţi ceilalţi.

— De ce crezi asta? Doar a trăit până la sfârşit.

Era limpede la ce sfârşit se referea străinul.

— Cine sunteţi dumneavoastră? Nu ştiu nimic, nimic. Poate că e la închisoare şi îşi aşteaptă procesul. De ce nu-i întrebaţi pe englezi? Ei au lista lor. Ar putea să vă fie de ajutor dacă nu sunteţi suspect.

— Dumneata ai fost aici în ultimele nopţi?

Femeia îşi făcu drum înapoi spre intrarea în adăpost.

— Şi ce dac-am fost? răspunse ea, îndreptându-se din nou spre uşa pivniţei.

— Dar a ieşit de aici? A plecat?

Brusc, vocea ei deveni mai ascuţită.

— Da, a ieşit de aici, acum câteva zile, şi a luat un camion întreg de lucruri cu el. Dumnezeu ştie până unde a ajuns. Unii speră că nu a ajuns prea departe. Pentru a obţine camionul a omorât un om, a omorât şi pentru benzină şi şi-a părăsit soţia şi copiii.

Femeia scuipă cu dispreţ. Altădată nu şi-ar fi permis acest gest, dar acum nu era vreme pentru bune maniere.

— De unde ştii toate astea?

— Canalia asta era bărbatul meu. O clipă domni tăcere. De ce îl căutaţi? întrebă ea. Cine sunteţi?

— Mă priveşte.

— Îmi dau seama, spuse ea, însoţindu-şi remarca de ceea ce părea să fie un zâmbet. Nu de el aveţi nevoie, ci de ceea ce se află în posesia lui. Nu-i aşa? Lăzile alea pe care

le păstra, lăzile grele care au fost luate din seiful băncii. Ei bine, le-a cărat cu el.

— Unde?

— Nu ştiu, credeți-mă.

— Poate, totuşi?

— Şi ce-o să faceți când o să-l găsiți?

— Depinde.

— Să trageți în el şi pentru mine!

Femeia se întoarse şi el se pregăti să plece. Suferise un eşec. Trebuia acum s-o ia de la început. În acel moment însă femeia îl strigă din ascunzătoarea ei:

— E la fratele lui, lângă Hamburg, încercați acolo. Totdeauna spunea că zona britanică e mai sigură. Căutați-l pe Coblenzerstrasse la numărul 109; o casă mare cu un turnuleț. Şi dacă îl găsiți, trageți un glonte în plus şi pentru mine,

Schenker se pierdu în noapte, strivind în mers cioburi de geam spart.

Sticla de vin roşu pe care Pringle o băuse la „Travellers Club" cu colegul din secția de presă îl cam moleşise, dar după un marş energic, în chip de plimbare, prin parcul St. James, reuşi să se învioreze. În aer se simțeau primele înțepături ale frigului; frunzele uscate foşneau sub tălpi, pe lac rațele pluteau în cârduri şi Londra, în general, era deosebit de înviorătoare, cum numai rareori poate fi ea la începutul lui noiembrie. Se întoarse la birou într-o stare de spirit mai bună şi luă cu asalt stiva de hârtii şi dosare adunată în mapele sale.

Aproape toate telegramele subliniau faptul că relațiile anglo-americane treceau printr-un impas, şi Pringle se cufundă în lucru, întrebându-se unde vor duce toate astea. Oare când apăruseră primele informații confidențiale cu privire la unele inițiative serioase în

cadrul administrației americane pentru o restructurare a NATO? Doar cu câteva săptămâni în urmă fusese solicitat să-şi aducă contribuția la redactarea unui document secret al grupului de planificare a politicii externe; îl avea în față pentru a actualiza unele dintre anexe. Documentul sublinia cu o sinceritate brutală, neobişnuită pentru Ministerul de Externe, sursele de încordare din relațiile anglo-americane şi trăgea concluzii foarte pesimiste. În introducere se demonstra că, la adăpostul afacerii Watergate, a consecințelor războiului din Orientul Mijlociu şi a crescândei crize energetice, în unele cercuri ale mecanismului politic american apăruseră, cum era lesne de înțeles, presiuni pentru a se adopta o altă orientare fundamentală, având drept obiectiv „America mai presus de toate". Aceste cercuri porneau de la întrebarea: ce altceva oferiseră țările vest-europene, în schimbul eforturilor diplomatice americane, decât ingratitudine şi certuri interminabile? Statele Unite aveau suficiente probleme interne. De ce să-şi risipească Secretarul Departamentului de Stat energia şi timpul cu rezolvarea problemelor altora? Administrația trebuia să inițieze o reorganizare totală a angajamentelor militare şi politice americane, chiar dacă în capitalele occidentale asemenea măsuri ar provoca zguduiri. Statele Unite puteau obține numai avantaje economice şi politice de pe urma unor astfel de schimbări.

Cam în felul acesta erau dezvoltate argumentele grupurilor de presiune. O astfel de majoritate silențioasă aştepta numai momentul pentru a-şi afirma cu glas tare pozițiile. Ea avea nevoie de o personalitate care să-i exprime public gândirea, să o orienteze pentru ca nu cumva acțiunile ei să capete expresia unei zarve incoerente şi iresponsabile. Majoritatea observatorilor

internaționali nu puneau mare preț pe astfel de informații. Aşa-zişii înțelepți se adunau, dădeau din cap zâmbitori şi spuneau că totul este vorbărie goală. Niciodată nu se va întâmpla aşa ceva. Dificultățile actuale se vor risipi de la sine; după un timp nu se va mai auzi nimic despre o astfel de cerere, cu excepția glasurilor obişnuiților extremişti. America va rămâne America. Ea nu va putea niciodată să-şi restructureze politica dusă actualmente.

Ceea ce înțelepții din cluburi, comentatorii politici din coloanele ziarelor şi observatorii de diverse nuanțe nu înțelegeau era scos în evidență de documentul secret al grupului de planificare. Cercul izolaționiştilor era din ce în ce mai puternic, atât în interiorul cât şi în afara Administrației. Dar, spre deosebire de alte lobby-uri din Washington, acesta acționa aproape în secret, fără să se adreseze publicului. Membrii săi păreau convinşi că, atunci când va fi necesar, vor putea da cărțile pe față, întrucât majoritatea va fi de partea lor. Era vorba de un grup deosebit de activ care avea, după cum arăta documentul, oameni situați în poziții cheie, senatori, congresmeni, funcționari de stat şi diplomați. Documentul sublinia că, până nu de mult, cercurile animate de astfel de concepții nu erau unite şi nu aveau un conducător.

Obscurul senator Dwight C. Mainfare îşi asumase însă de curând un astfel de rol. Numele său începu să apară însă din ce în ce mai des în rapoartele trimise de diferite oficii diplomatice din Washington. Ambasada britanică ştia foarte puține despre viața şi activitatea lui; era mai bine informată asupra omului său de legătură, fostul lui coleg din Senat şi consilier personal, Henry A. Middleton.

Când cineva ajunge senator în Statele Unite, lumea

consideră, în general, că el a realizat un succes important în cariera politică. Senatorul Henry Middleton îşi văzuse eforturile încununate de succes. Apăruse la suprafaţă dintr-o existenţă total obscură, evidenţiindu-se în mod deosebit în domeniul studiilor de drept, începându-şi activitatea modest, la un colegiu despre care nimeni nu auzise, şi ajungând să-şi adauge nenumărate doctorate şi titluri la Universitatea Harvard. La vârsta de 41 de ani, în 1959, după ce scrisese două cărţi ce se bucuraseră de reacţii foarte pozitive, renunţă la cariera universitară, care se anunţase promiţătoare. Deşi era mai în vârstă decât colegii cu care încheiase studiile universitare, el se evidenţiase în mod strălucit şi, de aceea, fusese solicitat de către una din cele mai mari firme de avocatură din New York. Dacă trecerea lui prin lumea universitară avusese drept rezultat o ascensiune rapidă, încununată de succes, activitatea în domeniul avocaturii se dovedi cu totul remarcabilă. O serie de procese faimoase câştigate în favoarea unor importante firme îi aduseseră venituri considerabile. Prestigiul dobândit astfel deveni o trambulină importantă în cariera politică pe făgaşul căreia se angajă cu aceeaşi perseverenţă şi strălucire. Se mută din New York într-un centru provincial, unde reuşi să-şi organizeze o vastă reţea de legături generatoare de succese politice şi, sărind peste multe etape intermediare, deveni senator la vârsta de 49 de ani, în momentul când locul rămase vacant prin moartea subită a predecesorului său. Era un bărbat frumos, solid, cu părul blond, şi o înfăţişare atletică. Cu toate că uneori juca prost tenis, îşi asigurase un cerc larg de cunoscuţi, mai degrabă decât prieteni, graţie umorului şi farmecului personal. Avea foarte puţini adversari şi în general căuta să nu provoace animozităţi. Trecutul era

impecabil. Nu se născuse în Statele Unite. Familia sa se refugiase în anii ’30 din Austria, pentru a scăpa de persecuții – nu cele antisemite, el sublinia că era calvinist – ci acelea cauzate da faptul că tatăl său avea vederi prea liberale pentru viața politică austriacă din acea vreme. Nu se semnalase niciun fel de scandal în trecutul său şi nimeni nu putea exploata vreun viciu, trecut sau prezent. Se însurase cu fiica unui mare şi bogat avocat. La moartea acestuia, survenită imediat după căsătorie, moştenise o avere substanțială care completa bine resursele proprii.

Constituția Statelor Unite prevede la articolul 1, secția 3, paragraful 3 următoarele: „Nu poate fi senator nicio persoană care nu a împlinit vârsta de 30 de ani, care nu este de cel puțin 9 ani cetățean SUA şi care nu locuieşte în momentul scrutinului în statul din partea căruia este ales.” Nici din acest punct de vedere nu existau probleme. Împrejurările, relațiile, banii, farmecul personal şi marea sa abilitate l-au transformat peste noapte pe cetățeanul Henry A. Middleton în senatorul Henry A. Middleton.

Dar după două legislaturi, lucrurile au evoluat într-o direcție cu totul diferită. Personal, şi asta o recunoşteau cu toții, nu i se putea reproşa nimic. Dar organizația locală a partidului său era profund coruptă, iar el nu observase acest lucru; nu reacționase împotriva acestei situații şi îşi dăduse seama prea târziu de proporțiile scandalului. Cazuri de mituire, fraude, prostituție, trafic de influență, corupere şi evaziuni fiscale înfloriseră pe o scară vastă. Numele său fusese folosit pentru promovarea în posturi şi acordarea de favoruri unor elemente dubioase. Pe fondul acțiunilor desfăşurate de partidul său pentru curățirea tuturor organizațiilor locale, a fost şi el eliminat din poziția deținută, cu

calificativul de onest, dar naiv. Ulterior, situația s-a schimbat. Dar asupra lui nu avu niciun efect faptul că, foarte repede, alegătorii se convinseră că au greşit retrăgându-i încrederea pentru că, în locul său, fusese ales un imbecil necinstit şi fără scrupule, în schimb, cei care contau că în urma acestei întâmplări Middleton va ajunge la lada de gunoi a vieții politice, se înşelau.

Cam prin vara anului 1973, el îşi făcu din nou apariția în calitate de purtător de cuvânt al organizației Mainfarers, cum se intitula grupul care punea la baza activității sale ideea „America mai presus de toate". Când sosi toamna, țelurile grupului căpătară un contur din ce în ce mai clar în viața publică, şi asta datorită în cea mai mare măsură lui Middleton. Nu era vorba numai de o politică izolaționistă față de Europa Occidentală, obiectivul era mult mai larg. Ambasada engleză din Washington mergea atât de departe în analizele sale, încât o definea ca o politică antieuropeană, cu un inexplicabil accent antibritanic.

Dar nu numai în Anglia fusese sesizată cu îngrijorare această evoluție. În timp ce guvernul englez era avertizat de atacuri lansate de grupul Mainfarers împotriva unor aspecte ale politicii sale interne, guvernul Republicii Federale Germania observă că politica sa de destindere în Europa centrală era supusă atacurilor. Aceste diverse atacuri au constituit obiectul unor convorbiri secrete între Bonn şi Londra şi ambele părți au hotărât, în ciuda faptului că organizația Mainfarers se amesteca în treburile interne engleze şi vest-germane, să nu-i acorde, deocamdată, nicio atenție, în speranța că în felul acesta sursa de încordare specială în relațiile dintre Europa occidentală şi Statele Unite va dispare. Politica ignorării fenomenului era facilitată de inexistența vreunor presiuni publice interne, în cele trei țări, în direcția luării

unor măsuri urgente. Ziarele din Statele Unite şi Europa occidentală acordau foarte puțină atenție activității lui Mainfare, neavând la dispoziție informațiile secrete aflate în posesia guvernelor. În octombrie, anumite mişcări în viața politică atraseră atenția opiniei publice, mai ales că ele indicau încercări ale grupului Mainfarers de a provoca schimbări de fond în acțiunile guvernamentale, în cercurile înalte din Washington s-au anunțat două demisii stranii; ziarele semnalară apariția unor alianțe politice între grupuri care, în mod tradițional, erau incompatibile. Speculațiile presei le atribuiră mai mult unor conflicte personale decât rațiunilor politice şi, după puțin timp, agitația în jurul lor dispăru.

Pringle primise sarcina să analizeze aceste fenomene, fără să întreprindă vreo acțiune, revenindu-i misiunea să-şi informeze superiorii asupra evoluției situației şi să pregătească planuri alternative pentru cazul că ar interveni unele schimbări în politica americană. Era limpede că promotorii acestui nou curs urmăreau schimbarea nu numai a politicii externe, în general, ci şi a celei comerciale. Senatorul Mainfare şi acoliții săi retrograzi căutau să speculeze naivitatea obtuză şi lipsa de experiență a unor cercuri de opinie publică, pentru a face să prevaleze o politică de război comercial total. Conform unor informații sosite la Londra prin intermediul serviciilor de spionaj, majoritatea oficialităților de frunte şi a diplomaților americani se ridica împotriva acestei tendințe, considerând-o de-a dreptul sinucigaşă. Dar se observase fenomenul că unii dintre cei mai influenți opoziționişti erau fie demişi, fie mutați în funcții mai periferice. În două posturi cheie apăruseră sprijinitori sau simpatizanți ai senatorului Mainfare. Treptat, unele aspecte ale propunerilor

prezentate de Departamentul Comerțului, pentru a deveni o politică oficială, sufereau schimbări pline de semnificație.

La sfârşitul lui octombrie, Ministerul de Externe britanic fu primul care luă cunoştință de informația că organizația Mainfarers îşi asigurase sprijinul a două dintre cele mai mari societăți transnaționale din Statele Unite. În schimbul acestui sprijin, li se promisese promovarea unor politici discriminatorii, scutiri de impozite şi tarife vamale protecționiste exorbitante la produsele străine considerate de aceste societăți ca fiind cele mai periculoase surse de concurență. S-au aflat fapte care sugerau că aceste două mari societăți au furnizat sau promis importante sume de bani. În ciuda tuturor acestor lucruri, vigilenții reporteri din Washington şi Londra păstrau o tăcere totală; erau mult prea ocupați cu ştirile senzaționale privind afacerea Watergate.

Analiza elaborată de grupul de planificare politică a Ministerului de Externe britanic se încheia fără concluzii ferme: se arăta că este greu să se aprecieze proporțiile primejdiei create de activitatea senatorului Mainfare; lucrurile nu ajunseseră până la punctul care ar fi justificat îngrijorare în Anglia; nu era de aşteptat o bruscă „declarație de război", dar presiunile exercitate asupra unei administrații frământate de încurcături şi eşecuri puteau să ducă la o victorie a izolaționiştilor. Într-o astfel de eventualitate, nu era de aşteptat o declarație oficială, nu se vor da nici explicații şi nu vor fi prezentate nici scuze. Dintotdeauna se vorbise despre posibilitatea unui război comercial cu Statele Unite. Au existat şi în trecut temeri similare, dar deşi acum erau puțini cei care considerau că primejdia nu este minimală, toți cei ce lucraseră la analiza pregătită de

grupul de planificare ajunseseră în unanimitate la următoarea concluzie: dacă țările Pieții Comune vor fi silite în viitor să recurgă la măsuri de represalii, toate războaiele economice cunoscute în trecut de istorie vor fi apreciate ca derizorii în comparație cu această înfruntare totală dintre Statele Unite şi Europa occidentală.

Cu toate că Anderly nu se arătase prea entuziast, Pringle îşi luă zi liberă vineri şi plecă în Scoția pentru un sfârşit de săptămână mai lung. Duminică noaptea, luă trenul înapoi spre Londra, şi se instală confortabil în vagonul de dormit. Londra şi, mai ales, nordul Londrei unde se afla gara Kings Cross, are de obicei o înfățişare mohorâtă în diminețile de noiembrie şi în special în zilele de luni. Sacii cu gunoi acumulați pe străzi în timpul sfârşitului de săptămână, nu fuseseră încă strânşi. Singurii călători din tren erau soldații care se întorceau din permisie. Pringle îşi aduse aminte de vremea când îşi făcea serviciu] militar; călătoriile cu trenul, numai noaptea, interminabilele ore de aşteptare pentru legături în gările Newcastle, Carlisle sau Duisburg.

Îndată ce ajunse acasă cu un taxi, răsfoi rapid cele câteva scrisori şi ziare ce se strânseseră în cutia poştală. Puse apa la fiert pentru cafea şi îşi pregăti o baie fierbinte. În acel moment sună telefonul. Nu-i făceau plăcere apelurile telefonice înainte de şapte dimineața sau – după ora 11 noaptea. De regulă erau fie apeluri greşite, fie vreo atingere a firului. De astă dată era funcționarul de serviciu de la minister. Se cunoşteau bine.

— Ce dracu s-a întâmplat, Richard? Abia e trecut de şapte.

— Ai putea veni imediat la minister?

— Fir-ar al dracului, tocmai am sosit din Scoția cu vagonul de dormit. Nu poți să-l suni pe Anderly?

— De ce Anderly? Funcționarul de serviciu vorbea politicos.

— Anderly e şeful meu, băiete, aşa că scoală-l pe el. Răspunde de secția pentru Statele Unite. Ascultă, sunt obosit mort, trebuie să mă rad şi am dat drumul la apă în baie, dar dacă vrei, o să-l sun eu şi am să-l rog să te cheme.

— Nu eşti singurul obosit. N-am mai dormit de când au descoperit toți dintr-o dată că ne aflăm în plină criză petrolieră. Dar Anderly n-are nicio legătură cu chemarea mea. Ai primit recent nişte documente; deții nişte dosare şi nimeni nu poate deschide dulapul tău ca să le ia. Trebuie să vii imediat la minister.

Funcționarul de serviciu închise telefonul.

Pringle nu era omul să se dea bătut cu una cu două. Îşi luă cafeaua în baie, dar amândouă erau prea fierbinți. E drept, uitase de materialele primite de la arhivă. Zăceau de mult timp date uitării; dar de ce deodată atâta grabă într-o luni de dimineață? Timp de 25 de ani se adunase praful pe ele, iar în dulapul lui stăteau doar de o săptămână. De ce atâta agitație? Puteau să mai aştepte câteva ore, până ar fi ajuns el la birou.

Dar delăsarea şi disciplina ajunseră în scurt timp să se înfrunte cu forțe egale în sufletul său. Dacă ofițerul de serviciu se apucase să telefoneze la această oră, probabil că se întâmplase ceva... Renunță la cafea şi la baie, se bărbieri repede şi plecă în grabă, aruncând în dezordine în servietă scrisorile primite.

CAPITOLUL ŞASE

La Ministerul de Externe un om aştepta în biroul său. Era scund, cu faţa trasă şi posacă, şi părul cărunt întins pe chelie cu pomadă. Fără a se recomanda, el explică pe un ton mai mult necăjit decât furios că-l aştepta pe Pringle de o oră şi jumătate. Era opt şi un sfert; aveau nevoie urgentă de unul din documentele aflate în dosarele primite de la arhivă. Nu precizase cine erau cei care aveau nevoie, dar Pringle presupunea că trebuie să fie o chestiune de securitate a statului, vreo vină ascunsă din trecutul cuiva, care nu trebuia adusă la cunoştinţa nici a doctorului Pickforth, care solicitase datele nici a publicului, în general. În timp ce forma cifrul la seiful său, Pringle fu silit să asculte o admonestare din partea interlocutorului cu privire la greutăţile ce se creează atunci când nu se asigură ca şi alţi oameni din secţie să cunoască cifrul. Îi promise ca pe viitor să se conformeze strict acestei reguli. Pringle se enervă şi greşi de două ori cifrul, înainte de a putea deschide seiful. Apoi se chinui să găsească cheile celor trei valize, chei pe care le ascunsese în fundul uneia dintre cutiile ţinute pe masă. Omuleţul îi urmări activitatea în tăcere totală; în ciuda acestui fapt, Pringle simţi că sub calmul lui aparent omul fierbea de enervare faţă de neîndemânarea lui.

Găsi în sfârşit cheile şi descoperi documentul căutat, fireşte numai în ultima valiză, într-un dosar verde, uzat,

pe care era scris cu cerneală „Neonazişti: diverse”. Individul răsfoi rapid dosarul şi apoi, când ajunse la pagina pe care o căuta, o rupse pur şi simplu, o împături şi o bagă în buzunar. Îi dădu apoi lui Pringle dosarul.

— Îți mulțumesc că ai venit, spuse aproape în şoaptă.

— Pentru puțin, pentru puțin, răspunse Pringle sarcastic. Oricând mai doriți, cu plăcere, în special după o noapte de nesomn în tren. Şi nu e nevoie să-mi spuneți despre ce e vorba.

Dar ultima propoziţiune nici nu mai fu auzită de cel căruia îi era adresată, pentru că părăsise biroul.

Pringle se hotărî să-şi înceapă activitatea pentru a recupera rămânerile în urmă. Ce conta un mic dejun pierdut pentru o cauză dreaptă? Înainte, însă, de a se pune pe treabă, căută într-un raft cu cărți şi scoase anuarul Who’s who. Atenția îi fusese atrasă de numele Geoffrey Benner pe care-l văzuse în fruntea paginii rupte de vizitatorul său şi numele parcă-i spunea ceva. Era ediția din 1970 a anuarului, dar exact ce-i trebuia pentru a-şi împrospăta memoria cu privire la poziția de astăzi a lui Benner.

În următoarele două ore, se ocupă intens de stiva de hârtii de pe biroul său, scrisori, telegrame, referate; la Ministerul de Externe puteai găsi totdeauna la îndemână câte o criză. Atenția i se deplasa de la un subiect la altul, cu uşurință profesională. Războiul din Orientul Mijlociu, izbucnit la 6 octombrie, făcuse loc pe agenda actualității armistițiului instabil; acum toată lumea era preocupată de stocurile petroliere. Cei ce urmăreau problemele americane, căutau să citească printre rânduri ultimele relatări cu privire la afacerea Watergate, pentru a evalua implicațiile. În discursul rostit la televiziune în seara de şapte noiembrie, preşedintele american tratase, deopotrivă, şi

complicațiile petroliere şi cele ale afacerii Watergate, terminându-şi cuvântarea cu respingerea cererii de a-şi prezenta demisia. În Anglia, clopotele unei nunți în familia regală înlăturaseră de pe afişele ştirilor senzaționale profețiile cu privire la iminenta catastrofă economică, ce prevestea să pună capăt vieții cu care Anglia se obişnuise până atunci.

Ambasada britanică din Washington continua să trimită cele mai noi informații secrete în legătură cu activitatea grupului Mainfarers, dar tindea să minimalizeze întreaga afacere. Telegramele sosite de la alte oficii diplomatice nici măcar nu menționau vreun indiciu de criză în relațiile dintre Statele Unite şi Europa occidentală. De fapt, țesătura relațiilor anglo-americane se dovedise de-a lungul anilor destul de fragilă, inclusiv mult lăudatele „relații speciale" pe plan diplomatic şi politic, stabilite de fostul prim ministru Harold Mac-Millan şi de alții. În realitate, aceste relații nu aveau vreo semnificație deosebită, mai ales atunci când se iveau crize care afectau interesele naționale; în asemenea perioade, fiecare parte o consulta pe cealaltă numai când putea obține un avantaj şi când îi convenea să procedeze astfel. În alte împrejurări, cum se întâmplase în politica americană în Orientul Mijlociu sau în politica vest-europeană a Angliei, fiecare acționa exclusiv în funcție de interesul propriu; aceste relații nu aveau nimic „special"

Pentru Pringle, mai interesante în activitatea sa nu erau subiectele propriu-zise cât metodele şi mecanismul de negociere. Unul din motivele intrării sale în Ministerul de Externe era farmecul diplomației în sine, adică procesul de detaliu, adeseori steril, al negocierilor cu partenerii vest-europeni ai Angliei, apoi cu Statele Unite, negocieri desfăşurate pe baza pozițiilor elaborate

de comun acord între Ministerul de Externe şi funcţionarii superiori ai altor sectoare guvernamentale. Politica externă nu era niciodată lăsată exclusiv în seama Ministerului de Externe. Ministerul de Finanţe, Banca Angliei şi Ministerul Comerţului şi Industriei, toate ţineau să-şi afirme punctul de vedere, mai ales pentru că, după părerea funcţionarilor care lucrau în departamentele ce se ocupau cu alte probleme, diplomaţii erau suspecţi, un fel de cerc închis de infatuaţi, care considerau că ei ştiu mai bine cum să trateze cu „străinii".

Pe la zece jumătate, Anderly îl chemă pe Pringle la el şi-l întrebă cum stau lucrurile cu desţelenirea dosarelor de la arhivă. Îi ripostă atât de furios, încât Anderly dădu înapoi. Dar cu asta nu câştigă prea mult răgaz. Funcţionarul de la arhivă îl sună la rândul său, interesându-se dacă terminase; putea să le trimită imediat înapoi?

— Le trimit imediat, dar vă avertizez că nici nu m-am atins de ele.

— Vai de mine, dar doctorul Pickforth din Sussex ne-a luat din nou la rost. O să avem multe neplăceri.

Pringle se strădui să-i explice situaţia, reţinându-se pe cât putea. Avea destulă treabă pentru secţia al cărei membru era, şi problemele acesteia aveau prioritate. Şi cu asta, basta! Nici măcar nu se punea problema să se poată ocupa curând de dosare, declară el sfidător.

Cel de la arhivă îşi ceru scuze pe un ton neutru pentru faptul că-l supără, preciză că el însuşi nu-şi dăduse seama cât de urgentă este întreaga chestiune şi adăugă că va căuta să vadă ce se poate face. La ora douăsprezece Pringle fu convocat la Winter, care îi ceru să se ocupe de dosare, indiferent dacă izbucneşte sau nu o criză internaţională: Winter îi preciză că la început îi

trimisese la plimbare pe cei care făceau presiuni în această problemă, dar că primise un ordin superior.

Pringle nu-şi mai putea permite să piardă niciun moment. Trimise o secretară să-i cumpere nişte sandviciuri, telefonă unui prieten cu care trebuia să ia prânzul că nu mai are timp să-l vadă şi, plin de enervare, se apucă să cerceteze dosarele. Nu peste mult timp se lăsă cu totul absorbit de evenimentele trecutului.

Unele documente erau fascinante. Mai mult ca sigur că Winter s-ar fi delectat cu stilul rapoartelor de altă dată, mai coerente, mai elegante, scrise într-adevăr pentru posteritate. Stilul minutelor actuale era brutal, direct, cu o vădită tendință spre umor, dacă nu chiar vulgaritate. Expresiile emoționale erau eliminate. Se considera în mod greşit că structura echilibrată a argumentării ar putea fi alterată de expresia unor stări afective. Peste vreo treizeci de ani, istoricii care se vor apleca asupra unor astfel de argumente vor avea o sarcină mai simplă, ce le va solicita în mai mică măsură eforturi intelectuale. Deşi e posibil ca până atunci să aibă circulație curentă un nou vocabular, de tip ziaristic, iar stilul direct actual să apară la fel de ciudat ca cel al anilor ’40.

Cunoştințele sale de sârbo-croată nu fură deloc solicitate şi Pringle îşi dădu seama că au fost folosite doar ca un pretext, pentru a se obține ca el să facă această treabă. Erau în schimb foarte multe documente în limba germană; hârtii ultrasecrete ale înaltului Comandament german, dobândite imediat după război, şi examinate pe atunci în grabă. Indiferent de data purtată de hârtiile germane originale, întreaga serie de documente făcea parte din categoria celor privind mişcările neonaziste în primele luni de după război. Autoritățile militare de ocupație aliate fuseseră

îngrijorate de această primejdie şi documentele se refereau la o serie de persoane implicate în astfel de activităţi. Un nume semnalat mai des în documente era cel al unui individ Wilhelm Schenker, care în vremea când Hitler se afla în bunkerul de la Berlin, funcţionase în chip de aghiotant personal al său. La sfârşitul războiului, reuşise să scape din încercuirea Berlinului şi dispăruse fără urmă. Reapăruse apoi la un moment dat şi existau rapoarte care menţionau că întreprinsese călătorii sub o falsă identitate, în lungul şi-n latul sectoarelor aliate din Germania, stabilind contacte cu un număr de persoane ce avuseseră poziţii minore în partidul nazist. Din documente nu reieşea în niciun fel de ce era considerat un personaj atât de important, deşi, pe ici pe colo, apăreau indicii cu privire la vaste sume de bani trecute dintr-o mână în alta. Fusese interceptată o scrisoare adresată unui german de către alt german, ambii neidentificaţi, care se referea la rolul lui Schenker ca legătură internaţională şi curier financiar al refugiaţilor nazişti stabiliţi în America Latină. Faptele erau confirmate într-o informare trimisă în iulie 1946 de către un diplomat britanic din Berlinul occidental. Informarea nu se baza pe date certe, dar cuprindea o referire la un document aflat în alt dosar. Pringle îl căută, dar documentul lipsea.

Curând privirea i se opri asupra unor bucăţele de hârie ruptă, prinse încă de şnurul cu sigiliu care lega întregul dosar, şi îşi aduse aminte de vizitatorul care scosese o pagină.

Fotocopia era destul de ştearsă; textul scris de mână, inegal, prezenta mari dificultăţi la descifrare, dar anonimul autor al informării dezvăluia că Schenker, pentru a pune mâna pe fondurile Reichului care dispăruseră în zilele ce au urmat războiului, recursese,

cel puțin într-o împrejurare, la acte de violență.

Venise înarmat cu o listă de oameni şi, în cele din urmă, reuşi să-şi asigure ajutorul a zece dintre noi. Doi sau trei ne-au însoțit împotriva voinței lor; nu-i învinovățeam, decât că se săturaseră de război şi ucideri şi chiar dacă activitatea de control a autorităților militare britanice în zona Hamburgului era departe de a fi impecabilă, pedepsele aplicate în cazuri de flagrant delict erau severe.

Obiectivul unde urma să aibă loc operația era o casă mare, împodobită cu un monstruos turn gotic, amplasată departe de drumul principal. Grădina lăsată de ani de zile în părăsire îşi răspândise alandala plantele agățătoare, dar clădirea propriu-zisă se înfățişa într-o stare mult mai bună decât toate celelalte din apropiere. Avea toate geamurile la ferestre şi la uşi, iar spărturile din acoperiş fuseseră reparate. Ancheta desfăşurată de Schenker se încheiase cu bune rezultate; se stabilise că omul căutat de noi se lansase într-o înfloritoare activitate de bursă neagră şi, în acelaşi timp, reuşise să se bucure de bunăvoința deplină a autorităților militare de ocupație. Asta ne înfuriase. Schenker îl poreclise „Şarpele".

Ne-am apropiat de casă pe la ceasurile două noaptea; patru dintre noi o luară prin spate, patru spre intrarea principală şi alți trei supravegheau ferestrele laterale. Luna plină ne era de ajutor. Puteam lucra fără grabă pentru că unitățile militare cele mai apropiate erau cantonate într-o şcoală la marginea oraşului, la trei kilometri de casă. Nu-i fusese deloc greu lui Schenker să ne facă rost de arme; dar la încheierea operației trebuia să le abandonăm chiar la locul desfăşurării ei.

Am apăsat pe sonerie. Se auzi de undeva un lătrat de câine. „Şarpele" veni la uşă, întredeschizând-o foarte puțin. Era blocată pe dinăuntru cu un lanț. În spatele lui,

am zărit pentru o fracțiune de secundă o femeie în capot, cu o figură speriată. Eram singur la intrare, ceilalți stăteau ascunşi.

— Ce doreşti?

— Am un mesaj pentru dumneata.

— Din partea cui?

— De la Berlin.

— De ce ai venit la această oră din noapte?

— Unii dintre noi nu pot să-şi permită să umble pe lumină. Vin de departe şi mi-e frig.

„Şarpele" avu o ezitare. Atât cât am putut să-l observ, m-am convins că-şi merita porecla. Era înalt şi subțire, iar lumina din hol arunca o tentă verzuie pe fața scofâlcită. Uşa se închise şi dindărătul ei se auziră şoapte. Când se deschise din nou, lanțul ce o blocase fusese înlăturat. Îmbrăcat cu o manta de ploaie peste pijama, mă intâmpină la intrare cu un pistol în mână. Mă aşteptam la o asemenea primire, doar un idiot ar fi deschis uşa în astfel de împrejurări, fără să-şi ia măsuri de apărare.

În momentul când uşa se deschise, Schenker transmise grupului aflat în spatele casei un semnal cu lanterna. Conform planului, unul ciocăni puternic la uşa din dos. „Şarpele", la auzul sunetului, întoarse capul şi eu l-am întins lat cu o singură lovitură de bâtă.

Când îşi reveni, femeia fusese încuiată într-un dulap şi noi răscoliserăm fără succes toată casa. La început, ne spuse că aurul nu se afla în posesia lui şi că rămăsese la Berlin. L-am legat bine şi ne-au trebuit exact patruzeci de minute ca să-i înfrângem rezistența. Unul dintre colegii mei stăpânea tehnica necesară; utiliza două fire electrice conectate la o priză, dar se lăuda că ar fi putut obține acelaşi rezultat şi cu un simplu muc de țigară. Nu-mi plac astfel de spectacole şi am aşteptat afară, încercând să fac abstracție de urlete.

În cele din urmă, ne arătă ascunzişul. Zidise cu mâinile lui un dulap în perete, acoperindu-l cu cărămizi. A dat pe deasupra un strat de tencuială, a zugrăvii porțiunea de perete şi a mai murdărit-o puțin ca să nu se deosebească de restul camerei. Dacă ne-am fi apucat noi, fără ajutorul lui, să căutăm aurul, ar fi trebuit să distrugem toată casa până să-i dăm de urmă.

Am cărat lăzile în camion, lăsându-l pe „Şarpe" legat de un scaun. Tocmai când ne pregăteam de plecare, Schenker ne ceru să aşteptăm şi se întoarse în casă. Am auzit două împuşcături.

— Crezi că era necesar? l-am întrebat mai târziu.

— Era necesar. Dar ar fi fost deajuns un singur glonte. Celălalt era un cadou din partea nevesti-sii.

Vineri, în douăzeci şi trei, Pringle luă prânzul cu Miller de la secția pentru problemele de securitate. Îl cunoştea de mult; fuseseră împreună la numeroase reuniuni ale NATO la Bruxelles. Era un bărbat solid, cam de patruzeci şi cinci de ani, cu o față mare, plăcută, şi o claie de păr blond cârlionțat, mult mai potrivită pentru cineva cu douăzeci de ani mai tânăr. Arăta ca şi cum se specializase în blocaj în multele meleuri ale meciurilor de rugby, dar înşelătoarele sale manifestări joviale de băiat de viață ascundeau – şi Pringle îşi dăduse repede seama de asta – o inteligență remarcabilă, plină de şiretenie, capabilă să dezumfle pe îngâmfații care credcau că-l pot pune uşor în buzunar. Era în stare să-şi prindă interlocutorii pe picior greşit, după un plan pregătit cu grijă dinainte, şi să dezvăluie astfel lipsa lor de abilitate, iar după aceea să dea totul pe față cu farmecul şi chicotelile unui puşti de şcoală primară, spre hazul şi încântarea celor de față.

Se înțeleseseră să se întâlnească la restaurantul

clubului „Travellers”

Orice nou venit în diplomație își dă repede seama cât de diferită este practica reală a activității serviciului diplomatic față de imaginea cultivată în public. Vechea imagine a diplomatului cu pălărie tare şi pantaloni vărgați dispare greu, dar numai în fantezia publicului diplomații mai sunt asociați cu această recuzită, pentru că, în realitate, ea a devenit de mult monopolul contabililor şi al funcționarilor de bancă. O atitudine vestimentară mai liberală, concretizată prin cămăşi viu colorate şi cravate țipătoare, caracterizează mai exact personalitatea reală a funcționarilor Foreign Office-ului. Tipul cu barbişon de la cocteilul din cartierul Stockwell fusese departe de realitate când încercase, în discuția cu Pringle să sugereze că acesta din urmă o făcea în mod deliberat pe popularul, frecventând cercuri şi cartiere mai puțin avute. De fapt, mulți dintre colegii lui locuiau în cartiere obişnuite, deşi o minoritate din rândurile diplomaților Ministerului de Externe, oameni de şcoală veche, nu prea ştiau pe unde vine Stockwell. Ce-i drept, câteodată, fiecare dintre ei, chiar şi Pringle, găseau o voluptate deosebită în incursiunile făcute pe treptele mai înalte ale scării sociale şi faptul că de astă dată cei doi se hotărâseră să se întâlnească la „Travellers” ilustra această tendință.

Plecă de la minister pe la unu fără cinci, prin poarta de pe Downing Street, din fața reşedinței primului ministru. O luă în jos spre St. James’s Park, parcurgând încet, cu aer de proprietar, porțiunea de teren cu gazon, cunoscută sub numele de pajiştea Foreign Office-ului. Străbătu o alee a parcului de lângă cârdurile de pelicani, şi pe lângă monumentul dedicat celor căzuți în război, ieşi pe strada Mall până la scările Duke of York. Dădu colțul şi pătrunse repede prin intrarea anonimă, dar

arogantă, de la „Travellers' Club" şi se aşează cu Miller la o masă, comandând cârnaţi cu cartofi şi o bucată de brânză Stilton, stropită cu un pahar de vin mai mult sau mai puţin acceptabil. Unul din avantajele oferite de acest club era că, oricând ar fi dorit, găsea pe cineva cu care să poată sta de vorbă, de obicei oameni de la minister sau din ambasadele mai selecte, aflate în apropiere, ca să nu mai vorbim de călători şi de aventurieri, obişnuiţii clienţi ai clubului. Dar existau şi dezavantaje. Dacă nu avea chef de vorbă, se găsea totdeauna cineva să-l inoportuneze cu conversaţia, pentru că acolo e cu neputinţă să-ţi păstrezi anonimatul. Dar se bucura de libertatea de alegere agreată de clasele suspuse, adică era liber să ia masa acolo sau să nu o ia.

După prânz, în biblioteca clubului, îi oferi lui Miller un coniac. Discutau pe tema favorită a tinerilor diplomaţi, eterna problemă dacă nu ar fi fost mai bine să se fi apucat de afaceri, dar se gândeau, evident, că în afaceri mai poţi să dai şi faliment. Din acest punct de vedere, societatea închisă a carierei diplomatice părea, prin comparaţie mult mai sigură, deoarece în cadrul ei deciziile, chiar cele proaste şi greşite, erau luate în grup, iar răspunderea pentru ele revenea întotdeauna ministrului. Cu excepţia cazurilor când vreun diplomat lua mită, lucru de care nu se putea afla decât în anumite împrejurări dubioase, activitatea lui se reducea la deciziile de a se lua decizii, şi la formularea propunerilor privind eventuale linii de acţiune pentru orice împrejurare. Altora le revenea misiunea de a le amenda, schimba sau aproba pe eşaloanele superioare. Câteodată, un ambasador, la un post îndepărtat de centrală, acţiona greşit, sugera o orientare necorespunzătoare, care putea avea consecinţe politice

sau economice, ducând la încurajarea speculațiilor asupra lirei ori la stimularea unor conflicte neprevăzute. Chiar dacă era considerat vinovat şi îi venea foarte greu să-şi justifice atitudinea după ce evenimentul fusese consumat, salariul lui nu era redus, şi nici nu-i erau tăiate cheltuielile de reprezentare – acele alocații speciale care îi oferă ambasadorului posibilitatea să dea mese şi recepții. Desigur, postul său următor va fi ales într-un loc mai îndepărtat şi mai liniştit, şi singura mențiune asupra celor petrecute va figura într-o pagină din dosarul său, ceea ce e totuşi de preferat tribunalului şi deciziilor de faliment din lumea comercială.

Trecură la alte subiecte favorite, amintiri comune; Pringle îşi punea întrebarea, dacă se prezintă atât de bine la treizeci şi cinci de ani, cum va fi la şaizeci? Era totdeauna preocupat să discearnă momentul când vor apare primele semne că flacăra începe să pâlpâie, expresie aplicată în serviciul diplomatic englez multora care se dovediseră pe vremuri foarte capabili, dar care s-au vânturat atâta prin lume, încât, apropiindu-se de cincizeci de ani, consumaseră prea multe cocteiluri, dineuri şi recepții plictisitoare şi ajunseseră în stare de lămâie stoarsă. Proporțional, în serviciul diplomatic nu erau mai mulți indivizi de acest gen decât în alte sectoare de activitate, dar aproape în fiecare ambasadă britanică putea fi găsit câte un personaj coborât parcă din romanele lui Graham Greene, uşor descompus de anii petrecuți la tropice şi de accesul liber la whisky scutit de taxe vamale.

La trei fără un sfert, îşi consultară amândoi, brusc, ceasurile şi comandară încă un rând de coniac. Reluară discuția despre avantajele profesiunii lor, asigurându-se reciproc că n-au greşit când şi-au ales-o. Miller îi povesti despre o conferință ținută în fața unor studenți, în

vederea recrutării de noi candidați la profesiunea diplomatică, pe vremea când lucra în serviciul de personal. Le-a vorbit despre munca târzie de noapte, în posturi nu prea confortabile, despre aspectul mai prozaic al activității, ca şi despre momentele de satisfacție, când diplomatul vede munca sa analizată de către ziarişti şi chiar oglindită în pagina întâi a ziarului „The Times". Folosise, chiar, figura de stil că diplomații reprezintă uleiul care asigură funcționarea roților mecanismului de relații internaționale. Cineva din fundul sălii de conferință, care-l întrerupsese tot timpul şi părea să manifeste opoziție față de astfel de instituții, se apucă să strige: „de asta sunteți unsuroşi şi bine unşi!" Miller fusese nevoit să facă o pauză lungă pentru a lăsa să se stingă cu totul hohotele de râs. Apoi spuse că autorul replicii poseda umorul necesar unui om capabil să lucreze în serviciul diplomatic; era oare de acord să se întâlnească cu el după conferință? Hohote de râs salutară replica.

Se ridicară să plece şi porniră încet înapoi spre minister. Pe drum, discutară despre responsabilitate.

— Şi fiindcă veni vorba de responsabilitate, spuse Miller, te rog să mă ierți că te-am adus atât de devreme la birou. Trebuia să punem mâna pe o hârtie pe care o aveai în dosarele cu care lucrezi.

— Era omul vostru? Păi, n-a făcut decât să rupă o pagină, spuse Pringle. Procedeul nu prea se foloseşte în mânuirea obişnuită a documentelor.

— Nu era o hârtie obişnuită. Era o fotocopie a unui document. Noi credeam că există o singură copie – e vorba de lista englezilor care au colaborat cu naziştii.

— Cum ar fi, de pildă, Sir Geoffrey Benner, nu-i aşa?

Miller se uită lung la el.

— Cam aşa. Dar mai erau şi alții, mulți dintre ei au

murit; câțiva mai sunt în viață şi nu vrem să răscolim lucrurile din nou şi să punem oamenii în situații dificile, dacă nu e neapărată nevoie. Conducerile diferitelor guverne au fost pe deplin de acord cu această poziție. S-a decis să se păstreze un exemplar pentru posteritate, dar atât ajunge.

— Şi asta e valabil şi pentru Sir Geoffrey Benner? întrebă Pringle.

— E valabil şi pentru el, deocamdată.

CAPITOLUL ŞAPTE

Soția lui Walter von Sattendorf plecase împreună cu copilul lor în vârstă de doi ani, să petreacă un timp cu părinții ei la castelul acestora din Bavaria, înainte ca soțul să preia postul diplomatic la Londra, unde fusese mutat. Ca întotdeauna când era singur, Walter se mulțumi cu un mic dejun frugal: puțină pâine neagră mai veche, cu gust de chimen, unt fără sare şi, ceea ce îi făcea o deosebită plăcere, marmeladă englezească de casă, obținută printr-un amic ce lucra la ambasada engleză din Bonn, în schimbul unei sticle de vin selecție specială, care nu putea fi găsit pe piață. Totul fu stricat de gustul amar al cafelei reîncălzite, care-i aduse aminte de băutura surogat din timpul războiului, pe vremea copilăriei.

Walter spălă cu grijă tava, ceaşca şi farfurioara, cuțitul şi lingurița, lăsându-le să se usuce pe stativul de plastic de lângă chiuvetă. Aproape toate celelalte lucruri din casă erau împachetate. Aruncă restul de cafea; n-ar mai fi ținut încă o zi. Cuțitul de pâine rămăsese curat, aşa că îl puse la loc în sertar. Înveli pâinea într-o foaie de staniol şi o vârî în frigider. Aruncă la gunoi fărâmiturile de pâine ce se strânseseră, închise bine robinetele, stinse lumina în bucătărie şi se duse în hol. Avea o locuință curată, dar mică, şi, cum obişnuia să spună el singur, lipsită de personalitate, în suburbia rezidențială a Bonnului, pe strada Muffendorfer din Bad Godesberg.

Se bucura mult la gândul că în curând va părăsi şi casa şi cartierul, pentru a locui din nou într-un oraş ca lumea.

Se simțea în aer un miros de zăpadă şi, pentru orice eventualitate, îşi luă odată cu pardesiul, fularul, mănuşile şi căciulița de astrahan cumpărată cu ocazia ultimei călătorii oficiale la Moscova. Îi venea totdeauna greu să decidă cum să se îmbrace potrivit vremii de afară, ceea ce îi crea o anumită stare de prudență permanentă, care mai târziu va deveni agitație inutilă de ipohondru. Meticulozitatea aceasta suplimentară se integrase şi în stilul său de muncă; nu putea suferi dezordinea şi gândirea haotică. Cu toate acestea, înfățişarea lui – slab, brun, început de chelie, privirea piezişă peste ramele groase ale ochelarilor – crea impresia de imprecizie. Avea obiceiul deconcertant ca, indiferent de valoarea replicii sale, să se aplece spre interlocutor şi să-şi mişte buzele într-un fel de parcă ar fi dat drumul unor observații capitale. După aceea, urma o pauză în care timp îşi îndrepta spatele şi nu mai scotea un cuvânt, înainte de a-şi ținti privirile undeva peste umărul stâng al ascultătorului, ca şi cum s-ar fi adresat cuiva din spatele acestuia.

Trânti cu zgomot uşa cu geam de cristal de la intrare şi, după ce străbătu mica grădină din fața casei, se instală la volanul Volkswagen-ului 1300, argintiu, parcat în stradă. Motorul porni la prima cheie şi, dirijând cu grijă vehicolul în marşarier, reuşi să se înscrie în traficul intens de pe Muffendorferstrasse. Avea doar treizeci şi patru de ani şi totuşi mai ținea minte vremea când şoseaua era un îngust drum de țară, iar pe dealul dindărătul ei nici urmă din puzderia de case răsărite după aceea. Coborî dealul lăsând în stânga parcul suburbiei. O luă la dreapta, apoi la stânga şi,

după ce străbătu ceea ce pe vremuri fusese atractivul sătuleț Bad Godesberg, intră pe bulevardul Friedrich Ebert, care îl ducea direct în oraşul în plină expansiune, Bonn. Trecu pe lângă clădirea cenuşie cu două etaje a ambasadei britanice, se strecură printre încurcatele semne de circulație ale oraşului cu nenumăratele „Sens unic", „Ocolire", până ajunse la locul său de muncă, Ministerul de Externe. Îşi lăsă automobilul pe o stradă lăturalnică din apropiere, unde reuşise să parcheze, neamendat, în ultimele săptămâni.

Mica piațetă unde îşi are sediul diplomația vest-germană este străjuită în dreapta de o clădire mai mică unde îşi au birourile ministrul de externe şi câțiva înalți funcționari; în stânga se află clădirea principală. Prezentă legitimația gărzilor de la intrare, urcă cele câteva trepte din holul principal, trecu pe lângă placa de marmură fixată în memoria primului conducător de după război al ministerului, şi se postă în fața celui mai impresionant mecanism al acestei clădiri – liftul continuu alcătuit dintr-o înlănțuire de cabine deschise, în perpetuă mişcare. Intră într-una din ele şi fu purtat până la etajul trei, unde se afla biroul, sau mai bine zis cuşca în care lucra.

— Bună dimineața, Klaus, îi strigă colegului. Lucraseră împreună la ambasada din Washington.

— Bună, Walter, i se ripostă pe acelaşi ton.

De fapt, nu erau chiar atât de prieteni încât să-şi spună pe numele mic; fiecare dintre ei avea cunoştințe mult mai apropiate cărora li se adresau cu „domnule" şi „doamnă", dar activitatea la Washington reuşise să spulbere în relațiile dintre ei formalismul politeței germane şi obişnuința persistase în ciuda faptului că părăsiseră Statele Unite de aproape patru ani.

Îşi atârnă pardesiul şi fularul de cuierul fixat pe

spatele uşii. Căciulița o aşează cu grijă pe dulap. Sosi şi domnişoara Helmich, cu dosarele ei doldora de hârtii. Von Sattendorf începuse de la o vreme să se uite mai lung la domnişoara Helmich, şi ea făcea tot ce putea pentru a-i încuraja această atenție. Îi aducea cafea fără ca el s-o fi solicitat, şi îi cerea totdeauna părerea în diferite probleme vestimentare, bineînțeles pe un ton foarte respectuos, şi pe urmă răscolea magazinele din Bonn şi Köln căutând fustele cele mai scurte şi mai provocătoare şi bluzele cu decolteul cel mai adânc. Efectul era evident, mai ales când soția lui Von Sattendorf, pe care acesta o iubea foarte mult, era plecată pentru o perioadă mai lungă. Atenția lui de obicei concentrată şi unilaterală o lua razna, privirile întârziau îndelung asupra pulpelor domnişoarei Helmich şi peregrinau prin adâncurile nesfârşite ale decolteului ei.

— *Guten morgen, Fräulein Helmich.*

Ea îi răspunse cu un zâmbet larg şi o privire complice, care-l sili să-şi lase ochii în jos spre dosarele de pe masă. Din fericire, nu erau prea încărcate cu hârtii pentru că, fiind burlac în aceste zile şi neavând nicio invitație care să-l abată de la treabă, lucrase intens cu o seară înainte, lichidând teancul de lucrări strânse de mult pe biroul său şi de care oricum voia să scape înainte de a-i preda succesorului său munca. Mai erau câteva detalii de care trebuia să se ocupe, în dosarul cu telegrame, şi avea de rezolvat o problemă puțin mai complicată, lăsată deoparte noaptea trecută, întrucât înainte de a formula o propunere politică se impunea consultarea secției juridice a Ministerului de Externe şi chiar Ministerul de Justiție.

Dosarele, ca toate celelalte din această serie, se ocupau de probleme ale Alianței Atlantice. De câteva

luni, de când i se luaseră de pe cap problemele politicii agrare a Pieții Comune, fusese cu totul absorbit de cealaltă problemă, din ce în ce mâi neplăcută. Urmărise evoluția Alianței Atlantice de la apariție, din postura de observator aflat pe tuşă şi, treptat, constatase cu fascinație că prevestirile neplăcute puteau deveni un fenomen inevitabil. Într-o zi, publicul vest-european va suferi un şoc puternic aflând că oamenii lui Mainfare existau în realitate, că sunt o forță de care trebuie să se țină seama şi că lucrurile s-au schimbat fundamental. Dar va mai trece mult timp până când fenomenul va fi sesizat de un cerc mai larg decât cele câteva cancelarii vest-europene ale căror țări erau aliate cu Statele Unite.

Luase parte la câteva reuniuni la Londra, întâlniri secrete ale miniştrilor şi ale unor oficialități pentru coordonarea unui proiect comun de acțiune, în eventualitatea modificării politicii americane. Deocamdată, nu avansaseră prea mult. Cei ce se aflau îndărătul organizației Mainfarers păreau hotărâți să meargă până la capăt în impunerea unei politici izolaționiste a Statelor Unite față de aliații lor vest-europeni. Spre deosebire de alte grupuri de opoziție de la Washington, ei reuşiseră să pătrundă în interiorul administrației, iar englezii, vest-germanii şi alți vest-europeni, urmăreau procesul cu sentimentul că nu puteau face mare lucru împotriva lor. La Bonn şi în alte capitale, se primeau zilnic rapoarte de la Washington în legătură cu planurile ce se puneau la cale în această direcție. În situația incertă din S.U.A., senatorul Mainfare se afirma ca un om tot mai puternic şi el pretindea că „majoritatea tăcută" a opiniei publice l-ar sprijini... în tăcere.

Domnişoara Helmich intră fără zgomot. Walter îşi ridică privirile fără să treacă mai sus de decolteul pe care

îl recunoscu; aşteptă un moment şi apoi se uită la ea întrebător.

— Ce este?

Îi adusese o ceaşcă cu cafea. În loc să o pună pe birou, în faţa lui, fata îl ocoli şi aşeză ceaşca în dreapta lui, pe mapă. Când se aplecă apoi să ia o hârtie semnată, îl atinse uşor cu umărul. În ciuda orei matinale, fu străbătut de o vibraţie anticipativă: nimic nu-i mai atrăgător decât o femeie vizibil disponibilă.

Abia atunci fata îi răspunse:

— Domnul doctor Feuchtwanger dorea să vă vadă imediat ce veniţi.

— S-a trezit cam devreme...

— E în minister de o oră şi jumătate, Herr von Sattendorf.

— Exces de zel prusac.

— Cred, domnule, că este de origine austriacă.

— A, da... în ce problemă doreşte să mă vadă?

— A sosit o telegramă de la Ambasada din Washington. Circulă informaţii despre existenţa unui plan de desfiinţare a posturilor de ataşat militar, naval şi aero de la ambasada lor din Bonn. În schimb se va cere ca şi noi să lichidăm aceleaşi posturi de la Washington, în viitoarele trei luni.

— În viitoarele trei luni? Ce dracu? Totdeauna am avut mulţi ataşaţi de acest gen pretutindeni, le mai dădea şi militarilor o ocupaţie... E oare o măsură care ne priveşte numai pe noi? Spune-i lui Feuchtwanger că sunt aici.

Fata îi răspunse cu un zâmbet şi el o urmări stăruitor în timp ce părăsea biroul, cu un mers îmbietor.

Feuchtwanger, şeful secţiei pentru relaţiile americano, vest-germane, apăru după cinci minute în biroul său cu o stivă de dosare verzi în braţe. Era brunet,

cu figura severă accentuată de o cicatrice lungă de-a curmezişul obrazului. Rezultatul faimoaselor dueluri de la Heidelberg sau o autentică rană de război? Von Sattendorf conchise că era mai probabil rezultatul unui accident de automobil.

— Ai auzit de ultima aiureală? întrebă Feuchtwanger repede. Unde vor să ajungă?

— Da, am auzit. Pe deasupra vor să se mai şi răzbune. Nu înțeleg de ce sprijină Pentagonul o astfel de acțiune. Ce se întâmplă cu toți generalii ăia despre care se spune că joacă un rol important în politica externă americană?

— Păi sunt ocupați să-l sprijine pe senatorul Mainfare în eforturile de a se adopta legi interne mai aspre pentru afirmarea ordinei. Feuchtwanger făcu o mutră dezgustată. Ştirile de azi-dimineață se referă la ciocnirile din Alabama. Zece negri morți.

— După cum se vede, numai veşti de pagina întâi.

— Şi în fruntea lor, relatările privind cazul Pilkington. Era consilier la ambasada britanică din Haga. L-am cunoscut când am lucrat acolo. Părea foarte îndrăgostit de soția lui. Englezii sunt mai bine înzestrați decât noi, continentalii, pentru scandalurile astea cu droguri şi sex. Şi totdeauna par surprinşi când izbucnesc.

— Hai să lăsăm toate astea şi să ne apucăm de treabă. Ce linie de acțiune recomandăm ministrului în legătură cu ultimele zvonuri?

— Mare lucru nu putem face dincolo de elaborarea blestematelor de proiecte alternative. Ai văzut telegrama secretă din Washington... Feuchtwanger o scoase dintr-unul din dosarele verzi.

Von Sattendorf o citi cu deosebită atenție.

— S-au trimis copii după ea tuturor oficiilor diplomatice din țările Pieții Comune, precum şi

ambasadei noastre din Moscova. Probabil vor exista reacții la știrea că țările vest-europene vor fi solicitate să-şi reducă ataşații militari din cadrul personalului lor diplomatic. Până diseară vom fi în posesia tuturor faptelor; atunci vom putea recomanda să se treacă la elaborarea unei linii de acțiune comune cu englezii.

— Nu cred ca englezii să fie prea preocupați de această problemă. De astă dată trebuie să lucrăm singuri. Punctul meu de vedere este următorul – să-i înghesuim pe yankei. De altfel, totdeauna am gândit aşa. Feuchtwanger vorbea cu convingere.

— Sper, însă, că vei prezenta totul într-un limbaj mai diplomatic.

— Nu prea exagerat. Limbajul diplomatic este prea moale pentru flăcăii ăştia. Senatorul Mainfare şi banda sa nu vor înțelege dacă nu adoptăm un limbaj mai drastic.

— Tipul nu-i deloc prost. El nu ar fi...

— Ştiu, nu ar fi ajuns unde este dacă nu avea anumite calități. O spune şi ultimul „Der Spiegel". Şiretenie înnăscută, comportarea simplă a omului ajuns prin forțe proprii. Are multe atuuri.

— E un senator puternic.

— Uneori pentru aşa ceva nu e nevoie de multe calități intelectuale.

— Nu prea îndrăgeşti țara care constituie principala dumitale preocupare de serviciu?

— Unii dintre americani sunt oameni foarte buni, spuse Feuchtwanger în silă.

— Probabil numai cei cu nume germane?

— Hai, lasă-te de astea! N-am să accept să fiu etichetat şovin. Remarcile mele au pornit de la activitatea grupului Mainfarers.

— Cred că în general nu te dai în vânt după vreun tip

din administrația actuală, nu-i aşa?

— Nu prea. Se presupune că America este cea mai amestecată dintre toate națiunile existente, dar unii dintre exponenții lor actuali exteriorizează trăsături şovine mai mult chiar decât noi germanii.

Von Sattendorf răsfoi în tăcere unul din dosarele cu telegrame. Ştia dinainte ce avea să spună Feuchtwanger în continuare.

— E de fapt o manifestare de naivitate. Unii afirmă că asta înseamnă a vorbi deschis, cu franchețe.

— Trebuie să recunoşti că nu este o descoperire prea originală. Dar, slavă Domnului, începând de săptămână viitoare, Statele Unite nu se mai află în sfera mea de preocupări.

— Ba este originală când o redescoperi în fiecare zi. Am avut de-a face cu mulți diplomați americani în cadrul treburilor curente din secție şi trebuie să precizez că la început mi se părea incredibil. Dar în contactul cu unii americani, şovinismul lor mi-a fost confirmat din primele zece minute de conversație.

— Hai s-o lăsăm baltă! Încă puțin şi ai să spui că toți sunt iudeo-plutocrați.

— O remarcă de prost gust, von Sattendorf. De prost gust. Înțelegi la ce mă refer.

Câteva clipe, Feuchtwanger păru jenat, după care ridică din umeri, se aşează la biroul opus şi împreună începură redactarea proiectului de telegramă.

Feuchtwanger se ridică să plece după trei sferturi de oră. Ajunseseră la un punct de vedere comun asupra poziției ce trebuia adoptată. Von Sattendorf avea în față mai multe pagini cu însemnări de mână şi se pregătea să le dicteze domnişoarei Helmich. Era mândru de facilitatea cu care reuşea să redacteze documente, direct prin dictare, bineînțeles după ce îşi clarifica în prealabil

gândurile. Secretarelor le plăcea mult acest sistem de lucru. Nu dicta niciodată prea repede, dar nici nu pierdea şirul formulării, şi foarte rar se corecta.

În comparaţie cu şcoala obişnuită germană, cursurile americane din Salem pe care le frecventase el se inspirau din concepţii de învăţământ aşa-zis moderne, dar întâlnise acolo un eminent profesor de studii clasice, care îl învăţase tehnica conceperii orale.

O chemă la telefon pe domnişoara Helmich şi îi ceru să vină urgent. Ea se aşeză pe un scaun în faţa lui, cu creionul şi carnetul de note, gata să prindă fiecare cuvânt, gâfâind încă de pe urma efortului făcut pentru a ajunge cât mai repede. În timp ce îşi punea ordine în note, Von Sattendorf nu putea scăpa, chiar fără să privească, de imaginea stăruitoare a unei bluze strânse pe un piept ce sălta ritmic. Îşi plimbă încet privirile, oprindu-se o clipă asupra genunchilor rotunzi, în ciorapi de nailon, care se iveau de sub fusta extrem de scurtă.

Începu să dicteze: Memorandum secret, două exemplare, la două rânduri. „Telegrama secretă din Washington cu numărul 3914 referitoare la acţiunea americană, telegramă de care domnul ministru a luat cunoştinţă...”

O lungă dimineaţă de lucru, o jumătate de oră la cantină pentru prânz, şi apoi trei ore pentru parcurgerea informărilor sosite şi definitivarea telegramelor cu instrucţiuni pentru ambasadele vest-germane din Londra, Paris şi Washington. Era opt fără cinci. Încă mai făcea corecturi pe o telegramă, când domnişoara Helmich intră cu ultima pagină a textului dictat, scris curat, formulat cu preciziune, aşa cum îi plăcea lui. Îi adresă un zâmbet obosit şi recunoscător; poate că îi zâmbise mult prea prietenos deoarece răspunsul ei fu

plin de căldură. „Ține-te la distanță, băiete!” își spuse, doar aşa pentru a nu se lăsa copleşit de ambianță.

— Excelent, domnişoară Helmich. Foarte bine ați lucrat. Îmi pare rău că am fost nevoit să vă rețin atât de târziu. Sper că nu v-am stricat toată seara.

— Urma să mă duc la Köln. Dar întâlnirea a fost contramandată, spuse ea dintr-o suflare. Şi aici, în Bonnul ăsta mohorât, nu se poate face mare lucru seara.

Von Sattendorf îşi ținu respirația. Un minut de pauză, în care mai verifică încă o dată textul.

— Da, excelent! Cred că ne putem strânge lucrurile. Mulțumesc şi noapte bună.

Fata mai întârzie o clipă, ajutându-l să-şi facă ordine pe birou. El închise seiful şi, când se întoarse, domnişoara Helmich dispăruse. Îşi îmbrăcă pardesiul, luă căciulița de pe dulap, mai aruncă o privire de control asupra mesei să vadă dacă nu a uitat vreo hârtie, stinse lumina şi părăsi camera. Exact în acel moment îşi aduse aminte că nu-şi cumpărase nimic pentru masa de seară.

Ateriză cu liftul în hol, şi ieşi în noapte. Ningea încet; fulgii începuseră să se cearnă mai de mult şi acum stratul de zăpadă era de câțiva centimetri. Fusese mult prea ocupat ca să observe. Strălucirea steluțelor albe şi a covorului de omăt sub razele lampadarelor îi aduse în memorie scene din copilărie; amintirea unui pom de iarnă în friguroasa cameră a unei cazărmi britanice unde, împreună cu alți copii norocoşi dintr-un lagăr de refugiați din apropiere, avuseseră parte de o frântură de căldură umană şi de bucurie. Masa bogată şi grea pe care o consumase în acel Crăciun îi făcuse deosebit de rău după regimul constant, de varză şi cartofi, din lagăr. Băiețaşul lui, în vârstă de doi ani, se mai juca încă cu micul tanc primit cadou de el cu acel prilej. Rezistase

destul de bine jucăria asta, mai ales că fusese singura.

Îşi îndesă cu voluptate peste urechi călduroasa căciuliță de astrahan, îşi ridică gulerul pardesiului, şi ieşi cu paşi mari din piața Ministerului de Externe, îndreptându-se spre ulicioara unde îşi parcase Volkswagenul. În colțul străzii, zări chipul familiar al domnişoarei Helmich uitându-se cu disperare, poate teatrală, când într-o parte când în alta, în căutarea vreunui taxi care nici gând să apară. Nu putea să o evite. Ea se întoarse spre el. După toate câte făcuse, se impunea să o conducă acasă cu maşina lui; evident, ea acceptă.

— Unde locuiți?

— În cu totul altă direcție decât a dumneavoastră, Herr von Sattendorf.

În timp ce vorbea, ea îi zâmbi, fără să aibă aerul că îşi cere scuze.

— N-o să-mi ia prea mult timp. Şi vremea e destul de mizerabilă.

De astă dată, nu numai parfumul ei îi făcea cunoscută apropierea.

Găsiră automobilul sub un strat de zăpadă. Înăuntru era frig, dar motorul porni imediat şi caloriferul nu întârzie să-şi demonstreze cu eficiență calitățile. Ajunseră la destinație mai târziu decât prevăzuse el, adică după cincisprezece, douăzeci de minute. Un camion în pană, pe o porțiune mai îngustă de drum, şi un stop ce se schimba mai greu jenaseră circulația. Au discutat verzi şi uscate. Ea îi spuse că are un mic apartament de două camere, într-o casă veche. Când se întorsese după un stagiu în străinătate, îl închiriase de la o mătuşă. Era puțin cam departe, dar avea o maşină pe care o folosea doar în zilele de sfârşit de săptămână, iar chiria era destul de convenabilă.

Când ajunseră în fața casei, ea îl invită pe un ton firesc înăuntru. O refuză, spunând că trebuie să se întoarcă. Soția lui era plecată şi trebuia să caute un magazin deschis mai târziu pentru a-şi cumpăra ceva de mâncare. Chiar în momentul când o spuse, sau poate puțin mai înainte, îşi dăduse seama că făcuse o greşeală. Cel puțin dintr-un anumit punct de vedere.

Micul apartament era plăcut şi intim mobilat. Câteva tablouri şi piese de mobilă alese cu gust; o sofa, un divan, covoare de blană. Crea exact ambianța necesară pentru ceea ce avea să urmeze. Nici nu dură prea mult. Sorbi câteva înghițituri din paharul cu whisky, în timp ce ea frigea în mica bucătărie două cotlete de porc. Îşi schimbase ținuta vestimentară, purtând acum o rochie şi mai transparentă cu un decolteu extrem de generos. Greu de spus dacă era stridență sau mai degrabă vulgaritate. Puse nişte orez la fiert, pregăti o salată cu multe rădăcinoase şi dădu meniului o savoare deosebită asezonând carnea cu un sos puțin acru, puțin dulce. Vinul de Mosela însoți totul cu gustul său sec şi echilibrat.

Walter simți că se destinde. Ea depăşise de mult această fază. Oare câți dintre colegii săi, se întrebă el, căzuseră pradă acelei atmosfere? Începu să-i spună pe numele mic, Heidi, ceea ce ea nu îndrăzni să facă. Se întrebă în sinea lui ce relații vor fi între ei în ziua următoare la birou? Va putea oare să lucreze, fără ca sentimeniul de vinovăție să-i abată atenția de la preocupările curente? Mai avea numai o săptămână de stat în centrală. Gând reconfortant şi, totodată, un stimulent decisiv în asumarea riscului.

Heidi se duse să prepare cafeaua; el îşi trecu timpul uitindu-se mai pe îndelete în jur. Deasupra unei etajere cu cărți, pe perete, câteva fotografii înrămate. O femeie

care semăna cu Heidi, era probabil mama ei. Două alte fotografii din timpul războiului, îngălbenite de vreme şi din pricina calităţii materialelor folosite pe atunci la developare. Un tânăr, frumos, blond. Era îmbrăcat în uniforma neagră, obişnuită, a membrilor formaţiunilor SS. Dar se numărau cu miile cei ce o purtaseră. O altă imagine, un grup fotografiat probabil după parada de la încheierea unei misiuni. Tânărul blond stătea în picioare, în mijlocul celui de-al doilea rând. Sub fotografie, pe carton, era imprimat un nume: Wilhelm Schenker.

Heidi reveni în cameră. Von Sattendorf se întoarse spre ea, cam stânjenit de curiozitatea dezvăluită, care putea să pară indiscreţie.

— Familia mea, explică ea. Nu mă deranjează că te-ai uitat.

— Mama ta?

Ea dădu afirmativ din cap.

— Şi tatăl tău?

— Da.

— Ce s-a întâmplat cu ei?...

— Acum trei ani, de Crăciun, mama a murit. Cu tatăl meu am pierdut legătura. A intervenit o altă femeie în viaţa lui, de aceea, port numele mamei.

— Îmi pare rău.

— Nu trebuie să-ţi pară rău, pentru că nu-mi prea pasă. Eram uneori curioasă să ştiu ce s-a întâmplat cu el. Mama era destul de necăjită. Tata ne trimitea bani din când în când. Cred că după război a fost probabil nevoit să stea ascuns un timp şi a devenit un obicei pentru el. Nu a făcut nimic grav, nu a avut nicio funcţie legată de activitatea lagărelor de concentrare sau ceva de genul acesta. Era la Berlin, la cartierul general.

Schimbară subiectul. Ea se aşeză la masă lângă el.

Puse un disc; o melodie care crea atmosferă şi făcea inutilă orice discuție. Când îi oferi fructe, îl atinse cu genunchiul, parcă din greşeală, şi Walter avu senzația că este sedus. Băură încă o sticlă de Mosela. Simți că a sosit momentul să-şi asume riscul. Nu o făcuse niciodată de când se căsătorise. Cu stângăcie, bâjbâi cu mâna pe sub masă şi începu s-o mângâie; îşi cam pierduse obişnuința aventurilor. S-au ridicat, şi ea îl conduse spre divan.

Se trezi pe la patru dimineața după un somn foarte scurt. Se scuză în şoaptă că trebuie să plece atât de devreme; ea făcu un semn cu capul, fără măcar să deschidă ochii. Mai auzise de-alde astea.

CAPITOLUL OPT

Într-una din zilele acelei săptămâni de sfârşit de noiembrie, Temperiv Townsend, funcţionar diplomatic de gradul patru la Departamentul de Stat din Washington, se hotărî să acţioneze independent, depăsindu-şi atribuţiile.

În ziua când s-au întâmplat toate acestea, autobuzul şcolii, care-l lua pe fiul său Melville, în vârstă de şapte ani, sosise cu zece minute întârziere. Nici el, nici Melville nu erau prea mulţumiţi de această şcoală, dar trebuiau să se resemneze până la sfârşitul anului, când familia avea să plece din nou în străinătate, spre alte orizonturi ale activităţii diplomatice şi, evident, ale activităţii şcolare.

Temperly Townsend dădu pe gât restul de cafea, o sărută pe fiica lui, Kathy, în vârstă de patru ani, îşi perie de pe pantaloni firele de păr lăsate de setterul cafeniu, strigă un la revedere, rămas fără răspuns, soţiei sale Claire, care dormea, şi ieşi în stradă. Locuia pe Albemarle Street, în cartierul universitar, aproape de bulevardul Wisconsin, într-o casă cu trei etaje şi patru dormitoare; mai aruncă o privire înapoi, evaluând încă o dată, cu mulţumire, casa, grădina din spatele ei, şi garajul care putea adăposti două automobile, gândindu-se ce bine făcuse că o cumpărase. Valoarea proprietăţilor imobiliare crescuse enorm. Dăduse pe ea cam 55.000 de dolari, dar acum valora mult mai mult.

Banii produceau bani; cei 21.000 de dolari ce-i încasa anual de la Departamentul de Stat, sumă ce urma să fie ridicată la 24.000, din cauza inflației, nu i-ar fi permis s-o scoată la capăt, dacă ar fi trebuit să plătească chirie. Dar generozitatea părintească, plus moştenirea de la un bunic, i-au dat posibilitatea să rezolve această problemă. Familia Townsend nu o ducea prost şi îi mai rămânea ceva şi pentru distracții, ținând seamă de mia de dolari suplimentară, reprezentând dividendele încasate de soția lui de pe urma unei moşteniri.

Dacă un trecător l-ar fi observat pe Temperly Townsend cum pune zăvorul la poartă şi pleacă grăbit să prindă autobuzul, ar fi dedus că are în fața sa un tipic funcționar american, de formație tradițională. Şi aproape că ar fi avut dreptate. În afară de lungimea părului său blond şi zburlit, care l-ar fi făcut pe taică-său să se încrunte, şi de faptul că nu mai fusese la biserică de un an de zile, se încadra perfect în această categorie! Un chip destul de bărbătesc, amintind încă de adolescentul de altădată, o statură atletică, cu tendință spre îngrăşare şi, în general, un aer de om competent, exuberant, şi nu exceviv de inteligent. Calificativele anuale îl caracterizau astfel: conştiincios şi demn de încredere. Era fiul unui bancher protestant, de origine anglo-saxonă, din regiunea Bostonului; învățase la Wesleyan College; avea o licență în istorie, dar îşi întrerupsese studiile timp de un an, pentru a hoinări prin Londra şi Amsterdam, ceea ce corespundea, de asemenea, obiceiurilor tinerilor provenind din astfel de familii. Îşi făcuse serviciul militar în cadrul forțelor navale, unde intrase la vârsta de 24 de ani, mai întâi cu gradul de sublocotenent, staționat la Rhode Island, unde o întâlnise pentru prima oară pe Claire. Mai târziu, şi-a continuat serviciul pe un distrugător care avea

drept punct de plecare şi debarcare Pearl Harbour şi reuşi să ajungă până la gradul de locotenent, cu calificative speciale. După terminarea serviciului militar, a mai păstrat legături cu armata în calitate de ofițer de rezervă, participând ia diferite adunări sau, în unii ani, la croaziere organizate de serviciile navale. Dar presiunile cursurilor pregătitoare pentru Departamentul de Stat şi căsătoria cu o fată provenind oarecum din înalta societate au impus alte priorități, aşa încât a fost nevoit să renunțe la astfel de activități. Claire era fiica unui profesor de economie politică de la Universitatea din Yale şi, neîndoielnic, mult mai bine pregătită decât soțul său, dar şi mult mai puțin satisfăcută de situația ei. Tot timpul se plictisea. Unul din motive îl furniza felul de viață al lui Temperly. Făcea parte din acea categorie specială de tineri nesociabili, atraşi de activitatea în cadrul Departamentului de Stat, care îşi desfăşurau cu abnegație munca şi nu manifestau un interes deosebit față de femei.

Departamentul de Stat îşi deschisese porțile în fața lui Temperly Townsend şi, după un curs de inițiere de şase luni la Institutul Diplomatic, situat lângă Key Bridge, pe malul Potomacului, el şi Claire au fost trimişi la ambasada americană din Londra. Au fost copleşiți de bucurie; el nu avea prea multe obligații în viața socială a diplomaților, fiind prea nou în funcție, şi şi-au creat un cerc intim de prieteni în cartierul South Kensington, unde închiriaseră un apartament. Această perioadă de stagiu prevedea trecerea succesivă prin diferitele secții ale ambasadei după principiul uceniciei la locul de muncă. La capătul a doi ani, îşi formase propriile sale idei despre mecanismul activității diplomatice şi adoptase maniera de a vorbi a diplomaților englezi, dar cu un accent transatlantic, aşa cum obişnuiesc de altfel,

deşi sunt criticaţi pentru asta, toţi funcţionarii de succes ai Departamentului de Stat. În universul său interior, Londra deveni patria sentimentală.

Următoarele misiuni primite – una la Accra şi alta la Dakar – îl lansaseră în cercul celor consideraţi specialişti în probleme africane. Prima lună după ce se întoarse în centrală, la Washington, fiind şi liber pentru că acumulase multe zile de concediu, şi-a petrecut-o punând la punct casa din Albemarle Street, cumpărată mai de mult, cu prilejul ultimului lor concediu în Statele Unite. Trecu şi pe la serviciul personal, căutând să afle ce funcţie va îndeplini în viitor. Se simţi măgulit când află că a fost numit consilier special al adjunctului secretarului de stat pentru probleme europene. Era o realizare pentru un funcţionar al serviciului diplomatic de gradul patru, în vârstă de 35 de ani. Bucurându-se de apreciere pozitivă dar moderată în ce priveşte aspectele politice ale activităţii sale. Exact în acea perioadă, numele senatorului Mainfare începuse să însemne ceva în viaţa politică americană.

Temperly Townsend se urcă în autobuzul 44. Avea numai un singur automobil, un Mercedes, şi îl folosea mai mult soţia lui. Dar, chiar dacă maşina i-ar fi stat la dispoziţie, un funcţionar de gradul patru nu putea folosi facilităţile de parcaj ale garajului Departamentului de Stat. Biletul îl costa 20 de cenţi şi, într-o zi normală, fără prea multă aglomeraţie, drumul dura 20 de minute: un cent minutul. Înainte de a se aşeza la coadă pentru autobuz, îşi cumpără ziarul „Washington Post", de la chioşc. Pagina întâi era plină cu fotografii şi relatări despre diverse ciocniri între poliţie şi manifestanţi, ştirile externe fiind puse pe planul doi. Dar nici evenimentele de peste hotare nu ofereau prea multe motive de bucurie unui diplomat. „Washington Post" nu precupeţea niciun

efort pentru a relata cititorilor săi, în cele mai mici amănunte, reacțiile negative manifestate în Europa occidentală față de politica Statelor Unite. Cunoştea toate acestea din telegramele confidențiale, dar ambasadele americane ocoleau adeseori deliberat anumite fapte; oficiile diplomatice se temeau că dacă în rapoartele lor ar fi făcut prea mult loc criticilor şi reacțiilor negative, ele nu ar fi fost bine primite în atmosfera actuală.

Își ridică ochii de pe ziar şi observă că autobuzul trecea tocmai prin cartierul Georgetown; pe geam se vedeau străzile pline de tineri, în majoritatea hippy. Pentru o clipă surprinse cu privirea un om bine făcut, de vârsta lui, îmbrăcat elegant, într-o haină de culoare închisă, tuns scurt, purtând o servietă neagră, care circula rapid printre tinerii hippy, de la un grup la altul. Cât timp va mai trece până când, sub influența lui Mainfare, din rândurile acestor hippy va fi proiectat cineva pe primul plan? Autobuzul trecu mai departe şi scena rămase în urmă.

Noua clădire a Departamentului de Stat este situată între străzile 21 şi 23. Townsend ocoli una din laturi şi pătrunse prin intrarea de pe strada C. Prezentă legitimația sa celor din serviciul de pază. Erau doi: un bătrân alb, şi un negru mai tânăr. Câțiva hamali de culoare împingeau în hol un dulap greu de metal.

Luă liftul până la etajul patru. Când primise noua însărcinare, era cât pe ce să capete un birou la etajul al şaptelea, rezervat funcțiilor înalte, lângă superiorul său, adjunctul secretarului, dar din cauza lipsei de spațiu, fu exilat într-un birou mare, singur, la capătul coridorului de la etajul patru, cu ferestrele spre East Street şi intrarea oficială.

Când intră în birou, Beate îi strigă din camera

alăturată că şeful său sosise. Era prima surpriză a zilei. Ed Macartney venea rareori înainte de nouă jumătate, dar totdeauna rămânea mai târziu la lucru.

La întrebarea adresată lui Beate Largier, o femeie îngrijită, de vreo cincizeci de ani, ea îi răspunse că nu ştie de ce. Macartney nici măcar nu întrebase de Townsend. Ea găsise însă oportun să-l informeze, atâta tot.

— Foarte bine, mulţumesc, spuse el.

Se putea dispensa de mulţumirile lui aprobatoare. Ea era rezervată, capabilă, niciodată nu reacţiona deplasat, reflectând prin fiecare trăsătură caracterul dur, tipic californian; avea la activul ei experienţa a douăsprezece misiuni peste hotare, ultimele patru în calitate de secretară personală a ambasadorului respectiv. Beate lucra pentru Townsend numai din cauza funcţiei lui de consilier special. Ambii erau conştienţi pe ce se bazau relaţiile dintre ei şi, de aceea, nu erau necesare explicaţii suplimentare; el era totdeauna respectuos şi politicos cu ea. Beate dădea mereu a înţelege că se poate dispensa de sfaturile sale. Se pricepea şi cum să trateze la telefon pe congresmenii certăreţi şi, de asemeni, cum să reacţioneze la solicitările unui tânăr funcţionar diplomatic de gradul patru. Dar Beate ştia să râdă: se luau reciproc peste picior. În general, relaţiile erau bune. Când el nu-şi bătea singur lucrările la maşină, Beate îşi oferea serviciile pentru a i se dicta. Dimineaţa îi aducea cafeaua de la bufet într-un termos pe care-l punea pe biroul lui, lângă fotografia înrămată a copiilor.

Văzând că Macartney nu-l cheamă, Townsend se apucă să definitiveze textul protocolului secret, pregătit de Departamentul de Stat în legătură cu reglementarea relaţiilor interoccidentale în problema bazelor americane de pe teritoriile vest-europene. Se primiseră ordine de

sus în urma unei discuții largi avută de o înaltă personalitate a Administrației cu senatorul Mainfare. Circulau zvonuri că se ajunsese la un fel de tranzacție între cei doi interlocutori, care avea să aibă drept consecință atât schimbări în viața politică internă cât şi restructurări în cheltuielile militare peste hotare. Urma să fie propusă ținerea unei conferințe la Londra, cu participarea tuturor celor interesați. În cazul că vest-europenii şi-ar fi dat asentimentul, ea trebuia convocată cât se poate de repede. Era de aşteptat ca guvernele Europei occidentale să protesteze energic față de un răgaz atât de scurt, dar telegramele diplomatice de răspuns urmau să precizeze că dacă vor să participe bine, dacă nu, conferința nu se va ține deloc.

Townsend fu luat prin surprindere când sună telefonul şi la capătul firului cineva îl întrebă dacă este liber pentru a lua prânzul împreună. Se bâlbâi câteva clipe, înainte de a-şi da seama că la telefon era însuşi Ed Macartney.

— Desigur, domnule; mulțumesc pentru amabilitate.

— Nu este vorba de nicio amabilitate; vom avea un prânz serios de lucru. Dar asta nu înseamnă că nu trebuie să mâncăm bine. Mă duc până la Congres, unde stau o oră, şi vreau să ne întâlnim la restaurant la ora unu.

Macartney închise telefonul înainte ca Townsend să poată întreba la ce restaurant urmau să se întâlnească şi fu nevoit să cheme secretara pentru a afla unde fusese reținută masa. Era caracteristic pentru stilul energic şi abrupt, dar distrat, al şefului său, o ființă de o complexitate ciudată. Ce-i drept, era un tip strălucitor sau fusese aşa. Când se afla sub presiunea evenimentelor, acționa cu perspicacitate; în condiții normale, însă, era înclinat să adopte o atitudine vagă,

nesigură, şi față de subordonații săi avea o comportare foarte sâcâitoare. În general, era de aceeaşi formație ca şi subalternul său, cu excepția că tatăl lui fusese ambasador la Londra, la încheierea carierei sale, şi era deci mai bine introdus în înalta societate. Avea avere şi, atunci când voia, dar nu prea des, era primit cu plăcere în cercurile influente din Washington, spre adânca dezamăgire a uscățivei şi răutăcioasei sale soții, care de treizeci de ani îl stânjenea şi îl trăgea la fund. În calitate de gazdă, ea nu era capabilă nici măcar de obişnuita conversație a dineurilor şi se dovedea, în general, incompatibilă cu activitățile sociale impuse de funcția soțului ei. Cei din serviciul diplomatic o porecliseră „găina".

Timp îndelungat, Macartney fusese consilier la ambasada din Londra şi, ultimul post peste hotare, l-a avut ca ambasador într-o altă capitală europeană, funcție pe care o îndeplinise cu succes într-o perioadă dificilă. Reuşise să câştige elogiile superiorilor, grație calității, deloc neobişnuită în activitatea diplomatică, de a şti să spună interlocutorilor exact ceea ce ei doreau să audă. Cum s-ar zice, fiecăruia toate cele dorite, dacă numai vorbele contează.

După aceea căpătase un concediu de studii de un an, în care timp ținuse prelegeri la facultatea de probleme guvernamentale Kennedy a Universității Harvard. A avut mult succes: era un conferențiar versat şi amuzant, bucurându-se de popularitate în rândul studenților. Prinsese o temă bună, ideea securității europene în legătură cu negocierile de dezarmare, şi reuşise să o formuleze destul de bine într-un studiu. Scrisese şi o carte pe această temă care, bucurându-se de o dibace prezentare, avusese succes, mai mult în rândurile publicului larg, decât în cercurile academice, unde se

făcuseră afirmații că ar cuprinde prea multe idei împrumutate de la alții. Ed Macartney era „lansat" pentru funcția de secretar de stat adjunct şi perspectivele se arătau în continuare strălucite. Se făceau speculații că ar putea fi primul diplomat de carieră care, după mulți ani, va primi postul de ambasador la Londra, pe care-l deținuse şi tatăl său. Se spunea că numirea este iminentă.

Townsend sosi la restaurantul „L'Aperitif" în apropiere de Connectitut Avenue, fix la unu fără cinci, aşa cum stătea bine unui funcționar stilat al serviciului diplomatic. Fusese rezervată o masă plasată discret, într-un colț. Doar o singură dată mai intrase în acest restaurant. Un astfel de local, care primea maximum 40—50 de clienți în salonul elegant, era mult peste posibilitățile sale financiare. Chelnerii erau francezi, sau cel puțin canadieni de origine franceză. Pe vremea când starea de spirit antigaullistă predomina la Departamentul de Stat, funcționarii săi obişnuiau să numească în glumă restaurantul: „Biroul doi al serviciilor de spionaj franceze". Şeful de sală se prefăcea a recunoaşte pe oricine intra. Avea acel aer majestuos care îi permitea să o facă cu naturalețe, spre deosebire de pigmeii ce obişnuiesc să arate că recunosc numai personalitățile notorii. Practica principiul că oricine intra în restaurantul „L'Aperitif" era automat demn de atenție. Temperly Townsend se simți măgulit că, pentru a i se uşura aşteptarea, fu servit cu cocteilul său preferat, Bloody Mary. Şeful de sală fusese informat despre numele său şi îl folosea ca şi cum l-ar fi cunoscut de mult, ceea ce avu un efect covârşitor asupra moralului său. La masa alăturată îi observă pe senatorul Hugenot şi pe Cy Hartemann de la revista „Newsweek", delectându-se cu homar şi o sticlă de Mateus Rosé.

Hohoteau ca nişte copii de şcoală. Cuvintele „a fost prins la ea cu pantalonii lăsați în jos” ajunseră până la el printre hohotele de râs, semnalând înaltul conținut politic al acestui prânz profesional.

Se făcuse unu şi zece. Dăduse pe gât jumătate din paharul de Bloody Mary şi consumase o cantitate apreciabilă de saleuri. Într-un colț, văzu o scenă care ar fi făcut să explodeze condeiele reporterilor de bârfe dacă, bineînțeles, şeful de sală i-ar fi lăsat în restaurant. Tânărul senator din statul Wyoming, Walters, recent divorțat, se afla la o masă cu fiica ambasadorului suedez şi cu cuplul Paul şi Georgeta Marvins, capete de afis al unui important serial de televiziune, care făcea de fapt publicitate tezelor scumpe grupului Mainfarers, prezentate în ambalajul fraternizării creştine.

Capul complet ras al adjunctului secretarului de stat apăru sclipind în lumina discretă a sălii restaurantului. Ed Macartney se îndreptă către masa reținută de el, salutându-se cu Cy Hartemann şi cu o frumoasă tânără cu părul castaniu, flancată de un funcționar de la serviciul de documentare al Casei Albe. Tânărul avea o căutătură de bufniță, şi o frunte bombată ca un balon. Fata îşi însoți salutul de un zâmbet. Adjunctul secretarului de stat se bucura de simpatie.

— Domnule Macartney, foarte amabil din partea dumneavoastră că... dădu să spună Townsend.

— Băiete, să ştii de la început că nu este o acțiune caritabilă, răspunse şeful său luând loc exact în partea opusă a mesei. Un al doilea cocteil Bloody Mary apăru instantaneu în fața lui Temperly Townsend, împreună cu încă unul pentru Macartney.

— Sunt mulțumit de tine, Temp.

Introducerea în conversație nu părea promițătoare de veşti bune şi, în aceeaşi măsură, folosirea diminutivului

era o familiaritate deplasată.

— Sunt mulțumit şi de mine. Îmi place colectivul nostru. Chiar şi Saul din Tarsus, sau cum îi spune, Saul Tarsana merită o bună apreciere.

Saul lucra ca ajutor la documentare: angajarea lui se dovedise rentabilă, lucra cu deosebită acurateță. Townsend îşi dădu seama, foarte contrariat, că adjunctul secretarului de stat băuse zdravăn încă înainte de a se aşeza la masă. Căuta să discearnă raţiunea invitaţiei şi se pregăti să aştepte replica ce avea să i-o dezvăluie.

— Vei face parte, împreună cu el, din echipa care va pleca la Londra dacă proiectul conferinței se materializează.

— Mă bucur, răspunse Temperly.

Se gândi totuşi că evenimentul nu era atât de important încât să justifice un prânz la restaurantul „L'Aperitif". Îşi dăduse seama mai de mult că Macartney îl va lua cu el. Probabil că acum era vorba despre altceva.

— Desigur nu ăsta e motivul pentru care te-am invitat la un prânz somptuos.

— Vă mulțumesc mult, domnule Macartney.

— Taci din gură odată! Renunță la pălăvrăgeala asta politicoasă, măi T.T.!

Abrevierea numelui său era forțată. Se holbă lung la şeful său băut. Nu şi-l închipuise niciodată că ar putea ajunge în starea asta... sau poate că era bolnav?

— Lucrurile merg tare prost, băiete. Tocmai am fost la Congres şi am constatat că unii sunt îngrijorați. Şi eu sunt. Dacă viermele suspiciunilor se va instala în sânul aliațelor noastre postbelice, foarte rapid se va alege praful de ele. Şi, odată porniți pe acest drum, nu va mai fi posibilă reîntoarcerea la ceea ce a fost.

— Nu cred că putem face mare lucru, domnule, pentru a opri procesul. Majoritatea alegătorilor…

— Gura alegătorilor poate fi astupată. Ei tot nu pricep despre ce este vorba. Macartney îşi comandă încă un cocteil. Nu vreau să am nicio legătură cu operaţia care se pune la cale şi de aceea te-am invitat azi să iei prânzul cu mine. Vreau să-ţi comunic trei lucruri, deoarece eşti ajutorul meu şi, pentru că eşti un ajutor bun. Vreau ca tu să fii primul care ia cunoştinţă de ele şi, oricum, e bine să ne întâlnim aci, pentru că n-am luat niciodată masa împreună. Nevastă-mea spune din totdeauna că sunt prea zgârcit. „Prea ocupat", răspund eu. Chipul lui Macartney fu străbătut de un zâmbet amar, de om turmentat, în timp ce dădu pe gât restul rămas în pahar. Amândoi se hotărâră să comande peşte şi o sticlă de Chablis.

După ce chelnerul se îndepărtă, Macartney continuă:

— Mai întâi vreau să te informez că acum câtva timp mi se oferise postul de ambasador la Londra. Actualul titular trebuie să părăsească în curând postul, iar eu urma să fiu primul ambasador, după mulţi ani, numit acolo fără să provin din rândurile politicienilor.

— Călduroase felicitări, domnule, izbucni Townsend.

— Încetează odată, taci din gură! Şi-au schimbat proiectele, şi lovitura m-a dat gata. E tot ce mi-am dorit mai mult în viaţă. Aş fi acceptat schimbarea dacă ar fi existat un motiv serios; de pildă, dacă ar fi trimis un om mai bun, şi există destui. Dar calculele lor se bazează pe alte premise. Vor pe cineva capabil să patroneze o acţiune dizolvantă…

Se întrerupse puţin şi luă o bucată de peşte cu furculiţa. Townsend mâncă şi el în tăcere. Peştele nu era prea gustos, şi turnă puţin sos tartar pe deasupra.

— Da, şi-au schimbat planurile. Nu sunt considerat

omul cel mai potrivit pentru a vorbi răspicat la Londra. Au căutat şi au găsit pe un altul care să le facă treaba. Este o parte din tranzacția de ansamblu încheiată în secret pentru a se obține sprijinul senatorului Mainfare.

Townsend privi întrebător la interlocutorul său.

— Nu, nu este vorba de Mainfare personal, ci de unealta lui: domnul Henry A. Middleton, se pare. Nu este definitiv, dar cam în direcția asta bate vântul. Pentru mine este insuportabil. Îşi turnă încă un pahar de Chablis, reuşind să risipească destul de mult pe fața de masă. Da, sunt măcinat de un sentiment ucigător de gelozie şi de regret. Îl simt chiar aici, în stomac.

Şi îşi sublinie cuvintele cu un gest grăitor.

— Îmi pare rău.

— Îți pare rău, desigur că-ți pare rău. Cu oricine stai de vorbă spune că îi pare rău. Vor fi mulți care vor regreta.

Pentru prima oară de la începutul conversației, Macartney ridică glasul şi câțiva clienți de la mesele alăturate se uitară la el cu interes.

— Mai vreau să-ți spun ceva: am demisionat. Mi-am încetat activitatea. Nu accept să fiu tratat ca un…

Townsend era profund afectat şi asta se vedea pe fața lui. Se uita fix la bătrânul din fața lui, care acum era aproape prăbuşit pe masă şi strângea cu putere paharul cu vin alb, ca şi cum ar fi vrut să-l fărâme. Au stat aşa, în tăcere, câteva momente. Senatorul Hugenot şi Cy Hartemann nu mai glumeau şi priveau cu atenție scena, din capătul celălalt al sălii. Poate că aflaseră ceva. Numele lui Macartney parcursese probabil de mult circuitul zvonurilor.

— La dracu, băiete, nu mai pot să îndur! Am plecat. Ține 20 de dolari, fii aşa de bun şi plăteşte masa după ce termini. Îmi pare rău că ți-am stricat prânzul. Poate altă

dată... poate altă dată...

— Vă înțeleg foarte bine, domnule. Îmi pare foarte rău, se bâlbâi Townsend.

— Crezi că înțelegi într-adevăr? Poate că da. Două decizii de acest gen, deodată, e mai mult decât poate suporta şi înțelege cineva.

Macartney se ridică şi Townsend îl conduse. Îşi strânseră mâinile şi, în acel moment, Macartney se aplecă şi îi şopti la ureche:

— Sunt pe moarte, Temp. N-am să le fac plăcerea să le spun şi te rog să nu le-o spui nici tu. Dar nu demisionez din cauza asta şi nu ăsta este motivul pentru care mă simt strivit în legătură cu postul din Londra. Insă nu e de glumit cu un cancer pulmonar generalizat şi inoperabil. Nu am nevoie de nicio compasiune. Din anumite motive nu-mi provoacă dureri, aşa că mor fericit.

Townsend dădu să spună ceva, dar Macartney îl sili să tacă. Se întoarse brusc şi ieşi din restaurant cu capul sus. Şeful de sală îl văzu, se apropie de el să-i vorbească, dar probabil că îi observase expresia feței pentru că se opri, mulțumindu-se să adreseze un salut discret, rămas fără răspuns, în direcția lui Macartney. Temperly Townsend termină de mâncat peştele, bău tot vinul rămas în sticlă, refuză să mai mănânce altceva, mulțumindu-se cu o ceaşcă de cafea şi o bucată de camembert. Plăti nota şi părăsi restaurantul într-o ciudată stare de spirit.

Abia trecuse de două jumătate când se înapoie în biroul său şi simți brusc o durere în stomac. Presupuse că era din cauza peştelui consumat la restaurant. Beate îl urmări cu priviri curioase. Poate că aflase ceva, dar el hotărî că nu este cazul să bârfească cu ea despre acțiunile lui Macartney. Pe la trei, i se făcu rău. Nu prea

obişnuia să se învoiască de boală, dar de data asta hotărî că nu are încotro. Încercă să-şi sune soția acasă, dar telefonul era ocupat, aşa că o rugă pe Beate să-i cheme un taxi şi plecă acasă. În fața locuinței de pe Albemarle Street, staționa un Ford Mustang verde. Dar el se simțea prea rău pentru a da atenție faptului. Când intră înăuntru, Claire, în capot, cobora scara interioară, palidă şi speriată. Ce s-a întâmplat, de ce a venit acasă? Era ciufulită şi nu purta nimic sub capot. El o porni sus pe scări, precedat de Claire, care se agita îngrijorată în jurul lui. De ce dracu îi tot stătea în cale? Ajunse în fugă în baie, exact la timp pentru a vomita. Claire închise uşa. Când trase apa, i se păru că aude glasul şoptit al unui bărbat. Încă nu realiză despre ce era vorba. Auzi o bufnitură pe scări. Trebuie să fi fost Claire, s-o fi împleticit în faldurile capotului.

I se păru că aerul din baie este cam greu. Desfăcu cârligul şi încercă să deschidă geamlâcul. La început nu reuşi. Ar trebui să mai curețe vopseaua de pe cerceveaua exterioară. Rămăsese aşa de când zugrăvise baia toamna trecută şi fereastra înțepenise. În sfârşit, se deschise. Îşi scoase capul pe ferestruică, în căutare de aer proaspăt, şi observă un bărbat, pe care-l întâlnise recent la o petrecere, alergând pe cărarea de lângă garaj şi îmbrăcându-şi, din mers, haina. Tipul sări în Mustangul verde şi porni imediat, fără să arunce o privire în urmă. O auzi pe Claire urcând din nou scările. Treapta a doua şi a treia de sus scârțâiau ori de câte ori cineva călca pe ele. Ea ar fi trebuit să-şi amintească de asta; şi abia atunci, Temperly Townsend sezisă cele întâmplate. Se trase înapoi de la geam şi simți încă o dată că i se face rău.

Într-un fel, decizia la care se oprise nu fusese luată

brusc. Era de mult timp deprimat de evoluţia relaţiilor dintre Statele Unite şi Europa Occidentală; dragostea lui pentru Anglia şi pentru felul de a fi al englezilor nu făcea decât să-i întărească sentimentul de exasperare faţă de evenimentele în curs. Se simţea afectat personal de această evoluţie; vedea în perspectivă spulberat tabloul idilic al relaţiilor anglo-americane. Aşa zisele „relaţii speciale" erau pe ducă şi cu toate că nu subaprecia faptul că vest-europenii ar fi putut juca mai cinstit şi mai inteligent, era de părere că cea mai mare vină o purta activitatea organizaţiei Mainfarers. Mulţi împărtăşeau punctul său de vedere, dar foarte puţini aveau o poziţie atât de netă. Presiunile exercitate de Senat asupra aliaţilor Statelor Unite, ca să plătească mai mult pentru întreţinerea bazelor militare americane erau de înţeles, dar actualele iniţiative, menite să afecteze relaţiile dintre aliaţi se înscriau cu totul în altă categorie. Prevedea o agravare a consecinţelor negative: o suspiciune hrăneşte pe cealaltă, şi era prea târziu să se mai poată repara ceva. Sau poate că nu?

Iată câteva din motivele care l-au determinat pe Temperly Townsend să-l caute pe un individ cu numele Rogerson, care lucra în secţia de informaţii a ambasadei britanice din Washington. Existau desigur şi raţiuni mai profunde. Faptul că şeful său, Macartney, pe care îl respecta şi îl admira, fusese împiedicat să devină ambasador la Londra şi demisionase, faptul că soţia sa, Claire îl înşela – deşi nu o iubea, o respectase şi o apreciase din punctul de vedere al vieţii de familie, dar era hotărât să nu-i aducă nicio acuzaţie, lăsând-o într-o placidă ignoranţă asupra intenţiilor sale – şi, în sfârşit, faptul că organismul îi era slăbit de urmările unei acute intoxicaţii cu mâncare alterată; iată, până în cele mai mici detalii, resorturile acţiunii curioase în care se

antrenase. Mai erau şi altele. Se simţea legat de Anglia şi de englezi. Nu considera deloc că ar comite o trădare. Vorbeau aceeaşi limbă, aveau acelaşi fel de a gândi sau, mai precis, americanii protestanţi de origine anglo-saxonă credeau asta. Acelaşi sânge; acelaşi neam. Nu era vorba de spionaj, de un act de trădare. Avea impresia că nu exista niciun motiv să se ruşineze dacă i-ar fi informat pe englezi asupra dedesubturilor numirii la Londra a unui om corupt. Ar fi putut desigur să acţioneze public, să informeze presa, televiziunea; ar fi putut proceda ca Daniel Ellsberg, individul care a publicat documentele secrete ale Pentagonului cu privire la războiul din Vietnam. Ar fi mobilizat atenţia unui public larg. Nu se simţea însă atras de o astfel de perspectivă. Prefera să transmită informaţiile necesare celor care puteau face uz de ele discret şi eficient.

Cum ajunsese să se afle în posesia unui secret pe care urma să-l transmită altora? Şi, de fapt, în ce consta secretul? Nu era vorba de informaţii militare şi nici de politică, nebunească după părerea lui, a unor personaje americane influente de a tăia craca de sub picioarele aliaţilor. Nu s-ar fi angajat pe calea transmiterii unor asemenea informaţii, oricât de mare ar fi fost dezacordul lui cu această politică. Dar un secret privind un om, pe care lumea l-ar condamna dacă l-ar cunoaşte, asta era altceva.

Evenimentul final, picătura care făcu să se reverse paharul, ar fi putut să zdruncine pe oricine. Ed Macartney lăsase o scrisoare pentru Temperly Townsend. Townsend a fost profund mişcat că i se adresase tocmai lui. „Sper – scrisese Macartney – că nu îţi împărtăşesc cele de mai jos numai din cauza amărăciunii şi a geloziei. Dar pur şi simplu nu pot să plec fără să fac uz de informaţia ce o posed. Nu te cunosc

de mult timp. Dar spre deosebire de prietenii mei mai vechi, eşti la curent cu evoluția din ultimul timp a felului meu de a gândi."

Era o scrisoare lungă, închisă într-un plic sigilat, de culoare cafenie. Textul ei, nu prea coerent, era însoțit de mai multe documente, ultimul purtând data de 4 decembrie 1967. Ele furnizau informații despre Henry A. Middleton. Omul care urma să joace un rol important în activitatea guvernamentală. Dacă ar fi fost adevărate, furnizau o versiune cu totul diferită a biografiei oficial cunoscute a viitorului ambasador la Londra.

Ed Macartney mai lăsase alte trei scrisori: una pentru soția sa; una mai oficială, adresată secretarului de stat; una pentru avocatul său. În aceasta din urmă scrisese între altele pe un ton glumeț că încercase să fie prevăzător până la capăt; apoi se dusese în baie şi îşi trăsese un glonte, fără să producă în jur murdărie şi deranj.

Două zile mai târziu. La o recepție dată de un diplomat britanic în locuința sa din Maryland, Townsend începu să acționeze. Nu-l întâlnise niciodată pe Rogerson. Dar se adresă gazdei spunându-i că el şi Rogerson aveau cunoştințe comune şi-l rugă să i-l arate. Rogerson stătea într-un colț, înconjurat de câțiva colegi de la ambasada britanică, unii împreună cu soțiile. Apropiindu-se încet de ei, cu grijă ca să nu se ciocnească de chelnerii care se învârteau cu tăvile încărcate de băuturi, Townsend sezisă că discuția, dominată de glasuri feminine, avea ca subiect dificultatea de a cumpăra în magazinele din Washington brânză englezească Stilton de bună calitate. Femeia care monopolizase conversația în acel moment avea o voce ascuțită, şi vorbea foarte afectat. Ceilalți începură să dea

semne vizibile că nu prea le este agreabil subiectul, sau chiar interlocutoarea. Rogerson avea întipărită pe față expresia tipică de cocteil: în timp ce căuta să pară interesat de conversație, se uita discret în jur după un pretext nejignitor care să-i permită să iasă din cerc. Trebuie să posezi o tehnică dibace pentru a te mişca în voie, la cocteiluri, de la un grup la altul. Odată ce te-ai desprins dintr-un punct, se impune să eviți rutele care duc prea aproape de anumiți indivizi, capabili să te blocheze în mod nedorit. Ca într-un joc „apă-foc" este necesar să găseşti drumul cel mai bun spre țintă, ocolind pe fostul combatant din unitățile infanteriei marine, cu poveştile sale, pe obişnuitul cicălitor, indiferent de subiect, pe cei taciturni, ca şi pe cei prea expansivi, pe bârfitorii care au totdeauna de şoptit la ureche ceva urgent şi incomprehensibil şi, în sfârşit, pe cei cu respirația rău mirositoare. Un bun diplomat se înarmează totdeauna cu multiple scuze gata a fi folosite fie pentru a părăsi pe cineva, fie pentru a explica de ce nu se poate opri să stea de vorbă. Tehnica de a strânge mâna şi a spune „Ce mai faci?" în câteva limbi, în timp ce te deplasezi prin mulțimea îngrămădită în salon, într-un asemenea mod încât să se înțeleagă limpede că dorința ta de conversație se limitează la atât, constituie o artă deosebită, neapărat necesară diplomatului care nu vrea să ofenseze pe nimeni.

Townsend cunoştea pe mulți din cei prezenți. Le zâmbi corect dar distant, până când ajunse aproape de Rogerson. Reuşi să-i atragă atenția.

— Domnul Rogerson?

— Da. Bună seara. Nu cred că ne-am...

Rogerson zâmbi şi se desprinse recunoscător de grupul său. Townsend se retrase cu el într-un loc mai liniştit şi se uitară lung unul la altul.

— Nu, nu ne-am mai întâlnit. Temperly Townsend de la Departamentul de Stat. Sunt... am fost consilierul special al lui Ed Macartney.

— Îmi pare foarte rău de sinuciderea lui. Rogerson se întunecă la față. „O reacție interesantă", gândi Townsend. Am auzit că era foarte bolnav, e adevărat?

— Da, răspunse scurt Townsend. O clipă domni tăcerea.

— De unde cunoaşteți numele meu?

— Vă cunosc după nume, dar nu şi la înfățişare, spuse Townsend fără să dea vreo explicație. Ştiu şi cu ce vă ocupați. Obişnuiați să luați parte la acele reuniuni de coordonare cu reprezentanți ai CIA şi ai Pentagonului.

Vorbea cu glas scăzut.

— Da?

Rogerson manifestă o oarecare rezervă, devenind chiar puțin bănuitor.

— Aş vrea să am o discuție cu dumneavoastră, spuse Townsend pe un ton serios.

— Perfect. Vă ascult. Nu ştiu de ce m-ați ales tocmai pe mine dar...

Rogerson se întrebă dacă americanul nu era cumva băut. În cele din urmă conchise că nu avea în fața lui o persoană în stare de ebrietate, dar că părea destul de încordat.

— Aş prefera să discutăm într-un loc mai intim. Sunt în posesia unor informații care ar putea să fie de mare interes pentru dumneavoastră, pentru guvernul britanic.

— Hei, ce fel de glumă e asta, domnule Townsend? Vă jucați de-a spionajul? Poate că nu sunteți în apele dumneavoastră?

— Sunt în apele mele. Nici nu mă joc de-a spionajul, nici nu glumesc. Sunt în posesia unor informații pe care

vreau să le transmit guvernului dumneavoastră. Desigur nu este vorba de secrete ale Departamentului de Stat, de documente ale Pentagonului sau de ceva asemănător.

— Atunci despre ce este vorba?

— Despre un om.

Soarta conversației urma să se decidă în acest moment. Va da Rogerson curs solicitării lui sau va izbucni în râs şi se va scuza cu o glumă, evitând să se lase implicat în acțiunile unui descreierat. Dar, în mod destul de evident, se simțea că Temperly Townsend are controlul deplin al facultăților sale mintale. Era un funcționar cunoscut, de rang mijlociu, al serviciului diplomatic american, situat într-o poziție cheie până în urmă cu două zile, când şeful său se împuşcase. De aceea Rogerson ezită să i-o reteze scurt.

— Dar există canale obişnuite de comunicare între guvernele noastre în toate problemele.

— Nu este o problemă a guvernului american. Acționez în calitate individuală. Informația nu reprezintă un secret al Departamentului de Stat din moment ce nici el nu o cunoaşte.

— Dar dacă ar cunoaşte-o, atunci ar fi un secret al Departamentului de Stat?

— Poate.

— Foarte bine. Vă invit la mine la birou mâine dimineață. Să spunem la ora zece. Sunteți de acord?

— Nu la ambasadă, şi nu mâine. În noaptea asta.

— Astă noapte? Este chiar atât de urgent?

— Nu, în sine nu-i urgent. Este urgent doar în sensul că până mâine s-ar putea să-mi schimb părerea.

— Foarte bine. Vreți să veniți la mine acasă? Soția mea este aci şi, oricum, trebuie să o duc cu automobilul acasă.

Rogerson nu era încă decis cum e mai bine să procedeze. Dorea să aibă mai mult timp la dispoziție pentru a reflecta, să se mai consulte cu un coleg, să-l verifice pe Townsend.

— Aveți automobilul afară? Spuneți-i soției că trebuie să plecați – găsiți o scuză. Lăsați-i maşina ca să se ducă singură acasă. Eu vă aştept afară în automobilul meu; într-un sfert de oră e bine?

— După cum văd e un plan bine pregătit dinainte. E o dovadă de seriozitate. Rogerson privi cercetător la tânărul din fața lui. N-ar trebui să vă accept propunerea. Habar n-am cine sunteți. Ați putea fi oricine...

— Ne întâlnim peste un sfert de oră. Voi fi exact în fața intrării, într-un Mercedes alb 3000.

Rogerson se aşeză pe bancheta din spate a automobilului.

— Unde mergem? întrebă el.

— Undeva la un bar, indiferent care. Cât mai departe de diplomați. Trebuie să înțelegeți, domnule Rogerson, că nu sunt obişnuit cu astfel de acțiuni. Nu sunt spion. Cu atât mai mult cu cât în acest caz nu este vorba de trădare. Dacă ar afla ei, nu ar putea nici măcar să mă dea în judecată. Evident, ar fi iritați.

Townsend porni automobilul şi, după vreo zece minute de mers, Rogerson pierdu orice punct de reper al locurilor pe unde treceau. Ajunseră într-un cartier mai sărăcăcios, undeva pe la marginea oraşului. Townsend opri şi parcă automobilul pe o stradă lăturalnică. Erau singurii albi din cartier. Intrară într-un bar gol. Comandară băutură şi luară paharele cu ei la o masă murdară dintr-un colț al sălii. Pentru a nu ştiu câta oară în acea seară, Rogerson se întrebă dacă interlocutorul său nu era un dezechilibrat. Începu să-şi facă reproşuri:

ce căuta el în spelunca asta, în loc să se afle alături de soția lui la cocteil?

Townsend scoase un plic umflat dintr-un buzunar interior.

— Înainte de a muri. Ed Macartney mi-a lăsat acest plic. Iată şi scrisoarea lui. Am parcurs toate documentele ce o însoțesc şi o să vă dați singur seama că lectura lor merită tot interesul. Dacă facem abstracție de două sau trei aspecte neelucidate, restul reprezintă un act de acuzare imbatabil. Nu am păstrat nicio copie, nimic scris, nicio dovadă că am avut sau văzut vreodată aceste documente. Dacă vă veți folosi inteligent de ele, s-ar putea să iasă ceva bun din toate astea. Sper, sper mult că aşa va fi.

Rogerson nu strălucea de inteligență şi nici nu era la curent cu bârfelile politice aflate în circulație în sferele înalte, dar acționa metodic, conştiincios, şi cu energie. Se apucă pe loc să parcurgă documentele. Când era pe terminate, îşi formase convingerea că aprehensiunile sale cele mai rele erau confirmate şi că fusese o seară pierdută. Se pregătea să le înapoieze.

— Se găseşte aici suficient material pentru un roman, spuse el tărăgănat. Altceva nimic. Poftim, ia-le înapoi, n-avem ce face cu ele.

Goliseră de mult paharele din fața lor şi niciunul din ei nu se grăbise să comande altele. Barmanul negru urmărea la televizor un film de altă dată şi nu era deloc preocupat să le mai ofere ceva.

Townsend nu părea descurajat. Se aşteptase la o astfel de reacție. Nici el nu era prea sclipitor, dar atunci când se apuca de o treabă, nu o lăsa la mijloc şi explorase în prealabil toate eventualitățile.

— Nu, n-am să le iau înapoi; mi-am închipuit că ați putea reacționa în felul acesta. Şi eu aş fi procedat la fel.

Ştiți că vă bucurați de faima că sunteți prudent? Le voi lua înapoi mâine, dacă veți persista în atitudinea de adineaori. Până atunci, arătați-le consilierului dumneavoastră politic, domnul Halley, Peter Halley. Întrebați-l ce părere are. Sunteți de acord?

Se făcuse târziu. Gândurile lui Rogerson zburau la soția lui, la iritarea pe care o manifestase aceasta când o anunțase că pleacă şi că va trebui să se ducă singură acasă cu maşina. Voia să se întoarcă repede înapoi, ca s-o îmbuneze. Pentru astă seară îi era deajuns şi Townsend părea la rândul lui tot mai încordat. Se va consulta cu cineva mâine dimineață.

— O.K. spuse el; veniți să le luați oricând mâine după prânz. Apoi îi zâmbi. Îl voi ruga desigur pe Peter Halley să se uite prin ele. Dar cred că greşiți dacă sunteți atât de convins că toate astea ar cuprinde ceva ce ne interesează. V-aş sugera să trageți un somn bun în noaptea asta. Am să fac şi eu acelaşi lucru. Probabil că dumneavoastră ați fost... Ce vreau să spun este că moartea bruscă a domnului Macartney...

— A, ştiu ce vreți să spuneți, domnule Rogerson. Dar faceți-mi plăcerea şi arătați-i domnului Halley materialele mâine dimineață. Eu am să vă telefonez la prânz să-mi spuneți dacă mai doriți să vin să le iau. Dacă veți persista în opinia dumneavoastră, voi veni imediat; dacă veți dori să le păstrați, rolul meu se va încheia şi nu vă voi mai deranja deloc. Townsend făcu o pauză. Şi acum dați-mi voie să vă conduc acasă cu maşina.

— Nu e necesar, spuse Rogerson în grabă. Voi lua un taxi. Nu am decât un sfert de oră până acasă...

Peter Halley era ocupat. Avea de terminat o serie de scrisori pe care voia să le expedieze cu curierul diplomatic ce pleca în aceeaşi zi la Londra. Îl cam bruscă

pe Rogerson. Îl considera drept un om greoi, plictisitor, şi de aceea nu prea avea răbdare cu el. Rogerson insistă că apreciază de datoria lui să-i aducă la cunoştinţă cele survenite şi aşa mai departe. Regreta că fusese nevoit să-l deranjeze şi se retrase, lăsând pe biroul lui Peter Halley plicul umflat cu documente.

Halley nu catadixi să se uite prin ele înainte de ora unsprezece. Scrisori absurde soseau în fiecare zi prin poştă, dar sursa acestora din urmă era ciudată. Avea impresia că-l cunoscuse pe Temperly Townsend, un american înalt, blond, corect. Nu putea fi considerat în niciun caz un aiurit. Începu să citească. Când ajunse pe la mijlocul celui de al doilea document, dădu peste numele lui Middleton şi scoase un fluierat discret. Sună secretara:

— Dorothy, vezi dacă ambasadorul este liber. Cam peste o jumătate de oră aş dori să mă primească şi atrage-i atenţia curierului să ţină valiza diplomatică deschisă până în ultimul moment.

Temperly Townsend chemă la telefon la ora patru. Rogerson era puţin surescitat. Da, ar dori să păstreze documentele, ar putea veni, oare, la ambasadă pentru o discuţie cu Peter Halley? Temperly Townsend, care avusese toată noaptea la dispoziţie pentru a trece în revistă felul cum acţionase, dădu un răspuns negativ, menţinându-se strict şi cu o anumită teamă pe poziţia stabilită anterior. În ce-l privea, el nu avea cunoştinţă de niciun plic şi nu văzuse niciodată vreun document sau ceva asemănător care putea să intereseze ambasada britanică.

Două săptămâni mai târziu, Temperly Townsend fu anunţat că urmează să fie transferat la ambasada din New Delhi. Soţia lui, Claire, se hotărî să rămână la

Washington. Cât priveşte copiii, ei puteau să-l viziteze din când în când, petrecându-şi vacanțele în India. Aranjamentul era convenabil pentru ambele părți.

CAPITOLUL NOUĂ

Pringle îşi petrecu week-end-ul cu nişte prieteni, în apropiere de localitatea Tenterden, în Kent, şi se înapoie acasă în după-amiaza zilei de duminică 25 noiembrie. Din cauza circulației intense, străbătu sud-estul Londrei în ritm de melc. Ajunse în apartamentul său pe la ora şase, ascultă ştirile, iar obişnuitul whisky îl luă în baie. Îşi puse nişte haine mai vechi şi plecă să-şi petreacă seara cu Richard Thain, funcționar rezident, care era de serviciu. Funcționarul rezident făcea parte dintre cei câțiva salariați care îşi aveau locuința chiar în incinta Ministerului de Externe englez şi, în schimbul locuinței, făceau de serviciu noaptea, cu rândul. Pringle se împrietenise cu el din momentul când au intrat împreună în diplomație. Vreo cinci luni împărțiseră un apartament în care făcuseră multe chefuri, până când Pringle se decise să se însoare cu Helen. Thain venise la nuntă, dar nu avusese chef de băutură, şi plecă cu o părere nu prea bună despre soția lui Pringle, părere pe care i-o împărtăşi numai cu cinci ani şi un divorț mai târziu. Acum aveau amândoi acelaşi punct de vedere.

Thain era celibatar, aşa cum era prevăzut de regulamentul Foreign Office-ului pentru funcționarii rezidenți. Avea un apartament cu câteva camere mici, la ultimul etaj din colțul de nord-vest al clădirii ministerului, cu o vedere frumoasă asupra parcului Saint James. Apartamentul era destul de confortabil şi

plăcut, mai ales că nu plătea chirie. Merita să piardă o noapte sau două, când făcea de serviciu, plus inconvenientul pe care îl reprezenta faptul că îşi avea locuinţa în aceeaşi clădire cu locul de muncă. Aranjamentul îi era pe plac. Pringle rămăsese cu regretul că niciodată nu fusese în postura unui astfel de funcţionar de serviciu care se bucura de privilegiul de a străjui interesele politicii externe engleze în timpul nopţii, adică în orele când toţi dorm sau se distrează, cu excepţia curierilor, funcţionarilor de la cifru şi telecomunicaţii, care menţin tot timpul legăturile ministerului cu exteriorul. Când ambasadele din Tokio sau Washington se aflau în plină zi de lucru, Londra, indiferent de decalajul de fus orar, trebuia să fie, măcar într-un fel superficial, şi ea trează. Uneori, telefona ambasadorul din Bangkok; în momentul următor, o telegramă din Seul solicita un răspuns imediat; dar mai erau şi alte sectoare ale activităţii guvernamentale, chiar parlamentari sau miniştri ajunşi acasă după unele dineuri mai încărcate, amintindu-şi să solicite diferite activităţi, târziu în noapte. Pringle îşi aduse aminte de povestea primului telefon primit de Thain, când fusese de serviciu întâia dată. Predecesorul său care se mutase grăbit în cartierul Swiss Cottage pentru a-şi duce acolo viaţa cu o actriţă fără angajament. Îi făcuse un instructaj sumar, spunându-i că nu prea apar solicitări deosebite şi că după zece seara, sâmbătă, nu mai sună nimeni. Şi cu asta şi-a luat zborul. Imediat după aceea sună telefonul şi o voce la celălalt capăt al firului întrebă: „Funcţionarul rezident la telefon? Aici ofiţerul de serviciu de la reşedinţa primului ministru. Premierul vrea să vă vorbească". Se auzi un pocnet în receptor, urmat de o pauză, apoi Thain, bâlbâindu-se, fu obligat să prezinte o analiză a ultimelor evenimente din

Extremul Orient primului ministru care îl lămuri că urma să ia masa cu un oaspete de seamă şi voia să dea o ripostă bine documentată admonestării pregătită de interlocutorul său. Consultația fusese considerată satisfăcătoare şi primul ministru trimise luni o notă ministrului de externe felicitându-l pentru calificarea personalului care făcea noaptea de serviciu. Întâmplarea putea fi încă folositoare perspectivelor carierei lui Thain, cu toate că de atunci se schimbaseră trei premieri.

Noaptea se anunță liniştită. Thain îşi invitase prietena. În eventualitatea că Pringle nu ar fi venit şi totodată, cu gândul că nu strică să aibă pe cineva care să pregătească masa de seară în bucătăria funcționarilor de serviciu. Tânăra folosi semipreparate pentru a servi o neapetisantă tocană de pasăre, dar dineul fu salvat de sticla de Chianti, care îl ajută pe Pringle să petreacă o seară plăcută, mai ales că Thain, din cauza obligațiilor profesionale, se abținu de la băutură, iar fata se mulțumi cu un singur pahar.

Pe la zece, telefonul începu să sune mai des: o problemă consulară în legătură cu un turist mort într-un accident de automobil la Viena şi cu necesitatea contactării poliției locale din oraşul de proveniență al victimei, în vederea anunțării soției şi a rudelor. Sosi apoi un teanc de telegrame de la Washington cu privire la evenimentele de ultimă oră şi, fiind legate de specialitatea sa, Pringle ştia că pot să aştepte fără nicio grijă până a doua zi dimineață. Un ministru adjunct de la Departamentul Mediului înconjurător, evident după un dineu stropit copios, se plânse la telefon, în fraze confuze, că Ministerul de Externe nu face eforturi suficiente pentru apărarea unui cetățean englez din circumscripția sa, aflat în închisoare în Turcia pentru trafic cu droguri. Thain oferi o demonstrație atât de

superbă în arta concilierii diplomatice, încât ministrul adjunct închise telefonul, consolat la gândul că problema va fi ridicată însuşi ministrului de externe şi tuturor factorilor implicaţi, şi asta fără nicio întârziere.

În timp ce Thain discuta la telefon cu secţia socială a Ministerului în legătură cu dispariţia consilierului britanic de la o ambasadă din Africa, unul din celelalte trei telefoane sună şi Pringle ridică receptorul în locul lui. Era secretarul personal al ministrului de externe, unul din cei patru consilieri cu grad diplomatic. Pringle căută să-i explice că la telefon nu se află ofiţerul de serviciu. Secretarul îi spuse că nu-l interesează cine este şi deoarece Pringle se găsea la capătul firului şi făcea parte din personalul Ministerului de Externe, el trebuia să preia sarcina. Pringle încercă să-i explice din nou.

— Notează afurisitul ăsta de mesaj şi lasă discuţia, spuse pe un ton prea puţin politicos vocea de la capătul firului.

Pringle îşi ceru scuze, puse în funcţiune dispozitivul care împiedica interceptarea convorbirii telefonice de către persoane nedorite şi se puse pe scris.

Ministrul de externe îşi petrecuse şi el week-end-ul în afara Londrei, în vila de lângă Brighton a unui exuberant deputat, comandorul Whitney. Dineul de sâmbătă seara, dat în cinstea sa, reunise o asistenţă mai amestecată. Printre invitaţi se aflase şi profesorul Pickforth de la Universitatea din Sussex. Acesta putea fi cu greu considerat partenerul ideal de dineu al ministrului de externe, dar era vicepreşedintele Asociaţiei alegătorilor din circumscripţia lui Whitney şi fusese aşezat, în mod special, alături de înaltul demnitar.

Comandorul Whitney era mândru să aibă în asociaţia lui un universitar de talia lui Pickforth; adăuga o notă

intelectuală colecției de militari în retragere şi de mici proprietari de țară din care era compus Comitetul asociației. El îi explicase dinainte ministrului de externe toate acestea pe un ton categoric, şi poziția lui Whitney nu putea fi ignorată, întrucât era unul din cei mai importanți deputați ai partidului de la putere. De aceea, fără nicio plăcere, ministrul de externe urmări relatarea lui Pickforth despre un jurnal de război scris pe mătase de paraşută, care intrase în posesia sa. După părerea lui, jurnalul oferea dovezi incontestabile că înalți demnitari nazişti reuşiseră să fugă la sfârşitul războiului. Istoricilor putea să li se pară deosebit de interesant acest fapt, dar ministrul de externe avea preocupări mai importante. Părăsi devreme dineul, destul de plictisit şi cu o impresie proastă despre partenerul său de masă, cu povestea lui trasă de păr. Era cât pe ce să i-o spună fățiş, dar în momentul acela observă că Whitney îl urmăreşte cu atenție din partea cealaltă a mesei, şi atunci zâmbi amabil interlocutorului său, aşa cum proceda întotdeauna cu cei ce-i băteau capul, asigurându-l că va cere ministerului să urmărească această chestiune şi că-l va informa pe Pickforth despre rezultatele cercetărilor.

Când se aşeză satisfăcut pe bancheta din spate a Humberului său oficial, notă pe un plic ce-i sta la îndemână că trebuie să dea un telefon secretarului său personal în legătură cu această problemă. Simultan se jură în sinea lui că pe viitor nu va mai lua parte la mesele date de Whitney. Acum îşi dădea seama de ce individul nu deținuse niciodată vreun post ministerial. Uite pe cine se apucase să invite la masă împreună cu el; nivelul unora dintre profesorii noilor universități era sub orice critică.

A doua zi dimineață, Pringle se duse la funcționarul care se ocupa de problemele vest-germane pentru a-i pasa mesajul transmis din partea ministrului, în legătură cu acel jurnal de război. Funcționarul fu contrariat, dar spuse că o să dea curs acestei chestiuni. Pringle îl informă despre tot ce ştia în legătură cu Pickforth, adăugând totodată, cu oarecare amărăciune, că el ajunsese să se ocupe de aproape toate problemele secției vest-germane, inclusiv de dosarele de la arhivă, care îi fuseseră trimise pe cap. Celălalt îl compătimi cu o uşoară nesinceritate în glas.

— Voi sunteți doar băieții cu cea mai bună pregătire lingvistică, zâmbi el cu afectare.

Pringle se întoarse la hârtiile lui. Mai avea încă mult de citit; după aceea se va apuca să scrie raportul.

O jumătate de oră mai târziu sună telefonul. Era funcționarul de la problemele vest-germane.

— Îmi pare rău, omule, mi-ar fi făcut plăcere să răsfoiesc jurnalul de război al lui Pickles, pardon, Pickforth, dar am primit dispoziții contrare. Se pare că dumneata eşti omul nostru de legătură cu istoria, iar cei de sus doresc ca de cererile lui Pickforth să se ocupe o singură persoană. Aşa că ți-l las în păstrare. Îmi exprim regretele şi tot ce se mai spune în asemenea ocazii.

Închise telefonul.

Cine erau cei de sus? Munca lui Pringle în problemele americane, care intrau în răspunderea lui, rămăsese destul de în urmă şi Anderly începuse să-şi manifeste nerăbdarea. Sarcini urgente zăceau nerezolvate, astfel că se hotărî să-l pună la curent pe Anderly, care sări în sus de indignare.

— Lucrezi în secția americană, nu în serviciul de studiere a documentelor de război!

În momentul când Pringle părăsi biroul, Anderly

începuse să-i cheme pe toți superiorii la telefon, inclusiv pe secretarul personal al ministrului de externe. Zece minute mai târziu, când intră în biroul lui Pringle, avea o înfățișare resemnată:

— Toate trec pe planul doi față de problema dosarelor, problemă care poate fi ridicată în Parlament, spuse el. Te ocupi în exclusivitate de ea.

— Este oare de aşteptat ca cineva să pună întrebări în Parlament? întrebă Pringle. Cei de la arhivă mi-au dat a înțelege că deocamdată Pickforth nu se va grăbi să răscolească lucrurile.

— Cei de la cabinetul ministrului cer să te ocupi serios de această problemă. Eşti considerat expert în materie. Numai după ce termini, poți să treci la treburile curente ale secției. Şi cu asta basta!

Vorbea ca şi cum ar fi considerat că Pringle se făcuse vinovat de indisciplină.

— Nu mi-e de niciun folos faptul că în asemenea momente de criză în relațiile anglo-americane lucrezi în această secție, adăugă Anderly după o pauză. În loc să te ocupi de problemele noastre urgente, pierzi timp prețios răscolind adâncurile dosarelor seculare. Pur şi simplu nu înțeleg ce le mai rămâne de făcut celor din secția de studii şi consilierilor în probleme de istorie. Am căutat să transmit mai departe acest punct de vedere dar a fost respins.

Reuşise să demonstreze în mod convingător că este foarte furios.

— Toată încurcătura mi se trage de la faptul că vorbesc şi germana şi sârbo-croata.

— Nebuni de legat! Suntem în plină criză şi tu eşti expediat în lumea trecutului...

Mai bombăni încă un minut sau două şi ieşi trântind uşa, pentru ca două minute mai târziu să-şi facă iar

apariția.

— Am uitat să-ți transmit. Trebuie să te duci sus să te întâlneşti cu cei de la serviciul de securitate. Au aflat că te ocupi de această problemă.

— De ce, pentru Dumnezeu? Ce legătură are securitatea cu aceste documente?

— Nu mă întreba pe mine. Întreabă-l pe Miller. El aşteaptă un telefon de la tine.

După câteva minute, Pringle ridică receptorul şi-l sună pe Miller. Îi răspunse că nu e nevoie să se deplaseze până la el. Vorbea destul de monosilabic. Aveau timp să discute mâine în automobil. Urmau să plece împreună la Brighton să-l întâlnească pe profesorul Pickforth. Îl rugă pe Pringle să ia legătura direct cu Pickforth şi să stabilească întâlnirea. Miller va avea la dispoziție o maşină oficială. Ar putea să fie la el pe la unsprezece şi jumătate, având astfel tot timpul necesar pentru a îndeplini misiunea primită.

Pringle încercă imediat să intre în legătură cu Pickforth. Pierdu foarte mult timp până reuşi să-l prindă la telefon şi când, în sfârşit, stabili legătura, Pickforth nu părea prea încântat de propunere, dar până la urmă acceptă. Nu se arătă deloc curios să afle ce voiau de la el şi Pringle nu consideră necesar să-i dea explicații.

Automobilul, cu Miller pe bancheta din spate, veni să-l ia la opt treizeci. Un Ford verde deschis care nu făcea parte din parcul obişnuit de maşini al ministerului. Şoferul, îmbrăcat într-un costum de tweed, purta o pălărie de fetru cafenie, dată pe ceafă. Pringle avea toate motivele să creadă că meseria lui principală nu era conducerea automobilului. Părea mai degrabă un polițist în retragere.

Miller deschise discuția cu meciul de cricket jucat sâmbăta trecută în cadrul cupei la Calcutta. Dar dincolo

de vorbăria pe teme sportive, părea profund preocupat şi nu de consecinţele înfrângerii suferite de echipa Angliei pe terenul de la Murrayfield.

— Trebuie să-l determinăm pe Pickforth să ne spună tot ce ştie şi să ne dea documentele aflate în posesia lui, spuse el pe un ton sever după care zâmbi cu subînţeles. Dăm năvală împreună peste profesorul ăsta, şi-i spunem de la obraz că, dacă nu se arată docil, îl aruncăm în închisoarea din Brighton.

— Pardon, ce vrei să spui? reacţionă Pringle stupefiat. Credeam că singura lui preocupare este explorarea unor indicii istorice cu privire la activitatea rămăşiţelor naziste în perioada imediat următoare războiului.

— Se ocupă de multe altele.

— Ce anume?

— De câtva timp urmărim aceste probleme numai pe apucate. Acţiuni de elucidare a diferitelor zvonuri cum că Martin Bormann ar trăi în junglă, undeva în America Latină, şi altele de acelaşi calibru. În cea mai mare parte diversiuni şi aiureli publicitare. Dar deodată au ieşit la iveală două sau trei fapte incontestabile. Indivizi care în trecutul lor au fost serios implicaţi în activitatea Reichului hitlerist apar în locuri cu totul ciudate şi desfăşoară acţiuni şi mai ciudate. Pickforth a pus mâna pe unele informaţii cu prilejul contactelor avute la o recentă conferinţă a unor istorici specializaţi în această perioadă. Iată cum se explică toată agitaţia lui din ultima vreme.

Doctorul Thomas Pickforth era un om pedant, cu părul roşu şi un nas proeminent. Pomeţii ieşiţi disproporţionat în afară, de un purpuriu aprins, creau impresia că e mereu gata să izbucnească într-un acces de furie. Din cauza gâtului care descria un unghi

nefiresc în față, întreaga sa ținută căpăta un aer agresiv. Senzație accentuată de obiceiul de a-şi ține bărbia cât mai ridicată, ca şi cum lansa o provocare oricui şi-ar fi luat inima în dinți să-i tragă un pumn.

De după uşa camerei unde aşteptau oaspeții apăru mai întâi bărbia. Pickforth le zâmbi rezervat, îi invită în biroul său şi le oferi imediat câte o ceaşcă cu ceai.

— Oameni ca dumneavoastră, după câte ştiu, preferă întotdeauna ceaiul, spuse el.

Voise, probabil, să facă o glumă, dar o spusese cu tonul unei simple constatări. Luară loc pe scaune moderne, dar uzate, prost construite şi, cu toate că nu puteau avea mai mult de doi ani vechime, stricate şi decolorate. Pickforth ridică receptorul căutând să convingă pe cineva care, în mod evident, se lăsa greu convins, să aducă ceaiul. Peste zece minute apăru o secretară slăbănoagă, cu o uitătură furioasă, care turnă în ceştile aşezate în fața lor un ceai nu prea cald şi slab. Până atunci discutaseră generalități, despre dificultățile muncii la o universitate nouă, despre ultimele nemulțumiri studențeşti, creşterea prețului locuințelor în sud-estul Angliei.

Imediat ce femeia trânti uşa în urma ei, Pickforth spuse:

— Asta zic şi eu reacție rapidă; chiar mai repede decât i-a trebuit lui Janet ca să pregătească ceaiul. Am vorbit cu şeful vostru sâmbătă noapte. Mă aşteptam să primesc un refuz prin poştă, peste o săptămână sau două. Înseamnă sau că voi, diplomații, ca deobicei nu aveți prea multă treabă, sau vă e frică poate de ministrul vostru de externe, ceea ce mă îndoiesc, sau am dat eu peste o problemă deosebit de importantă. Am avut dintotdeauna bănuiala că voi ascundeți ceva prin cotloanele voastre.

Nasul lui proeminent se mişca în sus şi în jos, în timp ce vorbea. Se distingea o nuanță de antipatie în vocea lui, izvorâtă dintr-o ranchiună față de funcționarii de stat, întâlnită de Pringle la mulți universitari. Ei, teoreticienii, consideră că ştiu mai multe decât practicienii dar, în acelaşi timp, îi invidiază pentru posibilitățile acestora de a acționa în loc de a teoretiza. Mai existau şi alte surse de gelozie.

— N-ați nimerit niciunul din motive, răspunse Miller degajat. Ni s-a cerut să venim, pur şi simplu, pentru a avea o discuție cu dumneavoastră şi totodată să aruncăm o privire asupra documentului, dacă nu aveți ceva împotrivă.

— Care document? Jurnalul sau celelalte hârtii? Dacă e vorba de acestea din urmă, ele nu se află încă în posesia mea. Arhiva dumneavoastră deține cea mai mare parte din ele.

— Îmi cer scuze, e greşeala mea, interveni Pringle. Am avut tot felul de sarcini urgente...

Miller îl privi iritat; nu era momentul să i se explice lui Pickforth cum stăteau lucrurile.

— Sarcini urgente, nu-i aşa? Hârtiile astea au o vechime de treizeci de ani, tinere, şi nu eşti atât de vârstnic încât să fi avut posibilitatea să le reții dumneata de atâta timp. Ce ascundeți? Asta-i întrebarea la care doresc să capăt răspuns, şi cât mai repede. Am un manuscris la o editură şi, la cererea mea, tipărirea a fost oprită în aşteptarea unui ultim capitol de mare senzație. Doresc ca această carte să apară foarte repede. Publică ce ai de publicat, sau du-te dracului, asta-i legea vieții universitare. Trebuie să mă gândesc la viitorul meu şi asta ar urma să fie cartea mea de bază. De aceea am nevoie de date acum, repetă el.

— Dar jurnalul? întrebă Miller. Am putea să-l vedem?

— Vrei să mă pui în defensivă, domnule Miller. Da, lucrul e evident. Nu cred că jurnalul este atât de important, deşi prezintă un anumit interes. Ştiți cum am intrat în posesia lui?

— Oarecum.

Pickforth începu povestirea despre descoperirea făcută de maior.

— Şi-a cumpărat haina la o vânzare de haine vechi, vă vine să credeți aşa ceva? Maiorul şi soția sa sunt o pereche de oameni orgolioşi, dar foarte buni la suflet. Mi-au cerut să le jur că nu voi spune nimănui cum s-au întâmplat lucrurile, aşa că v-aş fi recunoscător dacă veți păstra această informație pentru dumneavoastră.

Deschise un birou vechi cu clasoare şi scoase un plic cafeniu. Răsturnă uşor conținutul pe masă.

— S-a păstrat destul de bine. Mătasea nu s-a deteriorat, dar o parte din cerneală a pălit şi s-a întins, pătrunzând pe partea cealaltă. Cândva o fi fost băgată în apă, sau a fost dată la curățat împreună cu haina.

Se aplecară asupra jurnalului şi-l cercetară împreună. Într-un târziu, Miller spuse:

— Ne permiteți să-l luăm în vederea fotografierii şi descifrării de către experți? Vă asigurăm că-l vom mânui cu cea mai mare grijă.

Pickforth nu răspunse imediat, părea că meditează. Aruncă o privire jurnalului şi apoi interlocutorilor săi. Rosti cuvintele rar:

— Răspunsul este: nu! Nu am încredere în dumneavoastră. În alte împrejurări aş fi avut, dar nu tocmai acum. Nu sunt cârcotaş din fire, domnule Miller. Consider că am pus mâna pe ceva important, altfel... Nu cred că doar interese de natură istorică au determinat Ministerul de Externe să-mi trimită de urgență doi oameni cu poziții evident înalte. Trebuie să fie la mijloc

raţiuni mult mai adânci. S-ar putea, aşa cum am arătat şi ministrului de externe, să fie ceva în legătură cu cele ce-am aflat cu prilejul contactelor avute săptămânile trecute? Nu-i aşa, domnule Miller? Şi apoi, ca prin minune, au apărut brusc aceste documente, descoperite undeva, în fundul unui dulap vechi. Cel puţin aşa mi-aţi spus. Mi s-a părut stranie această versiune, când am aflat prima dată de ea. Arhivele oficiale au pus la dispoziţia publicului, alte documente, care făceau referiri la acestea din urmă, astfel încât ştiam de existenţa lor. De ce n-au fost puse simultan la dispoziţie? Am considerat dintotdeauna că bătrânul Foreign Office nu este unul dintre cele mai eficiente departamente ale guvernului nostru, dar nu pot să accept că sunteţi chiar atât de ineficienţi. O serie de detalii încep să se înlănţuiască şi impresia pe care o creează nu este deloc bună. Puteţi să vă duceţi şi s-o spuneţi şefilor voştri.

Acum, dacă nu aveţi nimic împotrivă, eu am de ţinut o conferinţă imediat după prânz, şi mai am de lucru pentru pregătirea ei. Se ridică în picioare, rotindu-şi nervos bărbia. Se auzi telefonul şi se duse să răspundă. Stătea cu spatele la ei, mormăind în receptor, şi arunca din când în când o privire pe fereastră la un grup de studenţi care se îndrepta pe o alee spre una din noile săli de conferinţă.

— Eram sigur, şopti Miller. Puteam să pun rămăşag că aşa va reacţiona. Dar noi l-am studiat pe individ. Nu-l putem forţa. Ar ieşi un tărăboi colosal. Cred, însă, că am momeala cea mai potrivită la îndemână. Fii atent, ai să asişti la o demonstraţie clasică de diplomaţie în stil ambasadorial din arsenalul lui Miller.

Chicoti discret şi Pringle îl privi uluit. După câteva minute, Pickforth îşi încheie convorbirea telefonică şi se

întoarse spre ei. Era politicos, dar distant.

— Regret, dar trebuie să plec, spuse el.

Strânse jurnalul şi îl introduse cu grijă în plicul cafeniu.

— Domnule Pickforth, vă rugăm să ne mai acordaţi un minut din timpul dumneavoastră, replică Miller pe un ton grav. După cum aţi sezisat şi dumneavoastră, afacerea are mai multe implicaţii decât apar la prima vedere.

— Ştiam eu că aşa este.

Pickforth se aşeză din nou şi-i privi întrebător.

— Eu şi colegul meu am fost trimişi la dumneavoastră să vă solicităm, în numele ministrului de externe, asentimentul pentru a vă include într-o comisie specială de anchetă. Ministrul de Externe ar aprecia mult dacă dumneavoastră aţi găsi răgazul necesar pentru acest scop.

— Ce fel de comisie specială? Pickforth părea mai interesat.

— O comisie secretă.

Pe faţa lui Pickforth se citi dezamăgirea.

— Mă tem că... începu el.

— Mi s-a cerut să insist pe lângă dumneavoastră să ne ajutaţi în calitate de expert. Va fi o comisie cu împuterniciri foarte mari. Poate nu vă daţi seama, dar sunt sau ar putea fi în joc interese vitale.

— Este în joc cartea mea. Şi mai există perspectiva de a căpăta o catedră...

— Este vorba de securitatea statului... Dar dumneavoastră, domnule Pickforth, nu aveţi nevoie de predicile mele. Ştiu că, atunci când veţi lua cunoştinţă de detalii, dumneavoastră singur veţi fi în măsură să apreciaţi de ce sunt solicitate capacităţile dumneavoastră de expert. În posesia noastră se află un

mare număr de informații, informații secrete şi delicate. Cunoaşterea lor vă obligă să semnați, desigur, angajamentul oficial cu privire la secretul de stat.

— Am mai făcut asta în timpul serviciului militar.

Pringle era de părere că Miller reuşise să-l prindă în undiță, dar nu prea înțelegea bine tot ce se petrece.

— Activitatea în sânul comisiei v-ar putea inspira o altă lucrare, care să apară sub egida guvernului, domnule Pickforth. Este de cea mai mare importanță să pătrundeți în angrenajul interior. Veți fi plătit pentru contribuția dumneavoastră, şi sunt autorizat să vă declar că veți avea acces special la documentele care, conform legii, sunt încă interzise accesului public. Desigur, la încheierea misiunii, veți avea permisiunea să publicați tot ce este difuzabil.

— Adică peste treizeci de ani, desigur.

Pickforth făcea eforturi să pară reținut.

— Avem instrucțiuni să trecem imediat la acțiune. Evenimentele ne obligă să prezentăm guvernului un raport exact peste o săptămână. Comisiile speciale nu au nevoie totdeauna de ani de zile pentru a-şi încheia activitatea.

— Nu pot lipsi de la universitate.

— Secretarul general al guvernului poate telefona vice-rectorului universității chiar înainte de prânz. Totul este pregătit. Vă vom aştepta şi vă vom lua cu noi în automobil. Am reținut o cameră pentru dumneavoastră la hotelul St. Ermins, astfel încât să fiți aproape de locul unde se va desfăşura activitatea. Sunteți celibatar, nu-i aşa?

— Şi ce-i cu asta?

— Asta înseamnă mai puține aranjamente de făcut.

— Trebuie să vorbesc cu decanul.

— Lăsați asta în seama vice-rectorului. Pot folosi

telefonul dumneavoastră?

— Desigur. Eu mă duc să-mi fac bagajul.

Bărbia lui Pickforth avea acum o poziție mai puțin agresivă. Chiar şi nasul arăta mai conciliant, dar pometii erau mai aprinşi ca oricând. Părăsi repede camera.

— Dacă nu poți să-i înfrângi, caută să-i determini să ți se alăture, spuse Miller cu un chicotit cinic. Asta îl va face să-şi țină gura, iar noi vom pune mâna pe jurnal. E un procedeu puțin mai moral decât dacă i l-am fi furat; asta, de fapt, era cealaltă soluție avută în vedere.

— La ce anume se referea când a vorbit despre unele informații culese la un recent congres? Secretarul personal al ministrului nu a făcut nicio aluzie la ele.

— Nu cunosc toată povestea, dar a aflat unele lucruri despre cei care au reuşit să scape din bunkerul Führerului în aprilie 1945. Au fugit din Europa prin Spania, luând cu ei sume enorme de bani, dintre care unele proveneau de la o sursă aflată la Londra. Vom obține mai târziu de la el toate detaliile necesare. Deocamdată ar fi mai bine să începem ancheta noastră în legătură cu proveniența jurnalului.

CAPITOLUL ZECE

În ziua de 29 noiembrie, maiorul Turton se apucase din nou să lucreze în grădină; era o joi. Pe la unsprezece dimineața, începu să se facă simțit efectul aerului rece al iernii timpurii, şi se hotărî să intre în casă să-şi ia cafeaua. Vizitatorul apăru de după un colț al casei, tuşi discret şi aşteptă până când maiorul se ridică de pe răzorul unde planta varză.

— Domnul maior Turton? Vă cer scuze că vă deranjez. N-am mai sunat la poartă, m-am uitat peste gard şi am presupus că dumneavoastră trebuie să fiți.

Maiorul surâse prietenos:

— Pot să vă fiu de folos cu ceva? Regret, dar nu am impresia că ne-am mai întâlnit. Dacă nu cumva, stați puțin, n-ați fost şi dumneavoastră cu unitățile care în mai 1944, ba nu, mai târziu, în iulie, au luptat în Sicilia. Căpitanul... căpitanul... Nu uit niciodată o față pe care am văzut-o.

Vizitatorul îl privi contrariat. Venise cu un scop precis. Şi nu se aşteptase la o asemenea reacție. Dar apoi spuse:

— Da, parcă îmi aduc aminte, cred că chipul dumneavoastră îmi este...

— Veniți înăuntru, poftiți! Se impune să cinstim un pahar. Cum vă numiți, îmi pare rău, dar nu prea rețin numele.

Maiorul vorbea ca şi cum s-ar fi întâlnit ultima oară

cu o zi înainte.

— Browne. Browne cu un e la sfârşit.

— A, da, căpitanul Browne, parcă ți se spunea Dick?

— Henry.

— Ce bei, Henry?

S-au aşezat cu câte un pahar în mână. Maiorul o auzea pe soția lui umblând în camera de sus. Spera că nu va comite imprudența să apară cu părul pe bigudiuri. Se va duce să o avertizeze.

— A fost o întâmplare fericită că m-ai zărit peste gard, spuse el.

— Îmi pare rău, domnule maior, dar lucrurile nu s-au petrecut aşa.

— Spune-mi Wilfred.

— Da, Wilfred, am venit special să te văd, bătrâne. Nu mi-am dat seama…

— Foarte drăguț din partea dumitale. Vii în numele asociației regimentului? Niciodată nu m-am preocupat să țin legătura cu ea.

— Nu, nu despre asta este vorba. Am venit în legătură cu descoperirea dumitale.

— Descoperire? Ce descoperire? Regret, dar nu înțeleg despre ce este vorbă. Nu cumva e o confuzie? Dar fiecare treabă la timpul său, Dick.

— Henry.

— Da. Iartă-mă, Henry, desigur. Whisky?

— Gin cu tonic, dacă ai.

— Desigur. Cu gheață?

— Nu. Mulțumesc. Gheața strică băutura bună.

— Ai dreptate. Care era problema… Henry?

Maiorul se aşează confortabil pe scaunul tapisat cu creton. De sus se auzi un zgomot puternic.

— Soția mea. Mici treburi de-ale casei.

— Am venit în legătură cu jurnalul scris pe mătase de

paraşută.

— A, da? Maiorul Turton se uită pătrunzător la vizitatorul său. Cum ai aflat de existența jurnalului?

Trecuse atât de mult timp din aprilie când îl găsise.

— Profesorul... profesorul Pickforth. Nu-i aşa?

— A luat legătura cu dumneata? Nu cumva eşti de la Muzeul Național de Război sau ceva asemănător?

— Nu, deloc.

— Băiat bun Tommy!

— Despre cine e vorba?

— Tommy Pickering. Unde l-ai întâlnit... Henry? Uitase cu totul de jurnal. Tommy nu i-l mai dăduse înapoi.

— Ca să restabilim faptele aşa cum sunt, nu l-am întâlnit.

— Ştii, eu lucrez acum pentru Ministerul Apărării, desigur ca funcționar civil.

— Dacă nu greşesc... dumneata trebuie să fii ajuns pe panta pensionării, sper că nu te superi că vorbesc aşa.

— Ai perfectă dreptate. De fapt, am şaizeci şi şapte de ani, dar am o muncă mai... în fine, n-are a face. Am venit la dumneata în legătură cu jurnalul. Ştii, cei de la biroul meu au aflat de jurnal şi chiar l-au şi văzut. Acum încercăm să reconstituim istoricul său.

— Aha, o luați de-a-ndăratelea.

— O luăm de-a-ndăratelea.

— Tommy nu v-a dat nicio informație în acest sens?

— Profesorul Pickforth ne-a sfătuit că ar fi mai bine să vorbim direct cu dumneata.

— Are şi el dreptate. Dacă v-ar fi cerut s-o anchetați pe soția mea, pentru ea ar fi fost o sursă de tulburare. Pentru mine nu-i o problemă. O întâmplare de-a dreptul ciudată şi unde mai pui că este vorba de un costum foarte bun.

Pe la orele două, după ce au prânzit, consumând o omletă uşoară, maiorul, doamna Turton şi domnul Browne – acesta din urmă insistase să nu mai fie interpelat cu gradul militar – plecară cu o maşină oficială în căutarea unei biserici dintr-un cartier popular din sud-estul Londrei. După o oră de drum, ajunseră la periferia capitalei şi avură nevoie de încă o oră şi jumătate până să găsească biserica. Vânzarea de obiecte despre care este vorba avusese loc de mult timp. Doamna Turton înfrânsese orice urmă de jenă şi se oferise să dea tot sprijinul, atrasă şi de perspectiva participării la un eveniment ieşit din comun. Domnul Browne lăsase să se înţeleagă că anchetatorii vor avea grijă ca vecinii să nu afle că ea cumpărase o haină veche la un bazar organizat de o biserică în cadrul acţiunilor de colectare a fondurilor. Alături de ea, pe bancheta din spate a maşinii, se afla costumul în cauză, împachetat în hârtie cafenie. Domnul Browne îl luă apoi cu el la Minister, pentru nevoile anchetei.

Biserica nu numai că era închisă, şi parcă părăsită, dar se înfăţişa vizitatorilor ca o poziţie fortificată, cu plase de sârmă la ferestre şi reţele de sârmă ghimpată în jurul cornişelor, măsuri de protecţie împotriva bandelor de huligani. Panoul de la intrare era deteriorat şi adresa vicarului ilizibilă. Abia putea fi descifrată adresa organistului, dar când ajunseră la casa lui, în ciuda insistenţelor, nu primiră niciun răspuns. S-au adresat secţiei locale a poliţiei. Domnul Browne le prezentă legitimaţia sa şi primi imediat ajutor. Însuşi şeful secţiei veni cu ei în maşină pentru a-i conduce la sediul parohiei.

Îl găsiră pe vicar acolo, înconjurat de cel puţin zece copii ai lui sau ai altcuiva, aşa încât desfăşurarea unei

anchete obişnuite părea destul de dificilă. Până la urmă, însă, merse mai uşor decât se aşteptaseră. Vicarul îşi aduse aminte de cele petrecute cu prilejul târgului, de vizita scurtă a doamnei Turton şi, în mod surprinzător, şi de acest costum.

Domnul Browne puse întrebarea cu prudență:

— Cum se face că vă aduceți aminte de el atât de bine? Fu nevoit să o repete, ridicând glasul, pentru a depăşi zgomotul făcut de copiii care se ciondăneau şi țipau.

— Voiam să-l cumpăr eu, şi aş fi făcut-o în cele din urmă, dacă ar fi rămas nevândut. Pe de altă parte... Vicarul şovăi şi se întrerupse.

— Pe de altă parte, ce? întrebă domnul Browne, ridicând tonul.

— Ei bine, eu... eu ştiam de unde provine. Îmi pare deosebit de rău, dar în mod obişnuit când cineva cumpără un costum vechi nu i se dezvăluie proveniența. Eu însă m-aş fi simțit cam...

Interlocutorii săi aşteptară răbdători până ce vicarul reuşi să descurce părul unui copil care se agățase de colțul unui spalier de lemn şi țipa cât îl ținea gura.

— Vă ascult, spuse domnul Browne după ce operația de salvare fu dusă la bun sfârşit.

— Nu sunt sigur că dețin toate faptele. Ar fi mai bine să vă informați la poliție. Trebuie să existe un proces-verbal. Noi am primit costumul de la ei, pe la sfârşitul lunii octombrie a anului 1972. Parcă, totuşi, era ceva mai devreme, aproape de sfârşitul lui august, pentru că îmi aduc aminte că l-am dat să fie bine curățat. Era necesar, nu am fi câştigat nimic asumându-ne riscuri, cu toate că poliția spusese că a fost dezinfectat.

— Dumnezeule, exclamă doamna Ethel Turton ca

pentru sine, dar suficient de tare ca să audă şi ceilalţi.

Vicarul era bine informat dar, din delicatețe, evită să dea toate precizările. Şeful poliției locale îi îndrumă spre secția numărul doi din Tower Hamlets. Domnul Browne explică, după plecarea sergentului, că el nu intenționase să recurgă la ajutorul poliției, dar că în felul acesta se poate economisi mult timp.

La secția din Tower Hamlets, şeful ei, după ce domnul Browne îi prezentă legitimația, se apucă să cerceteze registrul în care erau consemnate faptele diverse. Abia după ce verifică lista cu chitanțele vechi, negăsind niciun indiciu asupra actualului proprietar al costumului, le spuse fără niciun menajament de unde provine. O pereche de butoni de argint fusese vândută pe aceeaşi cale. Nu se găsise nimic care ar fi putut să ofere vreo indicație cu privire la identitatea cadavrului găsit lângă chei. Domnul Browne păru dezamăgit. Procesul-verbal al procurorului şi rapoartele inițiale ale poliției puteau furniza informații suplimentare pentru desfăşurarea anchetei ministerului.

Maiorul şi doamna Turton ajunseră acasă pe la opt şi jumătate seara. În timpul drumului de întoarcere conversația lâncezi. La întrebarea lui Browne dacă doresc costumul înapoi, amândoi răspunseră negativ. Ministerul putea să-l păstreze sau să-l arunce, să facă ce vrea cu el.

Vineri, Miller se duse împreună cu Pringle să-l întâlnească pe Gilbert Winter. Acesta ceruse să i se prezinte un bilanț al dovezilor strânse până atunci în lumina raportului făcut de Browne. Pringle îşi începu expunerea evocând jurnalul scris pe mătase de paraşută.

— Ca urmare a unui şir de evenimente, şi n-am să vă

reţin atenţia cu relatarea lor, acest jurnal a fost găsit cusut în mâneca unei haine ce a aparţinut iniţial, conform rezultatelor cercetărilor, unui individ între şaptezeci şi optzeci de ani. Este greu să se aducă alte precizări, deoarece cadavrul a fost găsit la sfârşitul lunii august 1972, lângă cheiul docurilor West India. Mărturiile strânse de poliţie şi prezentate ulterior procurorului din Tower Hamlets sunt, conform tuturor proceselor verbale, destul de sumare, dar nu există nimic care să sugereze că s-ar fi comis o crimă. Se apreciază că omul s-a împiedicat şi a căzut; a fost identificat locul unde în cădere s-a lovit cu capul de caldarâm. Un ofiţer de poliţie, care şi-a amintit cazul, declară că l-au impresionat calitatea deosebită a îmbrăcămintii şi ghetelor individului şi a unei perechi de butoni de argint, care nu au mai putut fi recuperaţi, deoarece poliţia i-a vândut pentru a acoperi cheltuielile de înmormântare. S-a constatat că trecuseră trei săptămâni de la deces până la descoperirea cadavrului, estimându-se data morţii cam în jurul zilei de zece august. Nu am cerut să se mai facă o autopsie, deoarece împrejurările şi timpul care a trecut de atunci nu permit să se obţină, după cum ne asigură experţii, vreun element relevant. Nici corpul victimei nu a furnizat date deosebite pentru identificare, deşi procurorul pretinde că omul ar putea fi un străin sau un marinar, deoarece avea pielea foarte bronzată.

Jurnalul propriu-zis, dacă bineînţeles un astfel de document sumar poate fi numit jurnal, a intrat în posesia profesorului Pickforth, care este conferenţiar de istorie modernă europeană la Universitatea din Sussex. Obţinând cooperarea sa ulterioară, am supus jurnalul unor analize iniţiale fotografice şi cu raze X şi am reuşit să descifrăm cea mai mare parte a textului. La început

este scris într-o germană obişnuită, părţile din urmă fiind însă consemnate printr-un fel de notaţie prescurtată, practicată în Germania în timpul războiului. Este semnalată acolo călătoria făcută de autor împreună cu alţii. Însemnările încep în bunkerul Führerului în ziua de duminică 29 aprilie 1945, şi se încheie pe o plantaţie situată în junglele din Paraguay, câteva luni mai târziu. Sunt însemnări foarte sumare, adeseori indicând doar timpul şi locul, cu toate că starea de tensiune şi încercările prin care treceau membrii grupului, teama permanentă de a nu fi descoperiţi, deprimarea provocată de veştile ce le parveneau din Germania înfrântă, răzbat foarte limpede la suprafaţă, din când în când. Personajul cel mai important al călătoriei nu este autorul jurnalului ci un individ notat simplu cu denumirea de „Comandantul", un înalt demnitar nazist, poate chiar Martin Bormann. Este menţionată ruta evadării; există şi schiţa unei hărţi a călătoriei de la Berlin până în Spania. Ceilalţi membri ai grupului sunt menţionaţi fie cu pronumele, fie cu un număr de cod. O singură persoană figurează cu numele întreg, un anume Wilhelm Schenker. Singura explicaţie pare să fie că autorul jurnalului nu-l simpatizează sau nu are încredere în acest Schenker. Noi l-am identificat cu ajutorul jurnalului şi al documentelor de la arhivă, stabilind că a fost un tânăr aghiotant al lui Hitler. Alte fapte nu mai există în jurnal, dar el oferă o mărturie directă a evadării unui înalt personaj nazist, sau a unui grup din Berlin, în ziua când Hitler s-a sinucis, fapt în legătură cu care până acum nu a existat niciun document. Presupunem că bătrânul în a cărui haină a fost găsit jurnalul, este autorul său; în text există indicii că el era şi cel mai tânăr membru al grupului, probabil intendentul sau valetul personajului cunoscut sub

numele de „Comandantul”. L-a păstrat, poate, din motive sentimentale sau ca un fel de poliță de asigurare, pentru a obține ceva în schimb.

— Şantaj? interveni Gilbert Winter.

— Posibil, spuse Pringle. Dar moartea a fost în mod cert accidentală, dacă vă gândiți cumva la implicații în această privință. Pickforth consideră că acest document este deosebit de interesant, continuă el; în primul rând pentru că el este primul istoric care l-a descoperit, aşa că, într-un fel, e proprietatea lui. În al doilea rând, jurnalul oferă probe asupra unei evadări din ruinele celui de-al treilea Reich, probe care nu au existat nicăieri înainte, şi, în al treilea rând, pentru că ultima pagină cuprinde numele câtorva oameni din afara Germaniei înfrânte, care par să fi ajutat pe cei din grup într-un mod sau altul, asigurându-le adăpost, într-o anumită ocazie un avion şi, cu alt prilej, o foarte substanțială sumă de bani. Un cunoscut conte spaniol, acum decedat, cu puternice simpatii pro-naziste, a asigurat prima etapă a refugiului în casa sa din sudul Madridului. Un expatriat german, conferențiar la Universitatea din Madrid, a cumpărat un avion necesar călătoriei până în America Latină, deoarece mijloacele militare de transport ale armatei naziste, care le-au asigurat călătoria până la Madrid, ar fi fost uşor descoperite dincolo de această etapă. Cineva din Londra, cu numele de Benner, este menționat drept furnizorul „unor fonduri lăsate în păstrarea lui”, pentru finanțarea călătoriei, iar un om aflat în Statele Unite, trecut simplu sub numele de „liderul american” a furnizat bani din „fonduri de urgență aflate în păstrarea lui”, trimițându-le la punctul terminus al călătoriei, în America Latină. Un alt expatriat german era stăpânul plantației neidentificate din junglă, unde grupul şi-a încheiat călătoria.

Oricât de interesante par toate acestea, continuă Pringle, ele nu sunt de nicio utilitate actuală, cu toate că pot fi fascinante pentru profesorul Pickforth şi colegii săi – presupunând, evident, că jurnalul ca atare nu este un fals bine pus la punct. Experţii şi-au exprimat unanim convingerea că sortimentul de mătase şi cerneala folosită confirmă perioada menţionată în jurnal şi ţara de origine. Obiectivul urmărit de autor prin redactarea jurnalului rămâne neelucidat, dar este posibil ca el să fi considerat că transcrie evenimente care, cândva, vor fi de importanţă istorică sau, cum am arătat mai înainte, ca o asigurare în vederea unor scopuri personale.

Englezul cu un nume neobişnuit, Benner, menţionat în jurnal, l-am identificat ca fiind Geoffrey Benner, actualmente Sir Geoffrey Benner, deputat, în legătură cu care avem foarte multe informaţii indicând cu claritate încotro se îndreptau simpatiile sale în timpul războiului.

O completare de detaliu la această anchetă a furnizat-o Pickforth, care ne-a relatat în calitatea lui de membru al comisiei speciale, că, în timp ce participa la o recentă conferinţă, a discutat subiectul său preferat – adică activităţile neo-naziste – cu un confrate care pe vremuri era funcţionar britanic şi acum este cetăţean israelian. El i-a comunicat lui Pickforth că a avut acces la informaţii datând din 1950 sau 1951, potrivit cărora înalte oficialităţi naziste au reuşit să fugă din Berlin în noaptea de 28 spre 29 aprilie 1945, folosind în acest scop sume de bani aparţinând guvernului german, păstrate în secret la Londra în timpul războiului, tocmai pentru o asemenea eventualitate. Aceste informaţii explică referirile făcute la Benner în jurnal şi această înlănţuire de fapte a fost sezisată de Pickforth, care a împărtăşit-o ministrului de externe la dineul de

săptămâna trecută.

După o analiză deosebit de atentă a tuturor documentelor, trebuie să subliniez, în concluzie, că nu are rost să întreprindem vreo acțiune fără a avea certitudinea de a obține un rezultat concret de pe urma răscolirii acestor murdării şi a discreditării lui Sir Geoffrey Benner, care, după câte cunoaştem, în ultimii ani a dus o viață corectă. Ar trebui să propunem ministrului de externe să exprime călduroase mulțumiri lui Pickforth pentru ajutorul dat, să pună documentele la dispoziția publicului, cu excepția materialelor asupra lui Benner, care sunt în măsură să dezlănțuie un scandal politic.

Gilbert Winter îşi dădu asentimentul şi lucrurile se opriră aici, până în momentul când explodă bomba lansată de Peter Halley.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Din acea seară, în urmă cu câteva săptămâni, când îl părăsise brusc în fața restaurantului Vauxhall, Pringle nu mai avusese nicio veste de la tânăra Helen. Ştia că îl chemase o dată la telefon, în lipsa lui, dar nu avea cum să intre în legătură cu ea şi încercările de a-i afla adresa prin cunoştința sa care organizase cocteilul din cartierul Stockwell, rămăseseră fără rezultat. Nu cunoştea numele de familie al fetei şi nici al bărbatului cu care venise la cocteil. Îi părea rău, dar Pringle era destul de ocupat şi cunoştea vreo două tinere care de obicei erau disponibile când simțea nevoia unei prezențe feminine.

Dar exact în vinerea aceea, Helen îi telefonă la birou. El vorbea la alt telefon, şi secretara o ținu de vorbă până se eliberă.

— Am întrebat-o dacă vrea să o chemați dumneavoastră puțin mai târziu, dar a insistat să aştepte, preciză secretara.

— Alo, spuse Pringle, regret că v-am făcut să aşteptați.

— Alo, aici e Helen.

Pe moment, presupuse în mod absurd că e fosta lui soție, care avea acelaşi nume şi care ar fi reuşit să-şi prefacă vocea.

— Pauză, doi trei... se auzi glasul de la capătul firului.

— A, Helen, spuse el. Ce drăguț din partea ta! Am încercat să intru în legătură...

Ea începu să-l îngâne:

— Ce drăguț din partea ta! Ce bine este să-şi amintească omul de tine. Ce mai faci?

— Bine mulțumesc. Îşi aduse aminte de obiceiul ei de a-şi pune interlocutorul în defensivă. Era necesar să treacă el la atac. Nu vrei să luăm masa împreună în seara asta? interveni el abrupt. Vin să te iau la şapte jumătate, de acord?

Provocarea fusese lansată. Era sigur că ea nu va accepta şi, oricum, avea pe cineva în rezervă.

— Perfect. Poți să vii să mă iei de aici?

— Aici... dar unde e aici?

— Nu prea pari entuziasmat că am acceptat invitația.

— Ba sunt, zău că sunt, mă bucur mult. Numai că acum sunt încurcat cu tot felul de treburi, asta-i tot. Dă-mi adresa. Sunt gata să notez.

Ea i-o dictă. Un cartier luxos, dar Pringle nu mai dădu atenție întâmplării până pe la şapte seara. Cu acest prilej, pierdu o altă prietenie, contramandând dineul fixat pentru aceeaşi seară.

Un polițist pe trotuarul din fața casei verifică actele lui Pringle. Trebui să-i arate permisul de şofer şi legitimația de la minister înainte de a i se permite să se apropie de reşedința ambasadorului vest-german. Sună la intrare. Un servitor în livrea albă deschise imediat. Abia atunci îşi dădu seama că nu cunoaşte numele de familie al fetei.

— Da, vă rog? Servitorul avea un accent german.

— Domnişoara Helen...

— A, domnişoara Kuhl. Vă aşteaptă, domnule?

— Îi... îi... Da, spuse Pringle, începând să se întrebe dacă nu cumva îşi bătuse cineva joc de el. Era numele de familie al ambasadorului vest-german – la prima vedere părea să fie fiica lui.

Helen apăru în hol, zâmbind.

— Salut, ai venit la timp. Eşti foarte punctual. Tatăl meu ar fi satisfăcut.

— Eşti într-adevăr fiica Excelenței sale?

— Mă tem că da. Nu ți-am spus? Probabil că nu. Sper că nu eşti prea impresionat, nu-i aşa?

— Nu aş putea să-ți răspund cu precizie. Puțin uimit, puțin prea mult pentru un oarecare diplomat cu gradul de prim secretar.

— Aha, spuse ea batjocoritor. Aşteaptă-mă numai să-mi iau pardesiul şi vom ieşi împreună. Putem petrece o seară plăcută, discutând despre complexele tale de inferioritate.

Intrară la „Daisy's" pe King's Road şi luară loc la o masă mare, rotundă, alături de alte persoane. Ceilalți veniseră probabil de la birou, să sărbătorească ceva şi, cum începuseră mai de mult festinul, îi lăsară în pace.

— A fost destul de meschin din partea ta să mă laşi să bat câmpii atunci când ne-am întâlnit prima oară. Desigur, cunoşti prea bine activitatea diplomatică, din interiorul ei, spuse Pringle posomorât, spre sfârşitul mesei.

— Hai să nu mai vorbim despre asta. În ultimele zile am avut parte de diplomație până peste cap. Interminabile conferințe şi conversații la dineuri despre situația din Statele Unite, Orientul Mijlociu…

— Atunci despre ce să vorbim? întrebă el, comandând a doua sticlă din vinul roşu al casei. Evident, el consumase cea mai mare parte din prima.

Helen îl îngână din nou:

— Atunci despre ce să vorbim? Am să-ți spun eu. În mod ciudat, îmi placi, aşa că hai să vorbim despre asta.

— Este un subiect foarte vast.

— De acord. Să vorbim despre relațiile dintre bărbat

şi femeie.

— E de preferat acțiunea şi nu vorbele.

— Foarte bine, spuse ea. Sunt de acord, mai ales că aceşti comeseni ai noştri sunt mult prea zgomotoşi pentru gustul meu. Mergem acasă la tine.

O ripostă rapidă, la care nu avea nimic de obiectat.

Obişnuia să se mândrească cu patul său larg, de epocă, o piesă destul de rară. Se aflau împreună de o oră şi ceea ce trebuia să se întâmple se întâmplase. Peste tot, în cameră, erau presărate veşminte. Se simțeau amândoi foarte bine, întinşi goi, pe o stivă de perne. Renunțaseră să mai bea whisky, după câteva pahare, şi îşi astâmpărau setea cu suc de portocale. Se făcuse trei dimineața şi aveau înaintea lor o sâmbătă întreagă.

Pringle era destins şi nu simțea nevoia de somn. Helen îşi lăsase capul pe pieptul lui. Ținea ochii închişi, dar nu dormea nici ea. Spuse fără să-şi ridice pleoapele:

— Vrei să plec?

— Deloc. Eşti aşteptată?

— Tata a renunțat să mă mai aştepte şi, oricum, e plecat la Glasgow, pentru festivitatea lansării unui vapor.

— Altcineva din familie?

— Mama a murit acum patru ani. Făcea parte din societatea cea mai înaltă. O vedeam foarte rar. Am un frate care studiază dreptul în Berlinul occidental.

— Şi te-ai săturat de viața din cercurile diplomatice, nu-i aşa?

— Mai întrebi? La fiecare trei sau patru ani o nouă dezrădăcinare, şi nicăieri acasă. Îmi vedeam părinții doar câteva minute, fie la sfârşitul unei zile de lucru la ambasadă, sau după vreun ceai de doamne, şi apoi alergau la recepții, cocteiluri şi dineuri. Am fost trimisă

la diferite internate şi acum, când am crescut şi eu mare şi ar trebui să scap de toate astea, tatăl meu îmi cere să fiu tot timpul alături de el, un fel de gazdă la nenumărate manifestări diplomatice. Săptămâni întregi îmi petrec serile stând la masă alături de cei mai plicticoşi oameni.

— Ai prilejul să întâlneşti oameni cu faimă. Am avut şi eu propria mea umilă experienţă de acest gen când am lucrat în străinătate, la una din ambasadele noastre.

— Am întâlnit mulţi oameni cu faimă, deosebit de neinteresanţi. S-au ajuns, îţi povestesc tot timpul cum au reuşit şi, după un timp, o lasă baltă, cu excepţia câte unui bătrân murdar cu intenţii libidinoase.

— Tinerii libidinoşi sunt mai amuzanţi?

— Oricum, tu eşti.

— Mulţumesc, iubito. Vino mai aproape.

— Iarăşi?

Era şase dimineaţa când o conduse încet, cu automobilul, acasă şi se anunţa o zi frumoasă, uşor începţoşată. Ea era puţin preocupată de faptul că personalul de serviciu al reşedinţei ambasadorului vest-german se va porni să bârfească. Câteodată, când era plecat prin ţară, tatăl el o chema la telefon devreme dimineaţa. Străzile erau aproape pustii. Câteva dube cu lapte, un măturător pe Lambeth Bridge, câţiva poliţişti pe lângă Westminster, bătând din picioare şi din mâini pentru a se încălzi. O ambulanţă avertizând intermitent cu farul său albastru trecu val vârtej spre spitalul St. Thomas. Un grup voios de îngrijitoare mai în vârstă se agita în faţa clădirilor Trezoreriei şi Ministerului de Externe. Porumbei se înălţau fluturându-şi aripile în jurul obeliscului lui Nelson. Străbătură bulevardul Mall şi o luară în sus, pe lângă Green Park. Reşedinţa

ambasadorului vest-german era în Belgrave Square.

Helen spuse deodată:

— Nu pot să te văd astăzi. Are loc o seară culturală, şi am promis tatălui meu să mă duc. Duminică eşti liber?

Nici nu-i trecuse prin cap să se gândească la viitor. Se bucura de prezent, dar simțea că dorințele ei sunt şi ale lui.

— N-am apucat să te întreb când eşti liberă, dar am să ştiu să te aştept, răspunse el în timp ce parca maşina. Hai să luăm mâine prânzul împreună, fie la mine, fie undeva în oraş.

— Şi ai să mă concediezi la trei treizeci. Diplomații bine crescuți se ridică totdeauna de la mesele de prânz la trei şi jumătate.

— Dacă insişti şi ai să fii foarte bună cu mine, poți să stai şi mai târziu.

— Şi nu sunt foarte bună?

— Eşti perfectă.

Ea zâmbi cu drăgălăşenie, îl sărută convingător pe obraz şi, în acelaşi timp, îl mângâie.

— Fă-o încă o dată şi ai să vezi că te răpesc pe loc, fără să-mi pese de telefoanele tatălui tău şi de bârfelile oamenilor de serviciu.

— Ar fi minunat, spuse ea provocator, în timp ce se dădea jos din maşină. Sper că vei folosi forța. Voi fi la tine pe la prânz. La revedere.

Trânti portiera, făcu un semn cu mâna şi dispăru prin intrarea reşedinței. Pringle demară energic şi porni spre casă, cuprins de o senzație agreabilă de oboseală. Se gândea cu plăcere că era sâmbătă şi putea să se ducă direct la culcare. Cu Helen prin preajma lui, era absolut necesar să acumuleze energie.

Ajunse acasă pe la şapte, şi cum nu-i era somn şi sosise odată cu puştiul indian care-i aducea ziarele, se

apucă să răsfoiască „The Times”, în timp ce se delecta cu cafea şi suc de portocale.

Corespondentul din Washington al ziarului se ocupa într-o relatare de speculațiile făcute în capitala americană cu privire la schimbarea ambasadorului S.U.A. la Londra. Erau chiar menționate câteva nume. Unul era un diplomat de carieră, dar corespondentul ajungea la concluzia că, până la urmă, decizia va fi determinată de obiceiul de a se acorda cele mai importante posturi diplomatice peste hotare sprijinitorilor financiari ai partidului la putere. Cele mai mari şanse le avea fostul senator Henry A. Middleton.

În partea de jos a paginii a doua, o scurtă ştire înfățişa ceremonia lansării la docurile şantierelor din Upper-Clyde, cu participarea ambasadorului vest-german, a unui vas containerizat, foarte modern. Era primul dintr-o serie de trei, construite pentru o societate vest-germană, reprezentând o comandă, se arăta în relatare, de natură să garanteze supraviețuirea acestor şantiere.

În suplimentul de sâmbătă al ziarului apăruse un lung articol despre cei câțiva cetățeni englezi care sprijiniseră regimul hitlerist până la începutul războiului. Articolul menționa, între altele, că în ziua de 12 septembrie 1939, după izbucnirea războiului, avusese loc la Londra reuniunea unui grup de personalități. În acest cadru, se dăduse citire unui manifest elaborat de un foarte cunoscut duce britanic, un om care fusese un vechi prieten al lui Churchill însuşi. Documentul aducea laude lui Hitler, apreciindu-l pentru faptul că „răsturnase sistemul grație căruia finanța internațională – totdeauna exploatatoare şi niciodată producătoare – îşi acumulase avuția şi puterea”. Grupul urmărise să-l convingă pe

Chamberlain să facă ample concesii lui Hitler pentru a pune capăt războiului, pentru a evita crearea unei situații în care „două rase... cele mai apropiate între ele şi cele mai disciplinate din lume să poarte război una contra alteia, însângerându-se reciproc până la moarte". Printre participanți se aflaseră câțiva foarte cunoscuți membri de atunci ai Camerei Lorzilor şi Camerei Comunelor. Articolul din „The Times" menționa o serie de nume bine cunoscute în trecut. Deosebit de interesante erau paragrafele care se refereau la oameni aflați acum în poziții importante în Parlament, în industrie, în domeniul finanțelor, dar numele lor nu era dezvăluit. Gândul lui Pringle zbură imediat la Sir Geoffrey Benner. Lăsă ziarul deoparte şi adormi.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Pringle invitase un prieten de la secția consulară să ia prânzul cu el şi cu Helen, obținând însă de la acesta promisiunea că va pleca imediat ce vor lua masa. Până la urmă, prietenul îl trezi din somn pe Pringle pe la zece şi jumătate, duminică dimineața, ca să-i spună că nu va putea veni. El se ocupa de Spania şi se iviseră nişte încurcături, deoarece echipa de fotbal „Celtic" jucase sâmbătă după-amiază un meci cu Real Madrid şi peste două sute de suporteri ai lui „Celtic", fără un ban în buzunare, se îngrămădiseră pe treptele ambasadei engleze din Madrid, ca să nu mai vorbim de alți patruzeci aflați în diverse închisori spaniole, ca urmare a unei seri mai vesele, în care obişnuitul whisky fusese înlocuit cu cantități considerabile de vin spaniol. Prietenul lui Pringle avea mult de lucru. Îi spuse că ar putea să-l viziteze după prânz, să bea un pahar împreună. Pringle îi răspunse că e preferabil să nu vină, pentru că s-ar putea să nu fie acasă.

Îşi dădea seama cam ce simțeau suporterii echipei „Celtic". Cu o noapte înainte, sâmbătă, fusese la o petrecere frenetică dată de un prieten arhitect în garsoniera sa de la ultimul etaj al unei clădiri din apropiere de King's Road. Se servise un cocteil foarte tare, pe bază de şampanie, pe care ar fi trebuit să-l evite, ținând seama de o experiență anterioară. Pringle nu prea ştia ce fel de arhitect era prietenul lui, dar nu avea

nicio îndoială că era în stare să construiască un cocteil foarte puternic. Renunțase să plece cu automobilul lui şi luase un taxi, după ce încercase în zadar să introducă cheia în broasca portierei. În timpul petrecerii, dăduse peste o tânără cam bleagă la dans, şi care, mai mult ca sigur, ar fi fost receptivă la avansurile lui. Îşi spusese însă că e mai bine să continue a-şi recupera forțele în vederea întâlnirii din ziua următoare, care se anunța sub auspicii mult mai bune. Îşi aminti că, la un moment dat, în cursul serii, înainte ca băutura să-i fi transformat simțămintele mai pure în dorinți brutale, fusese cuprins de o nostalgie romantică, sentimentală, la amintirea lui Helen.

Se făcuse zece şi jumătate şi ea urma să sosească pe la douăsprezece şi jumătate. O primă cerință era să scape cât mai repede de durerea de cap. Îşi trase pe el un pulover şi o pereche de pantaloni vechi de catifea reiată, şi alergă câteva sute de metri până la stația metroului, cumpără ziarele de duminică, şi apoi din nou fuga acasă cu o singură oprire la o mică prăvălie din cele deschise în permanență, pentru a-şi cumpăra câteva ouă şi o pâine. Ajuns acasă, constată că durerea de cap era mai insuportabilă ca oricând. O aspirină, un duş, un pahar cu tonic rece şi două ceşti de cafea îmbunătățiră vizibil situația. Făcu ordine prin casă şi se apucă să pregătească prânzul. Hotărâse că vor lua masa la el.

O ploaie torențială furniza un argument suplimentar, chiar un pretext pentru a rămâne acasă, mai ales că îşi lăsase maşina în cartierul Chelsea, unde băuse zdravăn cu o noapte înainte. Ar fi putut circula cu automobilul ei, dar lui nu-i plăceau niciodată prânzurile de duminică la restaurant. Cumpărase cotlete, salată, brânză şi fructe şi mai avea o rezervă de vin roşu în cămară. Îşi termină pregătirile şi se apucă să răsfoiască „Sunday Times”.

Publicau şi ei pe ultima pagină o relatare cu speculaţii asupra personalităţii noului ambasador american la Londra. Candida, pare-se, şi un actor de film. Pringle nu auzise de el.

Pe la douăsprezece jumătate, apărură primele semne de nerăbdare. Pe la douăsprezece patruzeci şi cinci începu să se plimbe prin casă, uitându-se din când în când pe fereastră. Pe la unu, ajunsese la concluzia că nu va mai veni şi, după cinci minute, îşi spuse că, probabil, nici nu avusese vreodată intenţia să vină. Afară ploua fără întrerupere şi hotărî că, decât să-i telefoneze acasă, mai bine să-şi prăjească cotletele. Helen sosi la unu şi jumătate, udă leoarcă, dar foarte veselă.

— Pentru prima oară întârziu la o întâlnire. Îmi pare rău că am început cu tine, spuse ea.

— Nu ţi-ai luat... nu ai venit cu maşina?

— S-a întâmplat ceva la carburator. Mi-am dat seama că aprinderea nu prea funcţionează şi mi-am spus că e mai bine să iau autobuzul. Din cauza poziţiei mele sociale nu am prilejul să fac foarte des astfel de călătorii.

— Am studiat cel mai bun itinerar. Există un autobuz care m-ar fi lăsat aproximativ la uşa casei tale, dar am descoperit că nu prea circulă duminică dimineaţa şi primul pe care l-am luat m-a lăsat la Gara Victoria. Întrucât era puţin mai departe de casa ta, m-am rătăcit.

— Nu face nimic. Te dregem cu un coniac. Eşti leoarcă.

— Un pretext foarte bun ca să mă dezbrac, replică ea.

Şi se execută cu promptitudine.

Se dezbrăcă complet lăsându-şi lucrurile în mijlocul camerei. El se duse repede la fereastră şi coborî storurile. Peste drum locuia o doamnă care obişnuia să se uite cam lung pe fereastra ei şi era posibil ca cele văzute să-i tulbure cucernicia duminicală.

— Coniac? întrebă el. Se adaptă repede situației.

— Mmmm, sigur că da, te rog, spuse Helen venind spre el şi cuibărindu-i-se în brațe. Aşa-i mai bine. Îmi place lâna moale a puloverului când nu o desparte nimic de pielea mea. Ai un halat să-mi împrumuți?

— Un halat de baie sau de mătase? Simți neapărată nevoie de el?

— Mi-e cam rece, deşi în cameră e cald. Stai să mă încălzesc puțin cu coniacul. Prefer un halat de baie, prefer chiar să fie mai aspru şi să miroasă a loțiune de ras.

— Am impresia că hainele te cam stimulează? Halatele bărbăteşti, puloverele şi aşa mai departe.

— Uite cine vorbeşte de stimulente! spuse ea râzând în timp ce se desfăcea din brațele lui. Vezi, te-am cam pus în încurcătură.

— Mă duc să-ți aduc halatul, răspunse el, fugind din cameră. La întoarcere se opri o clipă în bucătărie pentru a micşora focul la oala cu cartofi. Când ajunse în cameră, ea pusese un disc şi încerca să aprindă focul în cămin.

Îi aruncă halatul şi Helen se înveli în el, lăsând totuşi descoperite porțiuni apetisante ale corpului.

— De foarte mult timp nu am mai aprins un foc în cămin. Stau într-un cartier în care fumul este interzis şi, după ce-l aprind, îmi ia mult timp curățatul, şi mai şi fumegă. Dar pentru tine...

Se duse la coşul cu lemne, luă nişte surcele şi un vătrai.

— Vai ce bine e, îi auzi glasul foarte aproape în spatele său, în timp ce se străduia să aţâțe flăcările. Îi simți răsuflarea caldă pe ceafă.

— Necazul cu tine, Helen, este că amesteci prioritățile. Cele trei etape – căldura, mâncarea şi...

restul.

— În ce mă priveşte, restul, cum l-ai denumit tu atât de vulgar, trece pe planul întâi, bineînțeles când e vorba de noi doi.

— Foarte bine, spuse el, lăsând lemnele din mână.

— Foarte bine? se strâmbă la el.

— Foarte.

— Pentru Dumnezeu, cartofii ăia blestemați!

— Ce prozaic, exclamă ea, desfăcându-se din îmbrățişare. Te omori după cartofi. Fii atent la siluetă. Un om la vârsta ta…

O mângâie uşor pe coapse.

— Mmm, minunat, mai vreau!

— Cartofii, Helen, pariez că s-au făcut scrum.

— Ai putea fi un soț extraordinar. Trebuie să dau sfoară în țară. Eşti cam meschin. Ei bine, n-ai decât, dacă aceşti cartofi contează mai mult ca mine…

— Nu-i vorba numai de cartofi. Cred că a ars şi oala. Mă tem că şi plita.

— Şi el o părăsi pentru un pumn de cenuşă…

— Ce plină de poezie eşti! Despre Browning vom discuta mai târziu, dacă vrei. Acum mă duc la bucătărie.

Îşi trase pantalonii şi ieşi din scenă cât se poate de prozaic. Oala era foarte arsă.

Helen veni şi ea în bucătărie, tocmai când turna apă rece peste resturile înnegrite.

— Ce urât miroase, făcu ea. Voi, englezii, nu vă pricepeți la bucătărie.

El lăsă oala din mână şi o înşfăcă pe Helen, care reuşi să scape şi alergă chicotind în dormitor, lăsând să-i cadă halatul în urmă. Abia pe la cinci au reuşit să mănânce cotletele cu salată.

Telefonul sună parcă la timp, într-un moment când se gândeau cum şi-ar mai putea petrece restul zilei. Helen

tocmai îi spusese:

— Ar trebui să găsim o diversiune care să ne mai țină departe unul de altul: abuzurile fac rău la inimă, sau nu mai ştiu unde.

— Eu ştiu unde, replică el şi ridică receptorul. Da, cine-i acolo.

— Funcționarul de serviciu la telefon. Gilbert Winter doreşte să vii la minister.

— Oh, fir-ar să fie! Când? Acum? Chiar imediat? Realmente nu pot. Am în vizită nişte mătuşi bătrâne... Rămase câteva clipe ascultând. O.K. Un moment, te rog, răspunse el şi, acoperind receptorul cu mâna, îi relată lui Helen discuția.

— Cât timp au nevoie de tine? întrebă ea.

— Două ore, maximum.

— Pot să te aştept aici?

— Chiar intenționam să te închid în casă.

— Nu-i nevoie. Tata e plecat la Edimburgh, personalul de serviciu este liber azi şi mâine, iar eu mi-am scos telefonul din priză.

— După cum văd, ticluieşti totul cu prevedere.

— Când doresc ceva, da.

— Alo, alo, mai eşti pe fir?

Vocea iritată a funcționarului de serviciu îi atrase atenția că ținea receptorul în mână.

— Atunci, peste o jumătate de oră, ba nu, peste trei sferturi de oră sunt acolo. Trebuie să mă duc mai întâi să-mi iau maşina.

Telefonă după un taxi şi, până ce sosi acesta, avu timpul să o instaleze pe Helen în baie cu prosoape, ziare, reviste, un cocteil, dându-i şi instrucțiuni cum să se folosească de instalație. Căută nişte haine pentru ea, dar Helen răspunse că n-are nevoie, halatul fiindu-i suficient până i se vor usca hainele lăsate în părăsire, în

mijlocul camerei. Afară ploaia încetase, dar cerul era destul de acoperit şi încă ameninţător pentru ca oricine să prefere să stea în casă. Îşi găsi automobilul, porni spre Foreign Office, şi parcă în curte. Când nu se lucra, singura intrare deschisă era cea oficială. Prezentă portarului legitimaţia.

— Bună seara, domnule Wilson, îi spuse acesta.

Pringle se decise ca la întoarcere să-l corecteze pe portar, dacă va mai avea timp şi energie.

— O seară nenorocită, am fost chemat de funcţionarul de serviciu. Mă duc să văd ce vrea.

Se îndreptă spre lift.

— Nu e necesar să vă duceţi până sus la el, domnule, v-a chemat domnul Winter. El ne-a anunţat că vine cineva şi că se află în biroul de la etajul întâi.

Pringle era cât pe ce să-l întrebe pe portar ce s-a întâmplat. Nu era exclus ca el să ştie.

Urcă repede cele câteva trepte până la etajul întâi şi intră în biroul lui Winter. Se mai aflau acolo Terry Miller şi încă un individ pe care nu-l cunoştea.

— Îmi pare rău că trebuie să te smulg din compania mătuşilor, îl abordă Winter, zâmbind. Duminica este totdeauna potrivită pentru opere caritabile. Foarte frumos din partea ta!

Izbucniră cu toţii în râs.

— Mă numesc Peter Halley.

Îşi strânseră mâinile. Numele îi era familiar lui Pringle, deşi nu avusese niciodată prilejul să-l cunoască personal. Ştia, însă, ce funcţie avea. Deţinea postul de consilier politic la ambasada din Washington şi era denumit, asemenea celor ce aveau mari perspective în serviciul diplomatic, navigator de înălţime.

Winter nu pierdu timp cu explicaţiile. Halley îi trimisese prin curierul diplomatic, sosit la minister

vineri seara, nişte materiale provenite de la Ed Macartney, adjunctul secretarului Departamentului de Stat, care se sinucisese cu puțin în urmă. Imediat după lectura documentului, Winter trimisese o telegramă, cerându-i lui Halley să vină la Londra pentru consultări.

— Peter a sosit azi după-amiază şi trebuie să plece mâine dimineață la prima oră, continuă Winter. De aceea, trebuie să ținem reuniunea noastră astă-seară. Are multe să ne spună; şi noi vrem să-i prezentăm o serie de fapte ce urmează a fi transmise ambasadorului nostru la Washington şi, într-un asemenea moment, comunicările prin scrisori şi telegrame nu sunt de nicio utilitate. Tabloul situației politice actuale, sublinie Winter, este în esență următorul: conform tuturor informațiilor, aflate în posesia noastră, grupuri influente din Administrație sunt hotărâte să promoveze linia senatorului Mainfare. Acestea au intenția să acționeze dur în domeniul relațiilor militare dintre Statele Unite şi aliații vest-europeni şi, în acelaşi timp, să intensifice considerabil presiunile economice. Totodată, suntem siguri că se pregătesc să trimită un nou ambasador la Londra. Este de aşteptat ca, în cursul zilei de mâine probabil, să ne fie prezentat numele său pentru a obține agrementul reginei. Care trebuie să fie reacția noastră?

Pringle întrebă:

— Suntem siguri, oare, că au în vedere o singură persoană? Am văzut în ziare că circulă două sau trei nume în legătură cu această numire.

— În ce ne priveşte, spuse Peter Halley, suntem informați că erau trei candidați. Pentru noi, Ed Macartney ar fi fost cea mai bună alegere. Îl cunoşteam bine, de pe vremea când era consilier al ambasadei americane, aici la Londra, acum câțiva ani. Cu toate că niciuna din Administrațiile americane nu se omoară să

dea diplomaților de carieră posturile cele mai importante peste hotare, au circulat zvonuri că i s-a oferit postul şi, apoi, sub presiunea lui Mainfare, s-a revenit, din cauză că era considerat un om prea onest şi prea loial relațiilor dintre Statele Unite şi țările Europei occidentale. Oricum, el nu ar fi acceptat să fie o simplă marionetă.

— Şi asta-i suficient pentru a determina un om să se sinucidă? întrebă Winter.

— Nu cred. Era un om echilibrat. L-am întâlnit de vreo două ori şi mi-e greu să dau crezare unei asemenea explicații. Dar am auzit că avea cancer şi în acest caz era oricum condamnat.

— Cine sunt ceilalți? interveni Pringle.

— Ei bine, pornind de la presupunerea că nu ar exista vreun necunoscut care să apară brusc, deşi orice este posibil, mai candidează la acest post un actor, spărgător de inimi, pe nume Dale Friend. A dat bani grei pentru campania electorală a partidului la putere şi acum doreşte răsplata. Cred că nici măcar Mainfare n-o să-l sprijine pentru că este un aiurit. După cum relatau telegramele de ieri ale agenției Reuter a făcut o gafă enormă când, vorbind în public, n-a fost în stare nici să pronunțe corect numele primului ministru al Angliei. Aşa că rămâne în cursă numărul trei.

— Fostul senator Henry Middleton. Ce fel de om este? întrebă Pringle.

— N-am întâlnit pe nimeni care să-l cunoască, răspunse Peter Halley. Middleton este un om ciudat. În avion, când am venit, m-am apucat să aştern pe hârtie opinia mea personală despre el pe baza celor cunoscute anterior. Veți avea posibilitatea s-o citiți pe îndelete. Esențial de subliniat sunt relațiile sale cu Mainfare; este prieten cu el încă din şcoală, şi numirea lui face parte dintr-o tranzacție între senatorul Mainfare şi persoane

influente ale Administrației. Biografia cunoscută e destul de bună şi averea sa a fost mai mult decât generoasă în sprijinirea activității partidului de la putere. În Congres şi în Senat a fost şi este respectat; unii consideră chiar că nu ar fi de loc incapabil şi că prăbuşirea lui şi înfrângerea electorală ar fi fost provocate de manevre foarte subtile în interiorul organizației locale a partidului său şi de încrederea prea mare pe care a acordat-o colaboratorilor lui. Se caută în felul acesta să i se dea o recompensă corespunzătoare capacității sale şi, în acelaşi timp, utilității sale din trecut, dar mai ales celei viitoare. Se spune că, în urmă cu o lună, Middleton a fost invitat la Departamentul de Stat, de unde a plecat foarte satisfăcut, stare de spirit care ar fi fost încurajată şi mai mult de întâlniri avute ulterior cu persoane influente din Administrație. Postul de ambasador american la Londra continuă să fie considerat drept o răsplată deosebită, încheie Peter Halley şi, după părerea mea, Middleton va obține postul dacă noi ne dăm agrementul.

— O prezentare deosebit de utilă, spuse Winter. Îți mulțumesc, Peter. Şi acum, ce facem? Deocamdată, toate astea sunt mai mult sau mai puțin de domeniul public. Hai să vedem însă cum va fi afectată evoluția situației de către noile fapte ieşite la iveală. Într-un fel, ele au un caracter dramatic, dar pot oare să reziste în cazul în care sunt prezentate drept capete de acuzare? În ce constau ele? continuă el. Este vorba de fotocopiile unor fotografii, două fotografii, una mai veche şi una foarte nouă; mai există fotocopia unei legitimații, legitimație de ofițer german SS; apoi fotocopia unui ordin de transfer financiar de către o bancă elvețiană a unei enorme sume de bani; numărul de înregistrare al unui act de proprietate asupra unei case şi unei plantații

în Pennsylvania; mai există un document foarte convingător care, împreună cu dovezile ce le avem la arhiva noastră, sugerează că Wilhelm Schenker, locotenent SS, omul care până în aprilie 1945 a fost un tânăr aghiotant al lui Adolf Hitler, Führerul celui de-al treilea Reich, este una şi aceeaşi persoană cu fostul senator Henry Middleton, omul care are toate şansele să fie numit ambasador la curtea Maiestății Sale. Ce facem cu toate astea? Ştiu, este târziu, dar n-avem încotro şi trebuie să luăm o hotărâre cât Peter mai este aici. El cunoaşte şi ceea ce gândeşte Johnny.

Johnny era Sir John Rankine, ambasadorul englez la Washington, un tip dur, care îşi afirma credința în aşa-numitele valori tradiționale, dar era, de asemenea, gata să folosească metode moderne în promovarea lor.

— Dacă ei ar trimite mâine cererea de agrement, noi am fi obligați să recomandăm Palatului s-o refuze. Totodată, însă, această acțiune ar provoca un scandal enorm şi presa ar afla imediat, argumentă Halley.

— Va fi o acțiune fără precedent, dar, ce dracu, spuse Terry Miller, un pumn în gură le-ar prinde bine. Caut să îmi aduc aminte când am refuzat noi ultima oară să acceptăm un ambasador?

— Am să întreb mâine dimineață Protocolul, răspunse Pringle. Oricum va fi necesar să luăm legătură cu ei pentru prezentarea cererii de agrement.

Winter întrebă, formulându-şi încet gândurile:

— Deci problema care se pune în acest caz, este cum să evităm scandalul, nu-i aşa? Dar se reduce oare totul numai la această dilemă? De exemplu, să zicem că le comunicăm americanilor adevărul sau numai o parte din ceea ce bănuim noi. Chiar dacă dezvăluirile sunt adevărate, ce obținem? Înlăturăm omul lor şi apar pe urmă cu altul nou. Ministrul nostru nu va accepta o

astfel de sugestie. Şi va mai trebui să dea explicaţii şi în Camera Comunelor.

— Scuzaţi-mi întrebarea, interveni Pringle, dar de ce să nu acordăm agrementul? Ei ne vor prezenta mâine numele pentru care cer agrementul, şi după aceea, un timp, nu se mai întâmplă nimic; va mai dura circa o lună sau două până ce actualul ambasador îşi va face bagajele şi îşi va lua rămas bun.

— Eforturile pe care le faci cu mătuşile tale ţi-au consumat în mod evident forţele, spuse Winter sec. Nu ai înţeles despre ce este vorba. Suntem preocupaţi să găsim formula cea mai bună pentru a respinge agrementul.

— Gilbert, ai să mă califici drept un tânăr furios, cu capul plin de himere şi aşa mai departe, care a aruncat valorile de altădată peste bord şi aleargă după practici străine etc., etc. Dar câteodată am putea acţiona şi pe căi ocolite, izbucni Pringle. Perfidul Albion a ajuns să nu fie mai perfid decât un vicar care predică sau un poliţist ce patrulează. Uneori, când, în sfârşit, încercăm o lovitură sub centură o facem totdeauna din panică, alegem momentul nepotrivit şi aşteptăm până ce întreaga lume îşi concentrează atenţia asupra acţiunilor noastre. De ce să nu-l lăsăm să vină şi, pe urmă, să-l strângem cu uşa? A cunoaşte lucruri urâte despre cineva, se poate dovedi foarte util.

— Propunerile tale ar putea fi cu greu incluse în rândul celor mai bune tradiţii... începu Winter.

— Care bune tradiţii? interveni Pringle. Îmi pare rău, Gilbert, n-am vrut să spun...

— Nu face nimic, continuă Winter. De fapt, intenţionasem să fac o glumă. Probabil că mi-am pierdut deprinderea. Voiam să subliniez că ideea nu este cu totul de respins.

— Johnnie nu va fi de acord, remarcă Peter Halley.

— Nu sunt chiar atât de sigur. Vom juca şi-i vom bate pe terenul lor. Ideea că scopul scuză mijloacele îi este lui Johnnie mai apropiată decât s-ar crede.

Pringle era foarte mulţumit. Lansase o idee care acum fusese preluată de toţi. Dacă ar fi avut de-a face cu un om mai puţin inteligent decât Gilbert Winter, etapa a doua a procesului ar fi constat din efortul de a-şi convinge interlocutorul recalcitrant că, de fapt, ideea îi aparţine lui. De astă dată nu era cazul.

— E în regulă, spuse Winter. Să presupunem că îi acordăm agrementul, aşa cum propui. Începe rândul de mese oferite, îl lansăm şi, apoi, dintr-o dată, descoperim toate aceste informaţii şi îl folosim pe el pentru a strânge şuruburile în legătură cu noua politică. Pe vremuri aghiotantul lui Hitler, acum al lui Mainfare: ce reacţie este de prevăzut?

— Depinde de felul cum lucrăm în culise, exclamă Pringle entuziast. Îl informăm pe Preşedinte sau ne mulţumim să şoptim doar la urechea ambasadorului?

— Să şantajăm un ambasador? Nu cred că putem face asta, replică Peter Halley.

— Mi-e greu să fac vreo deosebire morală, îl contrazise Pringle. Şantajul este şantaj. Nu ştiu când am folosit ultima oară şantajul ca instrument politic. Mă îndoiesc că arhiva ar fi în stare să-mi dea un răspuns precis.

Discuţia se opri aici. Nu fu luată nicio decizie. Pringle urma să redacteze un memorandum, prezentând diferitele posibilităţi de acţiune. Va fi sarcina altora să analizeze şi să vadă ce-i de făcut. Halley urma să primească o versiune telegrafiată, numai pentru uzul personal. Lui Pringle îi era clar în acel moment cum va formula propunerea în legătură cu agrementul dar, când

se apucă s-o aştearnă pe hârtie, intervenirăschimbări fundamentale.

Trei ore mai târziu, părăsi ministerul şi plecă acasă. Ajunse în şase minute, ceea ce însemna foarte repede, având în vedere că străzile ude făceau circulația dificilă. Ploaia se oprise.

Intră cu cheia de rezervă. Înăuntru era linişte deplină şi crezu că Helen plecase. Dar o găsi în pat, cu lampa de pe noptieră aprinsă, un pahar gol alături, ziarele şi revistele împrăştiate în jurul ei. Dormea cu părul răsfirat pe obraz până dincolo de umăr, învăluită în halatul uşor întredeschis. Era frumoasă şi fu cuprins de un sentiment de mult uitat. Nu era dorință fizică. Îşi scoase hainele şi se culcă cu grijă pe pat, lângă ea. Helen se mişcă şi-l luă în brațe.

— Bine ai venit acasă, îi spuse cu glas somnoros.

— Doamne, am ajuns într-adevăr acasă? murmură el. Mă faci să mă simt acasă, cu toate că eşti fiică de ambasador.

— Cineva trebuie să fie şi asta, spuse ea, deschizând ochii şi privindu-l. Este un handicap în viață, dar cuiva trebuie să-i fie sortit.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Ministrul de externe avea un pansament neglijent în jurul arătătorului stâng. Pringle se mira cum de reuşise să şi-l facă în halul ăsta. Se aflau în biroul său de la etajul întâi, în colțul de nord-vest al clădirii Ministerului de Externe, în aşteptarea ambasadorului vest-german. Pringle stătea mai retras de grupul celorlalți privind distrat pe fereastră copacii din St. James's Park. În depărtare, răsunau sunetele unei fanfare militare, iar din apropiere se auzea tropăitul unui cal ce reuşea să acopere zgomotul circulației. Se uită la ceas: unsprezece fără cinci.

Cabinetul guvernului apreciase că dovezile împotriva lui Middleton nu erau suficiente, indiferent dacă i se acorda sau nu agrementul. Primul ministru hotărâse, în consecință, să se procedeze la consultarea reprezentanților Republicii Federale Germania, iar Sir Geoffrey Benner să fie pus sub anchetă. Acesta urma să fie primul pas.

Împreună cu ministrul de externe se aflau în biroul său trei persoane: Gilbert Winter, secretarul personal al ministrului cu care vorbise Pringle din apartamentul funcționarului rezident, şi Pringle, însărcinat să redacteze minuta discuțiilor. Unul din secretarii ministrului se afla la intrarea principală, destinată ambasadorilor, în aşteptarea ambasadorului vest-german. Trebuia să sosească la unsprezece şi, ca de obicei, cu siguranță, va fi punctual.

— M-am tăiat la deget în timp ce ascuțeam un creion colorat pentru nepoțelul meu, spuse ministrul, rupând tăcerea.

Îi era greu lui Pringle să şi-l închipuie ocupându-se de o treabă atât de banală cum e ascuțirea creionului unui copil. Era un om sobru, distins, care se bucura de popularitate. De când îşi preluase funcția, în urmă cu opt luni, nu făcuse niciun pas greşit şi se adaptase destul de bine mecanismului activității diplomatice, atât în interiorul, cât şi în afara Foreign Office-ului. Era receptiv la sfaturile funcționarilor săi, atitudine totdeauna salutată de diplomații de carieră, dar nu şi le însuşea orbeşte, ceea ce îi asigurase respectul colaboratorilor. Reuşea să prezinte cu fermitate punctul de vedere al ministerului în cadrul guvernului. Aparatul Ministerului de Externe dorea totdeauna să aibă în fruntea sa un ministru puternic, dar flexibil, un om care să citească informările ce i se prezintă, să se bazeze pe ele în procesul negocierilor. Şi dacă se enerva câteodată, asta nu conta prea mult.

Unul dintre secretarii ministrului băgă capul pe uşă şi spuse:

— A sosit ambasadorul, domnule ministru.

— Bine, condu-l înăuntru. Gilbert, ai vreo sugestie de ultimă oră?

— Nu, domnule ministru. Nu mai am nimic de adăugat peste ceea ce a fost cuprins în documentul pe care vi l-am dat. Preocuparea noastră principală este să nu dezvăluim prea multe dar, în acelaşi timp, să-l facem pe ambasador să înțeleagă că ne aflăm în posesia unor fapte grave şi că dorim să primim de la ei orice confirmare ne pot furniza. Vom sublinia caracterul delicat al întregii afaceri.

— Foarte bine, spuse ministrul, în momentul când

ambasadorul vest-german fu introdus în biroul său.

— Bună dimineața, Werner. Îmi pare rău că te-am convocat cam brusc.

Folosirea prenumelui este curentă în relațiile la acest nivel. În societatea diplomatică londoneză, aceasta înseamnă că cel astfel interpelat a stabilit un gen superior de relații. Dacă un ambasador este chemat pur şi simplu „Excelența voastră", atunci el mai are de furcă până să se impună. Pe de altă parte, ambasadorul ştia că această intimitate neprotocolară este unilaterală şi că miniştrii sunt miniştri.

— Nu face nimic, domnule ministru, absolut nimic.

Werner Kuhl vorbea o engleză curată. Scund, cu părul rar, pieptănat pe spate, ambasadorul purta haine tot atât de elegante ca şi accentul său englezesc. Îşi pusese cravata studenților de la New College; de mult de tot, până la izbucnirea războiului, studiase la Universitatea Eton. Era însoțit de primul secretar pe care Pringle îl întâlnise de câteva ori în zilele când lucrase la Bruxelles, un anume Walter von Sattendorf, recent sosit din Bonn. Îşi strânseră mâinile, ministrul prezentându-şi cu grijă colaboratorii, inclusiv pe Pringle. Ceruse sugestii chiar şi în legătură cu acest aspect al întâlnirii, ceea ce dovedea grija lui pentru detalii…

— Von Sattendorf l-a chemat la telefon pe secretarul dumneavoastră în legătură cu obiectul acestei întrevederi, începu ambasadorul. Am impresia că este vorba despre noile presiuni ale Statelor Unite.

— Da, regret că nu v-am putut da informații mai precise la telefon. Într-un fel, există o legătură între problema pe care vrem să o discutăm şi noua politică americană. În posesia noastră se află câteva fapte fragmentare care, înlănțuite, ar putea deveni jenante, dar, în acelaşi timp, ar putea fi de mare ajutor pentru

poziţiile vest-europene. Lucrurile se complică, însă, din cauză că este vorba de fapte pe care nu am dori să le facem publice. Sunt necesare, deci, cercetări discrete; de aceea v-am invitat astăzi aici. Este o cerere neobişnuită şi nu mi-ar plăcea de loc ca presa să afle ceva. Sunt exact informaţii de genul celor pe care „Der Spiegel" le publică cu voluptate.

— Puteţi fi mai explicit, domnule ministru?

— Ne preocupă activitatea unui om... n-am să vă obosesc cu detalii. Se pare că omul acesta are ceva în trecutul său, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Un trecut nazist?

— Eşti perspicace, Werner. Da, ceva de acest gen. Acum este cetăţean american.

— Ne puteţi da numele lui? Notează, von Sattendorf.

— Numele lui nu spune prea multe. Se numea Wolfgang Schenker. Suntem informaţi că a făcut parte din grupul aflat în bunkerul Führerului până la sfârşit. Ne-ar interesa, dacă ne puteţi spune ce s-a întâmplat cu el.

Pringle se încruntă uşor. Ministrul greşise puţin numele individului, îi spusese Wolfgang în loc de Wilhelm.

— Aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, domnule ministru, este o cerere puţin obişnuită. Ştiţi foarte bine că toate arhivele ce existau pe atunci ne-au fost luate. Voi, englezii, păstraţi o parte din ele la Centrul de documentare din Berlinul occidental; cantităţi enorme se află şi la Washington. Sunt sigur că arhivele dumneavoastră şi alte arhive sunt pline de documente din acea perioadă. Nu văd de ce ni le cereţi tocmai nouă.

— Am explorat toate aceste surse, Werner. Am cercetat cu discreţie documentele aflate în posesia noastră şi cele din Berlinul occidental. Cât priveşte

celelalte surse, nu avem nicio posibilitate să obținem ceva în cazul de față. Suntem informați că guvernul dumneavoastră deține un mare număr de documente al celui de-al treilea Reich. Am dori să faceți o cercetare rapidă pentru a vedea ce indicii se găsesc în legătură cu cazul nostru.

— Cum să nu, desigur. Dar, iertați-mă că v-o spun, domnule ministru, nu înțeleg prea bine de ce m-ați chemat pe mine în această problemă. Există alte căi, canale obişnuite de legătură, între forțele noastre de poliție şi serviciile dumneavoastră de securitate, care vă stau la dispoziție în asemenea cazuri. Nu vreau să sugerez că asta se întâmplă zilnic, dar trebuie să existe destul de frecvente anchete şi contraanchete, cu sprijinul reciproc al celor două arhive.

— Ai dreptate, înțeleg îndoielile dumitale, Werner. Dar în această afacere sunt implicați factori politici. O altă explicație a modului nostru de acțiune este timpul scurt ce-l avem la dispoziție. Ne aflăm sub presiunile unei schimbări a politicii americane în Europa occidentală. Suntem în mod egal amenințați de proiectele economice americane. Şi mai este acest fragment de informație. Nu cunoaştem toate implicațiile sale. Este vorba de o semnalare primită dintr-o sursă mult prea serioasă pentru a nu fi luată în seamă. Mă vei ierta dacă păstrez secretul şi nu-ți voi dezvălui care este sursa, dar poți s-o consideri excelentă, din cercurile politice americane înalte. Ni s-a comunicat că o anumită personalitate ce urmează a fi implicată în relațiile noastre cu Statele Unite a făcut parte în tinerețe din grupul aflat în bunkerul Führerului.

— Totuşi, iertați-mă domnule ministru, dar asta s-a întâmplat acum treizeci de ani. Nu toți cei aflați în bunker sunt vinovați de crime. Aceştia nu au fost călăi la

Belsen sau Dachau. Poate că noi suntem cu toţii vinovaţi – o vinovăţie colectivă, dacă vreţi, dar chiar dacă acest om ar avea în cazierul lui acte reprobabile din perioada existenţei sale în ruinele cancelariei de la Berlin, nu văd în ce fel vinovăţia lui ne-ar putea ajuta la rezolvarea problemelor noastre actuale. Şi, pe deasupra, individul acesta, Wilhelm Schenker, trebuie să fi fost de rang foarte inferior, un nimic. Chiar şi cei din categoria asta au fost mai mult sau mai puţin traşi la răspundere, inclusiv valeţii şi şoferii lui Hitler. Ziarele dumneavoastră dau din când în când de urmele lui Martin Bormann şi ale celor de teapa lui prin junglele sud-americane, dar afară de asta... ambasadorul izbucni în râs.

— Ai dreptate, Werner, dar v-am fi, totuşi, recunoscători, dacă aţi putea să faceţi cercetări. Noi am dat de urmele unui individ cu acest nume în arhivele administraţiei noastre militare din Germania, din anii 1945 şi 1946, şi avem motive să credem că el a fost activ chiar şi mai târziu. Am alcătuit un dosar cu toate faptele aflate în posesia noastră. Eu v-aş fi recunoscător dacă ne-aţi ajuta, bineînţeles... – ministrul făcu o pauză – cu absolut cea mai mare discreţie.

— Bineînţeles, desigur, dragă domnule ministru. Ambasadorul era enervat şi nu părea prea convins. Mă voi ocupa imediat de această problemă.

— Noi am alcătuit o echipă care este gata să plece cu avionul în R.F.G. să dea o mână de ajutor dacă va fi necesar. După cum v-am mai spus, rapiditatea este o chestiune esenţială.

— Cred că nu va fi necesară prezenţa grupului dumneavoastră. Voi cere să se înceapă imediat cercetări. Dar nu mă aştept să se afle mare lucru. Toate astea s-au petrecut de foarte mult timp, repetă ambasadorul cu o

nuanță de tristețe teatrală în glas.

Cei doi interlocutori se ridicară în picioare, îndreptându-se spre fereastră, în timp ce abordau probleme politice mai generale. Pringle interveni şi-i trase de o parte, într-un colț, pe secretarul personal al ministrului şi pe Gilbert Winter.

— Ce este, întrebă secretarul agasat. Nu pot să-l las pe Sattendorf singur.

— Vreau să vă comunic ceva important, insistă Pringle. Ministrul nostru a făcut o greşeală. El a pronunțat numele omului ca fiind Wolfgang Schenker.

— Şi ce-i cu asta? Dacă dumneata ai lucrat cum trebuie, numele corect şi detaliile se află în dosarul pe care i-l vom înmâna.

Secretarul era enervat. Winter îl privea stupefiat pe Pringle.

— Exact, continuă Pringle, dar ambasadorul vest-german nu a văzut încă dosarul; ministrul nostru l-a numit Wolfgang, iar ambasadorul i-a spus corect pe nume, Wilhelm.

— L-a luat gura pe dinainte, replică secretarul.

— Eşti sigur? întrebă Gilbert Winter.

— Absolut, răspunse Pringle. Nu uitați că acest caz mi-a intrat în sânge. Şi von Sattendorf s-a simțit pe moment jenat.

— Deci l-a luat gura pe dinainte, aşa cum am spus, sublinie secretarul.

— O stranie scăpare, bombăni Pringle.

Era rândul lui să fie iritat.

— Poate că ai dreptate, constată Winter.

Urmă o pauză. Secretarul căzu pe gânduri, şi se îndreptă apoi spre von Sattendorf, se scuză că trebuie să-l lase singur şi veni îndărăt. Ministrul şi ambasadorul erau atât de adânciți în conversația angajată lângă

fereastră, încât uitaseră de prezența celorlalți.

— Foarte bine, spuse secretarul. Este o treabă care o să-i placă ministrului. Am să-i spun. Va dori, probabil, să acționeze înainte de plecarea ambasadorului.

După câteva clipe, ministrul se înapoie cu vizitatorul său în mijlocul camerei şi acesta din urmă se pregăti să-şi ia rămas bun. Gilbert Winter interveni deliberat pentru a-l reține puțin, punând ambasadorului o întrebare în legătură cu viitoarea conferință anglo-vest-germană de la Königswinter, şi evocând, totodată, componența delegației britanice. Pringle observă că secretarul, cu o dibăcie pe care numai experiența o formează, îl luă de o parte pe ministru, şoptindu-i repede ceva la ureche. Chipul ministrului oglindi la început îndoială, apoi însă păru amuzat. În cele din urmă, dădu din cap aprobativ.

Se îndreptă spre grupul unde ambasadorul stătea de vorbă cu Winter. Von Sattendorf, mai retras, observa cu atenție cele petrecute, intuind că se pune ceva la cale.

— Werner, îți mulțumesc încă o dată foarte mult că ai venit.

— Cu plăcere, domnule ministru.

— Aştept să ne comunici ce veți afla despre prietenul nostru Wolfgang sau Wilhelm Schenker. Mi s-a spus că am pronunțat greşit numele, adineaori, îți mulțumesc, domnule ambasador, că m-ai corectat. Este totdeauna o plăcere să ai de-a face cu cineva care cunoaşte bine problemele.

Ministrul îşi permise un chicotit discret față de atitudinea vizibil deconcertată a ambasadorului. Ajutorul acestuia părea destul de jenat.

— Nu-ți face probleme, Werner. N-am vrut să te pun în încurcătură. Din partea mea a fost, realmente, o greşeală şi, de fapt, aş fi fost chiar foarte mirat dacă nu

ai fi cunoscut problema, dacă numele omului nu ți-ar fi fost familiar. De ce nu ai cere aprobare din partea guvernului dumitale pentru a discuta deschis cu noi toate aspectele problemei?

Ambasadorul era tulburat. Scutul său profesional fusese străpuns, ba încă în fața subalternului. Greşeala e greşeală. În perspectivă, putea să nu fie prea importantă, dar ambasadorului nu-i era plăcut să apară că a fost dus de nas.

Ministrul îi strânse mâna cu vigoare.

— Ascultă, Werner, a fost greşeala mea. Tânărul de colo a sesizat-o.

Îl arătă pe Pringle şi izbucni în râs. Ambasadorul îi aruncă o privire de gheață lui Pringle şi dădu mâna ostentativ numai cu Winter şi cu secretarul personal al ministrului. Părăsind biroul, însoțit de von Sattendorf şi de secretar, spuse:

— La revedere, domnule ministru. Vă voi ține la curent cu evoluția cercetărilor.

Când uşa se închise îndărătul oaspeților, ministrul se întoarse spre Pringle şi îi spuse:

— Foarte bine şi foarte perspicace din partea dumitale. Nu ştiu dacă ne va fi de ajutor, dar mi-a făcut plăcere. Werner este puțin cam scorțos. N-am impresia că te va ierta pentru că l-ai pus atât de repede în încurcătură.

— Nici eu nu cred, spuse Pringle încet.

Dar nu îşi făcea nicio grijă.

După ce termină de dictat minuta întâlnirii, Pringle se apucă să citească două rapoarte care tocmai sosiseră, unul asupra anchetării lui Benner şi altul asupra convorbirii cu o persoană numită Coles. Numele individului figura în arhive ca fost simpatizant nazist şi,

întrucât apăruseră informații mai recente despre el, se hotărâse să se stoarcă de la el tot ce ştia.

Raport secret şi personal alcătuit de un funcționar pe baza convorbirilor desfăşurate într-o casă din Lower Regent Street în ziua de marți, 5 decembrie, 1972, între orele 10,30 şi 15.

Benner, Sir Geoffrey, Charles, licențiat, deputat de Cronedale (vest) născut în anul 1902, în Basingstoke. Mențiunea din *Who's who* în legătură cu el, în esență corectă. Lipsesc amănunte cu privire la activitatea desfăşurată la Stockholm, în perioada de la începutul războiului. Se spune că ar fi fost colaborator al mai multor ziare, dar raportul CX-1995 din 15 iunie 1942, al ambasadei britanice, precum şi informațiile ulterioare (cuprinse în anexa A) sugerează activități de trădare sau, în cel mai bun caz, cu caracter pacifist. Acestea din urmă nu au fost confirmate ulterior de activitatea depusă în timpul războiului şi apoi ca rezervist, apreciată drept bună. Nu s-au intentat acțiuni judiciare la momentul respectiv, adică în 1945, din lipsă de dovezi: în mod oficial cazul a fost considerat închis.

La începutul convorbirii, interlocutorul s-a arătat extrem de dificil şi a reacționat violent față de metoda folosită pentru a-l atrage la întâlnire. (A fost invitat sub pretextul că urmează să se întâlnească cu un agent imobiliar american, aflat în vizită în Anglia). De aceea s-a făcut uz de noile dovezi aflate în posesia noastră, cu privire la activitățile sale din perioada de început a războiului, ceea ce l-a determinat să coopereze, cu rezerve, în schimbul promisiunii că nu vor fi făcute dezvăluiri publice jenante.

Persoanei i s-a arătat materialul biografic disponibil

cu privire la Wilhelm Schenker, inclusiv fotografiile (documenlele D 731/5) dâtând din 1942, 1944, 1953 şi 1971. Persoana a înţeles imediat semnificaţia lor. S-a arătat gata să confirme că identitatea individului din fotografiile din 1942 şi 1946 este aceea a lui Wilhelm Schenker; de asemenea, a confirmat cu rezerve şi fotografia din 1952. A refuzat categoric să se angajeze a confirma, chiar şi sub presiuni, fotografia din 1971. La acest punct el a părut vădit tulburat de întorsătura interogatoriului.

Persoana a afirmat că nu poate să ofere noi clarificări asupra activităţilor lui Wilhelm Schenker din timpul războiului şi din perioada postbelică, şi a pretins că îl crezuse căzut în ultimele lupte de la Berlin, din 1945. Îl întâlnise doar de trei-patru ori înainte. În ce priveşte funcţia acestuia, ştia că era mai degrabă aghiotant personal decât secretar. Existau alte personalităţi mai cunoscute care avuseseră astfel de funcţii. Pretinde că nu are nicio cunoştinţă asupra personalităţilor implicate în asemenea activităţi după anul 1942.

Persoana a fost, apoi, confruntată cu datele noi cuprinse în arhiva Ministerului de Externe, din 1946, cu jurnalul în cauză şi cu materialul oferit de Macartney. A reacţionat negativ. Ulterior a refuzat să mai facă vreo declaraţie şi convorbirea s-a încheiat zece minute mai târziu, după ce a arătat că doreşte să-şi consulte avocaţii.

Aprecieri: Cu toate că persoana a ameninţat cu darea în judecată, este cu totul improbabil că va traduce în practică ameninţarea, având în vedere caracterul anchetei. Cu toată atitudinea arogantă, adoptată iniţial, persoana părea conştientă de primejdia pe care o reprezintă pentru reputaţia sa politică o anchetă publică, şi s-a arătat foarte tulburată în cursul

interogatoriului. Persistă o puternică impresie că posedă informații suplimentare şi, având în vedere vârsta şi poziția sa, interogatoriile ulterioare ar putea da rezultate mai bune.

Coles Adrian, născut în anul 1907 la Cheam. Absolvent al şcolii pedagogice (studii clasice). Scutit de serviciul militar din motive medicale. Necăsătorit, implicat în două scandaluri privind relații homosexuale cu şcolari, în 1933 şi 1937. Al doilea incident încheiat cu punerea sub acuzare, fără condamnare, din lipsă de dovezi. Internat pentru scurt timp într-un lagăr, ca urmare a faptului că timp de un an (1938) a fost membru al organizației fasciste a lui Mosley. Nu posedăm alte date biografice dar investigațiile continuă.

După ce Coles a fost confruntat cu ultimele informații privind dovezile aflate în arhiva Ministerului de Externe şi în alte dosare, şi cu relatări ale unor indiscreții comise de el recent în relațiile sale sociale, s-a arătat gata să coopereze. Ne-a spus tot ce cunoştea sau auzise despre Wilhelm Schenker. Nu s-au aflat prea multe lucruri noi, dar s-au obținut confirmări utile asupra legăturii dintre omul menționat în consemnările din anul 1953 şi cel despre care se vorbeşte în informațiile din perioada 1965 până în 1971. Suntem acum în măsură să stabilim cu certitudine că cei doi indivizi la care se referă aceste cercetări sunt una şi aceeaşi persoană. Din ceea ce afirmă Coles în legătură cu metodele folosite de ei, mai mult ca sigur că nu vom putea găsi alte dovezi concrete asupra cazului.

Aprecieri: S-a organizat urmărirea persoanei, acțiune care se va desfăşura timp de o săptămână. A fost solicitată aprobarea pentru punerea sub urmărire a telefonului său de acasă, pe o perioadă de maximum

zece zile. Este probabil că legăturile sale, considerând că a făcut declarații, să încerce să afle ce a mărturisit şi în ce măsură au fost dezvăluite o serie de fapte şi compromise anumite persoane.

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, aceste aprecieri au fost pe deplin confirmate. În ziua următoare, printr-un curier special, Pringle primi stenograma unei convorbiri telefonice între Adrian Coles şi un interlocutor care nu-şi spusese numele:

Data: 5 decembrie. Ora: 19,35. Raport No. AF 3509/1
Coles: Alo? Adrian Coles la telefon.
Vocea: Adrian, eu sunt. Vreau să verific ceva. Eu am fost anchetat. Te-au luat şi pe tine la întrebări?
Coles: Mai întrebi. Am avut parte de o îngrozitoare... Da. Am încercat să te avertizez. Ți-am lăsat un mesaj să mă chemi. Nu l-ai primit?
Vocea: Lasă asta. Sper că nu le-ai spus nimic. Ți-au pus multe întrebări?
Coles: Da. Au aflat de Wilhelm. Mi-au arătat fotografii.
Vocea: Unele mai recente?
Coles: Din anul 1971.
Vocea: Nu le-ai spus nimic?
Coles: Nu, desigur, eu...
Vocea: Bine. Să ştii că te vor lua din nou la întrebări. Se ocupă serios de această problemă. Bănuiesc eu de ce; te vor ancheta din nou.
Coles: Nu... nu. Nu pot să suport. Am prea multe pe cap. Am încurcături, Ge...
Vocea: Iar ai încurcături? Cele obişnuite presupun, târâtură! Ține-te tare, m-auzi? Să nu pălăvrăgeşti

nimic.

Coles: Te rog, înțelege-mă. Te rog, nu mai pot suporta... Alo? Alo?

Sir Geoffrey Benner pusese receptorul în furcă.

Pe la ora şase seara, cei doi şcolari, mândri de echipamentul lor sportiv, cu şepcile trase şmechereşte pe spate, părăsiră căminul şcolii.

În loc să joace rugby, luaseră meditații de latină. Fuseseră consemnați din mai multe motive: traducerile lor din limba latină erau slabe şi, pe deasupra, bătrânul Smucilă, cum îl porecliseră pe profesor, îi bănuise, pe bună dreptate, că amândoi contribuiseră la desenul jignitor găsit pe tablă la începutul lecției de dimineață. Iar Smucilă era un adept al disciplinei stricte. De altfel, elevii săi îl mai porecliseră şi „micul Hitler".

Cei doi şcolari, ținând sub braț gramatica latină a lui Kennedy şi caietele, mergeau agale. O luară, hoinărind, spre câmpul din partea de sud a domeniului şcolii, pe aleea lungă ce ducea la mica vilă din spatele dependințelor. Aleseseră un loc de unde nu puteau fi văzuți din clădirea şcolii, cam în spatele sălii de gimnastică, pentru că voiau să încerce o praştie de construcție nouă, instrument cu totul interzis în şcoală, pentru a trage în mierle. Lipsiți de experiență, nu izbutiră decât să le gonească. Unul dintre monitorii şcolii trecu pe lângă ei, fluierând arogant, şi aruncă doar o scurtă privire asupra umflăturii suspecte observată sub haina unuia din băieți. Poate s-ar fi oprit să cerceteze despre ce este vorba, dacă asta n-ar fi însemnat să întârzie la ceai şi să piardă tarta cu cireşe promisă de intendentă. Prea puține s-au schimbat, în ciuda anilor care au trecut, în mentalitatea obişnuită a elevilor din Anglia.

Monitorul dispăru, dar de după colț apăru un copil scund şi gras. Îl chema Herring şi devenise ținta tuturor bătăuşilor şcolii. Cum rataseră mierlele, cei doi băieți nu găsiră altceva mai bun de făcut decât să-şi îndrepte atenția asupra lui Herring, luându-l drept țintă a praştiei. O piatră rotundă îl lovi cu putere în piciorul dolofan şi băiatul începu să strige cât îl ținea gura, mai mult de frică decât de durere. Se întoarse şi o zbughi la fugă în direcția vilei lui Coles-Smucilă. Smucilă îi arătase simpatie şi Herring era, pe deasupra, bun la latină. Avea repede nevoie de un aliat şi de un refugiu. Ajunse la uşă gâfâind şi aprins la față. Urmăritorii se opriră foarte aproape de vilă; praştia fusese ascunsă cu grijă într-un tufiş de pe marginea aleii. Herring nici nu sună la uşă, ci străbătu în fugă holul mic, intrând direct în sufragerie.

— Domnule profesor, domnule profesor, strigă el, vor să mă atace! Au o pra... o pra... o pra...!

Domnul profesor nu dădu niciun răspuns. Jumătate de corp era întinsă pe sofa, cealaltă jumătate atingea aproape covorul: avea ochii holbați şi gura deschisă. Chipul alb şi țeapăn. Pe podea, lângă el, un exemplar jerpelit al cărții lui Gibbon „Declinul şi prăbuşirea Imperiului Roman”, o sticlă goală, ochelarii sparți şi o pagină de carnet pe care era scris ceva.

Cei trei băieți alergară împreună tot drumul până la casa directorului. Herring, cu toate că era mai greoi, reuşise să țină pasul cu ceilalți. Se întunecase şi nu voia să rămână în urmă.

Mai târziu, directorul discuta pe îndelete cu cei de la poliție. Da, le spuse el, se primiseră plângeri serioase împotriva acestui profesor. Ştia că domnul Coles avusese şi mai înainte unele încurcături. Un băiat îi spusese despre anumite apucături ale lui Coles.

Intenționase să ridice problema în Consiliul şcolii, în ziua următoare, şi, mai mult ca sigur, domnul Coles ar fi fost oricum demis, chiar dacă nu ar fi fost dat în judecată. Dorea să evite un scandal. Ar fi compromis prestigiul şcolii. Da, era convins că domnul Coles îşi pusese capăt zilelor din acest motiv. Se putea vedea din stilul forțat al scrisorii lui, lăsând de o parte formulările îngrijite, profesorale, că fusese redactată într-o stare de tensiune.

În ziua următoare, directorul îşi expuse din nou părerile în fața celor doi veniți de la Londra. Aceştia erau însoțiți de inspectorul de poliție din localitate; au fost şi ei de părere că directorul avea dreptate. La rândul său, acesta era nedumerit de ce Coles putea stârni interesul cuiva din Londra, dar avea el alte griji şi, curând, uită de toate.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Toată săptămâna, Pringle fu foarte ocupat, mai mult ca oricând, atât cu problemele crizei politice americane care lua proporții în fiecare zi, cât şi cu relațiile sale cu Helen, care îi luau cea mai mare parte a timpului liber. Aceste preocupări diferite nu păreau să intre în conflict între ele; îşi ducea existența, cum obişnuia să spună, la înaltă tensiune. Organismul său părea să producă apreciabile cantități de adrenalină, activitatea stimulând la rândul ei pofta de activitate. Era întruchiparea funcționarului tip descris de sociologi, care, atunci când nu are prea multe de făcut, nu face nimic, iar când este suprasolicitat, reuşeşte totdeauna să includă munca suplimentară în programul său normal.

Aşa cum era de aşteptat, în cursul zilei de marți, americanii solicitară agrementul pentru noul ambasador. Ca o măsură de precauție, joi după-amiază fură pregătite documentele ce trebuiau prezentate la Palat şi supuse aprobării reginei. Dosarul cuprindea, în primul rând, nota verbală din partea ambasadei americane:

> „Ambasada Statelor Unite ale Americii prezintă omagiile sale Ministerului Afacerilor Externe şi Commonwealth-ului şi are onoarea să informeze că, pe baza instrucțiunilor guvernului său, se

propune numirea onorabilului Henry A. Middleton în calitate de ambasador al Statelor Unite pe lângă Curtea Angliei. Alăturat sunt prezentate detaliile asupra carierei domnului Middleton şi ambasada are onoarea să întrebe dacă numirea sa ar fi acceptabilă Maiestății Sale Reginei şi Guvernului Maiestății Sale.

Ambasada Statelor Unite foloseşte acest prilej pentru a reafirma Ministerului Afacerilor Externe şi Commonwealth-ului asigurarea celei mai înalte considerațiuni."

Nota purta un număr, data, ştampila şi parafa. Ea urma să fie însoțită de un document de prezentare din partea ministrului de externe către regină, prin care i se recomanda agrementul, sau, în limbaj nediplomatic, consimțământul pentru numirea domnului Middleton. Pringle redactă proiectul textului.

„Ministrul Afacerilor Externe şi Commonwealth-ului, îndeplinindu-şi umila îndatorire față de Maiestatea Voastră, are onoarea să supună respectuos aprobării Maiestății Voastre acceptarea onorabilului Henry A. Middleton în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii pe lângă Curtea Maiestății Voastre."

Indiferent de secolul căruia s-ar părea că aparține acest limbaj, se preconiza, dacă decizia finală de recomandare a agrementului ar fi fost adoptată, trimiterea mai departe a acestor documente de la Ministerul Afacerilor Externe şi Commonwealth-ului, cândva în cursul lunii. Monarhul va fi scutit de detaliile

mai puțin plăcute asupra candidatului la postul de ambasador. Apoi, documentele urmau să revină la minister. În colțul din dreapta al prezentării făcută de ministru, se va afla cifrul regal. Aceasta însemna că agrementul a fost acordat.

Două ştiri noi sosiră în ziua următoare: prima că Adrian Coles îşi pusese capăt zilelor, a doua că Middleton urma să sosească la Londra la sfârşitul săptămânii, pentru consultări.

Primul secretar al ambasadei americane, care informase ministerul prin telefon, nu explică despre ce consultări era vorba. El precizează, însă, că informează ministerul ca un act de curtoazie; candidații la postul de ambasador, de obicei, nu apar în țara respectivă înainte de plecarea predecesorului lor şi, în general, nu sunt prezenți la fața locului în perioada cuprinsă între înaintarea cererii şi acordarea agrementului. Ambasada era jenată; lăsa să se înțeleagă că Middleton, nesocotind sfatul ei, urma să vină în calitate pur particulară, să ia contact cu realitățile, fără a avea vreo întrevedere oficială.

Evenimentul dădea un caracter de urgență întregii afaceri şi acum trebuia obținut acordul la nivel ministerial asupra acțiunilor ce urmau să fie întreprinse în continuare. Pringle se apucă să elaboreze o analiză şi propuneri pentru ministru, trecând în revistă mărturiile din arhiva ministerului, în lumina materialului obținut de la comisia de control vest-germană, care dovedea că în perioada de la sfârşitul războiului până la începutul anilor ’50 fusese organizată o vastă rețea internațională de foşti nazişti şi neonazişti. O personalitate de frunte a acesteia, în Germania occidentală, era profesorul von Neumann, cunoscut universitar de centru stânga. În Anglia, deputatul de dreapta Geoffrey Benner, iar în

Statele Unite, omul care lucrase sub numele său real, cel puțin în timpul frecventelor sale deplasări în Germania Federală – Wilhelm Schenker. Mai era menționat numele profesorului de şcoală elementară, Adrian Coles. Se părea că acesta avusese misiunea de curier. În lume existau încă mulți oameni uniți prin vederi politice naziste, concepții rasiste şi alte puncte comune. Ei numărau acum cu unul mai puțin.

În continuare, Pringle se referea la contribuția profesorului Pickforth, la activitatea comisiei speciale: evocă jurnalul care sugera că avusese loc o importantă evadare de ultimă oră a unor naziști de frunte, la sfârşitul războiului, plus legătura acestei evadări cu Benner, precum şi informațiile aduse de Pickforth de la o conferință a istoricilor, informații care confirmau cele de mai sus. Trecând în revistă dovezile oferite de Macartney, Pringle se opri asupra elementelor de natură a stârni îndoieli asupra seriozității lor. Se ştia că Macartney fusese un om bolnav, măcinat de frustrări. Oare nu era posibil ca dovezile aduse de el să fi fost plăsmuite, exprimând o ultimă dorință de răzbunare? Opinia oamenilor care îl cunoşteau pe Macartney tindea să dezmintă o astfel de concluzie, dar pentru confirmarea afirmațiilor sale erau necesare dovezi mai precise, din prima mână.

Cu excepția explorării documentelor arhivei ministerului, Pringle nu participase direct la cercetările asupra acestui caz. Funcționarii din alte ramuri ale aparatului de stat se deplasaseră şi făcuseră cercetări, întocmiseră rapoarte, investigaseră diferite indicii şi piste. Toate aceste activități fuseseră coordonate de Miller. Sarcina lui Pringle era să alcătuiască o sinteză; îi revenise rolul amatorului care trage concluzii pe baza muncii profesioniştilor.

Îşi redactă analiza pe hârtie specială, pentru ciorne. Având o margine largă, aproape o treime din lățimea paginii, acest tip de hârtie este semnificativ pentru întreg stilul de lucru moştenit de Foreign Office, folosit şi astăzi încă: verificarea şi reverificarea. Funcționarul din secție, din aşa numita camera a treia, redactează primul proiect, asistentul său (conform celor mai bune tradiții, sub această denumire se înțelege nu ajutorul său propriu-zis, ci superiorul său imediat, adică ajutorul şefului secției) lucrează pe acest text, adaugă găselnițele sale în spațiul lăsat liber şi şterge formulările cu care nu este de acord. Documentul avansează apoi ajungând pe masa şefului de secție, care operează alte modificări în conformitate cu temperamentul său, cu stilul personal şi deprinderile însuşite. În acelaşi timp, copii ale diferitelor variante sunt trimise altor secții şi persoanelor care ar putea fi interesate de subiect sau, ceea ce e mai important, implicate în liniile de acțiune recomandate. Documentul astfel revizuit, completat, exprimând spiritul distilat al multor indivizi, este apoi fie redactilografiat, în formă finală, pe hârtie albastră, mai groasă, cu antet, şi semnată de şeful secției sau, dacă e foarte important, ajunge până la ministrul adjunct pentru a fi semnat de el. De cele mai multe ori, rezultatul final este frumos redactat, dar mult prea amplu, deoarece în procesul elaborării sale, textul a consumat şi încorporat prea multe idei, păreri şi stiluri.

Documentul alcătuit de Pringle se ocupa de o chestiune ieşită din comun. Era o problemă de mare importanță care putea să aibă largi implicații, dar caracterul delicat al întregii acțiuni impunea ca un număr cât mai restrâns de oameni să aibă cunoştință de ea. Cu toate că limbajul folosit nu prea mai semăna cu proiectul inițial al lui Pringle, recomandările formulate

de Gilbert Winter cu douăzeci şi patru de ore mai târziu erau foarte apropiate de ideile originale. Ele preconizau să se renunțe la acțiuni care puteau fi calificate drept perfide; se propunea să i se spună cu discreție lui Middleton tot ce se ştia despre el. Pasul următor va fi întreprins deci când se va cunoaşte reacția sa la aflarea faptelor.

Toată lumea fu de acord cu această linie de acțiune. Primul ministru atrase atenția că trebuie evitată orice agravare ulterioară a relațiilor cu Statele Unite; ajunsese şi el la concluzia că nu prea erau şanse de a se folosi ulterior numirea lui Middleton pentru îmbunătățirea poziției britanice, grație unor presiuni cu caracter politic sau personal; el insista ca înainte de a se întreprinde orice, să se obțină dovezi mai sigure cu privire la identitatea personajului. Dacă va fi nevoie de a-l folosi în acest scop pe Sir Geoffrey Benner, primul ministru cerea să nu se forțeze nota pentru a-l convinge. În Parlament era necesară menținerea unui delicat echilibru politic şi nu era cazul să se dezlănțuie o vânătoare de vrăjitoare decât dacă s-ar fi obținut rezultate substanțiale.

Sir Geoffrey Benner urcă scările, o luă de-a lungul culoarului, se opri o clipă în fața uneia din uşile de stejar şi intră apoi în biroul şefului grupului său parlamentar. Pătrunse în biroul personal al acestuia fără să bată la uşă. Şeful era singur.

— Salutare, Geoffrey.

— Bună, Philip. Am primit o notă că vrei să mă vezi.

— Da, într-adevăr, Geoffrey. Primul ministru mi-a cerut să am o discuție cu tine.

— Despre ce este vorba?

— Nu prea ştiu, Geoffrey. Nu este o chestiune de partid şi primul ministru nici nu vrea ca ea să devină o

asemenea problemă. Mi-a cerut să-ți spun că speră mult că nu se va face... agitație. Nu vrea niciun fel de publicitate sau ceva asemănător, care ar putea dăuna partidului. Înțelegi la ce mă refer, Geoffrey? Sunt informat că, recent, ai fost supus la o convorbire... neoficială. Ei bine, primul ministru este furios de modul în care s-a desfăşurat aceasta şi ai tot dreptul să fii nemulțumit. Funcționarii respectivi au fost admonestați. Dar lucrurile au evoluat, intrând într-un stadiu nou, şi el îşi exprimă speranța, Geoffrey, că vei putea da o mână de ajutor.

— Regret. Nu prea văd unde vrei să ajungi, Philip. Ce crede, oare, primul ministru...?

Şeful grupului parlamentar era un om cu autoritate. Mai degrabă un om de acțiune decât de concepție. Era un partizan al disciplinei şi, în ce-l privea, când primul ministru dorea ceva, trebuia îndeplinit. El acționa pe baza unor reguli precise şi cerea fiecăruia să procedeze la fel. I se dăduse a înțelege că Sir Geoffrey Benner va şti exact despre ce e vorba. Circulaseră zvonuri că ar fi cerut avocaților săi să inițieze acțiuni de dare în judecată în legătură cu o anchetă la care fusese supus, în probleme de securitate națională. Şeful grupului parlamentar punea problemele securității naționale pe primul plan. Fusese pe deplin de acord cu primul ministru când acesta îşi exprimase dorința ca totul să se aranjeze fără scandal şi fără publicitate. Nu cunoştea detaliile şi nici nu voia să le cunoască. Avea alte lucruri pe cap. Dar, disciplina internă, prestigiul public al partidului, constituiau pentru amândoi o preocupare principală, indiferent de ce ar spune şi ar face Sir Geoffrey Benner.

— Îmi pare rău că nu reuşeşti să sesizezi la ce mă refer, Geoffrey, urmă şeful grupului parlamentar, cu un

zâmbet lipsit de orice căldură. După cum am arătat, primul ministru şi ministrul de externe sunt foarte preocupaţi să nu se facă niciun scandal. Ai un mandat sigur, Geoffrey, în circumscripţia Cronedale-vest. După cum evoluează lucrurile, avem multe cereri pentru locuri sigure. Noi nu vrem ca ele să fie irosite, înţelegi ce vreau să spun. Sunt sigur că înţelegi pe deplin, Geoffrey. Primul ministru a insistat foarte mult să-ţi atrag atenţia asupra acestui aspect.

Şeful grupului parlamentar se ridică în spatele biroului său imens şi privi lung la celălalt. Se putea observa o undă de repulsie în această privire. Sir Geoffrey era mai în vârstă, dar niciodată nu deţinuse funcţii înalte. Şeful grupului parlamentar avea viitorul înaintea sa; un viitor legat de activitatea oamenilor, de viaţa politică, şi căuta să stabilească o distanţă netă faţă de aspectele murdare ale acesteia.

— Regret, dar acum trebuie să plec. Avem o mică reuniune în chestiuni tactice; e vorba de amendamentele la legea imigrării. S-ar putea să ni se facă tot felul de greutăţi. Sper că de data aceasta ne vei sprijini şi tu.

Sir Geoffrey Benner amuţise. Şeful grupului parlamentar nu spusese nimic direct, nu se referise la nimic concret, vorbise în şarade. Pentru cineva care nu ar fi cunoscut despre ce e vorba, avertismentul ar fi fost de neînţeles. Dar Sir Geoffrey ştia. Ori cooperezi ori, în caz contrar, vom lua măsuri ca să nu mai fii deputat. Vor găsi un candidat nou, inteligent. Nu era deloc greu. Asociaţia din circumscripţie va fi manevrată de la centru. Preşedintele asociaţiei va fi invitat să ia prânzul cu un personaj important. Îl va primi, poate, şi primul ministru. Totul se va termina în câteva săptămâni, în agitaţia viitoarelor alegeri generale care, după spusele tuturor, erau foarte apropiate. Se vor mulţumi, oare,

numai să-i ia locul în Parlament? Se îndoia.

— Ce vrei să fac, Philip? întrebă Sir Geoffrey cu furie reținută şi pe un ton pe care spera să-l facă să sune curajos.

— Du-te să-l vezi pe secretarul general al cabinetului guvernamental. Primul ministru l-a rugat să discute cu tine. El se ocupă de chestiunile mai delicate. Nu sunt atribuții oficiale, dar fac parte din mecanismul organizării activității. Ştii, nici probleme politice, nici probleme de stat... înțelegi? Poți fi la el la ora cinci după-amiază? Primul ministru speră că te vei întâlni cu secretarul general la cinci, şi atunci vei avea timp suficient pentru acțiunile parlamentare de astă-seară. Ne vedem atunci, Geoffrey, eram sigur că vei manifesta înțelegere față de cerințele primului ministru. La revedere.

Convorbirea luase sfârşit. Sir Geoffrey Benner era un om rigid, distins, dotat cu toate caracteristicile unui politician de extrema dreaptă. În activitatea sa politică rareori acceptase compromisul, deoarece niciodată nu avusese nevoie să acționeze astfel şi nici nu simțise vreo înclinație. Îi era cu atât mai dificil să-l accepte acum. Dar cercul presiunilor se strângea şi era destul de inteligent să sesizeze acest lucru. Se afla într-o situație în care pentru a-şi salva poziția publică trebuia să facă anumite concesii. Dintr-un motiv sau altul, probabil în legătură cu cazul Adrian Coles, fuseseră scoase la iveală o serie de fapte de mult îngropate în trecutul său. Avu o tresărire nervoasă, necontrolată, când îşi aminti de Coles. Coles avusese convingeri ferme, iar în trecut se dovedise util. Începuse însă să îmbătrânească; utilitatea lui aparținea trecutului.

Sir Geoffrey coborî scările şi traversă holul principal, îşi făcu energic drum printre grupurile de vizitatori veniți

să se întâlnească cu deputații lor şi ocoli coada formată de-a lungul şirului de statui ale foştilor primi miniştri, constituită de cei ce aşteptau să le vină rândul pentru a intra în loja publicului din sala de şedințe a Parlamentului, de unde puteau urmări desfăşurarea lucrărilor. Coborî scările holului mare, trecu pe lângă cei doi poliţişti de pază şi pătrunse prin poarta St. Stephen în zarva străzii londoneze. În stradă, alți vizitatori care se pregăteau să exploreze Parlamentul, turişti în plimbare prin Londra, funcționari din diferite departamente guvernamentale în drum spre casă; autobuze supraetajate, ticsite de călători; taxiuri, automobile particulare, gălăgie şi iar gălăgie. Sir Geoffrey o luă la dreapta, pe lângă statuia lui Cromwell împrejmuită cu un gard pentru a o apăra de eventualele stricăciuni ce le puteau produce excavatorişti şantierului unui nou parcaj subteran, şi se îndepărtă de intrarea principală a Parlamentului, străjuită de turnul Big Ben. La colțul unde Parliament Square se întâlneşte cu Bridge Street, o lampă postată pe o coloană de piatră emitea semnale luminoase. Nu anunța vreo criză urgentă de proporții naționale, ci semnala taxiurilor în trecere pe acolo că un membru al Parlamentului avea nevoie de unul.

Traversă Parliament Street, şi porni pe Whitehall pe lângă Ministerul de Finanțe şi Ministerul de Interne, după care traversă Downing Street în dreptul Consiliului de Miniştri. Obstacole metalice erau dispuse în fața intrării din Downing Street şi doi poliţişti verificau legitimațiile celor ce voiau să intre. Se aştepta o nouă demonstrație. Dacă sir Geoffrey şi-ar fi putut impune punctul de vedere, astfel de demonstrații nu ar mai fi avut loc în vecii vecilor. După părerea lui, activitatea agitatorilor care îşi manifestau gălăgios doleanțele reprezenta o negare a democrației.

Consiliul de Miniştri este adăpostit într-o aripă a clădirii vechiului Minister de Finanțe, la numărul 70 al străzii Whitehall. Prin secolul al şaisprezecelea, pe aceste locuri se afla un parc de recreere al cărui principal punct de atracție îl constituia o arenă amenajată pentru luptele de cocoşi. Sir Geoffrey intră, comunică numele său ofițerului de securitate care, după controlul actelor, îi înmânã un bilet de intrare provizoriu şi-l predă unui însoțitor care, după ce luă liftul, îl conduse printr-un coridor şi printr-un hol mare până la biroul secretarului general al cabinetului.

Sir Frazer Read era scoțian, unul din cei foarte puțini care deținuseră funcția înaltă de secretar general al cabinetului, din momentul înființării acestui post în timpul primului război mondial. După părerea unora, era omul cel mai puternic din Anglia după primul ministru, adică cel ce deținea toate firele; el era canalul care asigura legătura dintre vastul aparat administrativ al statului şi mecanismele Parlamentului, cabinetului şi guvernului în ansamblul lor. Era un om scund, dinamic, care dădea impresia de forță, având în aceeaşi măsură un dram de farmec. Nu era deloc tipul funcționarului uscat şi lipsit de personalitate. Era omul care ştia cum să vorbească înalților demnitari, fără să-şi piardă deprinderea afabilității populare față de oamenii de alt rang. Avea însă totdeauna puțin timp la dispoziție. Imediat ce luară loc, apăru şi funcționarul care urma să facă stenograma convorbirii. Frazer Read intră direct în subiect.

— Sir Geoffrey, doresc înainte de toate să vă exprim scuzele mele pentru modul cum ați fost recent anchetat. Cei vinovați au fost traşi la răspundere.

Sir Geoffrey dădu uşor din cap fără să rostească un cuvânt.

— Dar cred că acum vă daţi seama că noi cunoaştem multe despre trecutul şi legăturile dumneavoastră. Le cunoaştem de foarte mult timp; dar în împrejurările date s-a considerat că nu este necesar să se întreprindă vreo acţiune.

Sir Geoffrey nu simţea nevoia să întrebe despre ce anume era vorba şi cine erau cei care purtau denumirea „noi". Continuă să tacă. Mai mult decât la celelalte convorbiri, de astă dată era de-a dreptul paralizat de constatarea că cealaltă viaţă a sa, cea secretă, încetase de mult să mai constituie un secret pentru alţii.

— Acum situaţia s-a schimbat. Vechile noastre relaţii şi alianţe trec printr-un moment periculos. Noi nu am vrea să răscolim lucrurile, Sir Geoffrey. Multe fapte e bine să rămână îngropate şi uitate. Greşelile tragice şi nebuniile trecutului fac parte integrantă din istoria vieţii fiecăruia dintre noi.

Secretarul general al cabinetului, pătruns de propria-i elocvenţă, se ridică solemn în picioare şi se apropie de fereastră, privind meditativ afară.

— Ce doriţi de la mine?

— Să identificaţi un om.

— Pe cine aveţi în vedere?

— Asta trebuie să ne-o spuneţi dumneavoastră. Pe vremuri se numea Wilhelm Schenker. V-aţi întâlnit cu el o dată sau, poate, de două ori, înainte de război, nu-i aşa, Sir Geoffrey? Încă o dată v-aţi văzut pentru scurtă vreme în 1940, nu-i aşa? Nu, nu răspundeţi la această întrebare, nu are niciun rost, doar în cadrul anchetei recente aţi vorbit despre această perioadă. Dumneavoastră, însă, pretindeţi că nu l-aţi mai întâlnit de atunci. Noi credem, Sir Geoffrey, că lucrurile nu stau chiar aşa. L-aţi întâlnit după război, În anul 1950, probabil în iulie 1950, şi apoi în anul 1963. Este posibil

să vă mai fi întâlnit şi în 1967, cam în jurul datei de 13 august 1967. Probabil că de atunci nu l-aţi mai întâlnit. Este posibil să nu-i cunoaşteţi numele său actual. Este cetăţean american şi credem că e un cetăţean american de vază.

Secretarul general al cabinetului luă de pe biroul său o mapă gălbuie pe care fusese aplicată de două ori, sus şi jos, ştampila albastră cu menţiunea „ultrasecret". În chenarul din mijloc nu figura niciun nume sau titlu, cum se obişnuieşte. Deschise mapa şi luă două fotografii. Fotografii foarte bune, prim-planuri, una din faţă şi alta din stânga.

— Îl recunoaşteţi?

— Nu.

— Sunteţi sigur, Sir Geoffrey?

— Niciodată nu poţi fi sigur; dar nu-l recunosc pe acest individ.

— Sunt dezamăgit, Sir Geoffrey. Am fost informat că fostul dumitale coleg, domnul Adrian Coles, nu era chiar atât de nesigur. El a declarat, şi acum citez: „Nu pot fi sută la sută sigur, întrucât au trecut mulţi ani de atunci, dar în esenţă trăsăturile sunt aceleaşi".

— Îmi vine greu să înţeleg ce anume şi pe cine...

— Vă rog, Sir Geoffrey! Cred că ar fi cel mai bine pentru dumneavoastră, ca şi pentru noi, dacă aţi evita să vă creaţi noi încurcături. Ştim totul despre dumneavoastră. Cunoaştem că aţi avut mai multe întâlniri în ultimii ani cu domnul Coles, că i-aţi telefonat nu mai departe decât acum două sau trei zile pentru a discuta despre ancheta la care aţi fost supus de către serviciile de securitate.

— Şi ce vreţi să dovediţi cu asta? M-am săturat de această anchetă. Voi cere audienţă la primul ministru. Nu accept să fiu tratat ca un criminal.

— Să sperăm, Sir Geoffrey, că nu veți ajunge să fiți tratat niciodată ca un criminal. Depinde de dumneavoastră, dacă stenograma conversației dumneavoastră telefonice va fi înmânată sau nu poliției. Aceasta ar fi interesată să o cerceteze în legătură cu ancheta ce se desfăşoară în cazul lui Adrian Coles, care joia trecută a înghițit o doză prea mare de somnifere.

— A murit? întrebă Sir Geoffrey în şoaptă.

— Regret, da, s-a sinucis. Acest fapt divers nu a apărut în presă. Nu este un eveniment prea important şi ar fi mai bine să fie trecut sub tăcere, dacă sunteți de acord. În interes național, înțelegeți.

Câteva clipe domni tăcere. Sir Geoffrey Benner arăta palid şi obosit. Apoi întrerupse tăcerea:

— Nu cred că aceste fotografii sunt ale omului despre care ați vorbit.

Pronunța cuvintele rar şi încet, alegându-le cu grijă. Cealaltă persoană din birou, stenograful, era silit să se aplece înainte şi să facă eforturi pentru a putea auzi ce se spune.

— Sunteți sigur?

— Sunt sigur. Aproape sigur.

— De ce aproape?

— Pentru că un om poate face multe cu chipul său, mai ales dacă are ani de practică în această privință şi timp îndelungat la îndemână.

— Aş putea să vă arăt alte fotografii.

— Nu ar fi de niciun folos.

— Atunci...?

— Trebuie să văd persoana. Dar, sunt convins că greşiți.

— Foarte bine, vă vom asigura posibilitatea să-l vedeți.

Secretarul general al cabinetului era dezamăgit.

— Când?

— Pot să vă anunț mai târziu? Sunt informat că a sosit la Londra.

— Desigur.

Sir Geoffrey păru pe moment consternat. După o clipă de tăcere, adăugă:

— Ce vă face să gândiți că, în cazul când acesta este omul pe care, după cum afirmați dumneavoastră, l-am întâlnit în trecut, şi în cazul că ar exista un asemenea om şi nu ar fi mort de mult, eu v-aş spune adevărul?

— Nu suntem siguri, Sir Geoffrey. Fiecare dintre noi avem loialitățile noastre. Dar, dacă acesta este omul, atunci ceea ce am să vă spun, cred că vă va convinge, pentru că, dumneavoastră mai presus de orice, sunteți un patriot, deşi patriotismul dumneavoastră se manifesta în urmă cu treizeci de ani într-o formă stranie şi, după unii, profund nedemnă.

— În acest caz, vă ascult, domnule secretar. Vă ascult.

Sir Geoffrey Benner se instală mai degajat în cuprinzătorul fotoliu de piele. Îşi recăpătase siguranța de sine; era destins, ca şi cum s-ar fi aflat la clubul său şi n-ar mai fi avut nicio grijă pe lumea asta. Era pregătit să asculte.

Roverul negru de mare capacitate se desprinse din şirul de maşini care aglomerau Park Lane şi o luă pe aleea scurtă care duce la intrarea principală a hotelului Hilton. Era în ziua de douăsprezece decembrie, pe la orele şase şi douăzeci. Mai erau zece minute până la ora cocteilurilor şi numeroase taxiuri, care se înghesuiau să tragă la scară, blocau circulația. Un portar în uniformă încerca să facă puțină ordine, strigând şi semnalizând cu mâna. Pe măsură ce o parte din taxiuri îşi lăsară

clienții, se creă un spațiu, şi şoferul Roverului reuşi să oprească puțin dincolo de uşă. Din automobil coborâră trei persoane; şoferul rămase la volan şi, timp de zece minute, duse tratative cu portarul pentru a obține permisiunea să parcheze chiar acolo. În cele din urmă, fu chemat un polițist în vederea reglementării litigiului. Şoferul spuse ceva polițistului, îi arătă discret o legitimație şi Roverul cu şoferul său cu tot rămaseră pe loc.

În holul mare al hotelului, oriunde întorceai ochii, paltoane din păr de cămilă şi blănurile celor cu bani; oameni de toate rasele: chipurile unor oameni cu faimă şi altele care arătau ca şi cum ar trebui să aparțină unor oameni cu faimă.

Cei trei se postară discret lângă un stâlp, pregătiți să aştepte. După şase jumătate, un şuvoi continuu de oaspeți se îndrepta spre ascensoare, pentru o recepție organizată la unul din etajele superioare. Pe la şapte fără un sfert un al patrulea se alătură celor trei.

— Tocmai a plecat de la expoziție, spuse repede. Nu va întârzia mult, depinde de intensitatea circulației.

Zece minute mai târziu, un automobil mare american opri în fața hotelului. Portarul izbutise să izgonească toate celelalte taxiuri şi automobile şi putu astfel să-i facă loc cu uşurință. Sosise viitorul ambasador american la Londra. Şoferul deschise una din portiere, iar portarul pe cealaltă; amândoi salutară cu respect. Câțiva trecători se opriră să privească scena; doar câțiva, pentru că sosirea unor personalități de seamă nu este un lucru neobişnuit la Hilton.

Middleton intră în hotel pe uşa turnantă şi traversă holul pentru a lua de la recepție cheia apartamentului sau. Un ajutor al directorului, totdeauna prezent, îl recunoscu şi îl salută cu un zâmbet de serviciu.

Unul din cei trei aflați lângă stâlpul din hol se întoarse către altul:

— Acesta este domnul Henry Middleton, Sir Geoffrey.

Sir Geoffrey Benner se uită lung la omul care se îndrepta spre ascensor. Middleton vorbea cu directorul adjunct şi zâmbea. Însoțitorii îl studiau, la rândul lor, cu aceeaşi intensitate, pe Sir Geoffrey.

Când personajul dispăru, ei se întoarseră spre Sir Geoffrey:

— Ei bine, spuse unul după o scurtă pauză, el era?

Sir Geoffrey Benner aruncă o privire de gheață interlocutorului său.

— Am spus, domnule Miller, că voi comunica părerea mea secretarului general al cabinetului. Vă rog să plecăm imediat, aşa cum s-a stabilit dinainte. Vreți să fiți atât de bun să chemați automobilul dumneavoastră să mă ducă înapoi la Parlament. În caz că nu ştiți, aflați că astă-seară are loc o importantă dezbatere de politică externă.

Acestea fiind spuse, Sir Geoffrey le întoarse spatele, se îndreptă spre uşa hotelului şi ieşi în stradă.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Primul ministru hotărî că cineva trebuia să-l confrunte pe Middleton cu dovezile adunate. În orice caz, operația nu urma să fie făcută de o persoană cu rang de ministru; era o chestiune prea delicată din punct de vedere politic.

Fu ales Gilbert Winter, considerându-se că ocupa un post suficient de înalt, dar nu prea înalt; dacă lucrurile luau o întorsătură neplăcută, el putea fi dezavuat cu discreție. Şi alți nefericiți fuseseră folosiți de către guvernul britanic în chip de balon de încercare, pentru a se vedea încotro suflă vântul într-o anumită problemă. Inițial se hotărâse că nu va mai participa altcineva la întrevedere. Ulterior, s-a considerat că o asemenea linie de acțiune comportă riscuri; aşadar, Pringle primi misiunea să fie prezent şi să întocmească nota asupra convorbirii. Dacă Middleton ar fi obiectat împotriva prezenței unui diplomat cu rang inferior, Pringle urma să se retragă, recurgându-se la mijloacele tehnice de înregistrare. Procedeu nu tocmai identic cu cel folosit în afacerea Watergate, dar destul de apropiat.

În legătură cu modul de organizare a discuției, s-a ales calea cea mai simplă. Winter îi telefonă lui Middleton la hotel, urându-i bun venit la Londra, şi-l invită la minister pentru o convorbire. O discuție cu totul neoficială. Cu o oarecare reticență, Middleton căzu de acord.

Era o zi mohorâtă. Pringle fu trimis să-l întâmpine la intrarea ambasadorilor, recunoscându-l imediat după fotografie. Middleton îi zâmbi prietenos şi se interesă de numele lui Pringle, gest neobişnuit din partea oamenilor cu astfel de poziţii în relaţiile cu funcţionari de rang inferior. Lui Pringle îi apăru drept un personaj mult prea distins pentru a fi implicat într-o asemenea afacere. Îl însoţi în liftul antediluvian al ministrului, până la etajul întâi. Luând-o la stânga, deasupra scării principale cu balustrade aurite, vizitatorul putea observa în jurul acesteia partea cea mai somptuoasă a clădirii, unde se aflau uimitoarea statuie a reginei Victoria, chiar lângă scară, o vitrină cu însemnele mesagerului regelui şi reginei, montată la jumătatea scării, iar în capul ei, bustul celui mai respectat dintre toţi miniştrii de externe, Ernest Bevin. Pringle îl conduse pe Middleton prin uşile duble, în biroul lui Winter.

De jur-împrejur mobilă în stil victorian, un birou imens, fotolii de piele, adânci dar uzate, o bibliotecă cu uşi de sticlă umplută până la refuz cu documente vechi, fără valoare, unele din prima parte a secolului trecut, legate în volume. Pe acest fundal dickensian, cei doi oameni îşi strânseră mâinile şi luară loc unul în faţa altuia. Pringle, ţinând strâns carnetul de note şi creionul, şedea crispat pe marginea scaunului, în timp ce secretara lui Winter aduse trei ceşti în care turnase obişnuita ei cafea solubilă cu prea mult zahăr, total necorespunzătoare ocaziei. Middleton gustă puţin şi nu se mai atinse de ea.

Pringle îi urmări cu atenţie pe amândoi, în timp ce schimbau amabilităţi. Middlelon, înalt, bine făcut, părul blond, cu şuviţe argintii, împinse cu grijă în spatele urechilor; umerii obrajilor îi dădeau o înfăţişare net aristocratică, accentuată de linia nasului pronunţat

acvilin. Arbora un zâmbet cald, îndărătul căruia se putea ghici o anumită duritate. Prin contrast, Gilbert Winter, adus de spate, cu ochelarii fără rame şi cu lentile bifocale lăsați în jos spre vârful nasului, părea mai degrabă prototipul funcționarului pedant şi calculat din Departamentul Finanțelor decât al unui suav diplomat. Dar avea, în schimb, un zâmbet fermecător, cu atât mai atractiv, cu cât era neobişnuit pentru el. Ambii erau pregătiți să participe la ceea ce părea să fie un episod unic.

— A fost foarte bună sugestia dumneavoastră de vă face o vizită, domnule Winter. Middleton vorbea cu un uşor accent transatlantic, iar glasul catifelat nu trăda nici urmă de intonație germană. Îmi pare rău că preiau această mare misiune într-un moment când cu greu s-ar putea spune că relațiile noastre sunt deosebit de călduroase.

— Asta cam aşa e, răspunse Winter meditativ.

— Ar fi însă absurd să aşteptăm ca relațiile între două mari popoare să navigheze întotdeauna în ape liniştite. Există perioade ascendente; există şi perioade de declin, în multe privințe, noi cei din Statele Unite şi dumneavoastră, cei din Anglia, ca şi prietenii noştri din Europa occidentală, suntem prea asemănători. Numai cei săraci cu duhul se pot aştepta ca într-o familie de națiuni să nu existe mici frecuşuri.

„Observații mediocre, gândi Pringle. Ca şi cum ar fi învățat pe dinafară un discurs ce urma să fie rostit la vreo reuniune de gospodine”.

— Desigur, replică Winter, dar dacă îmi permiteți, domnule Middleton, de astă dată noi, cei din Europa occidentală, suntem mai mult decât contrariați de ritmul în care are loc declinul şi sunt convins că veți fi de acord că această alunecare în jos a fost provocată mai

mult de acțiuni unilaterale...

— Europa occidentală, domnule Winter, a luat lucrurile prea uşor, prea multă vreme, interveni Middleton. Țările vest-europene primesc prea mult şi dau prea puțin şi manifestă prea puțină recunoştință. Cercuri importante încep să înțeleagă că generozitatea nu face decât să stârnească dispreț. Popoarele dumneavoastră nu ne-au iubit niciodată şi, cu atât mai puțin, atunci când au beneficiat de sprijinul american. Acțiunile caritabile nasc amărăciune şi lipsă de respect de ambele părți.

— Nu contest, desigur, această ultimă remarcă, domnule Middleton. Dar există soluții şi soluții.

— Vreți să spuneți căi mai diplomatice, domnule Winter? Asta vreți să înțelegeți? Metode mai elegante. Să fim serioşi, domnule Winter. Asta nu poate decât să prelungească agonia. Calea preferată, calea mea şi a senatorului Mainfare, este dureroasă, dar rapidă şi totul se termină dintr-odată. Boală lungă, sărăcia omului. O operație chirurgicală rapidă şi apoi putem construi totul de la început pe picior de egalitate.

— Acesta este doar un punct de vedere. V-ați referit la aspectele militare ale relațiilor noastre. Cum priviți frontul economic şi comercial?

— Jocul liber ai pieții, domnule Winter. Jocul liber al comerțului, asta este ce ne trebuie.

— Dar despre barierele dumneavoastră vamale, ce aveți de spus, şi despre noile subvenții acordate exportatorilor americani, care toate falsifică jocul liber?

— Imperative economice.

— Sunt în dezacord cu dumneavoastră.

— Atunci, hai să-l numim interes economic propriu. Fiecare țară aplică o astfel de politică.

— Dar am putea numi aceasta o viziune largă a

interesului economic propriu? Ziarele încep să-i dea denumirea de război comercial total şi este greu să nu fii de acord cu ele.

— Ei bine, domnule Winter, cred că fiecare dintre noi cunoaşte punctul de vedere al celuilalt asupra acestei probleme şi a implicațiilor ei. Înseamnă să risipim şi timpul meu şi al dumneavoastră în mod inutil, repetându-le acum aici. Middleton se uită întrebător. Aveți şi alt subiect mai deosebit pentru discuția noastră de astăzi?

— Da, domnule Middleton. Am primit instrucțiuni în acest sens.

— Aşadar, întrevederea noastră cu greu s-ar putea numi o discuție prietenească, un schimb de vederi neoficial, aşa cum ați menționat când am vorbit la telefon?

— Într-adevăr.

— În cazul acesta, aşa cum am bănuit, este vorba de mine personal?

— Ați bănuit?

Pringle observă că Gilbert Winter devenise dintr-odată foarte atent, aşezându-se mai țeapăn în fotoliul său. Era încordat. Deşi diplomat încercat, avea de făcut față unei situații noi, ce depăşea experiența sa.

Interlocutorul său era calm.

— Viața pe care am dus-o în ultimii treizeci de ani, n-am trăit-o fără să fiu mereu în aşteptare, mereu suspectând ceva. De trei ori în acest răstimp era cât pe ce să mi se întâmple ceva. Totdeauna m-am întrebat de ce nu a răzbătut nimic, de ce oamenii nu au cercetat până la capăt, până la aflarea adevărului. Mi-am dat răspunsul următor: fie s-a considerat că nu este cazul, fie, cum s-a întâmplat, fără îndoială, cu adversarii mei politici când eram în Senat, nu existau la îndemână

dovezile necesare.

— Dar noi? întrebă Winter încet, tulburat de sinceritatea brutală a personajului.

— Când cineva este pe punctul de a fi numit ambasador într-o țară mare, chiar dacă acum nu este una dintre țările cele mai mari şi mai importante, dar aşa era cu siguranță în perioada la care ne referim, trebuie să înțeleagă că se poate expune acuzațiilor acesteia în legătură cu trecutul său. Dumneavoastră aveți rațiuni pentru o astfel de acțiune şi s-ar putea să aveți şi informațiile necesare. Nu ştiu şi nu-mi pasă de unde ați primit informațiile. Rațiunile pentru care ați putea găsi cu cale să acționați nu mă privesc; ele sunt de resortul guvernului meu. Când am acceptat această numire, am pornit de la presupunerea că ați putea cunoaşte trecutul meu şi că recentele acțiuni ale guvernului meu v-ar putea determina să încercați să faceți uz de aceste informații. Pentru că nu pot să-mi închipui că mi-ați dezgropat trecutul doar de dragul persoanei mele.

— Aşadar ați ghicit?

— Pe deasupra am fost şi informat şi de aceea am venit înainte la Londra, ca să iau temperatura apei; am aflat că s-au întreprins cercetări în legătură cu mine; am crezut că este bine să vă dau prilejul să vă dezvăluiți intențiile. Ieri, la hotelul Hilton, am zărit pe un vechi coleg, Geoffrey Benner. Era postat în hol cu alți doi oameni. Eu l-am văzut, m-a văzut şi el pe mine, dar cu toate că ne cunoaştem foarte bine, nu s-a apropiat de mine. Mi-am dat seama că trebuie să se afle acolo cu un anumit scop. Nu-l condamn pentru asta, şi probabil că şi eu aş fi procedat la fel dacă aş fi fost în locul lui, deşi mi-ar plăcea să cred că nu.

— În aceste condiții, pot să consider terminată o parte

din misiunea ce-mi revenea, spuse Winter.

Părea jenat. Se aşteptase să aibă o confruntare cu Middleton şi să asiste la reacţia unui om derutat, speriat, sau care neagă. Se pomenise, în schimb, în faţa lui cu un om care ştia la ce să se aştepte şi care nu-şi pierduse nimic din siguranţa de sine şi din ţinută. Pringle intui că Gilbert Winter era stăpânit de sentimente contrarii. Primise o misiune neplăcută, care acum devenise şi mai dificilă.

— Şi cealaltă parte a misiunii dumneavoastră, dacă nu greşesc, constă fie în avertizarea mea sau, dacă aş fi reacţionat aşa cum aţi sperat, în a vă folosi de informaţiile ce le aveţi despre mine? Comportare destul de meschină pentru o fostă mare putere.

Middleton era furios. Era în plină ofensivă.

Winter se uită la el fără să spună nimic. Simpatiile personale ale lui Pringle începeau, în mod lipsit de lealitate, să treacă încet de partea lui Middleton.

— V-aţi aşteptat fie să intru în panică şi să abandonez cursa, fie, dacă aş fi avut o structură mai josnică, să mă las şantajat sau, să spunem, convins – este un cuvânt mai acceptabil – să vă dau o mână de ajutor pentru a ieşi din actualele dificultăţi? Îmi închipui că acesta era planul dumneavoastră. Altfel nu aţi fi lăsat ca lucrurile să ajungă atât de departe şi aţi fi refuzat de la bun început agrementul, fără nicio explicaţie, evident distrugându-mă pe mine, fără însă a vă atinge, în acest proces, ţelurile voastre. Da, da, perfidul Albion cu un *p* foarte mic. Middleton îşi luase avânt. Se întoarse spre Pringle: Tinere, sper că ai notat tot, cuvânt cu cuvânt. Să aibă şefii dumneavoastră politici posibilitatea să citească tot.

Pringle îşi ţinea ochii plecaţi spre carnetul său şi nota cu furie. Toate mergeau prost. Şi momentele cele mai

dificile abia urmau. Se uită pe furiş la Gilbert Winter, care-şi revenise puțin, dar arăta posomorât şi nefericit. Îl fixa în continuare pe Middleton.

— Aflați, domnule Winter, că n-o să reuşiți nici pe o cale nici pe alta. Ați mizat pe faptul că voi capitula şi voi coopera cu dumneavoastră sub amenințarea publicării în presă a unei relatări cam cu următorul titlu: „Aghiotantul de altădată al Führerului este acum aghiotantul lui Mainfare." Am dreptate? Ați sperat să obțineți cooperarea mea sau, în caz contrar, să asmuțiți împotrivă-mi pe toți adversarii mei înverşunați din Washington şi să-mi pregătiți o înfrângere zdrobitoare. Aveți mult ghinion, domnule Winter, prea mult ghinion. Aflați că patronii mei politici cunosc toate acestea. Cunosc totul despre mine şi sunt, în general, bine informați. Puteți, cel mult, să mă eliminați pe mine, dar pentru patronii mei politici faptul că, în calitate de tânăr ofițer, mi-am servit cu lealitate stăpânul anterior, că nu l-am trădat, nu este o vină chiar atât de mare cum se pare că apreciați dumneavoastră. Ştiți la ce vârstă am plecat din Berlin, domnule Winter? La douăzeci şi cinci de ani. Cu greu ar putea fi considerată o vârstă responsabilă. Astăzi, foarte, foarte puțini ar putea fi puşi în situația de a li se atârna de gât un bolovan atât de greu, cum mi s-a atârnat mie, gata oricând să te tragă la fund; nici măcar aici, în țara dumneavoastră, domnule Winter. Unele ziare ar putea să ceară eliminarea mea, altele, însă, ar putea fi de altă părere. În ultimii treizeci de ani am avut o carieră respectabilă. Am găsit înțelegere la mai marii mei din Washington. Eu m-am oferit să stau de o parte, şi ei mi-au răspuns: „de ce, dracu?" Şi au hotărât să mă sprijine. Ştiți, domnule Winter, dacă acționați pe această linie şi împiedicați acreditarea mea, veți reuşi, doar, să împingeți relațiile

noastre bilaterale într-un abis şi mai adinc decât cel actual. Şi ce beneficii aşteptaţi în astfel de condiţii? Ar fi bine să puneţi întrebarea şefilor dumneavoastră politici.

Middleton se ridică în picioare şi atunci avu o reacţie neaşteptată. Zâmbi interlocutorilor săi.

— La revedere, domnule Winter, poate colegul dumneavoastră va fi atât de bun să mă conducă. Ştiţi, domnule Winter, îmi pare rău pentru dumneavoastră. Poate că acum vă simţiţi ruşinat, în forul dumneavoastră interior, dar vă veţi găsi justificări. Vă veţi spune că nu dumneavoastră aţi iniţiat distrugerea unui om. Era o decizie politică luată de miniştrii dumneavoastră. Nu aţi făcut decât să executaţi ce vi s-a ordonat, în virtutea obligaţiilor dumneavoastră. Unde am mai auzit eu argumentul ăsta? Parcă la procesul de la Nüremberg.

Middleton îşi deschise uşa singur, şi ieşi. Pringle ezită mai întâi şi apoi se luă după el, târându-şi picioarele.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

Pringle petrecu toată noaptea cu Helen. Iar a doua zi dimineață era prezent pentru a redacta minuta convorbirii pe care urma s-o aibă ministrul său cu tatăl ei, dedicată trecerii în revistă a ansamblului relațiilor vest-europene cu Statele Unite. Fuseseră douăzeci şi patru de ore de activitate intensă. Ministrul de externe iritat, şi primul ministru deosebit de furios, erau în căutarea unui vinovat care să-şi asume oficial răspunderea pentru încurcătura ivită în relațiile anglo-americane. Ambasadorul englez la Washington fusese convocat la Departamentul de Stat american şi i se vorbise în termeni tari despre încercarea stângace şi nedemnă, pentru a folosi cuvintele sale, de a racola un diplomat american de grad înalt care, pe deasupra, fusese senator. Totuşi, pe plan public se păstrase o tăcere desăvârşită. Americanii puteau să pară furioşi, dar dacă se aflau faptele, ar fi fost şi ei puşi în încurcătura. Nu prea era un lucru obişnuit ca un om care se aflase în bunkerul Führerului Germaniei hitleriste să apară drept candidat la postul de ambasador în capitala Angliei. Pentru ca lucrurile să fie bine puse la punct, a fost chemat şi muştruluit la Departamentul de Stat şi ambasadorul vest-german la Washington. Patronii lui Middleton presupuneau că Ministerul de Externe englez primise oarecare sprijin şi informații din partea guvernului R.F.G. Până în acel

moment, vest-germanii nu acționaseră deloc, dar tocmai comportarea americanilor i-a determinat să intre în joc.

Ambasadorul vest-german veni la minister la ora sa obişnuită, unsprezece dimineața. Pringle fu trimis să-l întâmpine. Sosi în Mercedesul său somptuos, condus de un şofer în livrea şi Pringle sări să deschidă portiera. Ambasadorul coborî. În acel moment, Pringle observă că Helen se afla pe bancheta din spate a automobilului. Până atunci, izbutise să separe armonios activitatea sa de viața personală şi brusca lor interpenetrație, în acel moment, îl descumpăni profund. Observând privirea lui consternată, ea chicoti. „Las' că ți-arăt eu ție domnişoară!", gândi Pringle.

— Ce s-a întâmplat, Helen? o întrebă tatăl mirat. Oprindu-şi apoi privirile asupra lui Pringle, îl recunoscu pe omul cu ajutorul căruia se făcuse ridicul, şi îşi întoarse brusc capul spre fiica lui: Asta-i persoana de care mi-ai vorbit? întrebă el în germană.

Ea dădu din cap. Dacă Pringle fusese la început descumpănit, acum era de-a dreptul jenat.

— Aşa, spuse ambasadorul. Bine, nu vreau să întârzii la întrevederea cu ministrul. Ne vedem la prânz.

Trânti portiera şi ea îi salută vesel cu mâna pe amândoi. Automobilul dispăru repede în direcția bulevardului Mall.

— Poftiți, domnule ambasador, spuse Pringle deschizându-i uşa de la intrare.

El nu răspunse, dar nici Pringle nu se aşteptase la vreo reacție din parte-i.

Dând mâna cu ministrul, ambasadorul vest-german nu manifestă aceeaşi afabilitate ca la întâlnirea anterioară. La rândul său, ministrul era abătut. Intrară fără introducere în tema care îi preocupa. De o parte a ministrului stătea tăcut Gilbert Winter, iar în stânga lui

acționa cu eficiență secretarul său. Dintre cei care fuseseră prezenți la prima discuție, lipsea o singură persoană, von Sattendorf. Pringle se întrebă ce se întâmplase cu el, ştiind că ambasadorului vest-german îi plăcea să aibă întotdeauna un ajutor lângă el.

— Am avut succes, începu ambasadorul; ministrul meu de externe de comun acord cu însuşi Cancelarul federal, a hotărât să vi se transmită, sub cel mai strict secret, următoarea informație.

Pringle îl urmărea cu cea mai mare atenție pe ambasador. Vorbea cu precizie, sec; nu semăna deloc cu Helen.

— Am la mine, continuă el, o informare care, din nefericire, este în limba germană. Pot să o citesc şi să încerc să o traduc pe loc. Dar va fi o traducere cam brută. Aruncă o privire în jurul său. Îmi pare rău. Traducerea urma să fie pregătită de von Sattendorf, dar din cauza împrejurărilor...

Lăsă fraza neterminată.

Pringle se oferi să-l ajute pe ambasador. Acesta îl privi mai întâi enervat, apoi, acceptă. Poate gândea că va avea la rândul său prilejul să-l vadă pe Pringle făcându-se de râs, dar translația era unul din punctele tari ale acestuia şi, până la urmă, reuşi probabil să-şi ridice prestigiul în ochii lui. Documentul se prezenta sub forma a ceea ce în practica diplomatică obişnuită se numeşte un *„Bout de papier”,* o comunicare sau informare care nu are niciun statut oficial. Nu era niciodată scrisă pe hârtie cu antet, nu era semnată, şi de aceea putea fi dezavuată.

Pringle traduse:

„Caracterul întrebării puse ambasadorului de către ministrul britanic arată că guvernul Maiestății Sale trebuie să fi aflat sau bănuieşte că Wilhelm Schenker, tânărul aghiotant al lui Hitler, şi omul numit pentru a fi

ambasador al Statelor Unite la Londra sunt una şi aceeaşi persoană. Autoritățile federale pot confirma acest fapt; la cerere pot fi oferite probe documentare detaliate. Presupunând totuşi că acestea sunt cunoscute guvernului Maiestății Sale, ar fi de interes deosebit să se ştie că într-o altă problemă s-au descoperit anumite legături între Schenker, un oarecare profesor von Neumann, care locuieşte în Republica Federală Germania, şi un membru al Parlamentului britanic, Sir Geoffrey Benner. Cercetări întreprinse de organele fiscale federale, fără nicio legătură cu preocupările noastre, asupra unor tranzacții ilegale în domeniul finanțelor internaționale şi al bursei, implicând mari evaziuni fiscale, au dus la dezvăluirea existenței unor strânse relații financiare între aceste trei persoane. Cercetările, în special informațiile culese de către un agent al organelor fiscale în timpul unei recente croaziere pe Marea Baltică întreprinsă de profesor împreună cu deputatul englez, au dat la iveală tranzacții imobiliare importante, de anvergură internațională, printre care, vânzarea unei proprietăți în statul american Pennsylvania îl implică personal pe Schenker sau, după numele lui actual, Middleton. Evaziunile fiscale, deşi importante pentru autoritățile de resort, n-au nicio semnificație pentru ancheta noastră. Dar transferul proprietății din Pennsylvania ne interesează în cel mai înalt grad. Ne aflăm în posesia unor documente asupra unui eveniment care a avut loc în august 1967 şi ele au implicații considerabile în stabilirea biografiei şi rolului domnului Henry Middleton. În afară de situația dificilă actuală a relațiilor americano-vest-europene, ele au o importanță cu totul deosebită pentru guvernul federal, care este conştient de poziția şi prestigiul său internațional în legătură cu

evenimentele tragice şi inumane din perioada celui de-al treilea Reich. Anexăm la această notă o prezentare rezumată a mărturiilor în legătură cu proprietatea din Pennsylvania şi cu cei ce au stăpânit-o în perioada cuprinsă între anii 1950 şi 1967".

Pringle se opri din traducere şi ambasadorul vest-german îi mulţumi în silă.

— Anexa, domnule ministru, o puteţi da la tradus şi citi, apoi, pe îndelete. Dezvăluirile ei, în cazul confirmării lor, sunt de-a dreptul fascinante şi au o mare importanţă. Până nu de mult aveam îndoieli în privinţa lor. Acum îndoielile s-au redus, dar este necesar ajutorul dumneavoastră, înainte de a căpăta certitudini definitive.

— Nu prea înţeleg, Werner, răspunse ministrul.

— Domnule ministru, ultimele dovezi ne-au parvenit dintr-o sursă foarte apropiată nouă, preciză ambasadorul. Trebuie să înţelegeţi că toate acestea s-au întâmplat foarte recent. Totul este extrem de delicat şi aproape jenant, iar cercetările nu s-au încheiat încă.

— Orice se poate spune despre Foreign Office, dar discreţia sa este dincolo de orice discuţie, replică ministrul.

Walter von Sattendorf făcuse un gest necugetat şi, pentru a doua oară, nu spusese nu. De astă dată totul se petrecuse la Londra. Plecase singur să-şi ia postul în primire, şi locuia într-un hotel din Chelsea. Soţia şi copilul rămăseseră pentru o vreme la castelul familial; îşi petrecea cea mai mare parte din timp căutând o casă potrivilă şi nu prea avea răgaz să-şi vadă de treburi la ambasadă. La începutul celei de a doua săptămâni, într-o luni dimineaţă, se afla în biroul său. Telefonul sună şi o voce de femeie îi spuse:

— Alo, aici e Heidi.

— A, salut, răspunse uşor încurcat.

Dar nu-şi făcu prea multe scrupule, doar era în situaţia de burlac provizoriu într-un mare oraş; mai avea de aşteptat încă două săptămâni până la sosirea soţiei; Heidi îl informă că se află la Londra doar pentru câteva zile; se simţea singur şi, cu toate că fusese invitat la mai multe cocteiluri şi dineuri, lipsa unei prezenţe feminine îl apăsa, în ciuda posibilităţilor oferite de capitala britanică de a-şi procura cu bani asemenea bucurii. Cu toate slăbiciunile lui, nu agrea variantele comercializate.

Astfel se impuse soluţia Heidi. O întâlni la hotelul ei, în apropiere de Strand, nu prea mare, dar confortabil, cu locatari fără multe pretenţii. O duse la un restaurant. Ea era în concediu şi nu venise special pentru el, ţinu să precizeze Heidi. Era împreună cu o prietenă, care plecase pentru două zile la o nuntă în nord şi, astfel, rămăsese singură şi fără niciun program. Spera că nu l-a deranjat chemându-l la telefon. Nu, desigur, nu era niciun deranj. Au intrat într-un mic restaurant din Soho, unde au mâncat bine. Deoarece el primea încă diurnă, nu păru surprins de nota de plată exagerat de mare. Ghidându-se după sfatul şefului de sală, ajunseră la o discotecă zgomotoasă, unde au dansat foarte mult şi mai lent decât toate perechile din jurul lor. Avu un moment de jenă când îşi dădu seama cât de intim se comportau unul faţă de celălalt, dar îşi reveni repede când înţelese că nimeni nu se uita la ei în gălăgia şi întunericul din sală. Căută totuşi, în timpul următoarelor dansuri, să fie puţin mai rezervat; într-un târziu, chemă un taxi şi o duse înapoi la hotel. Cât de simplu era totul în comparaţie cu restricţiile ce trebuia să şi le impună la el în ţară!

La hotel, încurajat de vinul consumat, ceru un

apartament, fiind gata să spună o minciună dacă i s-ar fi pus vreo întrebare. Dar recepționerul de noapte nu prea se deranjă să-l oblige să se înscrie în registru. Camera ei rămase goală toată noaptea, dar în zori Heidi îl părăsi şi se duse să se odihnească la ea. Von Sattendorf plăti şi plecă la hotelul său din Chelsea, la timp pentru a-şi mai face toaleta înainte de a merge la birou. Deoarece urma să se întâlnească cu Heidi şi în noaptea următoare, reținu în continuare apartamentul la hotel.

A doua seară, mâncară la „Gay Hussar" în Greek Street. Luaseră loc la una din măsuțele mici, aliniate de-a lungul peretelui în sala intimă a restaurantului, şi comandaseră un meniu unguresc. Îi arătă lui Heidi, vorbindu-i în şoaptă, câteva personalități ale vieții londoneze pe care începuse să le cunoască. Tonul convorbirii era mai serios şi, între ei, pentru prima şi ultima dată, se înfiripă ceea ce cu adevărat se putea numi o conversație intimă. Îi vorbi sentimental despre cariera sa, despre ambițiile şi dezamăgirile lui. Pe parcurs, Heidi se arătă când compătimitoare, când geloasă pe familia şi fericirea de care avea el parte. Ea îi povesti despre familia ei, cât de greu îi fusese mamei sale să o crească după război, în micul sătuc din apropierea Münchenului. Despre tatăl ei, aflase în copilărie că fusese omorât la Berlin.

Dar, în 1950, continuă ea, apăruse în viața lor de familie un bărbat şi, de atunci, au avut şi bani şi lucruri bune, s-au mutat într-o casă nouă, şi căpătase multe jucării. Cât priveşte bărbatul, îi spunea „unchiule". Desigur, fiecare familie germană îşi avea secretele ei, nu-i aşa? Bărbatul a plecat, dar ea şi mama ei continuaseră să mai aibă bani un timp. Într-o zi, o găsise pe mama plângând. Ea îi mărturisi că bărbatul acela era tatăl lui Heidi şi că plecase fără a lăsa vreo

adresă. La mijloc era o altă femeie; totdeauna avusese o altă femeie. Tatăl ei fusese pe vremuri un personaj important, aflat chiar în miezul evenimentelor; ar fi ajuns departe dacă războiul ar fi evoluat altfel. Dar acum, toate aparțineau trecutului. Prin 1955, mama ei se îmbolnăvi, şi tatăl se întoarse pentru scurt timp. Din nou avură bani, dar cum el era preocupat de probleme mai importante, dispăru din nou. De astă dată, mama ei nu mai manifestă nici umbră de tristețe; era pe moarte. Timp de trei săptămâni, Heidi o îngrijise zi şi noapte. Mama îi povesti o întâmplare despre opt oameni care părăsiseră Berlinul într-un mic avion, în zorii zilei de duminică, 29 aprilie 1945. Luaseră cu ei o femeie şi un cățel.

Cum se numea tatăl ei? o întrebă von Sattendorf pe Heidi. Îşi amintise că văzuse un nume scris pe rama unei vechi fotografii, în apartamentul ei. Heidi îi spuse numele.

Abia după ce s-au întors la hotel şi interludiul lor erotic risipi efectele vinului, von Sattendorf începu să-şi dea seama ce semnificație are numele de Wilhelm Schenker. Brusc, îşi aminti totul. Îşi aduse aminte că ambasadorul îl informase despre cercetările făcute de guvernul federal, îşi aminti apoi de greşeala cu prenumele Wolfgang sau Wilhelm, comisă în timpul vizitei la ministrul britanic. Ambasadorul său fusese necăjit de această scăpare, dar în momentul respectiv tocmai terminase de studiat documentele cercetărilor întreprinse de guvernul federal şi avea proaspăt în minte numele corect. Era de înțeles.

Din clipa când îşi aminti de toate astea, von Sattendorf începu să joace alt rol, calculat la rece. O părăsi pentru scurt timp pe Heidi, coborî până la recepție şi, contra unei enorme sume de bani, îl convinse

pe portar, să facă rost de o sticlă de whisky, gheață şi două pahare. Reveni în cameră şi căută s-o îmbete. În definitiv, cu cine avea de a face? O târfă; o femeie, care, judecând după felul cum se îmbrăca şi se comporta, s-ar fi culcat, şi probabil că se culcase, cu oricine. Concluziile sale în această privință erau greşite, dar până la urmă Heidi îi mărturisi că venise la Londra să se întâlnească cu tatăl ei.

Şi, tocmai în legătură cu acest episod, spuse ambasadorul vest-german, autoritățile britanice ar putea da o mână de ajutor.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

Era oare von Sattendorf ruşinat de ceea ce făcuse sau era mai degrabă îngrijorat de consecinţele episodului asupra propriei sale poziţii? Se va lua desigur notă de absolut toate faptele. Vor fi înscrise menţiuni şi în dosarul său personal; nu se va putea spăla pe mâini niciodată de acest caz. Poate că vor afla şi soţia şi copilul... Desigur, ambasadorul îi spusese că îi erau recunoscători, foarte recunoscători. Dar fata, putea oare Heidi să-i fie recunoscătoare? Probabil că, în cele din urmă, va afla şi ea. Mai mult ca sigur. Atunci? Ce obţinuse prin acţiunea lui? Văzuse un nume scris pe o ramă, în josul unei fotografii îngălbenite de vreme. Ministrul britanic pusese întrebări ambasadorului său în legătură cu Schenker: după aceea auzise numele din nou. Nurnele şi o poveste uluitoare. Îşi informase superiorii. Scurte aplauze, foarte scurte. Oricum, cunoşteau tot ce doreau despre Wilhelm Schenker. Cele spuse de el erau de mică importanţă... s-au de însemnătate foarte mare. Nu va fi pus oare să continue jocul? Şi în aceste condiţii, cui datora el sinceritate?

Von Sattendorf însoţi pe agenţii englezi şi vest-germani în automobil şi le arătă hotelul. Le indică numărul camerei: se despărţi de ei dezgustat de sine însuşi. Conform Vechiului Testament, păcatele tatălui cad asupra copilului, dar nimeni nu-i impusese să dea o mână de ajutor şi să joace rolul unui mini-Iuda pe lângă

un personaj lipsit de importanță.

Doi bărbați urcară la etajul unde locuia ea. Unul se postă la uşă, celălalt ciocăni şi, când auzi răspunsul, intră înăuntru.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Domnişoara Heidi Helmich?

— Da.

— Sunteți fiica lui Wilhelm Schenker?

Bărbatul, într-un impermeabil cenuşiu, vorbea încet, ca şi cum participa la o acțiune neplăcută pentu el.

— Ce doriți? Cine sunteți? Sunt aici în vizită. Dumneavoastră sunteți de la poliție?

Dădea semne de nelinişte în timp ce vorbea. Bărbatul repetă întrebarea şi adăugă:

— Este aceasta fotografia lui?

— Fotografia îmi aparține. V-ați însuşit-o. Cu ce drept ați luat-o? o păstram în apartamentul meu din Germania Federală.

— Când l-ați întâlnit ultima oară pe Wilhelm Schenker?

Agentul ignora voit întrebările ei.

— Mă priveşte personal.

Heidi se aşeză pe marginea patului, fiind vizibil tulburată.

— Aşadar îl cunoaşteți? Sunteți fiica lui?

— Şi dacă sunt... spuse ea în cele din urmă. Cu ce drept...?

— Când l-ați văzut ultima oară?

Anchetatorul părea jenat.

— În 1952. Poate în 1953.

— În 1972. Nu cumva ați sărit înapoi cu douăzeci de ani?

— Nu.

— Sunteți sigură? La „Café des Artistes” din Paris, în

ziua de 20 iunie. 1972, nu-i aşa?

— Nu.

— Priviți aceste fotografii.

— Dacă tot ştiți, lăsați-mă în pace.

Heidi Helmich evită să se uite la fotografii.

— Aşadar, l-ați întâlnit atunci?

— Lăsați-mă în pace! strigă ea.

— Am dori să ne ajutați, domnişoară Schenker.

— Chiar atât de ignoranți sunteți! Numele meu este Helmich.

— Perfect, domnişoară Helmich. Vă solicităm ajutorul dumneavoastră.

— Ieşiți afară din cameră. Ar trebui să aveți un mandat sau vreo autorizație. Unde vă e mandatul?

— Vă solicităm sprijinul, domnişoară... Helmich.

— Unde vă este mandatul?

— Va trebui să revenim.

— Poftim. Dar aduceți cu dumneavoastră o declarație în care să se arate pentru ce sunt anchetată.

— Iată paşaportul dumneavoastră. Am observat că ceva nu e în regulă cu el.

Anchetatorul îi arătă paşaportul.

— L-ați luat de la portar... de la recepție. Cu ce drept...?

— De ce credeți că se lasă paşaportul la recepție, domnişoară Helmich? Bărbatul tăcu, se duse spre fereastră, aruncă o privire afară şi se întoarse spre ea. Vă întreb din nou, vreți să ne ajutați?

— Voi lua legătura, în cursul dimineții, cu avocatul meu. Îl voi contacta şi pe consulul vest-german...

— Mâine va fi prea târziu, domnişoară Helmich. Tatăl dumitale a reținut un loc la avionul de New York. Pleacă cu un avion TWA, mâine la unsprezece şi douăzeci.

— Ieşiți afară! răcni ea.

— Regret că ați găsit cu cale să acționați în felul acesta, domnişoară Helmich.

— Dacă nu plecați imediat, îl chem pe consulul vest-german...

— Foarte bine, domnişoară Helmich, dar să ştiți că nu vom pierde legătura cu dumneavoastră.

Bărbatul în impermeabil cenuşiu plecă, închizând încet uşa după el.

După-amiază, la trei şi jumătate, Heidi Helmich părăsi camera. O luă spre partea de nord a Londrei, de-a lungul micii străzi unde era situat hotelul, şi apoi făcu la stânga, pierzându-se în mulțimea de pe Strand. Drumul până la Trafalgar Square, unde se află „National Gallery", era scurt, dar îşi pusese un batic în jurul capului ca să se apere de palele vântului presărate cu stropi de ploaie. Dorea să arate bine. Din când în când se uita împrejur, să vadă dacă nu e urmărită, dar nu se pricepea la asemenea treburi şi nu observă nimic.

La biroul de informații al muzeului întrebă în ce sală se afla faimosul tablou al lui Holbein, „Ambasadorii", şi apoi trecu încet prin mai multe saloane până se găsi în fața acestuia. Privi la ceas; era patru fără cinci.

Cu toate că nu era omul care să găsească bucurii deosebite în contemplarea picturii clasice, se simți totuşi fascinată de acest tablou. Se uită în ghidul cumpărat şi citi că cei doi oameni din tablou erau ambasadorul francez, Jean de Dinteville, şi prietenul său George de Selve, devenit mai târziu episcop de Lavour, primul aflat în vizită la celălalt, în primăvara anului 1533. În spatele celor doi, care aruncau din tablou priviri reflectând o îngemănare de inteligență şi plictis remarcabil de actuală, se zăreau etajere, pline cu cărți, instrumente muzicale, globuri terestre şi astrale. Elementul cel mai

extraordinar al întregului tablou care, de cele mai multe ori, scăpa vizitatorului obişnuit, îl constituia un imens craniu deformat, situat în prim plan. Era o deformare atât de grotescă, încât îţi puteai da seama că e un craniu numai dacă te apropiai şi priveai suprafaţa tabloului din unghiul drept.

Se făcu ora patru. Ea îşi plimbă privirile în jur. Se mai aflau în sală câţiva vizitatori, în cea mai mare parte tineri, probabil studenţi. Un om de pază, de culoare, stătea pe un scaun înalt într-un colţ, cu braţele încrucişate, privind fix în gol. Heidi continua să aştepte. La un capăt al sălii se monta un paravan provizoriu, care urma s-o împartă în două. Un lucrător, cățărat pe un suport înalt de lemn sprijinit pe două scări, se descurca greu cu fixarea unei părţi a paravanului. La un moment dat alunecă în faţă, reuşi apoi să-şi restabilească echilibrul, dar paravanul căzu. Lucrătorul scoase un strigăt de avertizare, se auzi un zgomot puternic, dar nimeni nu fu rănit. Unul dintre studenţi izbucni în hohote de râs.

În acel moment, Heidi Helmich observă dintr-odată doi oameni; recunoscu chipul înmărmurit al individului în impermeabil cenuşiu, care fusese până atunci ascuns îndărătul paravanului, şi văzu în acelaşi timp venind spre ea din direcţia uşilor pe omul cunoscut sub numele de Wilhelm Schenker. El îi întinse mâna zâmbind şi dădu să-i vorbească.

Numai cineva care ar fi stat foarte aproape ar fi putut-o auzi avertizându-l în şoaptă şi sezisa gestul fulger spre paravan, în momentul când trecu pe lângă el ca şi cum nu l-ar fi cunoscut. Traversă grăbită sălile şi ieşi în lumina cenuşie din Trafalgar Square. El rămase pe loc, cercetând cu deosebită atenţie tabloul lui Holbein.

La orele cinci, Middleton se afla din nou în biroul pus temporar la dispoziție de ambasada americană. După incidentul de la „National Gallery” înțelesese că lucrurile iau o întorsătură serioasă şi că, înainte de a părăsi Londra, va fi supus unei noi confruntări. În momentul când vizitatorul aşteptat sosi, decizia lui fusese luată.

De astă dată, Gilbert Winter primise însărcinarea să-l întâlnească singur pe Middleton. Winter protestase; spusese că nu este o sarcină potrivită pentru un diplomat. Dar, în cele din urmă, se dusese. Pringle aştepta în automobil în fața ambasadei din Grosvenor Square. Se uita atent, la vulturul gigant montat în partea superioară a frontispiciului şi se întreba în sinea sa dacă reuşiseră să-l fixeze bine. Circulaseră odată zvonuri că fusese cât pe ce să cadă: un sfârşit interesant, să fii ucis de un vultur de bronz în timp ce traversezi Grosvenor Square. Privi cercetător clădirea. Nu i se păru prea frumoasă.

Winter fu lăsat să aştepte o jumătate de oră în anticameră. O jumătate de oră pe care, după părerea interlocutorului, urma s-o folosească pentru a-şi veni în fire şi formula în termeni adecvați scuzele pe care, fără îndoială, fusese trimis să i le prezinte. Fu introdus în biroul lui Middleton. Acesta scria ceva, aşezat la un birou imens; nu-şi ridică privirile de pe hârtie. Winter, în picioare, aşteptă fără să spună un cuvânt. Funcționarul care îl introdusese pe Winter în birou se retrase.

Vechea tactică pentru a impune de la început superioritatea: lasă-l pe solicitator să aştepte; fă-l să simtă că te întrerupe de la o treabă mult mai urgentă, mai importantă; lasă-l să înțeleagă că este nedorit.

Într-un târziu, Middleton se ridică.

— Bună ziua, domnule Winter. Îşi strânseră mâinile cu politețe oficială. Vă rog luați loc. Îl pofti să se aşeze

într-un fotoliu foarte confortabil. Doriți o cafea, preparată în stil american, sau poate un pahar de whisky?

Gilbert Winter refuză. Trecu direct la chestiune, vorbind cu un glas monoton, fără ca prin aceasta să fie redusă forța celor ce avea de comunicat. Atitudinea lui Middleton suferi o rapidă transformare, de la insolență la îngrijorare. Perfidul Albion se mişcase încet, dar până la urmă îşi atinsese obiectivul, intrând în posesia tuturor datelor privind fuga lui Hitler[2]. Şi începuse să lovească, să lovească puternic.

Când Winter termină tot ce avea de spus, în cameră se aşternu o lungă tăcere. După care, Middleton se ridică încet, traversă camera şi luă geamantanul aflat într-un colț. Îl aşeză pe un scaun şi scoase dinăuntru o cutie de metal cu cifru. Formă nişte numere şi deschise cutia. Scoase două plicuri sigilate, aruncă unul pe biroul său, şi celălalt îl înmână lui Winter. Se aşeză din nou.

— Nu-l deschideți aici, domnule Winter. Nu are niciun rost. Conține o înregistrare pe bandă şi aveți nevoie de un magnetofon pentru a o asculta. În ea povestesc istoria evadării Führerului. Ea constituie, în acelaşi timp, un fel de poliță de asigurare pentru mine.

După plecarea lui Winter, Middleton chemă un funcționar la telefon şi îi spuse că nu vrea să fie deranjat. Apoi se aşeză la biroul său şi, timp de un sfert de oră evaluă, fără panică şi fără teamă, situația în care se afla. Se pregătise de mult şi pentru o astfel de eventualitate. Era un om meticulos.

---

[2] Există diferite versiuni cu privire la sfârşitul lui Hitler. Cu adevărat incontestabil, însă, este faptul că unii fruntaşi naziști au reuşit să fugă şi să se ascundă cu sprijinul simpatizanților din alte țări (n. a.).

Apoi se ridică, îşi goli buzunarele de tot ce se afla în ele. Portvizitul, agenda, stiloul, batista, carnetele cu cecuri, cheile, toate fură aşezate pe birou, în faţa sa. Luă un plic mare din sertar, şi puse totul înăuntru. Mai controlă încă o dată, în tăcere. Ştia că îmbrăcămintea şi celelalte obiecte personale nu conţineau semne distinctive, dar revizui totul, ca să nu uite ceva. Îşi scoase verigheta şi încă un inel, şi le puse pe amândouă în plic, alături de celelalte lucruri. Reţinu ochelarii. Putea să-i schimbe mai târziu.

Sigilă plicul, îl introduse în cutia de metal, o închise şi o puse în valiza pe care o încuie. Luă celălalt plic sigilat de pe biroul său, şi părăsi camera. În trecere, schimbă două cuvinte cu funcţionarul din biroul de alături.

— Mă duc să fac câţiva paşi, Steve, spuse el. Mă cam doare capul şi, cu toate că mă aflu de câteva zile la Londra, nu am hoinărit încă pe străzile ei de aur. Nu, nu am nevoie de automobil şi te rog să transmiţi scuzele mele ministrului pentru că n-am să mă pot duce la recepţia lui; spune-i că, după părerea ta, mi-am cam ieşit din minţi şi m-am dus la plimbare.

Izbucni într-un râs puternic şi funcţionarul se alătură veseliei lui. Middleton calculase corect reacţiile. Prin mintea funcţionarului trecu o clipă gândul că Middleton are o comportare cam ciudată. Dar, în definitiv, un viitor ambasador la Londra de ce să nu facă o plimbare, dacă doreşte?

Middleton părăsi ambasada pe la orele patru. La intrarea ambasadei se afla multă lume şi, totuşi, numai omul de pază observă plecarea lui. I se păru ciudat faptul că automobilul viitorului ambasador nu fusese tras la scară. Se mulţumi să menţioneze plecarea în registrul său.

Middleton, cu plicul cafeniu sub braţ, dădu colţul din

Grosvenor Square spre Upper Brook Street şi apoi porni agale de-a lungul lui Park Lane. De acolo a luat un taxi pentru Gara Victoria de unde, se crede, că cel ce urma să fie numit ambasador la Londra, onorabilul Henry A. Middleton sau Wilhelm Schenker sau cineva cu alt nume şi cu altă identitate şi cu alt paşaport, documente care se aflau în plicul cafeniu, a luat trenul în direcţia unuia din porturile situate la Canalul Mânecii.

Helen se dusese cu tatăl ei la dineul dat de Asociaţia Anglo-vest-germană, şi de aceea Pringle avu toată seara la dispoziţia lui. Se duse acasă, îşi prăji nişte ouă cu slănină şi profită de răgaz pentru a rezolva câteva note de plată strânse mai de mult şi pentru a răspunde cu întârziere unor scrisori. Urmări la televizor jurnalul de seară şi apoi hotărî să se culce mai devreme.

Era aproximativ unsprezece noaptea când Gilbert Winter îl chemă la telefon. Îl informă că fusese şi el chemat prin ofiţerul de serviciu şi se pregătea să plece la minister. Cam într-o jumătate de oră va ajunge acolo şi dorea ca şi Pringle să vină. Ofiţerul de serviciu îl sunase pe ministru şi îl informase că s-ar putea ca în timpul nopţii să fie necesară consultarea lui. Intraseră în posesia unei benzi de magnetofon ce aparţinuse lui Middleton şi conţinutul său era de-a dreptul exploziv. Trebuiau încă evaluate toate implicaţiile, dar pe la ora opt seara se luase hotărârea să se aştepte până în ziua următoare, când vor avea la dispoziţie stenograma integrală. Winter nu voi să dea amănunte la telefon.

Pringle îşi parcă automobilul în curtea interioară a ministerului şi intră în clădire. Era de serviciu portarul cu care se cunoştea.

— Bună seara, domnule Wilson, spuse acesta. Îmi pare rău că aţi fost deranjat la o oră atât de târzie. Sper

că nu e nimic grav.

Era prilejul cel mai nimerit să-l corecteze. Îi va spune adevărul. Numele său nu era Wilson; probabil că un altul fusese în schimb botezat cu numele lui.

— Ascultă, începu el, e o neînțelegere la mijloc. În acel moment, Gilbert Winter apăru la intrare, în spatele lui. Oh, las-o baltă, îi spuse Pringle portarului dezorientat. Merge şi aşa!

— Da, domnule Wilson, desigur, răspunse portarul.

Pringle ridică din umeri şi-l urmă pe Winter în lift.

Pe drum, Winter îl puse la curent cu cele întâmplate.

— Dispărut? întrebă Pringle. Cum, de ce?

— A părăsit ambasada astăzi după-amiază pe la patru, spunând că se duce să se plimbe. Personalul ambasadei a întreprins cercetări la toate spitalele, cu sprijinul poliției şi aşa mai departe. N-au decât. Ei încă nu ştiu nimic. Dar eu ştiu, cel puțin aşa am impresia.

— La ce te referi, Gilbert?

— A şters-o. Din puținul pe care l-am ascultat pe bandă, nu pot să trag altă concluzie. Nu i-a putut folosi drept poliță de asigurare. Apucăturile din trecut nu l-au părăsit în toți aceşti ani. Pornea de la acelaşi calcul făcut înaintea lui de Führerul său: dacă o să cadă el, atunci trebuie să cadă şi toți ceilalți. Pe această bandă avem dovezi că senatorul Mainfare nu numai că avea cunoştință de trecutul lui Middleton, de activitatea sa în bunkerul de la Berlin, fapte care aparțin istoriei, dar că Mainfare personal, cu mult înainte de alegerea în senat, a avut un rol de frunte în întregul complot, în organizarea evadării şi în toate evenimentele, până în momentul final din august 1967. Nu mai încape nicio îndoială că omul care apare mereu în mărturii sub numele de „Liderul american" este Mainfare.

— Şi cum vom proceda? Acționăm pe cont propriu,

sau împreună cu vest-germanii, sau le facem americanilor o comunicare pe cale oficială?

— Asta va decide ministrul. Vine şi el astă noapte, imediat după ce se încheie votul în Camera Comunelor. Ar putea să sosească destul de târziu; cei de la cabinetul său apreciază că dezbaterea în problemele energiei va dura până la unu sau chiar unu şi jumătate.

— S-a dus somnul meu. Şi mâine am o zi grea.

Pringle se gândea la Helen. Trebuia să se păstreze în formă pentru fata asta.

— Cu toţii vom avea o zi grea, spuse Winter sec.

Pringle era convins că el nu se gândea la doamna Gilbert Winter.

Pe la miezul nopţii sosi şi Terry Miller, convocat de la un dineu, şi trecură în revistă toate elementele situaţiei. Probabil, ambasada americană considera încă drept plauzibilă ipoteza că ambasadorul desemnat suferise o amnezie bruscă, sau fusese victima unui accident de circulaţie, sau ceva de acest gen, şi pentru moment nu explora altă versiune. Poliţia declanşase o vastă operaţie de cercetări. Reporterii ziarelor dăduseră de urma evenimentului şi se străduiau cu disperare să smulgă fapte concrete pentru primele ediţii, asediind în acest scop pe ofiţerul de serviciu al secţiei de presă de la parter. Pentru următoarele ore, lucrurile puteau fi lăsate să-şi urmeze cursul în acest fel, dar a doua zi dimineaţă era absolut necesară elaborarea unei linii pentru presă.

La unu şi cincisprezece, telefonă secretarul ministrului. Îi informă că şeful său plecase de la Parlament. Cei trei se îndreptară spre cabinet. Ministrul sosi câteva minute în urma lor. Se aşeză în capul mesei lungi din biroul său. În dreapta lui se afla ministrul adjunct şi secretarul general al ministerului, care sosiseră fiecare separat; în partea opusă luară loc

Gilbert Winter, Terry Miller, secretarul personal şi Pringle.

Winter prezentă ministrului, în stilul lui sec şi concis, tabloul situației. Când îşi termină expunerea, ministrul meditä câteva clipe şi apoi îşi preciză punctul de vedere.

— Domnilor, cred că ajunge cât ne-am amestecat în afacerile interne ale Statelor Unite. Trebuie să informăm Administrația asupra tuturor aspectelor, chiar asupra celor mai urâte.

— Va fi în interesul lor să păstreze secretul şi să nu divulge nimic, sperând că noi şi toți cei implicați vom da uitării acest episod, fără ca prin aceasta să se schimbe ceva în relațiile noastre, interveni ministrul adjunct.

— Nici nu se pune problema să-i lăsăm atât de uşor în pace, spuse ministrul. Dacă vor să păstrăm tăcere, atunci să le oferim opțiuni limpezi. Noi vom proceda cu discreție, dacă Mainfare şi linia Mainfare vor fi abandonate. Trebuie să le spunem limpede asta de la bun început. Vrem să vedem rezultate concrete; să fie revizuită întreaga atitudine americană față de Europa occidentală.

— Ne propunem un obiectiv dramatic în schimbul ascunderii unui crâmpei de istorie, domnule ministru, remarcă secretarul general cu o undă de îndoială.

— Dar ce crâmpei de istorie! Vă imaginați cum ar sări presa; şi-ar ieşi din minți. Dar ceilalți, francezii, sau ce să mai spunem de Israel, de pildă?

— Foarte bine, domnule ministru. Dar dacă ei refuză? întrebă secretarul general.

— Difuzăm tot ce ştim, în stil mare. Ridicăm toate opreliştile. Dar nu acționăm direct. Mă gândesc la ceva de genul unei convorbiri de informare cu senatorul democrat, cum îl cheamă? Individul care este preşedintele Asociației pentru prietenia

anglo-americană. E un adversar înverşunat al concepţiilor lui Mainfare şi, pe deasupra, îi place publicitatea. Se va bucura mult de o astfel de ocazie.

— Senatorul Waring.

— Aşa, la el mă gândeam. Waring. Ministrul părea satisfăcut. Domnilor este foarte târziu şi, înainte de toate, trebuie să obţin aprobarea primului ministru şi s-ar putea ca el să dorească a discuta problema în cadrul cabinetului. Cred însă că cea mai bună cale de acţiune, în caz că americanii nu sunt receptivi la propunerile noastre, va fi să înmânăm lui Waring o copie după înregistrarea aflată în posesia noastră. Americanilor le plac în zilele astea afacerile cu benzi de magnetofon şi, judecând după ultimele câteva luni, ne putem baza pe mecanismul american că va face restul de la sine. Încă o ultimă problemă: după câte înţeleg, mai avem de clarificat data când a fost făcută înregistrarea.

— Aşa este, domnule ministru, confirmă Terry Miller.

— Presupun, totuşi, că această chestiune nu afectează esenţialul dezvăluirilor: concepţiile naziste ale lui Mainfare, ralierea lui la această mişcare şi sprijinul dat, elemente care ies cu claritate în evidenţă. Ce puternic act de acuzare împotriva unui senator, şi încă a unuia care ocupă o poziţie atât de proeminentă şi de influentă. Tot ce este legat de Hitler şi de război are rădăcini profunde în existenţa celor mulţi din America şi din Europa.

— Dar ce se aude cu Middleton? Şi-a luat într-adevăr desaga în spinare şi a plecat, lăsând în urma lui existenţa dusă până acum şi poziţia sa? Şi de ce-ar dori să-l tragă în jos după el pe Mainfare? interveni din nou ministrul adjunct.

— Middleton ar putea să mai apară, deşi mă cam

îndoiesc. Trebuie să fi avut la îndemână un plan de dispariție în eventualitatea că ar fi fost descoperit. Probabil, în acest moment, se află în drum spre America Latină spre o nouă sau veche existență. Pentru un asemenea om, esențialul este să rămână în libertate. În trecut şi-a abandonat nu o dată existența. Cât priveşte problema de ce-ar dori să-l tragă la fund după el pe Mainfare, s-ar putea să nu găsim niciodată răspunsul. Poate din gelozie. De ce să aibă celălalt succes, când partenerul său a eşuat? A vrut, probabil să procedeze la fel ca Führerul său, care a lăsat numai ruine în urma lui. Acea mentalitate exprimată în cuvintele: După mine potopul!

A doua zi dimineață, la zece, primul ministru îşi dădu asentimentul de a se acționa conform acestei propuneri. Winter îl însoțise pe ministrul de externe la întrevederea cu primul ministru. Au fost redactate telegrame către ambasadorul englez la Washington şi, în copie, pentru ambasada britanică din Bonn, cu scopul de a ține la curent autoritățile federale asupra acțiunilor engleze. Ambasadorul la Washington era însărcinat să ceară imediat audiență la Departamentul de Stat pentru a prezenta toate faptele aflate în posesia guvernului englez şi, în special, cele în legătură cu senatorul Mainfare. El va căuta să sublinieze cu claritate punctul de vedere britanic; în caz că nu se vor pune oprelişti tendințelor promovate de Mainfare, spre o politică de antagonism față de Europa occidentală, guvernul britanic se va simți obligat, în interesul îmbunătățirii relațiilor anglo-americane, să dea publicității informațiile aflate în posesia sa. Guvernul Maiestății Sale era de părere că acțiuni în acest sens ar putea crea dificultăți pe termen scurt dar, în cele din urmă, se va ajunge la

îmbunătățirea relațiilor. Ambasadorul urma să arate că decizia de a acționa astfel nu aparținea numai guvernului britanic, ci şi celui vest-german. Cu toate că informațiile puteau fi stânjenitoare pentru vest-germani, ei hotărâseră ca, în lipsa unor asigurări americane şi din cauza convingerii că Mainfare manifesta puternice resentimente față de actualul guvern de la Bonn, să acționeze de aceeaşi manieră ca şi guvernul britanic. Ambasadorul va declara în încheiere, că demersul său nu reprezintă în niciun fel o amenințare. Era doar un efort de a semnala fapte care vorbesc de la sine. Această din urmă subtilitate dimplomatică nu era deloc pe înțelesul lui Pringle, deoarece întregul mesaj era o amenințare. Dar nu constituia nicio problemă, deoarece Administrația americană înțelegea ce agitație enormă s-ar produce dacă faptele ar fi aduse la cunoştință opiniei publice. Desigur, ministrul avea dreptate; al doilea război mondial şi presupusa soartă a lui Hitler erau încă subiecte de actualitate în memoria popoarelor din lumea întreagă.

Primul ministru completă planul de acțiune. Încurajat de secretarul general al cabinetului, el porni de la ipoteza că americanii ar putea să nu ia amenințarea în serios, sau să nu reacționeze prompt. În consecință, dădu instrucțiuni să se recurgă la anumite stimulente. În după-amiaza aceea, ministrul de externe avu o importantă întâlnire secretă cu redactorul-şef al ziarului „The Times”. Acesta din urmă primi anumite informații confidențiale, pe baza cărora putea să inițieze elaborarea unui articol. A doua zi dimineața, toate edițiile ziarului „The Times” publicau următorul articol nesemnat:

„Surse ale serviciilor de spionaj occidentale au intrat

în ultimele luni în posesia unor informații care, în caz că sunt adevărate, vor schimba considerabil versiunea unui episod important al istoriei secolului douăzeci. Surse foarte apropiate de cercurile guvernamentale ale unor țări din Europa occidentală au ajuns la concluzia că a sosit timpul ca opinia publică să fie informată despre existența unui plan coordonat cu grijă conform căruia Adolf Hitler urma să fie salvat în ultimul moment din ruinele Reichului. Cercetări întreprinse cu grijă, ale căror rezultate au fost publicate în trecut, au dovedit că planurile de fugă oficiale au fost abandonate de Führer cel mai târziu la 23 aprilie 1945. Aceste concluzii ar putea încă să-şi păstreze valabilitatea. Dar noi informații sugerează existența unui alt plan de fugă, care nu a fost niciodată abandonat de Hitler şi nici de ceilalți conducători ai Germaniei hitleriste, deoarece, cu excepția lui Martin Bormann, nici nu aveau cunoştință de el.

Elaborat de un grup de hitlerişti cu rang inferior, aflați în bunkerul de la Berlin, în ultimele zile, planul fusese determinat de un complex întreg de rațiuni. El urma să fie înfăptuit indiferent dacă Führerul ar fi dorit sau nu, dacă ar fi fost sau nu de acord cu el. Dacă nu ar fi mers de bună voie, el trebuia răpit; nu existau forțe capabile să împiedice în acel timp îndeplinirea lui, mai ales că ar fi fost o acțiune populară în rândurile celor rămaşi în jurul lui la Berlin.

Cauzele erau multiple. Unii, poate majoritatea celor implicați în acest complot, pur şi simplu se săturaseră; voiau cu orice preț să plece din Berlin. Cu cât Führerul ar fi stat mai mult, cu atât erau previzibile noi distrugeri în Berlin. Iar dacă Führerul refuza să plece, era dificil, dacă nu imposibil, pentru cei din jurul său să o facă. Câțiva încercaseră să fugă şi fuseseră împuşcați pentru

dezertare. Alții erau mânați, poate, de loialitate față de liderul lor, dorind să-l scoată afară pentru viitoare înfruntări; acesta era singurul motiv despre care se vorbea deschis în rândurile conspiratorilor. Mai existau printre ei câțiva care gândeau că, dacă-l vor lua pe Führer cu ei, îşi vor putea asigura libertatea, predându-l aliaților. Aceştia din urmă au izbutit să ajungă numai până în grădina cancelariei Reichului unde, în dimineața de 25 aprilie, au fost împuşcați. Cu toate acestea, se pare că Führerul a fugit. Istoria nu a elucidat încă dacă el a plecat din propria sa voință sau nu. Deşi există unele indicii care demonstrează că el a fost luat fără voie, poate drogat, poate foarte bolnav după o încercare eşuată de sinucidere. Noile dovezi găsite sugerează că el şi un grup de adepți ai săi au fugit cu un mic avion în Bavaria şi, de acolo, au plecat mai departe în Spania şi în America Latină".

Redactorul-şef al ziarului „The Times", prudent față de caracterul senzațional al informațiilor intrate în posesia ziarului şi bănuitor față de motivele pentru care ministrul i le furnizase, dădu un sfârşit mai sobru relatării începută pe un ton atât de promițător. Articolul se încheia cu presupunerea că Hitler murise puțin după aceea, undeva în jungla sud-americană. Ziarul „The Times" nu mai reveni cu alte amănunte în legătură cu această afacere şi, cu excepția unor americani aflați în poziții foarte înalte, opinia publică americană consideră ştirea drept stranie şi nefondată, şi-şi văzu mai departe de alte scandaluri la ordinea zilei. În definitiv, nu se putea face nicio legătură între ea şi ştirea publicată în pagina întâi a ziarelor despre continuarea cercetărilor pentru găsirea domnului Henry Middleton, dispărut recent. Şi de ce să se facă vreo legătură? Poliția nu

obținuse niciun rezultat, deşi se primiseră informații misterioase că un om cu semnalmentele celui dat dispărut ar fi luat feribotul cu zbaturi spre Franța din unul din porturile Canalului Mânecii.

Un grup de oameni se adunase în acea seară în biroul lui Winter, pentru a asculta întreaga înregistrare de pe banda dată de Middleton. Curentul electric se întrerupsese şi fuseseră nevoiți să folosească lumânări, dar magnetofonul lucra şi cu baterii. Un cadru straniu, adecvat pentru a asculta, la lumina pâlpâindă a lumânărilor, glasul imaterial al lui Wilhelm Schenker, depănându-şi povestea pe un ton obosit.

„Este dificil pentru oameni cu rațiune, trăind în deceniul al optulea al secolului douăzeci, să creadă că un om singur, fără niciun ajutor, cu o puşcă comandată prin poştă, ar putea şi a putut ucide pe preşedintele Statelor Unite, la Dallas. Au putut oare guvernele francez şi britanic să organizeze singure conspirația care a declanşat criza Suezului? Oare numai un divorț a putut determina abdicarea regelui Angliei înainte de cel de-al doilea război mondial? Oare Führerul s-a sinucis printre ruinele întunecatului său bunker din Berlin?

Omul care a încetat din viață la 13 august 1967, într-o clinică particulară dintr-o suburbie a Philadelphiei, s-a născut la 20 aprilie 1889, seara, la orele şase treizeci, în Gasthof zum Pommer din micul orăşel Brannau. La 20 aprilie 1945, el împlinea 56 de ani şi se afla de câteva săptămâni în bunkerul de două etaje, construit adânc sub grădina cancelariei din Berlin. Personalul său i-a sărbătorit aniversarea cu veselie forțată. În ziua aceea el nu se hotărâse încă dacă să fugă sau nu. Şeful propagandei, care tocmai transmisese pe

calea undelor un mesaj de mulțumire adresat Führerului de către poporul german, insista ca el să reziste în Berlin. Dar sfatul era dat de un om care, câteva zile mai târziu, avea să-şi otrăvească cei cinci copii, înainte de a-şi lua viața împreună cu soția sa. Ceilalți din anturajul său, Eva Braun, generalul Burgsdorf, principalul aghiotant militar şi Martin Bormann insistară pe lângă el să aprobe, exact în acea zi, planul de fugă, pregătit cu grijă dinainte, care prevedea folosirea unui îngust coridor aerian, situat între trupele aliate care înaintau din ambele părți, şi să dea o ultimă bătălie, condusă din reduta de la Berchtesgaden, unde fuseseră transferate comandamentele şi ministerele.

Hitler stătea în camera sa, sub un mare tablou al lui Friedrich cel Mare, şi da semne evidente de ezitare. Ultima reuniune a tuturor fruntaşilor celui de-al treilea Reich avu loc în sala de conferințe a bunkerului. Toți erau nervoşi; se certară între ei şi, întrucât în bunker nu erau permise nici țigările, nici băuturile alcoolice, nu existau mijloace facile pentru reducerea tensiunii. Goering, Himmler, Ribbentrop, Bormann, Speer şi şefii serviciilor armate erau în unanimitate de părere că Führerul trebuia să plece. El ezita încă. În perioada cuprinsă între zece şi douăzeci şi trei aprilie mulți plecaseră în sud; chiar şi aghiotantul său, Schaub, şi straniul său doctor Morell îl părăsiseră. Alături de el se aflau familia Goebbels, chirurgul Stumpfegger, valetul Heinz Linge şi aghiotantul său SS Gunsche. În seara de 23, el se hotărî să rămână în Berlin şi se presupune că, de atunci, nu şi-a mai schimbat decizia.

La 24 aprilie, generalul-colonel Ritter von Greim, comandantul escadrei de aviație a 6-a, sosi cu avionul, împreună cu tânăra femeie pilot Hanna Reitsch; motivul acestei stranii convocări era, în aparență, acela de a i se

comunica decizia ca, de acum înainte, să preia comanda aviației naziste în locul lui Goering. Era o înaltă, dar îndoielnică onoare. Cei doi înfruntară moartea cu micul lor avion, zburând la joasă altitudine, aproape deasupra copacilor, pentru a evita reperarea. Generalul-colonel fu rănit în timpul călătoriei şi Führerul veni personal să-i comunice numirea, în timp ce von Greim se afla pe masa de operație, iar Stumpfegger îi opera piciorul. O deplasare ciudată, doar pentru a primi o nouă însărcinare, care îi putea fi transmisă telegrafic.

În ziua următoare, în 25, începu bombardarea cancelariei. Patru zile mai târziu, la ora unu, în dimineața de duminică 29 aprilie 1945, von Greim şi Hanna Reitsch au plecat cu micul lor avion, având sarcina absurdă de a-l aresta pe Heinrich Himmler pentru înaltă trădare. Două ore mai târziu, avu loc căsătoria lui Hitler cu Eva Braun, martori fiind Goebbels şi Bormann.

Există mai multe versiuni cu privire la cele întâmplate după aceea. Se afirmă că la orele patru dimineața, în ziua de 29 aprilie, Führerul şi-ar fi semnat ultimul testament, anunțând că va muri în numele cauzei sale. Luni 30 aprilie, cățeaua sa, Blondi, fu lichidată, dar ce s-a întâmplat oare cu puiul ei, Wolf, născut în martie şi pe care Hitler îl tot legăna în brațe în aceste ultime zile? Şoferul său, Erich Kempa, fu trimis să facă rost de două sute de litri de benzină, pe care o aduse în canistre. Luni, pe la 3,30 dimineața, în ziua de 30 aprilie 1945, un grup de SS-işti au târât două cadavre în grădină, sub supravegherea ordonanței Heinz Linge. Capetele celor doi morți erau învelite în pături, dar pantalonii negri şi cizmele speciale ale unuia ofereau indicii precise. Bormann îl informă pe amiralul Doenitz despre sinuciderea celor doi; acesta din urmă nu anunță

moartea, în mod straniu, decât cu douăzeci şi patru de ore mai târziu. Se spune că Bormann şi alți câțiva ar fi fugit în noaptea de 1 spre 2 mai 1945.

La o oră după ce avionul pilotat de Hanna Reitsch decola, duminică, în zorii zilei, un al doilea avion, bine dotat, decolă la rândul său spre sud!

Zburând la mică înălțime, fu zărit de o unitate antiaeriană americană, dar însemnele neobişnuite de pe aripi determinară la victorioşii şi dezorientații soldați ai bateriei o oarecare ezitare înainte de a trage.

La bord se aflau opt oameni, o femeie şi un cățel, plus echipajul. Individul necruțător, care lăsa în urma lui cele mai îngrozitoare măceluri şi distrugeri provocate vreodată de un personaj în istoria omenirii, era împins de o dorință de supraviețuire care se dovedi mai puternică decât opțiunea evadării din mâinile adversarilor săi cu ajutorul unui glonte şi a două sute de litri de benzină.

La un moment dat în timpul zborului, fugarul avu un scurt colaps. Redresarea, care dura de nouă luni, a cedat în momentul când a înțeles că opera pe care crezuse că a făurit-o era sfărâmată în mod ireparabil. O stare de prostrație fizică, provocată de condițiile climatice neobişnuite, urmase prăbuşirii nervoase declanşată la bord.

După călătoria cu avionul, au petrecut o zi lângă Berchtesgaden, şi apoi două săptămâni într-un castel confortabil din Spania pregătit dinainte. Au locuit pe urmă timp de doi ani şi jumătate în perimetrul unei mari plantații spaniole. Gazda, un nazist german până în măduva oaselor, era la început copleşit de mândrie şi venerație. Ulterior a fost mai mult decât bucuros să vadă tristul grup dispărând din viața lui. El avea destulă bătaie de cap cu îngrijirea plantației. Cineva din

personalul de serviciu ar fi putut pălăvrăgi. Unul chiar încercase şi fusese trimis la o întâlnire cu peştii din lac, grație unui singur glonte. Era o presiune insuportabilă, chiar şi pentru ceea ce era el convins că ar fi o cauză mare. În plus, instabilitatea mentală a personajului principal începuse să-l revolte. Prima care dispăru, fu femeia blondă, victima unei febre tifoide provocată de o specie de furnici. Ea fu îngropată într-un colț al grădinii, lângă un copac înalt. Personajul central fusese bolnav în ultimele zile ale acesteia şi nu apăruse nici când femeia îşi dăduse sfârşitul, nici la ceremonia înmormântării. Când cei câțiva strânşi în jurul proaspătului mormânt plecară, gazda, foarte cultivata gazdă, murmură: „Târfa s-a întins pentru ultima oară". Groparul spaniol, care înțelegea bine germana, fu profund şocat.

Din grupul inițial muri încă unul, iar doi, mai puțini leali, fugiră pentru a-şi găsi salvarea pe cont propriu, în altă parte. Astfel, după doi ani şi jumătate, cinci oameni din cei opt plecară spre nordul Spaniei.

Moralul le era destul de scăzut, dar nu le lipsea confortul şi condițiile în care trăiau uşurară, într-un fel, presiunile permanente create de teama de a fi descoperiți.

Una din lumânări pâlpâi şi se stinse. Pringle se ridică să aprindă altă lumânare. Ajunseseră cu ascultatul benzii la partea în care povestea lui Wilhelm Schenker trecuse de la relatarea impersonală la cea cu caracter personal. El începuse să explice rolul său în toată afacerea. Cum plecase din Berlin împreună cu acest grup şi rămăsese cu el până ce ajunsese în deplină siguranță, în cuibul sigur de la Madrid. Fusese, apoi, trimis îndărăt, în ruinele celui de-al treilea Reich, prevăzut cu o identitate falsă, anume aceea a unui tânăr

din rezistență care ar fi fost închis pentru opoziția față de regimul nazist şi ar fi evadat pentru a lupta împotriva acestuia. El avusese misiunea să dea de urma fondurilor ascunse şi să le preia în vederea finanțării celei mai mari evadări a secolelor.

Relatarea lui Schenker trecu repede peste pericolele şi greutățile muncii sale din următoarele opt sau nouă luni, peste momentele de groază, când, în două ocazii, era să fie descoperit de autoritățile aliate, odată fiind trădat de un colaborator german care avusese în păstrare o parte din fondurile secrete şi nu voise să se despartă de ele şi să le pună la dispoziția Führerului. Schenker relata cum într-o noapte, împreună cu un grup de zece oameni devotați, înconjurase o casă din împrejurimile Hamburgului unde locuia acest om care colabora, mai mult sau mai puțin, cu autoritățile aliate. În ziua următoare, autoritățile avuseseră de anchetat încă unul din acele omoruri brutale, înregistrate după război, care reprezentau diverse polițe plătite şi, bineînțeles, cazurile nu puteau fi elucidate.

Marea acțiune a lui Wilhelm Schenker luă sfârşit, în linii generale, în momentul când lăzile mici, dar grele, pline cu aur, fură transbordate în secret spre nord, mai întâi în Suedia şi apoi, pe o cale mai lungă şi primejdioasă, în depozitele unei bănci elvețiene. Nouă luni mai târziu, Wilhelm Schenker se realătură grupului în America de Sud, unde i se făcu o primire de erou, drept răsplată pentru că adusese cu el titluri de o valoare financiară echivalentă cu bugetul unui mic regat. Această avuție şi sprijinul discret şi devotat al unor bogătaşi influenți refugiați din Germania, le asigură trecerea peste mai multe frontiere. În apropiere de Philadelphia, în statul Pennsylvania, fusese cumpărată o casă imensă, transformată într-o fortăreață

de toată frumusețea de către un simpatizant american, Dwight Mainfare. Din acel timp datau relațiile strânse dintre Schenker şi Mainfare, şi se asociaseră indisolubil carierele politice ale celor doi oameni.

Cu timpul, teama de a fi descoperiți se risipi. Banii investiți dăduseră rezultate foarte bune. Este drept, o mică parte din avere se consumase, dar rămăseseră numai trei oameni, întrucât doi fuseseră găsiți morți într-un antrepozit newyorkez, crimă atribuită Mafiei. În culise se mai aflau şi alții care sprijiniseră acțiunile naziste, dar nici ei nu ştiau de existența personajului central. În afară de cei trei din grup şi de Mainfare, mai erau vreo duzină care cunoşteau secretul. Toți aceştia erau legați prin firele unei noi conspirații de care numai ei aveau cunoştință: secretul evadării Führerului. Din cei trei, unul muri de bătrânețe şi corpul fu expediat acasă, în Renania. În martie 1962, grupul celor ce părăsiseră Berlinul în zorii zilei de 29 aprilie 1945 se redusese la doi oameni. Unul de vârstă mijlocie, şi un bătrân senil, aproape chel, şi cu faimoasa mustață rasă. Brațul şi mâna sa dreaptă erau atât de deformate, încât cu greu îți puteai imagina că pe vremuri fusese în stare să le țină întinse într-un sfidător unghi de 45 de grade.

Organismul său trebuie să fi avut resorturi puternice, capabile să-l facă să supraviețuiască tuturor celorlalți. Trecură încă cinci ani şi jumătate, până când, în august 1967, Führerul celui de-al treilea Reich, Adolf Hitler, născut Schicklgrüber, să înceteze din viață într-o clinică din Philadelphia, ca urmare a unei complicații pulmonare, la vârsta de 78 de ani.

Ultimele cuvinte înregistrate pe bandă răsunară impresionant în urechile celor strânşi în jurul magnetofonului, la lumina pâlpâindă a lumânărilor: „Şi eu am fost de față în clipa când şi-a dat sfârşitul".

Dar dacă povestea înregistrată pe bandă se încheia acolo, biografia celui mai tânăr din grup, Wilhelm Schenker, continuase. Pentru autoritățile britanice, el era un nume înscris în cartoteca unui birou care-şi are adresa în Lower Regent Street, Londra, S.V.I. figura şi în cartoteca Centrului de Documentare din Berlinul occidental, în arhivele unui birou din Viena, şi în computerul unei instituții din Washington. Pretutindeni era menționat drept om de legătură al mişcării neonaziste. Dar nimeni nu-şi bătuse capul prin anii '60 să răscolească dosarul său. Nu fusese implicat nici în producerea armelor nucleare, nici în secretele strategice, nici în alte aspecte ale războiului rece; nu existau nici banii, nici interesul pentru a se asigura efortul necesar anchetării unor astfel de mici delicvenți, deşi ei fuseseră părtaşi la marile păcate ale celui de-al treilea Reich.

Abia după trei sau patru ani, identitatea aghiotantului celui ce încetase din viață începu să stârnească interesul unui grup restrâns de oameni care lucrau în serviciile de spionaj ale unor țări din Europa occidentală. Pe la sfârşitul anului 1970, s-au înregistrat fapte care sugerau că şi serviciile de spionaj israeliene începuseră să manifeste un anumit interes. Dar, fără prea multe explicații, agenții americani, care în martie 1962 şi în septembrie 1967 desfăşuraseră anchete discrete, şi-au abandonat eforturile, în urma unei directive primite din cercuri foarte înalte. Astfel, până în ianuarie 1972, deşi existența lui Wilhelm Schenker era cunoscută în cercuri restrânse, dosarul păstra multe goluri, fiind ignorat faptul că el fusese pe vremuri aghiotantul Führerului şi, mai mult, că Führerul fusese în viață, cel puțin fizic dacă nu mintal, până la 13 august 1967.

După ce ascultarea înregistrării se încheie, rămaseră să mai discute dezvăluirile ei, mai degrabă ca pe un document uman decât ca pe un testament politic sau ca pe nişte mărturisiri care ar urma să fie folosite imediat. O propoziţiune cuprinsă în acea parte a relatării în care Schenker vorbea despre rolul lui Mainfare în achiziţionarea proprietăţii din Pennsylvania putea explica de ce, atunci când dispăruse, el se decisese să-l doboare şi pe Mainfare. Era o apreciere neavând legătură cu relatarea propriu-zisă a faptelor, în care se arăta că Mainfare nu a fost un adevărat nazist şi că, trăind în deplină siguranţă, în Statele Unite, nu avusese niciodată prilejul să înţeleagă ce însemnase lupta naziştilor în război. El nu suferise pentru obiectivele lor şi nici măcar nu era german. Cu toate acestea, se ocupase de ei din momentul când micul lor grup ajunsese în America Latină. Şi continuase să-şi asume responsabilităţi în această privinţă. Schenker nu dădea explicaţii suplimentare, dar cele înregistrate pe bandă dezvăluiau că o astfel de situaţie îl marcase; fusese măcinat de ceva asemănător cu gelozia, pentru că un om din afară ajunsese în poziţie de comandă. Cât timp Schenker lucrase mână în mână cu Mainfare, situaţia fusese suportabilă, dar, acum, ceea ce mai rămăsese din organizaţia neonazistă nu putea fi lăsat pe mâna unuia care în realitate nu făcea parte din ea.

Ambasadorul britanic înmână americanilor, în ziua următoare, o copie a acestei înregistrări. Dacă acţiunea nu va avea niciun efect, ministrul de externe englez urma să-l întâlnească pe senatorul Waring. El îi va dezvălui că Wilhelm Schenker şi Henry Middleton sunt una şi aceeaşi persoană. Dispariţia neelucidată a lui

Middleton va oferi ziarelor şi televiziunii un subiect foarte bun de exploatat. La puțin după aceea, dacă vor fi necesare noi presiuni, senatorul va fi convins să țină o conferință de presă la Washington, în cadrul căreia să anunțe existența unei înregistrări, dovedind că încă din august 1967 şi chiar mult mai devreme, principalul coleg, colaborator şi patron al lui Henry Middleton fusese senatorul Dwight Mainfare, şi că actul unei proprietăți din Pennsylvania, în momentul morții lui Hitler la o clinică din apropiere, figura pe numele aceluiaşi senator.

Se puteau, chiar, ghici dinainte cuvintele cu care senatorul Waring şi-ar fi încheiat conferința de presă, declarație care ar fi făcut pe toți reporterii prezenți să alerge cu înfrigurare la cel mai apropiat telex sau telefon:

„Vina domnilor, nu constă numai în faptul că nu a fost dată la iveală cea mai mare evadare din istorie, fuga celui mai mare duşman pe care l-a avut această țară. Vina nu constă nici în faptul că nu a fost dezvăluită existența lui în rândurile noastre, unde a trăit mulți ani în pace şi securitate. Dar considerăm că este vinovată o personalitate influentă a vieții noastre politice, care avea cunoştință de acest fapt, care a participat la ascunderea lui, şi a jucat un rol de frunte în ducerea la bun sfârşit a întregii operații. În consecință, acest om trebuie calificat de către toți oamenii cinstiți ca fiind total şi absolut nepotrivit să dețină funcția înaltă pe care o exercită acum."

Cuvintele nu au fost rostite niciodată. Nici nu a fost nevoie. Oamenii politici americani aveau de făcut față multor probleme în acea perioadă şi în lunile următoare. S-a observat totuşi că, atunci când un anumit senator a

fost silit să demisioneze din motive de boală şi să se retragă forţat în obscuritate, au fost exprimate doar regrete de rutină. În definitiv, cine era senatorul Dwight Mainfare pentru a i se permite să se pună în calea dezvoltării a ceea ce o personalitate politică definea într-o declaraţie ca fiind „cele mai mari şi mai importante legături dintre popoarele Statelor Unite şi ale aliaţilor lor din Europa occidentală”?

Astfel îşi găsesc uneori reflectare evenimentele în limbajul diplomaţiei.

— De ce ai fost botezată Helen, de ce nu Helena?

— Mama era englezoaică, nu ţi-am spus?

Helen stătea în braţele lui Pringle, aşa cum obişnuia cu părul căzându-i pe faţă, într-un mod pe care el îl găsea deosebit de atrăgător. Era îmbrăcată tot în halatul lui de baie, strâns lejer cu cordonul în jurul mijlocului.

— S-au cunoscut cu puţin timp înainte de război şi s-au căsătorit imediat când au putut să se revadă, după sfârşitul războiului. A fost un mare scandal în familia mamei pentru că se căsătorise cu un german şi aşa mai departe. Mai ales ca ea lucra la Ministerul de Externe. După cum vezi între tine şi mine există şi legături profesionale.

— Profesionale, nu-i aşa?

— Atunci consideri, poate, că sunt o amatoare? Asta-i toată recunoştinţa ta?

Ea îl îmbrăţişă şi, având în vedere natura relaţiilor dintre ei, gestul puse capăt oricărei discuţii serioase timp de o oră sau mai mult. Într-un târziu, Helen se sculă, pregăti cafele pentru amândoi, şi reluară discuţia, în timp ce sorbeau licoarea neagră.

— Crezi că o să apară din nou? întrebă ea.

— Cine?

— Middleton. L-am cunoscut zilele trecute, când l-am însoțit pe tata la o recepție. Era destul de agreabil. Avea o înfățișare distinsă.

Helen cunoştea acum cea mai mare parte a întâmplării.

— Cred că nu va mai apărea, răspunse el, citându-l pe Gilbert Winter. Şi fără prezența lui, nu există o dovadă absolută.

— Dar ce-ar putea determina un om ca Middleton, ori Schenker, pur şi simplu să capituleze şi s-o ia din loc fără luptă? Are atât de multe de pierdut.

— În perspectivă, are mai mult de câştigat dispărând. Este evident că nu-şi va duce existența într-o cocioabă. Pun pariu că stă undeva, foarte confortabil, bea Planter's Punch şi mănâncă alune împreună cu amicii lui. A pus mulți bani deoparte, care îl aşteaptă de mult timp, împreună cu o identitate nouă şi o existență nouă. O retragere foarte agreabilă, cu vin, femei şi în sunete de Horst Wessel, în jurul focului de seară.

— Dar cu oameni ca Sir Geoffrey Benner, ce se va întâmpla? Cum se face că, după atâția ani, nu a rezistat? Treizeci de ani de tăcere şi, deodată, dă drumul la tot ce ştie?

— A fost pus în fața faptului aproape împlinit. El a încercat să devină un Quisling şi nu a reuşit. De astă dată, nu avea nici o altă opțiune şi, mai ales, nu era proprietarul unei plantații latino-americane unde să se retragă. Locul sigur din circumscripția sa electorală şi-l va păstra în continuare în cei câțiva ani câți mai are până se va retrage din viața politică. S-a resemnat în fața inevitabilului. Şi a obținut mult mai mult, dând puțin ajutor. De acum înainte nu vom mai recurge la el, indiferent dacă cunoaşte toată povestea lui Hitler sau nu. A scăpat ieftin.

— Mai există un aspect important care nu a fost clarificat, spuse Helen pe un ton solemn. Găsesc că eşti revoltător de înfumurat şi mult prea atrăgător.

— Da? Ei bine, remarca asta din urmă îmi face deosebită plăcere. Credeam că te-ai purtat frumos cu mine pentru că voiai să pui mâna pe banii mei. Nu văd ce alt motiv...

Ea sări la Pringle şi el îi răspunse ca de obicei.

EPILOG

Wilhelm Stainton se aşează mai drept în scaunul de lângă coloana de marmură; se distra urmărind agitaţia oamenilor care treceau pe coridor. Puţini îi dădeau atenţie. Dacă cineva îşi oprea privirile asupra lui, vedea un domn în vârstă cam de şaptezeci de ani, înalt, arătând încă bine, îmbrăcat corect, cu o haină de croială demodată, dintr-o stofă închisă, cu o dungă discretă, o cămaşă albă şi o cravată de mătase cu nod impecabil. Batista albă din buzunarul de la piept era mult prea ieşită în afară, constituind un indiciu de cochetărie sfidătoare. Pantofii ascuţiţi la vârf erau lustruiţi cu grijă.

În dimineaţa aceea, domnul Stainton se simţea puţin obosit, dar părea destul de alert la cele ce se petreceau în jurul său. De vină era probabil aerul tare de munte. Îşi încrucişă cu grijă picioarele pentru a nu-şi strica dunga pantalonilor şi se uită lung după o tânără blondă ce trecea pe lângă el, îmbrăcată într-o mini-jupă atrăgătoare. În urma ei, o femeie indiană împingea un cărucior de metal cu diverse cutii. Părea greu de împins. Stainton îşi îndreptă picioarele pentru că nu le putea ţine mult timp încrucişate fără să simtă înţepături şi furnicături. Ridică puţin manşeta cămăşii şi se uită la ceas. Douăsprezece fără un sfert. Trebuie să fi sosit ziarele.

Se ridică încet, încercând cu grijă flexibilitatea fiecărui picior, înainte de a se lăsa pe ele cu toată

greutatea corpului. Împinse scaunul puțin înapoi, încât să rămână parțial ascuns îndărătul coloanei; îi plăcea să stea în acest loc, era un punct de observație excelent, care îi permitea să urmărească pe cei ce treceau fără a se expune prea mult privirilor. Dacă avea noroc, putea să fie înapoi în zece minute şi, până atunci, nimeni nu i-ar fi ocupat scaunul.

Porni încet de-a lungul coridorului şi coborî câteva trepte, ținându-se de balustradă. Ajunse într-un hol mare la a cărui extremitate se afla chioşcul de ziare. Câteva persoane aşteptau. Când se uită în direcția chioşcului, văzu că se formase un fel de coadă, semn că ziarele sosiseră.

Îşi aşteptă rândul. Vânzătoarea era foarte înceată. În fața chioşcului întârzia un individ care dădea impresia că vrea să cumpere tot. Pe urmă, clientul cu pricina descoperi că nu are suficienți bani pentru ceea ce luase. Vânzătoarea se enervă, iar cumpărătorul arboră o mutră destul de necăjită. „Nu prea e întreg la minte", îşi spuse Stainton. În timp ce aştepta, cercetă cu priviri nerăbdătoare holul; peste tot puteau fi văzuți lucrători care pregăteau decorațiile pentru carnaval. Nici nu-şi dăduse seama cum trecuse timpul şi se apropiase sezonul sărbătorilor, şi pe aceste meleaguri toate se făceau mai zgomotos decât pe vremuri la el acasă. Totuşi, era convins că fetei îi va face plăcere. Va veni să-l vadă şi îi va povesti cum se obişnuise cu viața de aici. Adeseori se întreba dacă ea nu aştepta cu nerăbdare să se întoarcă înapoi...

Se întrerupse din gânduri, dându-şi seama că ajunsese în fruntea cozii. Ceru „The Times" şi „Frankfurter Allgemeine". Femeia de la stand desfăcu ambalajul de expediție al poştei aeriene şi i le înmână. Plăti, se întoarse încet, străbătând holul şi se opri un

moment lângă prima treaptă a scării. Îndoi cu grijă ziarul vest-german şi îl puse sub braţ. Apoi, trecând peste paginile de ştiri ale ziarului „The Times” îşi aţinti privirile asupra rubricii anunţurilor oficiale. Ca mulţi oameni în vârstă, era un cititor asiduu al acestora.

Palatul Buckingham: 10 februarie

„Excelenţa sa, onorabilul James A. Friedman, a fost primit astăzi în audienţă de către Maiestatea Sa regina, pentru a prezenta scrisorile de rechemare ale predecesorului său şi propriile sale scrisori de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Statelor Unite la Curtea Regală.”

„Ce bine de domnul Friedman, gândi Stainton. Trebuie să fie o senzaţie deosebită să fii numit într-un post ca acesta!” Căută apoi cu privirea cealaltă rubrică favorită din pagină, anunţurile mortuare. Aproape să nu-şi mai amintească de numele lui Geoffrey Benner, fost membru al Parlamentului, care se retrăsese cu mai mulţi ani în urmă din viaţa politică. Asta reproşa el anunţurilor mortuare: erau scrise de obicei pe un ton binevoitor şi deosebit de selective în ceea ce spuneau. „Vai, vai!” rosti cu glas tare domnul Stainton. Un tânăr care trecea pe lângă el, se opri şi îl întrebă dacă nu se simte bine.

— Ah, mulţumesc foarte mult, spuse Stainton foarte repede. Doar o veste proastă, atâta tot!

— Regret foarte mult, spuse tânărul, privindu-l îngrijorat.

„Un om cu o înfăţişare plăcută şi foarte politicos. Nu prea se mai obişnuieşte în zilele noastre”, gândi domnul Stainton. Împături, pierdut în gânduri, ziarul „The Times”. „Vai, vai!” spuse din nou, de astă dată încet, pentru sine.

Domnul Stainton porni mai departe, urcând scările, apoi de-a lungul coridorului, spre scaunul de lângă coloană. De acolo se deschidea o vedere minunată asupra munților.

Dar scaunul fusese tras în față şi pe el se aşezase o femeie de vârstă mijlocie, cu părul vopsit blond. Croşeta ceva dintr-o lână roşie. Avea întipărit pe față un zâmbet forțat, ca şi cum şi-ar fi dat seama că îi luase scaunul şi că gestul îl va enerva. Dar, de fapt, nu avea de unde să ştie că e scaunul lui preferat.

Pentru a doua oară domnul Stainton avu motive de supărare, dar nu fu prea trist. Luase o hotărâre. Toate la timpul lor. Se întoarse şi porni cu paşi fermi pe coridor, până în dreptul unei uşi de lemn cu o tăbliță pe care era înscris un nume, şi un anunț bătut la maşină, care cerea să nu se ciocănească şi să se aştepte. Domnul Stainton nu dădu atenție acestuia, bătu foarte scurt şi intră direct înăuntru.

Bărbatul de la birou ridică privirile către el în momentul când intră.

— A, bună dimineața, domnule Stainton, ce plăcere neaşteptată! Cum vă simțiți? O dimineață frumoasă, astăzi. Păcat că nu putem merge afară să ne bucurăm de ea.

— Ai dreptate, răspunse Stainton brusc în timp ce se aşează, fără să fie invitat, pe scaunul de piele din fața biroului. Dar nu am venit aici să pierd timpul, Möller. Ştii că am lucruri mai importante de făcut, aşa cum ai şi dumneata.

— Da, într-adevăr, spuse Möller, dar dacă vă pot fi de folos cu ceva...

— De aceea sunt aici.

Domnul Stainton simți o notă de nervozitate sau de nelinişte în atitudinea lui Möller. Desigur, va da el

socoteală pentru multe.

— A, da, avionul.

— Era revoltător de strâmt şi pilotul trebuie să fi fost beat sau ceva asemănător. O călătorie plină de zdruncinături!

— Da, desigur, domnule Stainton.

— Vreau să atrag atenția că lipsa de politețe cu care am fost tratat ulterior a fost extrem de neplăcută, şi am venit astăzi dimineață aici să vă cer să luați măsuri. Sunt sigur că dacă El ar fi aflat, n-ar fi tolerat nicio clipă această situație. În definitiv, eu am organizat totul. Eu am pus toate la punct. Este o dovadă de totală lipsă de recunoştință, nu-i aşa?

— Aşa este, domnule Stainton. Sunt cu totul de acord. Trebuie să vedem ce putem face. Dacă nu vă supărați, v-aş ruga să aşteptați în camera de alături, în biroul secretarei mele. Vreau să văd dacă pot face imediat schimbările necesare. Vă rog...

Möller deschise o uşă de sticlă care ducea în biroul secretarei. Camera era goală.

— Vă rog, nu vă supărați, luați loc pentru o clipă, domnule Stainton.

— Foarte bine, dar te rog, Möller, să acționezi repede, m-am săturat de toate astea, spuse Stainton sever.

— Desigur, domnule Stainton.

Persoana numită Möller închise cu grijă uşa de sticlă, aşteptă o clipă până îl văzu pe domnul Stainton aşezat în fotoliu în camera de alături, şi se asigură că nu trage cu urechea; apoi ridică receptorul telefonului de pe birou.

— Alo, domnişoară, dă-mi te rog clinica numărul trei. O clipă de aşteptare. Alo clinica trei? Sora Fernandez, vă rog. Dumneata eşti? Ascultă, soră, nu cred că vă faceți datoria. Se află la mine bătrânul Stainton, cu plângerile lui obişnuite. Ai uitat cumva să-i administrezi azi

dimineață injecția prescrisă? Te rog să cercetezi imediat în registru. Da, aştept. Te rog, soră, pe viitor să ai mai multă grijă.

SFÂRŞIT